

Иън Ранкин

Врагът на моя враг

На Миранда

„Ако цялото време винаги съществува, цялото време е
непоправимо.“

Т. С. Елиът¹

„Отидох в Шотландия, но не намерих нищо, напомнящо за нея.“

Аргър Фрийд, продуцент на „Брайгадун“

1. Превод на Владимир Левчев. – Б. пр.

Книга първа

„Във висяща градина
превърни миналото“

Караха се във всекидневната.

– *Слушай какво, ако държиш чак толкова на идиотската си работа...*

– *Какво искаш от мен?*

– *Знаеш какво!*

– *Скъсвам си задника от работа за нас тримата!*

– *Задръж тия простотии за себе си!*

И в този момент я видяха. Държеше плюшеното мече Па Брун за одъвканото му ухо и ги гледаше от прага с палец в уста.

– *Какво има, слънчице?*

– *Сънувах страшен сън.*

– *Ела тук. – Майката клекна, разтвори ръце за прегръдка. Но момиченцето изтича към баща си и обгърна с ръчички краката му.*

– *Ела, миличка. Ще те отнесе в леглото. – Загъна я грижливо и зачете приказка.*

– *Татенце – прекъсна го тя, – какво ще стане, ако заспя и не се събудя? Като Снежанка и Спящата красавица?*

– *Всички се събудят, Сами. Достатъчно е само да ги целунеш. Целувката побеждава всички вещици и всички зловни кралици в света...*

Целуна я нежно по челото.

– *Умрелите не се събудят – звънна сериозно гласче и тя притисна Па Брун към себе си. – Дори и когато ги целунеш.*

1.

Ребус целуна дъщеря си.

– *Наистина ли не искаш да те закарам?*

Саманта поклати глава.

– *Трябва да се поразгъпча и да разкарам тая пица.*

Ребус пхна ръце в джобовете си, напипа сгънати банкноти под носната кърпа. Дали да не й предложи малко пари – бащите май го

правеха редовно. Но тя само ще се изсмее, знаеше го. Беше независима млада жена на двайсет и четири години – нямаше нужда от жеста и със сигурност не би приела парите. Тя дори се беше опитала да плати пицата, понеже била изяла половината, а той – само парче. Останалото беше в кутията под мишницата ѝ.

– Довиждане, татенце. – Целуна го по бузата.

– А другата седмица?

– Ще ти звънна. Какво ще кажеш, да се съберем ли тримата? – Имаше предвид Нед Фарлоу, приятеля си. Сами говореше, вървейки назад. Последно махване с ръка и му обърна гръб. Закрачи уверено напред, завъртя глава надясно, после наляво, търсейки кратка пролука във вечерното движение, после пресече със същата целеустременост, без да се обръща назад. Но на отсрещния тротоар все пак се обърна и му махна жизнерадостно още един път. В нея едва не се сблъска младеж, вторачен в тротоара: от ушите му се точеха черните тънки проводници, свързани с касетофончето в джоба му. „Глупак! Обърни се и я погледни! – заповяда му мислено Ребус. – Не е ли невероятна?“² Но младежът влачеше крака по тротоара, без да отчете сияйното присъствие на младата жена.

А после Сами зави и изчезна от погледа му. Сега вече Ребус можеше само да си я представя: и той я виждаше да намества кутията с остатъка от пицата под мишница, да крачи с поглед, отправен твърдо напред; да докосва механично с палец дясното си ухо, което напоследък бе пробила за трети път. Знаеше, че носят ѝ ще потрепва, ако мисли за нещо смешно. Знаеше, че ако поиска да се концентрира, може би ще захапне ъгълчето на ревера си. Знаеше още, че носи гривна от заплетени кожени ивички, три сребърни пръстена, евтин часовник с пластмасова каишка и тъмен циферблат. Знаеше, че кестенявата ѝ коса не е боядисана. Знаеше, че отива на тържество в чест на Гай Фоке², но не възнамерява да стои дълго.

Но истината беше, че не я познаваше, както му се искаше, и затова настояваше за тези съвместни вечери. Организирането им беше трудна работа: променяха се дати, отлагаха се в последната минута – понякога причината беше у нея, понякога – у него. Дори и тази вечер трябваше да бъде на друго място. Прекара механично пръсти по предницата на самото си, опипа бомбичката във вътрешния джоб. После погледна часовника си и установи, че е почти девет. Можеше да ползва колата или да върви – не беше много далеко.

2. Екзекутиран участник в заговора през 1605 срещу крал Джеймс I. – Б. пр.

Гласува в полза на колата.

Закрачи из Единбург в нощта на фейерверките, вятърът търкаляше по тротоарите листа, обагрени с многоцветието на есента. Много скоро вече ще се наложи да стърже скреж от предните стъкла на „Сааба“ и ще усеща единбургската зима да стяга в леден обръч бърреците му. Тя като че ли превземаше първо южната част на града, оставяйки северната за десерт.

След кратка (наказателна) командировка в Крейгмилър го бяха върнали отново в Сейнт Ленард. Трябваше да се отпрати в тази посока – все пак още се водеше на смяна, – но плановете му бяха други. На път към колата си мина край три кръчми: бърбене над бар-плота, цигари и смях, воня на алкохол, горещина – познаваше кръчмарската атмосфера по-добре от собствената си дъщеря. Две от трите кръчми се надуваха с „портиер“. Напоследък вече май не им викаха „горили“. Наричаха ги портиери или „мениджъри на входа“ – едри мъже без задръжки с обръснати глави. Единият беше с шотландска носия, униформен гол череп и смръщено лице с безброй белези от рани. Май се казваше Уоти или Уоли. Собственост на Телфорд. Може би всички бяха негова собственост. Пет думи на стената: „НЯМА ЛИ КОЙ ДА ПОМОГНЕ?“ Отчаяният им писък кънтеше неспирно над града, но кой го чуваше?

* * *

Ребус паркира на ъгъла до „Флинт Стрийт“ и се присъедини към братството на унилите пешеходци. Улицата се осветяваше само от рекламните на кафенетата и нощните локали. Имаше стълб с лампа, но счупена. От полицията бяха помолили общината да не бърза да заменя счупените улични лампи – тъмнината улесняваше работата им. Само някои от прозорците на жилищните блокове наоколо пръскаха бледа светлина. До бордюра бяха паркирани няколко коли, но само в едната имаше хора. Ребус отвори задната врата и се настани на свободното място отзад.

На предната седалка седяха мъж и жена, отчаяни и вкочанени на вид: детектив-полицай Сайобан Кларк, бивша колежка от Сейнт Ленард, но повишена наскоро и преместена в Националния отдел за разследване на криминални престъпления, и детектив-сержант Клейвърхаус от същия отдел. Двамата бяха част от екип, натоварен с двайсет и четири часово наблюдение на Томи Телфорд. Отпуснатите им рамене и бледи лица разкриваха не само отегчение, но и пълната убеденост, че наливат вода в каца без дъно.

Усилията им бяха напразни, защото Телфорд владееше улицата.

Никой не паркираше тук, без той да знае кой е и защо го прави. Останалите две коли до тяхната бяха „Рейндж Ровъри“ и принадлежаха на бандата му. Всички други марки коли се набиваха на очи от пръв поглед. Отделът на Клейвърхаус и Сайобан имаше специален микробус, приспособен за този тип наблюдения, но той не можеше да се използва на „Флинт Стрийт“. Всеки микробус, паркиран тук по-дълго от пет минути, се оглеждаше внимателно от двама биячи на Телфорд, обучени да бъдат едновременно учтиви и заплашителни.

– Наблюдение под прикритие – виж ми окото! – изръмжа Клейвърхаус. – Нито сме под прикритие, нито има нещо за наблюдаване. – Разкъса със зъби крещящо оцветената опаковка на шоколадова вафла и кавалерски предложи първата хапка на Сайобан, но тя отказа.

– Жалко за онези апартаменти там – въздъхна тя, взирайки се през предното стъкло. – Съвършени са за нашата цел.

– Като се изключи фактът, че до един са собственост на Телфорд – парира я Клейвърхаус.

– Няма ли поне един свободен? – запита Ребус. Престоял бе в колата не повече от минута, а пръстите на краката му вече се бяха вкочанили.

– Има няколко празни – отговори Сайобан. – Телфорд ги ползва за складове.

– Но никой не може да мине незабелязано през главния вход – допълни Клейвърхаус. – Пробвахме с инкасатори и водопроводчици.

– Кой се направи на водопроводчик?

– Ормистън. Защо?

Ребус сви рамене.

– Кранът в банята ми трябва да се ремонтира.

Клейвърхаус се усмихна. Той беше висок и слаб, с големи черни кръгове под очите и оредяваща руса коса. Другите често го подценяваха заради бавните му движения и говор. Но някои от тях понякога откриваха, че прякорът му Свирепия Клейвърхаус беше напълно заслужен.

Кларк погледна часовника си.

– Още деветдесет минути до смяната.

– Бихте могли да позатоплите малко – подхвърли Ребус. Клейвърхаус се обърна към него.

– Кажете го на нея. Не разрешава.

– Но защо? – Ребус зърна ухилената физиономия на Кларк в огледалото за задно виждане.

– Защото трябва да се пусне двигателят – заобяснява Клейвърхаус,

– а да го правиш, когато не отиваш никъде, означавало прахосване на енергия плюс глобално затопляне или нещо такова.

– Точно така е – потвърди Кларк.

Ребус намигна на отражението ѝ в огледалото. Изглежда, Клейвърхаус я одобряваше, а това означаваше приемане и одобрение от целия екип във Фетс. Ребус Самотникът ѝ завиждаше за рядко срещания талант да се слива бързо с обкръжението.

– С отопление или без, всичките ни усилия отиват на вятъра – продължаваше да се жалва Клейвърхаус. – Онова леке знае, че сме тук. Микробусът беше разобличен само за двадесетина минути, играта с водопроводчиците изгърмя като спукан балон, преди Ормистън да прекрати прага – и ето ни сега тук, единствените живи души на цялата улица. Незабележими сме като двойка улични клоуни!

– Видимо присъствие като възпиране – подхвърли Ребус.

– Е, няма що! Още няколко нощи видимо присъствие и наш Томи ще стане благочестив и ще поеме по правата пътека. – Клейвърхаус се опита да се намести по-удобно. – Нещо ново за Кандис?

И Сами бе запитала за същото. Ребус поклати глава.

– Все още ли смяташ, че е отвличена от Таравич? Не допускаш бягство, така ли?

Ребус изсумтя.

– Само защото ти се иска те да са в дъното на станалото, още не означава, че е точно така. Съветвам те да го оставиш на нас. Забрави за нея. Достатъчно си ангажиран с нещата около Адолф.

– Не ми напомняй.

– Успя ли да намериш Колхун?

– Излязъл е внезапно в отпуска. На офиса му е лепната медицинска бележка.

– Според мен справихме се с него.

Ребус осъзна, че гали механично вътрешния джоб на сакото си.

– Сега Телфорд в заведението ли е?

– Влезе преди час – отговори Кларк. – Отзад има личен офис. Освен това той като че ли си пада по карането на мотоциклет-симулатор.

– Трябва да внедрим някого в това заведение – обади се Клейвърхаус. – Или това, или подслушвателни устройства.

– Чуваш ли се? Не можахме да вкараме дори водопроводчик, ти говориш за човек, снабден с шепя радиомикрофони!

– Едва ли ще успеем да направим нещо по-лошо – изкоментира Клейвърхаус, включи радиото и затърси станция с музика.

– Само не кънтри и уестърни – застена Кларк.

Ребус се вторачи в заведението на Телфорд. То беше добре осветено, долната половина на прозореца бе покрита с мрежесто перде, а на горната се кипреха думите: „Тлъсти хапки за дребни суми“. Там бе залепено и менюто, а на тротоара отвън имаше табло за сандвичите и работните часове: от 6:30 сутринта до 8:30 вечерта. Заведението работеше вече час след оповестеното време за затваряне.

– Как е с разрешителните?

– Има адвокати – отвърна Кларк.

– Това е първото, което пробвахме – допълни Клейвърхаус.

– Подал е молба за разрешение да работи в късните часове. Да виждаш оплакващи се съседи наоколо?

– Харесвате ми – въздъхна Ребус, – а още повече ми допадат сладките приказки с вас, но...

– Край на връзката, а? – подхвърли Кларк. Запазила бе чувството си за хумор, но Ребус виждаше колко е уморена. Нередовен сън, тяло, измъчено от студа и потискащата скука от наблюдение, което знаеш, че ще те отведе най-много до под кривата круша. А като капак на всичко се налагаше да партнира на Клейвърхаус: никакъв запас от интересни истории и непрекъснато напомняне, че трябва да правят всичко „правилно“, тоест според предписанията.

– Направи ни една услуга – обади се Клейвърхаус.

– Казвай.

– Срещу „Одеон“ има магазинче за пържени картофки.

– Какво искаш?

– Едно пакетче.

– А ти, Сайобан?

– Минерална вода.

– Джон, помоли ги между другото за бутилка гореща вода – добави Клейвърхаус, докато Ребус се изнизваше от колата.

В този миг на улицата се появи кола, която закова спирачки с непоносимо скърцане точно пред входа на заведението. Задната врата към бордюра се отвори, в следващия миг тя изфуча и изчезна с все още отворена врата. На тротоара сега имаше нещо гърчещо се и пълзящо, което май се опитваше да се изправи на крака.

– Последвайте ги! – изкрещя Ребус. Клейвърхаус вече бе запалил двигателя и рязко потегли на първа, а Кларк грабна радиото. Изхвърленият на тротоара успя да се изправи на крака, докато Ребус пресичаше улицата. Подпря се с ръка на витрината на кафенето, притиснал другата

към главата си. Нещастникът, изглежда, усети присъствието на Ребус и се заклати срещу него.

– Господи! – закрещя той. – Помогни ми! – Падна пак на колене с ръце, гърчещи се над скалпа му, и лице, обляно в кръв. Ребус коленичи пред него.

– Ще извикаме „Бърза помощ“ – зауспокоява го той. Зад прозореца на кафенето се бе насъбрала тълпа. Вратата се отвори и двама младежи застанаха на прага като зрители на уличен театър. Ребус ги разпозна веднага: Кени Хустън и Хубавеца. – Не висете там като прани гащи, направете нещо! – изкрещя им той. Хустън погледна Хубавеца, но последният не помръдна. Ребус извика „Бърза помощ“ по мобифона си, без да сменя поглед от Хубавеца: черна къдрава коса, туш за очи. Черно кожено яке, черно поло, черни джинси. Стоунс: „Боядисай го в черно“. Но лицето му бе тебеширенобяло като напудрено. Ребус се приближи до вратата. Зад него се понесе вой на болка, отлетя нагоре, отекна в смълчаното нощно небе.

– Не го познаваме – заяви Хубавецът.

– Не съм питал познавате ли го или не, помолих за помощ.

Хубавецът дори не мигна.

– Не чувам вълшебната думичка.

Ребус приближи заплашително лице към неговото. Хубавецът се захили, кимна на Хустън и той отиде за кърпи.

По-голяма част от клиентите се върнаха по масите. Един от тях се вираше в кървавия отпечатък върху стъклото. Ребус зърна друга група на прага на стая в дъното на заведението с централна фигура Томи Телфорд: висок мъж с изправени рамене, сега предизвикателно разкрячен. Изглеждаше почти като войник преди атака.

– Смятах, че се грижиш за момчетата си, Томи! – извика му Ребус.

Телфорд погледна право през него, после се обърна, върна се в стаята и вратата се захлопна зад гърба му. Нов порой писъци зацепиха въздуха. Ребус грабна кърпите от Хустън и изтича към нещастника. Той пак се беше изправил на крака и размахваше ръце като боксьор в глуха защита.

– Смъкни ги за секунда. – Човекът ги отлепи от сплъстената коса и Ребус видя част от скалпа му да си вдига заедно с тях, сякаш бе прикрепен към черепа му с ластик. Тънка струя кръв удари Ребус в лицето. Той се обърна и тя улучи ухото му, после врата. Заслепен, той успя все пак да метне една от кърпите върху главата на нещастника. – Дръж я така. – Улови ръцете му и ги натисна върху кърпата. Силни предни фарове:

полицейска кола без номер. Клейвърхаус бе смъкнал стъклото до него.

– Изпуснах ги в Козуейсайд. Сигурно открадната кола. Ще я изоставят при първа възможност.

– Трябва да го откараме в „Бърза помощ“. – Ребус отвори задната врата. Кларк беше намерила кутия с книжни носни кърпи и бързо изтегли няколко.

– Едва ли ще му помогнат – поклати глава Ребус, когато му ги подаде.

– За тебе са – уточни тя.

2.

Кралската болница беше само на три минути път с кола. „Бърза помощ“ се подготвяше за прием на евентуални жертви на фойерверки и самоделки. Ребус влезе в тоалетните, съблече се и се изми, доколкото може. Усещаше ризата си влажна и студена при допир с тялото му. Струя кръв бе засъхнала на гърдите му. Обърна се и огледа гърба си в огледалото – там имаше още. Изтегли от ролката куп сини книжни кърпи за лице, смачка ги и ги намокри. В колата му имаше дрехи за смяна, но сега тя дремеше на „Флинт Стрийт“. В тоалетната влезе Клейвърхаус.

– Мога да ти предложа само това – обяви той, подавайки му черна фланелка с крещяща щампа отпред – зомби с демонски очи, размахващ коса. – На един от младшите лекари е и той поиска да му обещае, че ще я върна. – Ребус се изсуши с друга шепя книжни кърпи и запита Клейвърхаус как изглежда.

– Има още на веждата ти. – Внимателно избърса пропуснатото от Ребус.

– Как е той? – запита Ребус.

– Смятат, че ще прескочи трапа, ако мозъкът му не се инфектира.

– Какво стана според тебе?

– Вест за Томи от Големия Гер.

– От хората на Томи ли е?

– Не казва.

– Какво казва тогава?

– Паднал по стълбите и си счупил черепа на долното стъпало.

– А защо го изръсиха пред вратата на Томи?

– Не си спомнял. – Клейвърхаус замълча за миг. – Джон...

– Какво?

– Една от сестрите ме помоли да ти съобщя нещо.

Тонът му бе достатъчно красноречив, за да му подсказе за какво става дума.

– Тест за СПИН ли?

– Смятат, че е редно да го направиш.

Ребус обмисли нещата. Кръв в очите, ушите, струи кръв, стичащи се надолу по гърба му. Огледа се: никакви драскотини.

– Ще изчакам известно време.

– Може би ще трябва да се откажем от наблюдението – продължи Клейвърхаус. – Да ги оставим да се оправят сами.

– И да ангажираме цял керван линейки за трупове, така ли?

Клейвърхаус изсумтя.

– Това в стила на Големия Гер ли е?

– Може да се каже – отвърна Ребус.

– Но не и убийството в оня нощен клуб, така ли?

– Позна.

Клейвърхаус се изсмя безрадостно, после разтърка уморено очи.

– Така и не стигнахме до ония пържени картопки, а? Господи, едно питие ще ми се отрази добре.

Ребус измъкна от вътрешния си джоб бутилчицата с четвърт уиски „Белс“.

Клейвърхаус нямаше вид на изненадан, докато разчупваше печата. Отпи добра глътка, притика я с още една и върна бутилчицата на Ребус.

– Точно според лекарските предписания. Ребус завинти капачката.

– Няма ли да пийнеш малко?

– Въздържател съм – отговори Ребус.

– От кога?

– От лятото.

– Защо я мъкнеш тогава?

Ребус я погледна.

– Защото тя не е това, което изглежда.

Клейвърхаус го зяпна учудено.

– Какво е тогава?

– Бомба. – Ребус пусна бутилчицата във вътрешния си джоб. – Бомбичка за самоубийство.

Върнаха се в „Бърза помощ“. Сайобан Кларк ги чакаше, увиснала пред плътно затворена врата.

– Наложил се да го упоят – съобщил тя. – Пак скочи и се развилня.

Тя посочи пода: капки кръв, размазани от стъпки.

– Имаме ли вече име?

– Не предложи такава. Никакви документи в джобовете му, само двеста лири – ясно, не е нападение с цел кражба. Какво ще кажеш за оръдието на труда? Чук ли е?

Ребус поклати глава.

– Определено не. Чукът ще направи вдлъбнатина в черепа, а неговият е доста чисто срязан. Смятам, че са го подредили с касапски сатър или секира.

– Или мачете – добави Клейвърхаус. – Или нещо подобно. Кларк се вторачи обвинително в него.

– Усещам воня на уиски.

Клейвърхаус постави пръст на устните си.

– Нещо друго? – запита Ребус. Кларк сви рамене.

– Само една забележка.

– Каква?

– Тая фланелка ми харесва.

Клейвърхаус пусна няколко монети в автомата и той прилежно изплю три кафета. Обадил се беше в управлението, за да ги уведоми, че наблюдението е прекъснато, и бе получил заповед да стоят в болницата и да се опитат да измъкнат някаква информация от жертвата. Искаха поне името на нещастното копеле. Клейвърхаус подаде едната чаша на Ребус.

– Със сметана без захар.

Ребус я пие с една ръка. С другата стискаше дръжките на найлоновия плик с ризата. Смяташе да я спасява – добра риза беше, не бе за изхвърляне. Клейвърхаус се обърна към него.

– Джон, няма нужда да висиш тук.

Прав беше. Апартаментът му бе от другата страна на „Медоус“, на разстояние само една кратка разходка. Един ненужно голям и много празен апартамент. В съседния имаше студенти, които почти непрекъснато пускаха музика. Музиката на тяхното поколение, странна и чужда.

– Познаваш хората от бандата на Телфорд – подхвърли Ребус. – Не разпозна ли лицето му?

– Май е Дани Симпсън.

– Но не си сигурен, така ли?

– Ако е Дани, ще измъкнем от него само името му. Телфорд подбира хората си много внимателно.

Кларк се присъедини към тях и взе втората чаша кафе от колегата си.

– Дани Симпсън е – потвърди тя. – Току-що го огледах внимателно: почистили са кръвта от лицето му. – Отпи от кафето и се намръщи. – Какво става със захарта?

– И без нея си достатъчно сладка – подхвърли закачливо Клейвърхаус.

– Защо Симпсън? – запита Ребус.

– Оказал се е на погрешно място в погрешно време, а? – предположи Клейвърхаус.

– Освен това той е на доста ниско стъпало в йерархията им – добави Кларк. – Може да се приеме като лек намек.

Ребус я погледна. Къса тъмна коса, интелигентно лице, искри в очите. Умееше да работи със заподозрени, да ги предразполага и да ги изслушва търпеливо. Добра беше и на улицата: бърза и в краката, и в главата.

– Джон, ценя компанията ти, но няма защо да висиш и ти тук – подхвърли отново Клейвърхаус. – Винаги можеш да потеглиш.

Ребус огледа празния коридор.

– Преча ли или какво?

– Съвсем не. Но ти си само връзка – точка. Знам как работиш: лепваш се за случаите си като мида за скала. Виж какво стана с Кандис. Искам просто да кажа.

– ...да не се тикам, където не ми е мястото, така ли? – Лицето му пламна. Негодникът каза: „Виж какво стана с Кандис“!

– Напомням ти само, че това е наш случай, не твой.

Ребус присви очи.

– Не те разбирам.

Кларк реши, че е време да се намеси.

– Джон, той иска да каже, че...

– Сайобан, не се обаждай. Човекът е грамотен, няма нужда от помощта ти.

Клейвърхаус въздъхна, смачка пластмасовата чашка и се огледа за контейнер за боклук.

– Джон, разследването на Телфорд означава да се държи под око Големия Гер Кафърти и бандата му.

– И?

Клейвърхаус се втренчи в него.

– Настояваш да ти кажа директно, така ли? Ще го получиш тогава. Вчера си ходил в затвора „Барлини“. В нашата работа тайните бързо стават явни. Видял си се с Кафърти и двамата сте си бърбили известно

време.

– Той ме извика – излъга Ребус. Клейвърхаус вдигна ръце.

– Ето, извикал те е и ти веднага си затърчал. – Той поклати многозначително глава.

– Май намекваш, че съм в джоба му, така ли? – Ребус неволно повиши глас.

– Момчета, момчета – обади се укорително Кларк. Вратите в дъното на коридора се разтвориха и дадоха път на млад мъж в тъмен делови костюм и куфарче в ръка. Той закрачи бодро към автомата за напитки, явно в добро настроение: тананикаше си някаква мелодийка. Когато стигна до тях, изключи музикалното оформление, постави куфарчето на пода и зарови в джобовете си за монети, после ги погледна с усмивка.

– Добър вечер. – Изглеждаше на около трийсет и една-две години. Черна коса, опъната назад, самотна къдрица между веждите. – Някой да има фунт на монети? – Пребъркаха джобовете си, не намериха достатъчно монети. – Няма значение. – Въпреки че автоматът упорито изписваше едно и също предупреждение „ТОЧНА СУМА“, той натика еднофунтовата монета и избра черен чай без захар. Наведе се да вземе чашката, но не бързаше да продължи бодрия си марш по коридора. – Вие сте полицаи – уточни той. Говореше проточено, леко носово: шотландска горна класа. Ухили се насреща им. – Не познавам никого от вас професионално, но не е трудно да се ориентира човек.

– А вие сте адвокат – предположи Ребус. Мъжът се поклонил леко: познал беше. – Тук сте като представител на известния господин Томас Телфорд.

– Аз съм юридическият съветник на Даниел Симпсън.

– Не по врат, ами по шия.

– Разбрах, че току-що са приели Даниел тук. – Духна няколко пъти горещата течност и отпи от нея.

– Откъде разбрахте?

– Това едва ли е ваша работа, детектив...

– Детектив-инспектор Ребус.

Мъжът прехвърли чашата в лявата си ръка и подаде дясната.

– Чарлс Гроул. – Погледна фланелката на Ребус. – Това ли наричат „цивилно облекло“, инспекторе?

Клейвърхаус и Кларк също се представиха. Гроул успешно превърна протичкото раздаване на визитки в истинско шоу.

– Доколкото разбирам, чакате тук с надеждата да разпитате клиента ми.

– Познахте – отговори Клейвърхаус.

– Може ли да запитам защо, детектив-сержант Клейвърхаус? Или ще трябва да задам този въпрос на вашия шеф?

– Той не ми е... – Клейвърхаус късно забеляза предупредителния поглед на Ребус.

Гроул повдигна изненадано вежда.

– Не ви е шеф ли? А по чин е: той е инспектор, а вие – сержант. – Погледна тавана, потупвайки с пръст по чашата си. – Не сте колеги тогава – заяви той накрая, втрещвайки се в Клейвърхаус.

– Детектив-сержант Клейвърхаус и аз сме от националния отдел за разследване на криминални престъпления – обяви Кларк.

– А инспектор Ребус не е – уточни Гроул. – Очарователно.

– Аз съм от полицейското управление на Сейнт Ленард.

– Следователно случилото се е в границите на района ви. Но защо Националния отдел за...

– Искаме само да разберем какво точно е станало – прекъсна го Ребус.

– Обикновено падане, доколкото разбрах. Как е той, между другото?

– Колко мило – измърмори Клейвърхаус.

– В безсъзнание е – отговори Кларк.

– И вероятно скоро ще го вкарат в операционната. Или първо ще мине на рентген? Не съм много наясно с процедурите тук.

– Защо не поискате разяснение от някоя медицинска сестра? – подхвърли Клейвърхаус.

– Детектив-сержант Клейвърхаус, усещам в тона ви враждебност.

– Той така си говори – намеси се Ребус. – Тук сте, за да се уверите, че Даниел Симпсън ще си държи плювалника затворен. А ние сме тук да изслушаме лайнената каша, която вие двамата смятате евентуално да забъркате и да ни поднесете за дегустация. Добро резюме, нали?

Гроул наклони леко глава.

– Чувал съм за вас, инспекторе. Обикновено приказките циркулират в преувеличен вид, но не и когато става въпрос за вас, както установявам с удоволствие.

– Той е жива легенда – предложи услугите си Кларк. Ребус изсумтя и се отправи обратно към залата за „Бърза помощ“.

* * *

Пред затворена врата там седеше на стол униформен полицай с

шапка върху коленете и разтворена книга с меки корици върху нея. Ребус го беше видял на същото място и преди половин час. Иззад вратата долитаха приглушени гласове. Униформеният висок, луничав, плах младеж се наричаше Редпат и бе от полицейското на Сейнт Ленард. Беше в управлението по-малко от година: ново попълнение, директно от университетската скамейка. Наричаха го Професора. Той затвори книгата при приближаването на Ребус, но задържа пръст на страницата, до която беше стигнал.

– Научна фантастика – обясни той. – Така и не успях да я надрасна.

– Има много други неща, които никога не успяваме да надраснем, синко. За какво става въпрос?

– Обикновените неща: заплашване на стабилността на времевия континуум, паралелни вселени. – Редпат го погледна. – Какво мислите за паралелните вселени?

Ребус кимна към затворената врата.

– Кой е вътре?

– Блъснат пешеходец, колата избягала.

– Сериозно ли е?

Професорът сви рамене.

– Къде е станало?

– На „Минто Стрийт“ – в горната част.

– Хванахте ли колата?

Редпат поклати глава.

– Чакаме да разберем дали жертвата ще може да каже нещо. А вие, господине?

– Нещо подобно. Пример на паралелни вселени.

Появи се Сайобан Кларк с друга чаша кафе в ръка. Кимна на Редпат, който веднага скочи на крака: вежливост, възнаградена с усмивка.

– Телфорд взема мерки да затвори устата на Дани – уведоми тя Ребус.

– Повече от очевидно.

– А междувременно ще отвърне на удара.

– Без съмнение.

Тя срещна погледа на Ребус.

– Той не беше съвсем наред. – Имаше предвид Клейвърхаус, но не искаше да споменава имена пред униформен полицаи. Ребус кимна.

– Благодаря. – Подтекстът беше: „Ти бе права да замълчиш тогава.“ Сега Кларк и Клейвърхаус бяха партньори и нямаше защо да го настройва срещу себе си.

Отвори се врата и в коридора се появи млада лекарка с изтощен вид. Зад нея Ребус зърна легло, тяло върху него, медицински персонал, въртящ се около сложна апаратура. В следващия миг вратата се затвори.

– Ще направим сканиране на мозъка – обясни лекарката на Редпат.
– Свързахте ли се със семейството й?

– Нямам име.

– Нещата й са вътре. – Лекарката отвори вратата и влезе. Сгънати дрехи върху стол, чанта под него. Лекарката я дръпна и пред очите на Ребус лъсна плоска бяла кутия.

Бяла картонена кутия за пица. Дрехи: черни дънки, черен сутиен, червена атлазена блуза. Черно спортно яке с качулка.

– Джон?

И черни обувки с почти петсантиметрови токчета, квадратни отпред, нови на вид, като се изключат драскотините от влачене по уличната настилка.

Не разбра как се озова в стаята. Лицето й бе скрито зад кислородна маска. Охлузено и натъртено чело, косата дръпната встрани. Ръцете й бяха изприщени, кожата от дланите й почти смъкната. Тя все още лежеше върху широка носилка на колела.

– Извинявайте, господине, трябва да излезете.

– Какво става?

– Този господин...

– Джон? Джон, какво има?

Махнали бяха обещите й. Три дупчици, едната по-червена от другите две. Лицето над чаршафа. Подуто, черно-синьо под очите, счупен нос, жестоки драскотини и по двете бузи. Виждаше жертва на пътно произшествие. Дъщеря му.

И той закрещя.

* * *

Кларк и Редпат трябваше да го издърпат насила вън с помощта на Клейвърхаус, който бе реагирал веднага на суматохата.

– Искам тая врата отворена! Затворите ли я, сте мъртви!

Опитаха се да го сложат на стола. Редпат спаси книгата си в последния момент, но Ребус я издърпа от ръцете му и я запрати надолу по коридора.

– Как можеш да четеш книга – крещеше той, – когато вътре е Сами? А ти седиш тук и четеш!

Чашата кафе на Кларк бе съборена, подът хлъзгав, Редпат полетя

надолу, Ребус го блъскаше и виеше.

– Оставете тая врата отворена, моля ви! – настояваше Клейвърхаус пред лекарката. – Няма ли да му инжектирате успокоително?

Ребус прекарваше разтреперани пръсти през косата си и ревеше като смъртно ранено животно – сухи очи, дрезгав крясък, поток от думи, неразбираеми срички, сливащи се в див вой. Вторачи се в себе си, видя налудничавата щампа на фланелката и разбра, че това ще отнесе със себе си от тая нощ: спомена за фланелка на „Айрън Мейдън“ и ухиления демон с искрящи очи. Смъкна бясно самото си, задърпа я лудо.

„Тя лежи зад тая врата – мислеше той, – а аз бръщолевя отвън, като че ли нищо не е станало!“ Била е там през цялото време, докато той се е моткал тук. В главата му прещракаха две неща: пътно произшествие; колата, излетяла от „Флинт Стрийт“.

Той впи пръсти в Редпат.

– Горната част на „Минто Стрийт“, така ли? Сигурен ли си?

– Какво?

– Сами... горната част на „Минто Стрийт“?

Редпат кимна. Кларк веднага разчете мислите му.

– Грещиш, Джон. Те се отправиха в противоположна посока.

– Може да са завъртели обратно. Клейвърхаус хвана част от изменените изречения.

– Току-що говорих по телефона. Намерили са колата на ония от „Флинт Стрийт“. Бял ескорт, изоставен в Аргайл.

Ребус погледна Редпат.

– Бял ескорт ли е? Редпат поклати глава.

– Свидетелите говорят за кола с тъмен цвят.

Ребус се обърна, притисна длани към стената и замръзна там, вторачил поглед в боята, сякаш се надяваше да проникне в нея.

Клейвърхаус постави ръка на рамото му.

– Джон, сигурен съм, че тя ще се оправи. Лекарката отиде за успокоително, но междувреме какво ще кажеш за глътка от това тук?

Клейвърхаус стоеше пред него, праметнал самото му на ръка, с бутилката уиски в другата.

Бомбичката за самоубийство.

Ребус взе бутилката, развинти капачката, забил поглед в отворената врата. Вдигна бутилката към устните си.

И пи.

Книга втора

„Във Висящата градина
никой не спи“

Почивка на море, паркирана каравана, дълги разходки и пясъчни замъци. Той седеше на шезлонг и се опитваше да чете. Слънце и студен вятър. Рона втриваше лосион против изгаряне по раменцата на Сами, мърморейки: „Не са нужни излишни рискове.“ Поръча му да си държи очите отворени, докато се върне от караваната с книгата си. Сами усърдно зариваше с пясък краката на баща си.

Опитваше се да чете, но мислеше за работата. Всеки ден от почивката тук се измъкваше да телефонира до службата. Уговаряха го да се отпусне, да се наслаждава на почивката и на семейството си, да забрави служебното напрежение. Почти бе преполовил някакъв шпионски трилър, но отдавна беше изгубил нишката на разказа.

Рона се старееше, колкото можеше. Поискаше да отидат някъде в чужбина, да прибавят малко блясък и горещина към слънцето, но плащаше той и накрая се озоваха тук, на брега на Файф, мястото на първата им среща. Надяваше ли се на нещо? Запалване на романтична искра може би? Идвал беше тук с родителите си, играл бе с брат си Майки, срещал беше други деца и ги бе изгубвал завинаги в края на двете седмици.

Опита се да чете, но работата по случая в момента отново зае изцяло съзнанието му После върху него падна сянка.

– Къде е тя?

– Какво?

Погледна надолу. Краката му бяха заровени в пясъка, но Сами не бе там. Откога е изчезнала? Скочи, огледа хоризонта. Виждаха се само няколко фигури, нагазили в студената вода до колене.

– Господи, Джон, къде е?

Той се обърна към дюните в далечината.

– Да не е мръднала към дюните?

Предупредили я бяха. Сред дюните имаше малки бърлоги, образувани от пропадане на пясъка: те теглеха децата като магнит. В началото на сезона родители бяха изровили десетгодишния си син от пясъците там – слава Богу, още дишащ.

Сега и двамата тичаха. Дюни, трева, никаква следа от Сами.

– Сами-и-и-и!

- Може да е влязла във водата.

– Къде ти бяха очите?!

– Съжалявам. Аз...

– Сами-и-и!

Дребна фигура в една от пясъчните пещери, подскачаща на четири крака. Рона протегна ръце, измъкна я навън, притисна я трескаво към гърдите си.

– Миличка, предупредихме те да не идваш тук!

– Аз бях зайче!

Ребус се взря в крехкия покрив на пясъчната пещера: пясък, смесен с корени на растения и треви. Удари го с юмрук и той веднага се сринна. Рона го гледаше втренчено.

Край на почивката.

3.

Джон Ребус целуна дъщеря си.

– Ще се видим по-късно – извика той след нея, докато тя излизаше от кафенето. Успя да отдели време само за чаша еспreso и парче карамелов сладкиш от маслено тесто. Все пак определиха дата за вечеря в някоя пицария.

Беше трийсети октомври. Към средата на ноември ще е вече зима, ако природата реши да им стъжни живота. В училище бяха учили за четирите ясно разграничени годишни сезони, рисуваха ги бяха в ярки или убити цветове. Родината му обаче като че ли не знаеше за съществуването им. Внезапно затопляне сменяше безкрайно дългите зими: хората се събличаха по фланелки при появата на първите пъпки по дърветата – пролетта и лятото се сливаха в един сезон. А още в началото на листопада идваше и първият студ.

Сами му махна с ръка от улицата през прозореца и изчезна. Тя, изглежда, се бе превърнала в стойностен човек. Той все търсеше у нея някакви следи на нестабилност, останки от травмиране в детството или генетично предразположение към самоунищожение. Може би ще трябва да се обади на Рона някой ден и да ѝ благодари: успя сама да отгледа положителен млад човек. Едва ли е било лесно. Хубаво би било, ако и той имаше участие в успеха, но не стана така. Сами порасна далеко от

него. Същото беше и преди да се разделят: дори когато бе в една стая с жена си, в киносалона или на вечеря навън, най-съществената част от него беше далеко, концентрирана върху един или друг случай, върху въпроси, които не му даваха мира и на които трябваше да намери отговор, за да се отпусне най-сетне.

Ребус облече палтото си: нямаше друг избор, освен да се върне в офиса. Сами се бе отправила към нейния офис – продължаваше да работи с бившите затворници, помагаше им да се приспособят към живота извън стените на затвора. Отказала бе предложението му да я закара до там. Искаше ѝ се да сподели някои неща за приятеля си, Нед Фарлоу, но беше разбрала, че баща ѝ я слуша с половин ухо: мислите му бяха заети почти изцяло с Джоузеф Линц – старата песен на нов глас. Дадох му случая „Линц“ със забележката, че е точно за него: имаха предвид престоя му в армията и проявения интерес към случаи, превърнали се отдавна в история – Фермерът, шефът му, загатваше за Джон Библията³.

– Моите уважения – възрази тогава Ребус, – но това не ми звучи особено ласкателно. Виждам две причини за решението ви да ме натоварите с този случай: първата – никой друг няма да приеме да го докосне и с пръст, а втората – за известно време той ще ме държи настрана от всичко горещо.

– Освобождавам те от всички други ангажименти – отвърна невъзмутимо Фермерът, – за да имаш възможност да пресееш наличните материали по случая и да прецениш дали нещо от тях ще мине за улика. Разпитай господин Линц, ако прецениш за нужно. Прави каквото намериш за необходимо и ако установиш, че си открил достатъчно материал за предявяване на обвинение.

– Няма да открия нищо, знам го. – Ребус въздъхна. – Това вече е правено. Нали заради това закриха отдела за военни престъпления. Този случай отдавна е затрупан от пепелта на времето. – Поклати глава. – Кой настоява да се изправя отново?

– Изключвам те от случая на господин Сладкия. Бил Прайд ще работи върху него.

Въпросът беше решен: Линц бе закопчан за Ребус. Случаят „Линц“ започна с история, прочетена по новините, и с документи, предадени на неделен седмичник от Бюрото за разследване на холокоста в Тел Авив. На вестника бе подадено името Джоузеф Линц: според агентите на Бюрото той живее спокойно под фалшиво име в Шотландия от края на

3. Виж романа „Дъх на мафия“ от Дж. Харви (Атика, 1998) – Б. пр.

войната, а в действителност е Йозеф Линцстек, роден в Елзас. През юни 1944 година лейтенант Линцстек влиза в градчето Вилфранш д'Албаред, район Корез – Франция, начело на Трета рота на есесовски полк, част от Втора танкова дивизия. Есесовците изкарват навън цялото население на градчето – мъже, жени, деца. Болните били отнесени от леглата им, възрастните – от инвалидните колички, бебетата – от креватчетата им.

Девоиче, евакуирано от Лорен и запознато отчасти с методите на германците, се скрива на тавана на къщата и проследява всичко оттам. Хората били събрани на площада. Там изкарват и децата от училище – от тавана девоичето вижда съученичките си да се присъединяват към семействата си. Този ден то не било на училище заради възпалено гърло и треперило дали някое от другарчетата му няма да спомене за него пред германците.

Настъпил смут, когато кметът и другите първи граждани – между тях свещеникът, адвокатът и докторът – се осмеляват да протестират пред офицера, командващ операцията. Насочват автомати към тълпата и ги бият жестоко с приклади. После изваждат яки въжета, мятат ги по клоните на дърветата около площада, вдигат окървавените мъже на крака и вкарват главите им в клуповете. Заповед – вдигнатата ръка рязко се смъква – войници дърпат всяко въже и шестте мъже се загърчват над земята, ритайки безпомощно с крака, докато замрат.

Според спомените на момичето всички умирали трудно – бавна, продължителна агония. Над площада се срива тишината на ужаса. Всички разбират, че не става въпрос за проверка на документи. Още лаещи заповеди и войниците отделят мъжете и ги откарват в хамбар на края на града, а останалите затварят в църквата. На празния площад остават само около дузина войници с пушки през рамо. Те бърбят, разменят шегички, ритат камъчета в прахта. Един от тях влиза в кръчмата, пуска радиото и над площада се понася танцова музика, заглушаваща шумоленето на листата над полюшващите се трупове.

„Странно – спомня си по-късно момичето. – По някое време престанах да ги възприемам като трупове. Сякаш се бяха превърнали в нещо друго, в част от дърветата.“

А после – оглушителна експлозия и от църквата се вдигат облаци дим и прах. Кратка тишина, сякаш в света е бил създаден моментен вакуум, разкъсана после от писъци и картечен огън. По някое време стрелбата спира, но тя продължавала да я чува. Нужно ѝ е било време да осъзнае, че се стреляло и в далечината.

Хамбарът.

Хората от околните села я намират по някое време увита само в шала на починалата ѝ баба, измъкнат от стар куфар на тавана. Оказва се, че и други успяват да избегнат клането. Войниците, стреляли в хамбара, отначало са се целели ниско и първата редица мъже са били улучени под кръста и по-късно са били защитени от трупове, нападали върху тях. След запалването на хамбара изчакват, доколкото е било възможно, и се измъкват изпод купчината тела. Четирима от тях успяват да оцелеят, двама с обгорени коси и дрехи. Единият умира по-късно от раните си.

Трима мъже и девойче, почти дете – единствените останали живи.

И досега не се знае точно колко души са намерили смъртта си този ден. Никой не знае колко са гостували тогава на роднини, познати и приятели, колко бегълци от други селища са били в градчето. Направен бил списък с около седемстотин имена на хора, вероятно загинали този ден там.

Ребус седна на бюрото си и разтри очи. Момичето беше все още живо, сега вече пенсионерка. Тримата мъже бяха мъртви, но са били живи по време на процеса в Бордо през 1953 година – разполагаше с резюмета от показанията им на френски. Много от материалите, пръснати по бюрото му, бяха на френски, а Ребус не разбираше този език. Наложил се да отиде до факултета за модерни езици на университета и там се свързал с Кирстин Мийд, преподавателка по френски, но знаеща и немски език – изключително полезно съчетание, тъй като част от документите бяха на немски. Ребус имаше само една страница на английски – кратко резюме на процеса, предадено от ловците на нацисти. Процесът започва през февруари 1953 година и трае един месец. На него присъстват само петнайсет души (шест немци и девет френски елзасци) от седемдесетте и пет мъже, разпознати като част от немската рота, вилняла във Вилфранш. Нито един от обвиняемите не е бил офицер. Един от немците получава смъртна присъда, другите – присъди между четири и дванайсет години затвор, но елзасците са били освободени веднага след процеса. (В Елзас е имало брожения и в усилието си да обедини нацията, правителството им дава амнистия.) Междувременно осъдените немци вече били излежали присъдите си.

Оцелелите от Вилфранш посрещат решенията на съда с ужас и отврат.

Още по-странно за Ребус бе участието на Англия в цялата история: в страната откриват двама немски офицери, участвали в масовото убийство, но съответните служби отказват да ги предадат на френските

власти – вместо това ги екстрадират в Германия, където престъпниците живеят дълъг и спокоен живот. Ако Линцстек е бил хванат тогава, сега нямаше да се вдига тоя шум.

Политика, всичко бе резултат на политика. Ребус вдигна поглед и видя пред бюрото си Кирстин Мийд – висока, стройна, безупречно облечена, модно гримирана млада жена. Днес беше с костюм (полата едва докосваше коленете) и дълги златни обици. Отворила беше вече куфарчето си и вадеше сноп листи от него.

– Последните преводи – обяви тя.

– Благодаря.

Ребус погледна бележката пред себе си: „Нужно ли е пътуване до Корез?“ Фермерът беше изтъкнал, че ще получи пълна подкрепа. Погледна Кирстин Мийд и се запита дали бюджетът ще поеме и разноските на екскурзовод. Тя седеше пред него и в момента си слагаше очила за четене с модна рамка.

– Искате ли кафе?

– Днес съм малко напрегната, исках само да хвърлите поглед на този текст. – Тя постави два листа на бюрото му. Единият бе копие от доклад на немски, написан на пишеша машина.

„Der Beginn der Vergeltungsmassnahmen hat ein merkbare Aufatmen herforgerufen und die Stimmungsehr gunstig beeinflusst.“

– Наказателните мерки – прочете той – предизвикаха очебийно подобрение на морала и сега хората са забележимо по-дисциплинирани.

– Предполага се, че това е докладът на Линцстек до командира му – обясни тя.

– Къде е подписът?

– Само напечатано на машина име, подчертано.

– Няма да помогне за идентифицирането на Линцстек.

– Така е, но дава причината за масовото убийство.

– Малка възстановителна почивка за момчетата. – Тя го изгледа студено. – Извинявай. – Вдигна виновно ръце. – Прекалено много говоря, знам. Вашето обяснение звучи напълно логично: лейтенантът като че ли наистина се е опитвал писмено да оправдае стореното.

– Заради поколенията ли?

– Може би. В края на краищата тогава те току-що са били тръгнали надолу по хълма.

Той прехвърли набързо другите преводи.

– Нещо друго?

– Няколко допълнителни доклада, нищо особено. Както и част от

свидетелските показания. – Погледна го с бледосиви очи. – Обсебва те след време, нали?

Срещна погледа ѝ и ѝ кимна.

Жената, оцеляла след касапницата, живееше в Жулак и беше разпитвана от местната полиция за командира на германските войски този ден. В разказа ѝ нямаше изменения от разказаното на процеса: Зърнала лицето му само за секунди, при това от таванско прозорче на триетажна къща. Показали ѝ бяха нова снимка на Джоузеф Линц, но тя бе свила рамене: „Може би... да, може би...“

Ребус знаеше, че този отговор ще бъде отхвърлен без колебание. Всеки прокурор дяволски добре ще си представи какво би направил с него адвокатът на обвиняемия, дори и да е полуидиот.

– Случаят напредва ли? – Кирстин Мийд вероятно бе забелязала сянката, помрачила за миг лицето му.

– Едвам крета. Проблемът е, че всичко това тук – той махна с ръка към бюрото, покрито с изписани листи – някак не се връзва с дребния старец от Ню Таун, а аз нямам нищо друго насреща.

– Срещали сте се, така ли?

– Един или два пъти.

– Що за човек е?

Що за човек беше наистина Джоузеф Линц? Лингвист на високо културно ниво. През седемдесетте години дори е бил преподавател в университета макар и само за година или две. „Запълвах временен вакуум, докато намерят подходящ човек“ – беше обяснил той. Живееше в Шотландия от 1956 или от 1946 години – беше неясен, когато ставаше въпрос за дати, обясняваше го с отслабване на паметта си. И началният етап от живота му бе забулен с мъгла: документите му били унищожени и съюзниците трябвало да му издадат нови. Нямаше доказателство – освен думите на Линц – че новите документи не са само официален запис на лъжите му, приети тогава за чиста монета. Линц бе представил на съюзниците следната история: месторождение – Елзас; родителите му и всички роднини от двете страни – мъртви; принудително записване в есесовските войски. Ребус хареса последното: добра идея беше признанието за есесовските войски. Хитър ход: той би могъл да убеди официалните власти, че след като е бил достатъчно честен да признае този факт, то той вероятно е напълно честен и за другите подробности от биографията си. Нямаше досие за някой си Джоузеф Линц, служил в есесовски полк, но когато изходът от войната става ясен, щабът на есесовските войски наредил да се унищожи голяма част от досиетата. Военното

досие на Линц също беше мъгляво – той оправдаваше белите петна в паметта си с шок от експлозия на граната. Но разярено отричаше името Линцстек и твърдеше, че никога не е служил във въпросната френска област.

– Бях на изток – твърдеше упорито той. – Там ме откриха съюзниците.

Проблемът беше, че нямаше убедителен отговор на въпроса как се е озовал в Англия. Заявяваше, че помолил за разрешение да отиде там и да започне нов живот. Не желал да се връща в Елзас, искал да е колкото било възможно по-далеко от германците. Настоявал вода да тече между него и тях. Но нямаше документи, потвърждаващи това твърдение, а междуременно детективите на холокоста излязоха пред обществеността със собствено „доказателство“, според което Линц е бил свързан с така наречения Път на плъховете.

– Чувал ли сте нещо за Пътя на плъховете? – го беше попитал Ребус на първата им среща.

– Разбира се – бе отговорил Джоузеф Линц. – Но аз никога не съм имал нищо общо с него.

Разговорът се проведе в гостната на дома му на „Хериът Роуд“. Елегантна, стара четириетажна сграда. Огромна къща за човек, никога несъздавал семейство. Ребус го беше подхвърлил, но Линц само сви рамене, както имаше навика да прави. Откъде бяха дошли парите?

– Работих много, инспекторе.

Сигурно, но Линц бе купил тази къща в края на петдесетте години с лекторска заплата. Според негов колега от онова време всички във факултета тогава са подозирали, че Линц има солиден частен доход от неизвестен произход. Линц го отрече.

– Тогава къщите се продаваха много евтино, инспекторе. На мода бяха бунгала и имоти в провинцията.

Джоузеф Линц. Нисък човечец с очила (я имаше, я нямаше сто и петдесет сантиметра). Ръце на възрастен човек с характерните тъмни петна по кожата. На едната китка се кипреше часовник отпреди войната. Стените на гостната му се криеха зад лавици с книги, защитени от праха със стъкла. Черни костюми. Елегантно поведение, почти женствено: излъчваше се от начина, по който вдигаше чашата до устните си, по който отстраняваше пращинки от панталоните си.

– Не обвинявам евреите – бе казал той. – Готови са да нарочат всеки, стига да им се удаде. Съкровеното им желание е да принудят целия свят да изпитва вина.

– По какъв начин, господине?

– Нямаме ли всички някаква малка тайна, неща, от които се срамуваме? – Тук го бе погледнал с усмивка. – Вие играете тяхната игра, без дори да знаете каква е.

Тогава Ребус го притисна.

– Двете имена са много близки, нали? Линц, Линцстек...

– Естествено – в противен случай нямаше да имат никакви основания за обвиненията си. Помислете, инспекторе, ако наистина бях този човек, нямаше ли да избера съвсем друго име? Приемате ли, че притежавам поне средна интелигентност?

– Вашата интелигентност е много над средното ниво, господин Линц.

По стените висяха дипломи в рамки, титли, групови снимки с университетски съветници, с политици. Когато Фермерът насъбра повече сведения за Джоузеф Линц, посъветва Ребус да стъпва внимателно. Линц обичаше изкуството – често посещаваше операта, художествените галерии, музеите – известен беше като щедър дарител в тази област. Човек с много приятели. Но същевременно истински самотник, най-щастлив, когато се грижеше за гробовете в гробището „Уористън“. Тъмни сенки с неправилна форма под очите се спускаха към бузите му. Спеше ли добре?

– Като агънце, инспекторе. – Усмивка. – От жертвените. Виджте, аз не ви обвинявам ни най-малко – вие само си вършите работата.

– Капацитетът ви за прошка изглежда безкраен.

Премислено свиване на рамене.

– Чувал ли сте за известния стих на Блейк?

„А през безкрайността на времето
аз ти прощавам, ти ми прощаваш.“

Не съм много сигурен дали мога да простя на медиите. – Последната дума бе произнесена с отвращение и свиване на лицевите мускули.

– Затова ли пуснахте адвокатата си срещу тях?

– Този глагол е от ловната сфера, инспекторе. Не съм ловец. Става въпрос за вестник с цял отбор скъпи адвокати, готови да скочат при първо повикване. Нима един обикновен гражданин би имал някакви шансове срещу това многобройно и агресивно войнство?

– Защо тогава го правите?

Линц удари с юмруци по страницните облежала на фотьойла.

– Заради принципа, човече!

Този вид избухвания бяха редки и кратки, но Ребус бе станал свидетел на достатъчно от тях и знаеше, че Линц е избухлив човек.

– Хей! – обади се Кирстин Мийд, накланяйки глава, за да хване погледа му.

– Какво?

Тя се усмихна.

– Бяхте на километри оттук.

– Само на оня край на града – отговори той. Мийд посочи преводите.

– Ще ги оставя тук и ако имате въпроси...

– Много мило, благодаря. – Ребус се изправи.

– Няма защо да ме изпращате, няма да се загубя.

Но Ребус настоя да я изпрати.

– Извинявам се, малко съм... – завъртя ръка до главата си.

– Нищо чудно – след време тези неща се впиват в тебе като пиявици, както вече казах.

Докато пресичаха общия офис на отдела за криминални разследвания, Ребус усещаше погледите на колегите в гърба си. Насреща им се изпречи Бил Прайд, представителен млад мъж с къдрава коса, гъсти руси мигли, голям луничав нос и почти незабележими устни под рижав мустак (без който би изглеждал много по-добре). Нямаше как да не го представи на Мийд.

– С радост се запознавам с вас – обяви той, поемайки ръката на Кирстин Мийд. Обърна се към Ребус: – Искане ми се да съм на твоето място.

Прайд разследваше смъртта на Сладкия, продавач на сладолед, намерен мъртъв във фургона му при работещ двигател: създаваше се впечатление за самоубийство.

Ребус умело го заобиколи заедно с Мийд и двамата не намалиха крачка до външната врата. Искане му се да я покани на вечеря. Знаеше, че не е омъжена, но допускаше наличие на приятел наоколо. Питаше се коя ли е любимата ѝ кухня: италианската или френската? Говореше и двата езика. Може би е разумно да избере нещо неутрално, например индийската или китайската. А ако е вегетарианка? Ако не обича да ходи по ресторанти? И какво ли ще предпочете за пиене? Ребус не пиеше от доста време вече.

– ...Какво ще кажете?

Ребус трепна. Кирстин Мийд го питаше за нещо.

– Моля?

Тя се разсмя, осъзнавайки, че е говорила на вятъра. Ребус се залови да моли за извинение, но тя го прекъсна.

– Знам, вие сте малко... ей така. – И тя завъртя многозначително ръка до главата си. Той се усмихна. Спряха се и застанаха един срещу друг. Сега беше моментът да я покани независимо на какво – нека тя да избере.

– Какво става? – възкликна тя внезапно. И Ребус чу ужасен женски писък иззад вратата до тях, вратата към дамските тоалетни. Писъкът се повтори и този път бе последван от няколко думи.

– Помогнете ми!

Ребус блъсна вратата и се втурна вътре. Униформена полицайка се опитваше да отвори с рамо вратата към една от кабинките на тоалетната. Иззад нея се носеха неясни задавени звуци.

– Какво става? – запита Ребус.

– Арестувах я преди двайсетина минути, каза, че трябва да ползва тоалетната. – На почервенялото ѝ лице се бореха с променлив резултат гняв и смут.

Ребус впи пръсти в горната част на вратата, вдигна се нагоре и се вторачи във фигурата върху тоалетната чиния. Млада жена, силно гримирана. Облегната назад, тя се взираше в него с неподвижен, стъклен поглед. Но ръцете ѝ работеха неспирно: дърпаха хартия от рулото на стената, тикаха я в устата.

– Ще се задуши! – възкликна Ребус, плъзгайки се надолу. – Отместите се!

Подпря с рамо вратата, опита още веднъж. Направи стъпка назад и ритна бравата. Вратата се отвори, като блъсна леко коленете на жената вътре. Лицето ѝ вече бе пурпурночервено.

– Хвани ръцете ѝ! – нареди Ребус на полицайката и се залови да тегли тоалетната хартия от устата на арестуваната. Изтегли поне половин ролка. Съзнаваше, че отстрани изглежда като третокласен фокусник. Хвана погледа на униформената и двамата неволно се разсмяха. Жената вече не се съпротивляваше. Косата ѝ висеше безжизнено – мръсна, с избледнял кестеняв цвят. Черно кожено яке и тясна черна пола. Босите ѝ крака бяха покрити с розови петна от студа, едното коляно бе наранено от сблъсък с вратата и кървеше. Яркото червило се лепеше по пръстите на Ребус. Тя плачеше тихо и отчаяно като изгубено дете и той се засрами от неволния си смях преди малко. Клекна и се опита да надзърне в разплаканите ѝ очи през черните ивици размазан грим. Тя

премига, но не отклони поглед, изкашляйки останките от хартията.

– Чужденка е – обясняваше полицайката. – Май не говори английски.

– Как тогава ти каза, че се нуждае от тоалетна?

– Има разни начини, нали?

– Къде попадна на нея?

– Надолу по „Плезънс“, нагло поведение, набиваше се в очи.

– Сега научавам, че се подвизават и там.

– Новост и за мен.

– Сама ли беше?

– Така ми се стори.

Ребус хвана ръцете на жената. Все още бе клекнал пред нея и острите ѝ колене докосваха гърдите му.

– Добре ли сте? – Клепачите ѝ трепнаха. Придаде си изражение на учтива загриженост. – Сега вече сте добре, нали?

Тя кимна едва забележимо.

– Добре. – Дрезгав глас, студени пръсти. Вероятно е наркоманка като по-голяма част от тези момичета. За пръв път обаче попадеше на чужденка, неговореща английски. Обърна ръцете ѝ с дланите нагоре: белези по китките от неотдавнашни рани. Не се опита да го спре, когато изтегли нагоре единия ръкав на якето: под него ръката ѝ бе гъста мрежа белези от многократни наранявания.

– Самонаранявания? – запита се той.

Жената заговори, засипа го с поток неразбираеми думи. Кирстин Мийд, която досега стоеше настрани, пристъпи напред. Ребус я погледна въпросително.

– Не разбирам... поне не съвсем. Славянски език, някъде от Източна Европа.

– Пробвай, моля те.

Мийд зададе въпрос на френски, повтори го на още няколко езика. Жената, изглежда, разбираше какво се опитват да направят.

– Вероятно някой от университета ще може да помогне – предложи Мийд.

Ребус се опита да се изправи, но жената неочаквано се вкопчи в него, стисна го за коленете, притегли го към себе си и той едва не загуби равновесие. Стискаше го с все сила, притиснала лице към краката му. Все още плачеше и му говореше на неразбираемия си език.

– Изглежда, ви хареса – обади се полицайката. Разтвориха с усилие пръстите ѝ и Ребус отстъпи назад, но тя се хвърли към него, умоляваше

го. До отворената врата на тоалетните се бе оформила малка публика: на прага висяха поне пет-шест ченгета. При всяка стъпка назад тя се впускате след него на четири крака. Ребус погледна загрижено към изхода, блокиран от тела в униформи, които май нямаха намерение да отстъпят. Третокласният фокусник се бе превърнал в комедиен герой. Най-сетне полицайката се намеси, изправи я рязко, извила ръка зад гърба ѝ.

– Тръгвай! – изсъска ѝ тя през стиснати зъби. – Край на шоуто, момчета.

Смях и нестройни ръкопляскания съпроводиха арестуваната. Тя се изви назад още веднъж, погледна го за последно с умоляващи очи. Той се обърна към Кирстин Мийд.

– Какво ще кажеш за вечеря с кърри някой ден?

Тя го погледна, като че ли бе внезапно подлудял.

* * *

Говореха в коридора на управлението.

– Първо, тя е мюсюлманка от Босна и, второ, иска да говори с вас.

Ребус се втренчи в човека от славянския факултет, дошъл тук по молба на Мийд.

– От Босна ли?

Доктор Колхун кимна. Той бе нисък, пълен мъж, почти кълбовиден, с дълга черна коса, спускаща се назад от двете страни на оплешивялото му теме. Подпухнало лице, покрито с белези от шарка, износен кафяв костюм на петна. Обувките му бяха „Хъш Пъпис“ с цвета на костюма. „Това ли е униформата на деканите?“ – неволно се запита Ребус. Колхун бе кълбо от нерви, имаше тикове и още не го бе погледнал в очите.

– Не съм експерт по този език точно – продължи той. – Всъщност, тя твърди, че е от Сараево.

– Каза ли как се е озовала в Единбург?

– Не попитах.

– Бихте ли я попитал сега?

Закрочи към стаята за разпити. Колхун все още намираще изгъркания линолеум по-интересен от очите на Ребус.

– Сараево пострада жестоко по време на войната – подхвърли той. – На двайсет и две години е, това поне каза.

Изглеждаше по-възрастна. Може би лъжеше. Но когато влязоха в стаята и я видя отново, беше силно впечатлен от младежкото ѝ, все още неоформено лице и той бързо смъкна възрастта ѝ. Тя скочи на крака и, изглежда, се канеше да се впусне към него, но той вдигна

предупредително ръка и посочи стола. Тя седна, обгърнала с пръсти керамична чаша с подсладен черен чай, впила поглед в него.

– Каза ли име? – запита той университетското светило.

– Кандис.

– Май не й вярвате?

– Не е характерно за областта.

Кандис прошепна нещо.

– Нарича ви свой защитник.

– От какво я защитавам?

В стаята затанцуваха странни гърлени звуци, изпълниха я с екзотиката на чуждата, далечна земя.

– Първо, от нея самата. А сега трябва да продължите.

– Да продължа да я защитавам ли?

– Казва, че сега я притежавате.

Ребус погледна учения, в момента вторачил поглед в раните по ръцете ѝ. Кандис беше по блузка с къси ръкави, която падаше меко върху малките ѝ гърди. Скръстила беше ръце, но драскотините и следите от порезни рани се виждаха прекалено ясно.

– Запитайте я дали сама се е наранявала. Колхун се загърчи с превода.

– Свикнал съм с литературния език и филмите, не с... ъ-ъ-ъ...

– Какво отговори?

– Тя го е правила.

Ребус я погледна и тя кимна бавно с виновен вид.

– Кой я е пуснал на улицата?

– Не ви разбирам.

– Кой е сводникът ѝ, мениджърът ѝ.

Последва нов кратък диалог.

– Твърди, че не разбира.

– Отрича ли, че е проститутка?

– Твърди, че не разбира.

Ребус се обърна към униформената полицайка, който присъстваше на разпита.

– Спряха две коли една след друга и тя говори с шофьорите. Ония от колите, изглежда, не харесаха предлаганата стока.

– Как така е „говорила“, след като няма понятие от английски език?

– Има си начини.

Ребус погледна Кандис. После заговори ясно и бавно.

– Обикновено чукане петнайсет, двамайсет за духане. Без презерватив

още пет. – Замълча за миг. – Колко е анално, Кандис?

Бузите ѝ почервенияха.

– Не е литературен английски, доктор Колхун, но повече от ясно е, че някой я е научил на няколко полезни изречения. Достатъчно за улицата. Попитайте я как се е озовала тук.

Колхун първо избърса потта от лицето си и тогава преведе въпроса. Кандис отговори с наведена глава.

– Казава, че е избягала от Сараево в Амстердам и оттам – в Англия. Първият ѝ спомен от Англия е свързан с много мостове.

– Мостове ли?

– Престояла е там известно време. – Колхун изглеждаше потресен от разказа ѝ. Подаде ѝ кърпичка, за да избърше очите си и тя го възнагаради с усмивка. После погледна Ребус.

– Гладна ли си? – запита я той и потри многозначително корем. Тя кимна и пак се усмихна. – Ще прескочиш ли до стола? – обърна се той към Шарп. Тя обаче се втренчи в него, без да помръдне: явно не искаше да излезе от стаята. – Вие ще искате ли нещо, доктор Колхун?

Той отказа, но Ребус поръча още една чаша кафе. Когато Шарп все пак излезе, той погледна Кандис и помоли Колхун да я запита как е дошла в Единбург.

Колхун зададе въпроса, после търпеливо изслуша дългия отговор, записвайки си от време на време нещо на лист хартия.

– Казава, че не е видяла много от града с мостовете, за които спомена. Държали са я затворена, понякога са я водили на разни срещи. Моля за извинение, инспекторе, лингвист съм, но не познавам добре разговорния език и разните жаргони.

– Спокойно, справяте се много добре.

– Ползвали са я като проститутка, доколкото разбирам. Един ден са я натикали отзад в някаква кола и тя остава с впечатление, че я водят в друг хотел или офис.

– Офис ли?

– Доколкото разбирам от описанията ѝ, част от нейната... ъ-ъ-ъ... работа е ставала в офиси. Както и в частни апартаменти и къщи. Но най-вече в хотелски стаи.

– Къде са я държали?

– В къща. Разполагала е със спалня, където я заключвали. – Колхун щипна нервно носа си. – Един ден я вкарали в оная кола и тя се озовава в Единбург.

– Колко време са пътували?

– Не може да отговори със сигурност. Спала е.

– Успокойте я, кажете ѝ, че сега вече всичко ще е наред. – Ребус замълча за миг. – И я попитайте за кого работи тук.

На лицето ѝ пак се изписа страх. Тя заклати глава, заговори със заекване, гърлените звуци се увеличиха. Колхун бе очевидно затруднен с превода.

– Отказва да отговори – обяви той най-сетне.

– Кажете ѝ, че е в безопасност. – Колхун преведе. – Повторете го. – Докато Колхун превеждаше, Ребус се постара да представи на погледа ѝ лице, внушаващо доверие. Тя импулсивно протегна ръка към него, той я пое и я стисна окуражително.

– Пак я попитайте за кого работи.

– Не иска да каже. Ще я убият. Чувала е разни истории...

Ребус смени тактиката и подхвърли име, добре известно на всички проститутки в града.

– Кафърти. – Тя не реагира. – Големия Гер. Големия Гер Кафърти. – Нищо. Той пак стисна приятелски ръката ѝ. Имаше и друго име, доста нашумяло напоследък. – Телфорд. Томи Телфорд.

Кандис дръпна рязко ръката си и изпадна в луда истерия, която съвпадна с връщането на Шарп от столовата.

* * *

Ребус изпрати доктор Колхун до изхода на управлението, припомняйки си неволно, че точно такава едно изпращане преди няколко дни го бе сблъскало с Кандис и с личната ѝ трагедия.

– Благодаря ви още веднъж. Надявам се, няма да имате нищо против да ви позвъня, ако пак имам нужда от вас, нали?

– След като се налага – отговори неохотно Колхун.

– За съжаление няма кой знае какъв избор на специалисти по славянски езици тук. – Ребус държеше в ръка визитката на Колхун с домашния му номер, написан отзад. Докато се ръкуваха, се сети за нещо друго: – Бил ли сте в университета, когато Джоузеф Линц е бил лектор по немски там?

– Да – отговори Колхун, когато се съвзе от изненадата.

– Познавахте ли го?

– Факултетите ни не бяха много близки. Срещал съм го на някои официални събирания, от време на време на някоя лекция.

– Що за човек е според вас?

Колхун премигна. Той упорито избягваше погледа на Ребус.

– Говори се, че е бил нацист.

– Знам. Нямам предвид настоящия момент, а миналото.

– Казах вече, не бяхме близки. Разследвате ли го?

– Само обикновено любопитство. Благодаря за отделеното време.

Върна се в управлението и видя Елън Шарп пред стаята за разпити.

– Какво ще правим с нея? – запита тя.

– Ще я задържим тук.

– С какво обвинение?

– Никакво. Ще го наречем „задържане за защита“.

– Тя знае ли го?

– На кого ще се оплаче? В целия град само един разбира езика ѝ, а аз току-що го отпратих вкъщи.

– А ако се появи нейният човек?

– Смяташ ли, че ще го направи?

Тя се замисли за миг.

– Вероятно не.

– Разбира се, не. Наясно е, че рано или късно ще я пуснем, и ще я изчака навън. Сигурен е, че колкото и да ни се иска, няма да успеем да измъкнем нещо съществено от нея, тъй като не знае английски. Без съмнение тя е тук нелегално, така че ако проговори, какво можем да направим, освен да я изритаме от Англия? Телфорд не е глупак и не трябва да го подценяваме. Да използваш нелегални чужденки като проститутки – сладка работа, нали?

– Колко време ще я задържим?

Ребус сви рамене.

– Какво да докладвам на шефа си?

– Насочвай всички въпроси към детектив-инспектор Ребус – отвърна той, посягайки към дръжката на вратата.

– Страхотен бяхте.

Той се спря.

– Какво?

– Имам предвид знанията ви за ценоразписа на проститутките.

– Само си вършех работата – усмихна се той.

– Един последен въпрос.

– Да?

– Защо това специално отношение? Коя е причината?

– Добър въпрос – отвърна Ребус след кратка пауза, отвори вратата и влезе при Кандис.

Знаеше отговора – знаеше го ясно, от самото начало. Тя приличаше

на Сами. Изтрий грима и сълзите ѝ, облечи я в прилични дрехи – и тя ще се превърне в неин образ и подобие.

Млада, изплашена до смърт жена.

А той би могъл да ѝ помогне – може би.

– Как да те наричам, Кандис? Кажи ми истинското си име.

Тя хвана ръката му и отпусна лице върху нея. Ребус посочи към себе си.

– Джон – произнесе той ясно.

– Дон.

– Джон.

– Шон.

– Джон. – И двамата се усмихваха един на друг.

– Джон.

Той кимна.

– Правилно. А твоето име? – Насочи пръст към нея. – Как се казваш?

Светлинката в очите ѝ помръкна.

– Кандис – промълви тя след кратка пауза.

4.

Ребус не бе говорил с Томи Телфорд досега, но знаеше много добре къде може да го открие.

„Флинт Стрийт“ бе до университета и свързваше „Кларк Стрийт“ и „Бъклу Стрийт“. Много от магазините вече бяха щракнали катинара, но безистенът с казиното въртеше буен бизнес: от „Флинт Стрийт“ Телфорд снабдяваше с игрални автомати под наем кръчми и клубове в целия град. „Флинт Стрийт“ беше пулсиращото сърце на източната му империя.

Доскоро правото за пласиране на стоки в този район принадлежеше изцяло на Дейви Доналдсън, но той неочаквано напусна бизнеса „по здравословни причини“ и се изпари като дим. Изразил се беше пределно точно: ако Томи Телфорд иска нещо от теб и ти не побързах да се огънеш, хороскопът на здравето ти може внезапно да се промени много отрицателно. Сега Доналдсън се криеше някъде – не от Телфорд, а от Големия Гер Кафърти, към когото бе поел задължение да задържи района, докато последният излезе от затвора „Барлини“. Говореше се, че Кафърти управлява подземния свят на Единбург много по-резултатно иззад

стените на затвора, но действителността – както природата – не приема празното пространство и ето, сега Томи Телфорд и момчетата му се вихреха из града.

Телфорд идваше от Фъргъсли парк в Пейсли. Присъединява се към местната банда на единайсет; бил е само на дванайсет, когато полицията за пръв път проявява интерес към него във връзка с поредица от срязани автомобилни гуми. Двата полицаи, разследващи случая, го намират заобиколен от другите членове на бандата, почти всички по-големи от него на години, но без съмнение водачът е бил той.

Бандата му растяла заедно с него и успяла да откъсне значителна част от гангстерското пространство на Пейсли: наркотици, проституция, изнудване. Притежавал дялове в казина, видеомагазини, ресторанти и транспортна фирма, както и недвижим имот, превръщай го в хазяин на няколко стотици хора. Направил безуспешен опит да се вмъкне в Глазгоу, пробвал и на други места. Носеха се приказки, че се е сближил с някакъв гангстер от Нюкасъл. Никой не можеше да си спомни друг пример на такъв бърз напредък в престъпния свят от времето на дните, когато Лондонската банда наемаше бячите си от „Големия Артър“, царят на подземния свят в Глазгоу.

Телфорд пристига в Единбург преди година, прониква отначало с безшумната стъпка на котка, излязла на лов. Началният му удар е покупка на казино и хотел. После внезапно се оказва неотменимо там, като сянка от градоносен облак. Прогонването на Дейви Доналдсън бе добре премислен подъл удар срещу Кафърти. Сега последният трябваше или да развее бялото знаме, или да поеме хвърлената ръкавица и да започне война. Всички живееха с очакване на кръв и убийства.

Базата на Телфорд на „Флинт Стрийт“ си бе избрала претенциозно название „Царството на магията“. Танцуващите светлини на игралните автомати бяха в ярък контраст със сивите лица на играчите и вторачените им в екраните безжизнени погледи. Игралните зали предлагаша и военни игри с огромни видеоекрани и дигитални проклетия.

– Май се смяташ за голяма работа, а, пънкар? – предизвика го един от екраните, докато Ребус минаваше край него. Фукаха се с имена като Пророкът и Ченгето-гробар (последното напомни на Ребус колко стар и уморен се чувства понякога). Огледа лицата наоколо и забеляза няколко младежи, прибирани в Сейнт Ленард за дребни нарушения: периферията на бандата на Телфорд. Висяха наоколо, очакващи повикване, копнеещи за осиновяване от Клана.

По-голяма част от тях бяха деца от разведени семейства, деца,

израснали на улицата и остарели преждевременно. Влезе човек от персонала и зарева:

– Кой поръча бекона?

„Бекон“ означаваше „прасе“, тоест ченге според уличния жаргон. Ребус посрещна с усмивка вторачените в него погледи и продължи невъзмутимо пътя си: други, по-важни неща изискваха вниманието му. В най-отдалечения ъгъл се бяха разположили огромни игрални съоръжения: те включваха мотоциклети-симулатори наполовина по-малки от нормалния размер – играчът сяда на тях и следва схемата на екрана пред него. Раболепна групичка висеше около един от тях: млад мъж с кожено яке – не от пазарните сергии, о, не! Качествена, елитарна стока. Искрящи островърхи ботуши. Тесни черни дънки. Бяло поло. Заобиколен от усърдни подмазвачи. Докато се наместваше в средата на зяпачите, в главата на Ребус звучеше песента на Стийли Дан „Царят на децата“.

– Някой да иска бекон? – запита той.

– Кой си ти?

– Детектив-инспектор Ребус.

– Човекът на Кафърти.

– Какво?

– Чувал съм за вас двамата.

– Аз го вкарах на топло.

– Но не всяко ченге ходи на свиждане там. – Ребус си даде сметка, че макар и да не го гледа, Телфорд наблюдава отражението му на екрана. Следи реакциите му, говори с него, но пак съумяваше да се справя с опасните завои. – Какъв е проблемът, инспекторе?

– Хванахме едно от твоите момичета.

– От моите какво?

– Твърди, че се казва Кандис. Повече не знаем. Но чужденките са нещо ново за мен. А и ти си нов тук.

– Не разбирам за какво става дума. Аз осигурявам стоки и услуги в сектора за развлечения. Да не би да ме обявяваш за сводник?

Ребус блъсна мотоциклета с крак настрани и на екрана той се завъртя и се удари в една от бариерите. Секунда по-късно екранът се промени и върна провинения в началото на играта.

– Виждаш ли, инспекторе – подхвърли Телфорд, все още без да снема поглед от екрана. – Ето я красотата на игрите: винаги можеш да почнеш отново след катастрофа. В живота не е толкова лесно.

– А ако прекъсна тока? Играта приключва.

Телфорд бавно се обърна към Ребус. Отблизо изглеждаше наистина

много млад. По-голяма част от познатите на Ребус гангстери имаха вид на някак преждевременно износени, обикновено бяха прекалено тлъсти, но през излишното тегло прозираше гладът в детството. Телфорд създаваше впечатление на нов вид бактерия, още непроверена и неясна.

– Какво има, Ребус? Съобщение от Кафърти?

– Кандис – повтори тихо Ребус, но с глас, натежал от гняв. Ако бе ударил две питиета, преди да дойде тук, досега Телфорд щеше да се въргала в краката му. – От тази вечер тя е извън играта, ясно ли е?

– Не познавам никаква Кандис.

– Ясно ли е?

– Чакай да се разберем. Искаш да се съглася с теб, че някаква си жена, която никога не съм срещал, трябва да спре да си продава оная работа. Правилно ли съм разбрал? – Зяпачите се хилеха. Кумирът им пак се обърна към екрана. – Откъде е тая жена всъщност? – подхвърли той небрежно.

– Не сме сигурни – излъга Ребус. Не искаше да подава ненужно информация на Телфорд.

– Страхотно сте си побъбрили, няма що.

– Изплашена е до смърт.

– Точно като мен. Страх ме е, че ще ми досадиш до смърт. Тая Кандис, май си пробвал стоката ѝ, а? Обзалагам се, че не всяка курва ще те загрее чак толкова.

Смях. Ребус понесе и този удар.

– Тя е извън играта, Телфорд. Отсега нататък не смей да я докоснеш и с пръст.

– Няма да го направя дори с канджа за теглене на шлеп. Аз живея чист живот. Всяка вечер се моля преди лягане.

– И целуваш плюшеното си мече, нали?

Телфорд го погледна.

– Не вярвай на всички приказки за мен, инспекторе. Вземи си беконов пай на излизане, май има един в повече. – Ребус му обърна гръб едва след няколко минути. – И предай поздравите ми на ония балами отвън.

Ребус се отправи към „Никълсън Стрийт“, питайки се какво ще прави с Кандис. Най-простото решение беше да я пусне и да се надява, че тя ще съумее да реши проблемите си сама. Когато минаваше край една от паркираните коли, прозорецът ѝ се смъкна безшумно.

– Влизай, дяволите те взели! – заповяда му глас от мястото за пътника отпред.

Ребус спря и установи, че се вира в познато лице.

– Ормистън – уточни той, отваряйки вратата на „Ориона“. – Сега разбирам какво искаше да каже она задник.

– Кой?

– Томи Телфорд. Нареди ми да ви поздравя от него.

Шофьорът се втренчи в Ормистън.

– Пак го сгафихме. – Просто констатиране на факт без елемент на изненада. Ребус разпозна гласа.

– Здравсти, Клейвърхаус.

Детектив-сержант Клейвърхаус, детектив-сержант Ормистън: Национален отдел за разследване на криминални престъпления, най-добрият полицейски отдел на управлението във Фетс. В изпълнение на наблюдение. Клейвърхаус, слаб „като тръстика“, както би го определил бащата на Ребус. Ормистън, луничаво лице, с гладко причесана, невероятно черна коса, прихлупена върху черепа му като купа за пудинг.

– Ако това ви утешава, знаеха за вас, преди да вляза.

– Какви ги вършеше там, по дяволите?

– Само едно обикновено посещение на добра воля. А вие що за пара дробите тук?

– Губим си времето – измърмори през зъби Ормистън. Националният отдел на крак за главата на Телфорд: добра новина за Ребус.

– В Сейнт Ленард е задържано едно от момичетата на Телфорд – подхвърли той. – Изплашена е. При добро желание бихте могли да й помогнете.

– Изплашените не говорят.

– Всяко правило има изключения.

Клейвърхаус се втренчи в него.

– И какво трябва да направим?

– Да я измъкнете оттук, да я установите някъде другаде.

– Защита на свидетел, така ли?

– Ако се стигне дотам.

– Какво знае?

– Не съм сигурен. Английският ѝ е почти на кота нула.

Клейвърхаус усещаше безпогрешно кога му се продава нещо интересно.

– Разказвай.

И Ребус го стори. Двата се опитваха безуспешно да не изглеждат заинтригувани.

– Ще говорим с нея – обяви тежко Клейвърхаус след ненужна пауза

за авторитет.

Ребус кимна.

– Откога сте тук?

– Откакто Телфорд и Кафърти излязоха на ринга.

– На чия страна сме?

– Както винаги сме само представители на ООН: не вземаме страна.

– Клейвърхаус говореше бавно, подбирайки и премервайки всяка дума и фраза. Внимателен човек беше детектив-сержант Клейвърхаус. – Междувременно ти се втурна в леговището на врага като някой жаден за пари наемник.

– Никога не ме е бивало по разните тактически игри. Освен това исках да огледам копелето отблизо.

– И?

– Изглежда като дете.

– И е чист като Агнеца Божи – подхвърли Клейвърхаус. – Разполага с жив щит от поне дузина лейтенанти – как да се добере човек до него?

Думата „лейтенант“ напомни на Ребус за Джоузеф Линц. Някои само заповядват – други изпълняват... Кои са по-виновните?

– Оная историйка за плюшения мечок... Вярна ли е? – запита той.

Клейвърхаус кимна.

– Вечно присъствие на мястото за пътника в личния му „Рейндж Роувър“. Огромно жълто нещо, от типа, който разиграват на томбола по кръчмите в неделя.

– Каква е историята?

Ормистън се обърна към него.

– Чувал ли си за Теди⁴ Уилокс? Железар от Глазгоу. Гвоздеи и чукове с раздвоени краища. – Ребус кимна. – Не си плащаш дълговете към някого и Уилокс те посещава с работната си чанта.

– Но веднъж Теди прави грешка – поде разказа Клейвърхаус. – Обърква се, застава на погрешната страна и предизвиква някакъв негодник на име Джорджи. Телфорд е все още в процес на утвърждаване тогава, искал е силно да си спечели име пред въпросния Джорджи и се приризва за Теди.

– Оттогава влачи плюшения мечок със себе си – обади се Ормистън. – За да не би гнусната историйка да се забрави.

„Джорджи – мислеше Ребус напрегнато. – Име, характерно за Нюкасъл. Нюкасъл с многото мостове над Тайн.“

4. Teddy (bear) – плюшено мече. – Б.пр.

- Нюкасъл – подхвърли той на глас, навеждайки се напред.
- Какво искаш да кажеш?
- Може би Кандис е била там. Говореше за град с много мостове. Би могла да свърже Телфорд с онзи гангстер. – Ормистън и Клейвърхаус се спогледаха. – Нуждае се от безопасно място – продължи Ребус. – Пари и място, където да се приюти.
- Помогне ли ни да закопчем Телфорд, ще получи самолетен билет първа класа до родното си място.
- Едва ли ще поиска да се върне там.
- Ще изясним тия подробности допълнително – заяви нетърпеливо Клейвърхаус. – Първо трябва да разговаряме с нея.
- Ще се нуждаете от преводач.
- Клейвърхаус го погледна.
- Знаеш към кого трябва да се обърнем, нали?

* * *

Кандис спеше в килията, свита на кълбо под одеялото: виждаше се само косата ѝ. Напомни му „Самотното момиченце“, песен на Мъдърс ъв Инвеншън. Килията в розово и синьо беше в отделението за жените: само нар и графити по стените.

– Кандис. – Ребус стисна леко рамото ѝ. Тя потрелери като при електрически шок. – Няма страшно, аз съм, Джон.

Младата жена се оглеждаше стреснато, погледът ѝ бавно се фокусира в него.

– Джон – възкликна тя с облекчение и усмивка. Клейвърхаус беше при телефоните, провеждаше разговори, уреждаше нещата. Ормистън стоеше на прага и оглеждаше критично Кандис. Не че беше кой знае колко претенциозен, просто за тежест. Ребус се бе опитал напразно да се свърже с Колхун по телефона. Сега се налагаше да обяснява с жестове, че ще я местят на друго място.

– Хотел – повтаряше той.

Тя не хареса думата. Погледна Ормистън, после пак се втренчи напрегнато в него.

– Всичко е наред – продължаваше да се гърчи Ребус. – Само ще спиш там, това е всичко. Ще бъдеш в безопасност. Никакъв Телфорд, нищо такова.

Тя като че ли се поотпусна, стана от леглото и се изправи пред него. Очите ѝ му изпращаха ясно съобщение: „Вярвам ти, но ако ме предадеш, няма да се изненадам.“

Клейвърхаус се върна.

– Всичко е наред – обяви той, оглеждайки Кандис на свой ред. – Не знае ли поне малко английски?

– Знае малко, но не и английския на възпитаното общество.

– В такъв случай ще се разберем добре с нея – подхвърли Ормистън.

Трима мъже и млада жена в тъмосин „Орион“, носещ се почти безшумно към южната част на града в малките часове на нощта. По улиците кръстосваха само черни таксита. Кръчмите плюеха закъснели клиенти, по-голяма част от тях студенти.

– С всяка година стават все по-млади – промърмори Клейвърхаус, винаги готов да сервира някоя шаблонна фраза.

– И по-голяма част от тях се превръщат в полицейско попълнение – изкоментира Ребус.

Клейвърхаус се изсмя.

– Грешка, драги. Имах предвид курвите, не студентите. Закопчяхме една миналата седмица: твърдеше, че е на петнайсет, а се оказа само на дванайсет, представи си! Правеше впечатление на добра професионалистка.

Ребус се опита да си припомни Сами на дванайсет. Видя я изплашена до смърт в ръцете на налудничав тип, бесен на Ребус поради отдавна забравена причина. След този случай тя сънуваше почти непрекъснато кошмари – до деня, когато майка ѝ я отведе в Лондон. Няколко години по-късно Рона телефонира само да му напомни, че е ограбил детството на дъщеря им.

– Телефонирал съм – обясняваше Клейвърхаус. – Не се безпокой, не ползваме това място за пръв път. Много е солидно.

– Ще има нужда от дрехи – напомни Ребус.

– Сайобан ще ѝ донесе някакви сутринта.

– Как е Сайобан?

– Добре на вид. Но още не е свикнала с езика ни и шегите.

– О, тя ги понася добре – обади се Ормистън. – Няма нищо против и да изпие чашка или две с нас.

Последното беше новост за Ребус. Запита се колко ли ще се промени Сайобан Кларк, за да се слее с новото си обкръжение.

– Наближаваме – обяви Клейвърхаус. – Зад разклонението е.

Изоставиха някак внезапно града зад себе си. Отбиха се от главния път, колата се понесе по завоите, накрая излязоха при Колинтън и спряха пред мотел, част от верига: еднакви стаи, еднакви цени в цялата

страна. Струпаните в паркинга коли бяха явно на разни търговски пътища, погледът се сблъскваше в купчини кутии от цигари върху седалките на мястото за пътника отпред. Администраторите вероятно спят или дремят с дистанционното за телевизора в ръка.

Кандис слезе от колата едва когато видя, че и Ребус тръгва към входа.

– Ти си светлината в живота й – не се сдържа Ормистън. Регистрираха я като госпожа Ангъс Камбъл. Личеше си, че двете ченгета от Националния си знаят работата и не го вършат за пръв път. Ребус наблюдаваше внимателно администратора, но Клейвърхаус го успокои с леко намигване: техен човек, добре проверен.

– Втория етаж, Малкълм – поръча Ормистън. – Няма защо да се надзърта през прозорците. Стая номер 20.

– Ще остане ли някой с нея? – запита Ребус, докато изкачваха стълбите.

– Ще има човек в стаята й – обясни Клейвърхаус. – Ще е прекалено очевидно да висим на стълбищната площадка отпред, а и задниците ни ще замръзнат. Даде ли ми номера на Колхун?

– Ормистън го има.

Ормистън отключваше вратата.

– Кой ще бъде пръв?

Клейвърхаус сви рамене. Кандис гледаше настоятелно Ребус: изглежда, схващаше за какво говорят. После впи импулсивно пръсти в ръката му и ги заля с поток неразбираеми слова, местейки поглед от Клейвърхаус към Ормистън и обратно, като непрекъснато размахваше ръката на Ребус.

– Всичко е наред, Кандис, честна дума. Те ще се грижат за тебе.

Тя клатеше неуморно глава, държеше го с една ръка, сочеше го с другата, като натискаше показалец в гърдите му, за да изясни допълнително желанието си.

– Какво ще кажеш, Джон? – прекъсна я Клейвърхаус. – Щастливият свидетел е свидетел, ръсещ показания с радост.

– Кога ще дойде Сайобан?

– Ще я спеша, няма страшно.

Ребус погледна Кандис, въздъхна и кимна.

– Хубаво. – Посочи се демонстративно с пръст, после насочи показалец към стаята. – Ще дойда след малко, става ли?

Тя като че ли се задоволи с постигнатото и се прибра в стаята. Ормистън му даде ключа и не пропусна възможността да демонстрира

идиотското си чувство за хумор:

– Не искам да събуждате съседите, вие, страстни, млади... Ребус му тръшна вратата в лицето.

Стаята беше стандартно обзаведена, както се очакваше. Ребус напълни чайника, включи котлона и пусна торбичка чай в една от чашите. Кандис посочи банята, въртейки с ръка невидим кран.

– Искаш вана? – запита той, давайки й зелена улица с ръка. – Действай.

Прозорецът беше скрит зад плътна завеса. Ребус дръпна леко края ѝ и погледна навън. Затревен хълм отпред, случайни светлинки откъм разклонението. Провери дали завесите закриват плътно прозорците, после се опита да настрои отоплението: в стаята беше нетърпимо топло. Изглежда, липсваше термостат, той отвори малко прозореца и отвън нахлу студен нощен въздух и далечен шум от движението по магистралата. Отвори пакетче яйчен крем, намери две бисквити. Внезапно усети силен глад. Във фоайето имаше автомат за закуски, а в джобовете му дрънкаха куп монети. Направи чая, прибави мляко и се отпусна на дивана. След няколко минути колебание пусна телевизора – с какво друго да убие нощта? Чаят беше добър. Направо чудесен, нямаше причини за оплакване. Вдигна телефона и набра номера на Джек Мортън.

– Събудих ли те?

– Ами... не точно. Какво става?

– Днес едва се съдържах да не гаврътна едно.

– Какво е станало?

Ребус чу шумулкане в слушалката: приятелят му се наместваше удобно, готов да поеме поредната дълга изповед. Джек му беше помогнал да се откаже от пиенето и му беше казал да телефонира всеки път, когато му се прииска да поговори с някого.

– Трябваше да се срещна с едно гадно копеле, Томи Телфорд.

– Познато име.

Ребус запали цигара.

– Помислих си, че чаша уиски би ми помогнала да се справя.

– Преди или след?

– И преди, и след. – Ребус се усмихна. – Познай къде съм сега.

Джек, разбира се, не позна и Ребус му разказа историята.

– Как виждаш нещата отсега нататък? – запита Джек.

– Не знам – Ребус се замисли. – Тя като че ли има нужда от мен.

Отдавна никой не е обявявал това така открито. – Но още докато говореше, усети, че не е напълно откровен, че задържа нещо. Спомни си една

от кавгите с Рона, обвиненията, че той се възползва най-егоистично от всичките си лични връзки.

– Все още ли имаш нужда от пиене? – запита Джак.

– Вече не. – Ребус загаси фаса си. – Приятни сънища, Джак.

Пиеше втората чаша чай, когато тя се върна, облечена в същите дрехи, с мокра коса, увиснала на миши опашчици до раменете.

– По-добре си сега, нали? – запита той, помагайки си с вдигнат палец. Тя кимна с усмивка. – Искаш ли чай? – Посочи към чайника. Тя пак кимна и той ѝ приготви чаша чай. После ѝ предложи кратка разходка до автоматата за закуски, от която се върнаха натоварени с пакети пържени картопки, шоколад и две кутии „Кока-кола“. Изпиха по още една чаша чай и приключиха със запасите от мляко. Кандис легна на леглото, без да се съблича, гризеше пържени картопки и прехвърляше телевизионните канали. Тя като че ли бе забравила присъствието му в стаята. Ребус го прие като комплимент.

Вероятно беше неусетно заспал. Събуди се от допира на пръстите ѝ върху коленете му. Кандис стоеше пред него само по фланелка и го гледаше втренчено, все още с ръце на коленете му. Той се усмихна, поклати глава и я поведе обратно към леглото. Тя послушно легна по гръб с разперени ръце. Той пак поклати глава и грижливо я зави.

– Това е миналото ти, Кандис, а то е вече зад гърба ти – каза ѝ ласкаво той. – Лека нощ.

Ребус се върна на дивана и легна с пожеланието Кандис да престане да повтаря името му. Дорс: „Греховни копнежи“.

Събуди се от почукване на вратата: иззад пердето надничаше все още тъмно нощно небе. Забравил беше да затвори прозореца и в стаята бе студено. Телевизорът все още работеше, но Кандис спеше: одеялото беше изритано, а около голите ѝ крака и бедра бяха пръснати шарени обвивки от шоколад. Ребус я загъна, после отиде на пръсти до вратата, погледна през шпионката и отвори.

– Слава Богу, че ме сменяш. Благодаря ти – прошепна той на Сайобан Кларк.

Тя носеше издута полиетиленова чанта.

– Благодарни на Бога за наличието на нощни магазини.

Кларк хвърли бегъл поглед на спящата жена и започна да разтоварва чантата.

– Двата сандвича са за тебе, а за Спящата красавица нося някои от дрехите си. Ще свършат работа, докато отворят магазините.

Ребус веднага захапа първия сандвич: салатата със сирене между

две филии бял хляб никога не му се беше струвала толкова вкусна.

– Как ще се прибера вкъщи? – запита той.

– Извиках такси. – Кларк погледна часовника си. – Ще пристигне след две минути.

– Какво ли ще правя без теб?

– В нашата работа възможностите са две: или се смръзваш до смърт, или умираш от глад. – Тя затвори прозореца. – А сега се изпарявай.

Ребус погледна Кандис за последен път, преборвайки се с желанието да я събуди, за да я увери, че не си отива завинаги. Но тя спеше така дълбоко. А и Сайобан ще се погрижи за всичко, знаеше го.

Натика втория сандвич в джоба си, хвърли ключа от стаята върху дивана и излезе.

Четири и половина. Таксито бръмчеше на празен ход отвън. Ребус прегледа наум всички възможни места, където би могъл да изкръпка питие по това време на денонощието. Не си спомняше откога не бе пил: не броеше дните.

Накрая даде адреса си на шофьора и се отпусна назад. Мислеше за Кандис, заспала там като дете, засега защитена. Мислеше и за Сами, вече прекалено порасла, за да има нужда от баща си. Сигурно и тя спи сега, сгушена в Нед Фарлоу. Сънят беше израз на невинността. Дори градът изглеждаше невинен в съня си. Понякога откриваше у него красота, недокосната от цинизма му. Някой в някакъв бар – напоследък? или преди години? – го беше предизвикал да даде определение на романтиката. Как би могъл да го направи? Видял бе твърде много от обратната страна на любовта: кървава, измъчена поредица от хора, убити от любов или от липса на любов. Когато зърваше някъде искрящата усмивка на все още жива красота, той реагираше само с циничната убеденост, че един ден тя ще избледнее или ще оскотее. Виждал бе любовни двойки в градините на „Принсес Стрийт“ и си ги бе представял по-долу по пътя, на житейските кръстовища, където се срещаха предателството и конфликтът. Гледаше сърцата по магазините по случай Деня на свети Валентин и бе виждал истински разбити сърца – обилно кървящи, умиращи сърца.

Но не бе споделил нито дума от тези видения с инквизитора си от бара.

„Назови романтиката“, това бе предизвикателството. И какъв беше отговорът на Ребус? Вдигнал беше нова чаша бира и бе целунал демонстративно хладното стъкло.

* * *

Спа до девет часа, взе душ, пригответи си кафе. После телефонира до мотела и Сайобан го увери, че всичко е наред.

– Постресна се малко, когато се събуди и видя мен вместо теб. Непрекъснато повтаря името ти. Казах й, че пак ще дойдеш.

– Какъв е планът?

– Пазаруване – ще прескочим набързо до „Гайл“. После – Фетс: доктор Колхун идва следобед за час. Ще видим какво ще измъкнем.

Ребус стоеше до прозореца и се взираше в пустата и влажна „Ардън Стрийт“.

– Грижи се за нея, Сайобан.

– Бъди спокоен, няма да има проблеми.

Ребус знаеше, че няма основание за тревога: шом като Сайобан беше поела нещата. Тази беше първата й акция, откакто я преместиха в Националния, и тя ще се постарее да не допусне издънка.

Звънът на телефона го завари в кухнята.

– Инспектор Ребус? – Непознат глас.

– Кой е?

– Казвам се Давид Леви. Никога не сме се срещали. Извинявайте, че ви търся вкъщи: Матю Вандерхайд ми даде телефонния ви номер.

Добрият стар Вандерхайд: не го беше виждал от векове.

– Да?

– Признавам, изненадах се, когато разбрах, че сте познайници. А би трябвало отдавна да съм имунизиран срещу изненадите на Матю. Отидох при него, защото той познава Единбург.

– Да?

Смях на другия край на линията.

– Извинявайте, инспекторе. След това объркано представяне подозрението ви е напълно естествено. Аз съм историк по професия. Соломон Майерлинк се свърза с мен и ме помоли да помогна.

Майерлинк. Знаеше това име. Сети се: Майерлинк ръководеше Бюрото за разследване на холокоста.

– От каква точно „помощ“ се нуждае според господин Майерлинк?

– Предпочитам да се срещнем, вместо да говорим по телефона. Отседнал съм в хотел на площад „Шарлот“.

– „Роксбъро“ ли?

– Чудесно би било, ако се окаже възможно да се срещнем там още тази сутрин.

Ребус погледна часовника си.

– Ще дойда след час.

– Прекрасно. До скоро виждане, инспекторе.

Ребус се обади в службата и ги информира къде ще бъде.

5.

Седяха във фойето на „Роксбъро“, Леви наливаше кафе. В дъното до прозореца възрастна двойка задълбочено проучваше папките с вестници. И Давид Леви отдавна бе превалял хълма. Брадата му се бе посребрила, а около голо теме с потъмняла кожа се виеше ореол побеляла коса. Зад очилата с черни рамки очите му непрекъснато сълзяха, като че ли белеше лук. Тъмен спортен костюм, синя риза с връзка, на стола – солиден бастун. Сега беше пенсионер, а преди бе работил в Оксфорд, Ню Йорк и дори в Тел Авив, както и на много други места по целия свят.

– Никога не съм срещал Джоузеф Линц. Не е имало повод: интересите ни бяха в различни области.

– Тогава защо господин Майерлинк ви е насочил към мен?

Леви постави каничката обратно на подноса и запита:

– Мляко? Захар?

Ребус кимна и на двете предложения и повтори въпроса си. Леви изсипа в чашата си две пълни лъжички захар.

– За морална подкрепа.

– В какъв смисъл?

– Не сте вие първият в това положение. Говоря за безпристрастни професионалисти без лични подбуди и интереси в разследването.

Ребус се наежи.

– Ако смятате, че не си гледам работата...

По лицето на Леви пробяга сянка на нетърпение:

– Не смятам. Както знаете, не печеля нищо от този разговор. Искам да кажа, че ще настъпи време на съмнения в основанията за действие. Ще се питате дали случаят си заслужава усилията. – В очите му заигра пламъче. – Може би вече е така?

Да, така беше. Особено сега. Понякога имаше чувството, че се движи в един напълно нереален свят. Друго нещо беше Кандис. Кандис, която можеше да го отведе до Томи Телфорд...

– Приемете, че аз съм вашата съвест в този случай. – По лицето му

отново пробяга сянка. – Не, не се изразих точно. Вашата съвест е будна; никой не се съмнява в това. – Въздъхна и продължи:

– И аз съм си задавал често същите въпроси. „Може ли времето да заличи отговорността?“ Моят отговор е „не“. Ще се опитам да обясня нещата от моя гледна точка. – Той се наведе напред. – Не разследвайте престъпленията на старец, а на един младеж, който вече е остарял. Съсредоточете се върху този момент. И преди е имало разследвания – недостатъчно сериозни. Правителствата предпочитат да изчакат естествената смърт на тези хора, вместо да ги съдят приживе. Но всяко разследване е акт на припомняне, а ние сме длъжни да държим паметта на хората будна. Споменът е единственият начин, по който се учим. За съжаление човешката раса възприема бавно. Понякога уроците трябва да бъдат насилствено налагани.

– И в случая аз съм просто нужният инструмент за въпросното насилствено налагане. Имаше ли евреи във Вилфранш? – Не си спомняше за такива.

– Какво значение има?

– Защо се интересувате толкова много от този случай?

Леви отпи кафе, явно обмисляйки думите си.

– Има причина за интереса ни, признавам. И тя е Пътят на плъховете. Искаме да докажем, че той е съществувал и че целта му е била спасяване на нацисти от евентуални преследвания след войната. – Замълча за миг. – Че е действал с мълчаливото одобрение – и дори повече от мълчаливо одобрение! – на няколко западни правителства и дори на Ватикана. Говоря за общо съучастничество.

– Искате всички да се чувстват виновни, така ли?

– Искаме признание, инспекторе. Искаме истината. Не е ли истината крайната цел и на вашата работа? Матю Вандерхайд ме накара да поярвам, че тя е личният ви водещ принцип.

– Той не ме познава много добре.

– Сигурен ли сте? А междувремежно има куп хора, които държат истината да остане покрита.

– И според вас истината е...

– Че известни военнопръстъпници са транспортирани в Англия – и на други места – и са им предложени и осигурени нови самоличности, нов живот.

– В замяна на какво?

– Мислете, инспекторе. Говоря за началото на Студената война. Знаете старата поговорка: „Врагът на врага ми е мой приятел.“

Убийците са били защитени от тайните служби. Военното разузнаване им е предложило работа. Повтарям: има много хора, които не биха искали, меко казано, истината да види бял свят.

– Е, и?

– Един открит съд ще я изкара наяве.

– Май ме предупреждавате за наличие на призраци в замъка, прав ли съм?

Леви допря длани една в друга почти като при молитва.

– Изглежда, срещата ни не дава задоволителни резултати, за което се извинявам. Ще удължа престоя си тук с още няколко дни или повече, ако се наложи. Да се надявам ли, че ще опитаме отново?

– Не знам.

– Ще помислите върху предложението ми, нали? – Леви протегна ръка и Ребус я пое. – Ще бъда тук, инспекторе. Благодаря за отделеното време.

– Всичко най-добро, господин Леви.

– Шалом, инспекторе.

* * *

Ребус седеше на бюрото си, опитвайки се безуспешно да изтрие спомена от ръкостискането с Леви. Заобиколен от папките по случилото се в онова нещастно френско градче преди десетки години, той се чувстваше като уредник на музей, посещаван само от специалисти и чудаци. Да, злото беше вилняло там, но Джоузеф Линц ли бе отговорен за него? И дори да е така, дали пък не беше изкупил вината си през изминалия половин век? Ребус направи опит да се свърже с офиса на прокурора, за да им даде отчет за стореното от него досега. Оттам му благодариха учтиво за обаждането. Следващата му стъпка бе среща с Фермера.

– Влизай, Джон. Какъв е проблемът?

– Знаете ли, че Националният води наблюдение в нашия район?

– Имаш предвид „Флинт Стрийт“.

– Знаете, така ли?

– Държат ме в течение.

– Кой е връзката?

Фермерът се намръщи.

– Джон, казах вече: те ме държат в течение.

– Излиза, че няма връзка на улично ниво, прав ли съм? – Фермерът замълча. – Според правилата следва да има такава.

– Къде се целиш, Джон?

– Искам тая работа.

Фермерът се втрени в бюрото си.

– Ти работиш върху Линц.

– Искам тая работа.

– Джон, този вид работа означава дипломатичност. Никога не си бил силен в тая област.

Ребус разказа за Кандис, изтъквайки, че – волю или неволю – той вече е обвързан със случая.

– ...И тъй като съм вече вътре в нещата – приключи той, – бих могъл да действам официално като връзка между двете управления.

– А френската история?

– Тя, естествено, остава на първо място.

Фермерът се втрени изпитателно в него, но Ребус дори не мигна.

– Добре – отстъпи най-сетне той.

– Ще съобщите на Фетс, нали?

– Да.

– Благодаря. – Ребус се обърна към вратата.

– Джон... – Фермерът стоеше прав зад бюрото си. – Знаеш какво ще кажа сега.

– Да не се опитвам да настъпвам прекалено много болезнени мазоли, да не се впускам в поредния си малък личен кръстоносен поход, да поддържам редовно връзка с вас и да не предавам доверието ви в мен. Познах ли?

Фермерът клатеше развеселено глава.

– Изчезвай.

И Ребус го послуша.

* * *

Когато влезе, Кандис скочи така стремително от стола си, че той падна с трясък на пода. Тя изтича напред и го прегърна, докато Ребус оглеждаше присъстващите в стаята за разпити във Фетс: Ормистън, Клейвърхаус, доктор Колхун и униформена полицайка.

Колхун носеше костюма от предния ден и нервничеше по същия начин. Ормистън вдигна стола на Кандис: той стоеше до едната стена, а Клейвърхаус седеше на масата до Колхун с разтворен бележник отпред и химикалка върху него.

– Казва, че се радва да ви види – преведе монотонно Колхун.

– Нямаше начин да разбере, добре, че ми го казахте.

Кандис беше с нови дрехи: дънки, прекалено дълги за нея и

обърнати с десетина сантиметра нагоре при глезена, черен вълнен пуловер с остро деколте. Скиорското ѝ яке бе метнато върху облегалката на стола.

– Накарай я да седне – обади се раздражено Клейвърхаус. – Нямаме много време.

За Ребус нямаше стол и той застана до Ормистън и полицайката. Кандис се върна към историята, която бе започнала да разказва, но непрекъснато поглеждаше към него. До бележника на Клейвърхаус имаше кафява папка и плик със стандартни размери. Върху плика лежеше черно-бяла снимка на Томи Телфорд.

– Познава ли го? – запита Клейвърхаус, потропвайки с химикалка по снимката.

Колхун зададе въпроса, после изслуша отговора ѝ.

– Тя... – изкашля се ненужно – не е имала директно работа с него.

Почти двуминутният ѝ отговор бе преведен само с това изречение.

Клейвърхаус извади още снимки от плика и ги подреди пред нея. Кандис посочи без колебание една от тях.

– Хубавеца – обяви Клейвърхаус. Пак вдигна снимката на Телфорд.

– Имала е все пак някакви отношения и с този, нали?

– Тя... – Колхун извади носна кърпа и се залови да попива потта от лицето си. – Говори нещо за някакви японци, бизнесмени от Ориента.

Ребус погледна Ормистън, но той му отговори само със свиване на рамене.

– Къде? – запита веднага Клейвърхаус.

– В кола... няколко коли. Нещо като конвой.

– И тя е била в едната от тях, така ли?

– Да.

– Къде са ходили?

– Извън града, като са спирали един-два пъти.

– Джунипър Грийн – обяви Кандис съвсем ясно.

– Джунипър Грийн – повтори Колхун.

– Там ли са спрели?

– Не, спирали са, преди да стигнат до Джунипър Грийн.

– И какво са правили?

Колхун се обърна към Кандис отново.

– Не знае. С впечатление е, че един от шофьорите слязъл за цигари.

Всички други като че ли само гледали мълчаливо, но с интерес някаква сграда.

– Каква сграда?

– Не знае.

Клейвърхаус изглеждаше вбесен. Кандис не снесяше много и Ребус знаеше, че ако нещата продължават така, ще я изхвърлят на улицата, без да им мигне окото. Колхун не беше на място за тази работа и май повече пречеше, отколкото помагаше.

– Къде са отишли след Джунипър Грийн?

– В продължение на около три часа са обикаляли околностите. Понякога спирали и излизали от колите, но само оглеждали пейзажа. Много хълмове и – Колхун уточни нещо. – Хълмове и знамена.

– Знамена ли? По сградите?

– Не, забити в земята.

Клейвърхаус погледна безпомощно Ормистън.

– Игрище за голф – обади се Ребус. – Опитайте се да й опишете игрище за голф, доктор Колхун.

Колхун го направи и тя кимаше непрекъснато, поглеждайки с усмивка Ребус. И Клейвърхаус не снемаше поглед от него.

– Най-обикновено предположение – сви рамене Ребус. – За японските бизнесмени Шотландия е само едно огромно игрище за голф.

Клейвърхаус се обърна отново към Кандис.

– Попитай я дали е... обслужила някои от тези мъже.

Колхун се изкашля отново, бузите му почервеняха. Кандис отговори утвърдително с наведена глава и поглед, впит в масата.

– Казва, че за това е била с тях. Отначало била подведена. Смятала, че са искали с тях да пътува и някоя хубава жена само за компания. Обядвали са богато... продължителна разходка сред красиви места. Но когато се върнали в града, оставили японците в някакъв хотел и тя била отведена в една от стаите там. Трима. Обслужила е трима от тях, както се изразихте, детектив Клейвърхаус.

– Спомня ли си името на хотела?

– Не.

– Къде са обядвали?

– Ресторант до мястото с флагчетата... До игрището за голф – поправи се Колхун.

– Кога е станало това?

– Преди две или три седмици.

– Колко са били?

– Трима японци и може би четирима други мъже.

– Попитайте я откога е в Единбург – намеси си Ребус.

– Вероятно от около месец.

– Цял месец работа по улиците... Чудно как не сме я хванали порано.

– Изпратена била на улицата като наказание.

– За какво? – запита Клейвърхаус. Ребус вече знаеше отговора.

– Защото се самонаранявала и правила грозна. – Обърна се към Кандис. – Попитайте я защо се е рязала така.

Кандис го погледна и сви рамене.

– Какво се опитваш да докажеш? – обади се Ормистън.

– Тя смята, че грозните белези ще отблъснат евентуалните клиенти. Което пък означава, че мрази този живот.

– И сътрудничеството с нас е единственият ѝ спасителен изход, така ли?

– Нещо такова.

Колхун заговори с нея, после каза:

– Наранявала се е, защото това ги е ядосвало.

– Кажете ѝ, че ако ни помогне, никога няма да ѝ се налага да го прави отново.

Колхун преведе, поглеждайки към часовника си.

– Думата Нюкасл означава ли нещо за нея? – запита Клейвърхаус.

Колхун пробва името на града.

– Обясних ѝ, че става въпрос за град, построен край река – поясни той.

– Не забравяйте мостовете – вметна Ребус.

Колхун прибави още няколко думи, но Кандис само сви безпомощно рамене. Изглеждаше разтревожена от безсилието си да им подаде повече. Ребус я окуражи с усмивка.

– Да опише за кого е работила, преди да дойде в Единбург – продължи Клейвърхаус.

Тя говори дълго и обстойно, докосвайки почти непрекъснато лицето си. Колхун кимаше, спираше я от време на време, за да превежда.

– Едър мъж... дебел. Шеф. Нещо във връзка с кожата му... Белег по рождение може би – във всеки случай, нещо фрапиращо, привличащо вниманието от пръв поглед. И очила като слънчеви очила, но не съвсем.

Клейвърхаус и Ормистън се спогледаха отново и Ребус го забеляза. Отговорите ѝ бяха прекалено неясни, за да им послужат за някаква база. Колхун пак погледна часовника си, преди да продължи.

– И коли, много коли. Този мъж ги чупил... мачкал.

– Може би е с белег от рана на лицето? – подхвърли Ормистън.

– Очила и белези от рани... Едва ли ще ни отведат далеко – отвърна

Клейвърхаус.

– Господа – обяви Колхун, – страхувам се, че трябва да ви напусна.

Кандис не снемаше погледа си от Ребус.

– Има ли някакъв шанс да дойдете пак по-късно? – запита

Клейвърхаус.

– Днес ли?

– Може би довечера...

– Вижте какво, аз имам и други ангажименти.

– Оценяваме усилията ви, господине. Детектив-сержант Ормистън ще ви откара до офиса ви.

– С удоволствие – обади се Ормистън, предлагайки на кръглото изпотено човече най-чаровната си усмивка. Нямаше как, имаха нужда от него, не можеше да мине без гърч.

Страхотният доктор Колхун им беше приготвил нещо за десерт.

– Познавам семейство бежанци от Сараево във Файф. Вероятно ще я вземат при себе си. Мога да попитам.

– Благодаря за предложението, господине. – Клейвърхаус се държеше на положение. – Ще се чуем по-късно.

Колхун понесе разочарованата си физиономия към вратата, придружен от любезния Ормистън.

Ребус пристъпи към масата, където Клейвърхаус тъпчеше снимките обратно в плика.

– Странна птица е тоя – промърмори Клейвърхаус.

– Не е запознат с истинските факти от живота.

– Нито пък с работата ни. Измъчи ни.

Ребус погледна към Кандис.

– Може ли да я взема за около час?

– Какво? – Клейвърхаус се вторачи в него.

– Затворена е между четирите стени от дни. Ще я върна след час или най-много час и половина.

– Доведи я обратно цяла и невредима. За предпочитане с усмивка на лицето.

Ребус се обърна към Кандис и я покани с жест да се приближи към него.

– Японци и игрища за голф – разсъждаваше на глас Клейвърхаус. – Какво ще кажеш?

– Телфорд е бизнесмен, всички го знаем. Бизнесмените сключват разни сделки с други бизнесмени.

– Я стига! Той работи с биячи и игрални автомати. Къде е

японската връзка?

Ребус сви рамене.

– Надявам се, че хора като теб ще намерят бързо отговор на този труден въпрос – подхвърли Ребус и отвори вратата.

Клейвърхаус явно не оставаше длъжник на никого.

– Хей, Джон! – Той кимна многозначително към Кандис. – Тя е собствено на нашия отдел, ясно ли е? И не забравяй: ти дойде при нас.

– Не се безпокой, драги. Между другото, пред тебе е лицето за връзка със Сейнт Ленард.

– Откога?

– Незабавно влизане в сила. Ако не вярваш, направи справка с шефа си. Случаят е твой, но Телфорд работи на моята територия.

Грабна ръката на Кандис и я изведе от стаята.

* * *

Спря колата на ъгъла на „Флинт Стрийт“.

– Всичко е наред – побърза да я успокои той, забелязвайки вълнението и страха в очите ѝ. – Няма да излизаме от колата. Всичко ще е наред, обещавам. – Тя се оглеждаше трескаво, търсейки лица, които не искаше да види. Ребус запали колата и те потеглиха. – Ето, отиваме си. – Знаеше, че не го разбира, но не спираше да ѝ говори ласкаво, успокоително, като на изплашено дете. – Предполагам, че оня ден сте тръгнали оттук. – Погледна я. – Говоря за деня, когато сте ходили на Джунипър Грийн. Японците сигурно са били отседнали в някой от хотелите в центъра, нещо скъпо и крещящо. Взели сте ги оттам и сте се отправили на изток. Сигурно по „Дарли Роуд“, нали? – Знаеше, че говори на себе си, по-точно казано, мислеше на глас. – Но кой да ти каже дали е било така? Слушай, Кандис, ако зърнеш нещо, нещо познато, просто ми кажи.

– Кажи – съгласи се Кандис охотно.

Дали го разбра? Не, тя се усмихваше. Отделила беше само последната дума, повторила я беше безпогрешно и се радваше на успеха си. Най-важното за нея в момента бе, че се отдалечаваха от ужасното „Царство на магията“ – „Флинт Стрийт“.

Отведе я първо на „Принсес Стрийт“.

– Хотелът тук ли беше, Кандис? Японците? Тук ли беше?

Тя гледаше с безразличие през прозореца.

Насочи колата нагоре по „Лодиан Роуд“.

– „Ъшър Хол“... „Шератън“... – Нито едно от имената, нито една от сградите не събуди интерес или искрица на разпознаване у нея.

Минаха по „Уестърн Апроуч“, после по „Слейтфорд“ и излязоха на „Ланарк“. Голяма част от светофарите работеха срещу тях, но пък ѝ даваха време да огледа спокойно сградите наоколо. Ребус посочваше всяко магазинче за вестници и цигари, край което минаваха, с надеждата, че ще разпознае онова, пред което бяха спрели за цигари. Скоро излязоха от града и навлязоха в Джунипър Грийн.

– Джунипър Грийн! – възкликна тя радостно, посочвайки табелата: радваше се, че можеше да му покаже нещо. Ребус се опита да се усмихне. Около града имаше множество игрища за голф. Нямаше да може да я отведе до всяко едно от тях дори за седмица, да не говорим за час. Спря за няколко минути до някакво поле. Кандис излезе от колата, той я последва и запали цигара. До пътя имаше две колони, но без порта помежду или следа от пътека зад тях. Вероятно някога е имало и пътека, и къща на края ѝ. На върха на една от колоните имаше грубо изработена фигура, далечно напомняне за бик. Кандис посочи земята зад другата колона: там се търкаляше друг къс камък, обработен с длето, наполовина покрит от бурени и кощрава.

– Изглежда като змия – заговори Ребус. – Може би дракон. – Погледна я. – Това е имало някакво значение за някого. – Тя го гледаше с празен поглед. Той видя отново чертите на Сами, напомни си, че желае да ѝ помогне. На път беше да го забрави, изкушен от възможността момичето да им помогне да стигнат до Телфорд.

Върнаха се в колата и той я отклони към Ливингстън, възнамерявайки да се отправи после към Рато, а оттам да се върне в града. Забеляза, че Кандис се обръща да погледне нещо от задния прозорец.

– Какво? Какво гледаш?

Заля го с поток от думи, изречени с несигурен тон. Ребус обърна колата и я върна бавно обратно по пътя, който току-що бяха преминали. Отби и спря. От другата страна на пътя имаше ниска каменна стена, зад която се простираше характерното леко хълмисто игрище за голф.

– Това ли е то? – Тя промълви няколко думи. Ребус посочи игрището. – Тук? Да?

Тя се обърна към него и каза нещо, което прозвуча като извинение.

– Всичко е наред – успокои я той. – Нека все пак го погледнем отблизо.

Насочи колата към широко разтворената огромна двойна врата от ковано желязо. Отстрани имаше табелка: „ПОЙНТИГАМ – ГОЛФ И КЪНТРИ КЛУБ“. Под този надпис имаше още един: „Сервираме обяд и напитки по избор, всички гости са добре дошли“. Когато минаваше през

портите, Кандис пак започна да кима ентузиазирано, а когато пред тях се появи огромна къща с характерната архитектура на осемнайсети век, тя почти подскочи на мястото си, пляскайки възбудено с ръце по бедрата си.

– Ясно – усмихна се облекчено Ребус.

Паркира пред главния вход, вмъквайки се с мъка между „Волво комби“ и ниско легнала „Тойота“. На игрището трима души довършваха поредния си рунд. След последния успешен удар ръцете им едновременно извадиха портфейли и определен брой банкноти смениха собствените си.

Ребус знаеше твърдо две неща за голфа: първо, за някои хора тази игра бе нещо като религия и, второ, много хора обичаха да се обзалагат. Предмет на обзалаганията можеше да е крайният резултат, всяка дупка – дори всеки удар, стига да бе възможно.

Японците не бяха ли страстни комарджии?

Хвана Кандис за ръка и двамата тръгнаха към главната сграда. Откъм бара се носеше приятна мелодия – соло на пиано. Дъбова ламперия, огромни портрети на надуты непознати. Няколко стари дървени стикове за голф, поставени зад стъклена витрина. Ребус се отправи към рецепцията, там обясни кой е и какво иска. Администраторката се обади по телефона, после ги поведе към офиса на главния изпълнителен директор.

Посрещна ги Хю Малахайд, плешив, слаб човек, преполовил явно петото си десетилетие. Лекото му заекване се усили след първия въпрос на Ребус. Повтори го, създавайки впечатление, че гледа да спечели време.

– Дали сме имали японски гости напоследък? Да, имаме някои редовни играчи.

– Говоря за трима души, обядвали тук преди две или три седмици. Придружени са били от трима или четирима шотландци. Вероятно са дошли с „Рейндж Роувър“. Масата им е била резервирана от името на Телфорд.

– Телфорд ли?

– Томас Телфорд.

– А, да... – Малахайд определено беше притеснен.

– Познавате ли господин Телфорд?

– До известна степен.

Ребус се наклони едва забележимо напред.

– Продължавайте.

– М-м-м, той е... Вижте, има сериозна причина за моята

сдържаност. Не искаме това да се разчуе.

- Разбирам ви.
- Господин Телфорд действа като посредник.
- Посредник ли?
- В договарянето.

Ребус загря най-сетне за какво става въпрос.

– Японците искат да купят „Пойнтигам“, така ли?
– Инспекторе, аз съм само управител. Отговарям за ежедневния бизнес тук.

– Вие сте главен изпълнителен директор.

– Но без личен дял в клуба. Отначало истинските собственици не искаха да продават. Но получиха изключително добро предложение. Освен това потенциалните купувачи, би могло да се каже, че са много настоятелни.

– Имаше ли заплахи, господин Малахайд?

Изглеждаше ужасен.

– Какви заплахи?

– Забравете го.

– Разговорите по продажбата не бяха враждебни, ако това имате предвид.

– И така, тези японци, които обядваха тук, са... какви?

– Представители на консорциума.

– А консорциумът е...

– Не знам. Японците са винаги много тайнствени. Предполагам, става въпрос за някаква голяма компания или поточно корпорация.

– Имате ли представа защо искат „Пойнтигам“?

– И аз съм се чудил защо.

– И до какъв извод стигнахте?

– Всеки знае, че японците обичат голфа. Би могло да е въпрос на престиж. Или може би смятат да открият някакъв завод в Ливингстън.

– И „Пойнтигам“ ще стане клуб за възстановяване и общуване към него, така ли?

Малахайд видимо притрепери при представата за такава една възможност. Ребус стана.

– Много ми помогнахте, господине. Да се срещате за нещо друго, което бихте могли да споделите с мен?

– Вижте, последното беше... надявам се, няма да злоупотребите с получената информация.

– Няма проблем. Някакви имена?

– Имена ли?

– На гостите ви през този ден.

Малахайд поклати глава.

– Съжалявам, но нямаме дори данните от кредитните им карти. Господин Телфорд плати в брой, както обикновено.

– Остави ли голям бакшиш?

Превзета усмивка.

– Инспекторе, някои тайни са свещени и неприкосновени.

– Предлагам да прибавим тези две думи и към този разговор. Какво ще кажете?

Малахайд кимна и погледна Кандис.

– Тя е проститутка, нали? Така си помислих и тогава. – В тона му ясно прозвуча нотка на отвращение. – Ти си малка уличница, нали?

Кандис се втренчи в него, после погледна Ребус за помощ и накрая каза няколко думи, които никой не разбра.

– Какво каза? – запита Малахайд.

– Каза, че веднъж е имала чукач, който изглеждал точно като вас.

Карал я да го бие с железен стик за голф.

Малахайд затръшна вратата на офиса зад тях.

6.

Ребус телефонира на Клейвърхаус от стаята на Кандис.

– Може да е нещо, а може и да е едно голямо нищо – изкоментира Клейвърхаус, но не успя да преметне Ребус: заинтригуван беше и още как! Добър знак – колкото по-дълго се интересува от Кандис, толкова по-дълго ще се държи за нея. Ормистън беше на път към мотела, за да поеме дежурството там.

– Питам се как, по дяволите, Телфорд се намърдва в тази област?

– Добър въпрос – подаде Клейвърхаус.

– Доста настрани от известната му област на действие, нали?

– Известната на нас.

– Разкарване на представители на японски компании...

– Може би смята да доставя техни игрални автомати.

Ребус поклати глава.

– Бродя в гъста мъгла.

– Джон, припомням ти, че проблемът не е твой.

– Щом като казваш. – На вратата се почука. – Изглежда, Ормистън

е вече тук.

– Невъзможно. Той току-що тръгна.

Ребус се взря напрегнато във вратата.

– Не затваряй!

Остави бавно слушалката върху нощното шкафче. Почукването се повтори. Кандис прелистваше някакво списание на дивана. Ребус ѝ направи знак да отиде в банята. После се примъкна безшумно до вратата и залепи око на шпионката. Жена: администраторката от дневната смяна. Отключи вратата.

– Да?

– Писмо за съпругата ви.

Вторачи се в малкия плик, който тя се опитваше да натика в ръцете му.

– Писмо – повтори ненужно тя.

Върху плика нямаше име, нито адрес или пък марка. Ребус го взе и го вдигна срещу светлината. Вътре имаше само един лист хартия и нещо твърдо, плоско и квадратно – вероятно снимка.

– Някакъв мъж го предаде на рецепцията.

– Кога?

– Преди две или три минути.

– Как изглеждаше?

Тя сви рамене.

– Висок, късо подстриган, кестенява коса. Костюм и куфарче.

– Как разбрахте за кого е писмото?

– Каза, че е за чужденката и я описа подробно.

Ребус не снимаше втренчен поглед от плика.

– Добре, благодаря – промърмори той, затвори вратата и се върна при телефона. Кандис бе излязла от банята.

– Какво става? – запита Клейвърхаус.

– Не знам. – Ребус пробва някои от написаните думи на глас. Кандис изтича към него, грабна листа от ръцете му, прочете бързо текста и избяга обратно в банята. – За Кандис обаче текстът има някакъв смисъл. Има и снимка. – Ребус се вгледа в нея. – На колене е и го духа на някакъв дебелак.

– Описание?

– Камерата не е проявила интерес към лицето му. Трябва да я измъкнем оттук.

– Изчакай Ормистън. Може да е само опит да те панират. Ако искаха да я отвлекат, самотно ченге в кола едва ли би представлявало

сериозен проблем за тях. Две ченгета вече е нещо друго.

– Но как са разбрали?

– Ще мислим за това по-късно.

Ребус постави слушалката на място и се вторачи с тревога в затворената врата на банята, спомняйки си тоалетната в Сейнт Ленард.

– Кандис? – Вратата беше заключена. – Кандис? – Отдалечи се и ритна вратата с все сила. Тя не се оказа толкова солидна, колкото оная в женските тоалетни на Сейнт Ленард: едва не я изкара от пантите. Кандис седеше на тоалетната чиния със самобръсначка в окървавената ръка и кълцаше с нея другата. Фланелката ѝ бе на кървави петна, по белите плочки на пода пръскаше кръв. Погледите им се срещнаха и тя закрещя думи, сливащи се в едносрични словосъчетания. Ребус изтръгна самобръсначката от ръката ѝ, порязвайки палеца си. Дръпна я от чинията, проми оръдието на труда ѝ и се залови да увива ръцете ѝ с кърпи. Листът лежеше захвърлен на пода. Размаха го пред лицето ѝ.

– Опитват се да те сплашат, това е всичко. – Сам не си вярваше. Щом като Телфорд можа да се добере до нея така светкавично бързо, след като можеше да я заплашва на собствения ѝ език, то трябваше да признае, че той беше много по-силен, много по-умен, отколкото бе предполагал. – Всичко ще е наред – повтаряше храбро той със свито сърце. – Обещавам. Всичко ще е наред. Ще се погрижим за тебе. Ще те отведем оттук, той няма да се добере до теб повече. Обещавам. Кандис, погледни ме. Аз съм, Джон.

Но тя плачеше на глас, раздиращи ридания се къртеха от нея, изпълваха стаята, подлудяваха го с непоносимия си товар от безнадеждност и отчаяние. Сълзи се стичаха по бузите и врата ѝ, тя неспирно клатеше глава, отричайки думите му.

Подвела се беше, повявала бе в смели рицари на бели коне. За известно време беше допуснала да я приласкае оная стара като света, все още упорито жива човешка вяра в силата на доброто.

Сега отново бе стъпила на твърда земя: разбрала беше колко глупава и наивна е била.

* * *

Теренът изглеждаше чист.

Кандис беше в неговата кола, Ормистън ги следваше отзад. Не успяха да измислят нищо друго: трябваше бързо да избират между мигновено изпаряване и изчакване на подкрепление. Нямаше начин да изчакват: Кандис кървеше опасно. Пътуването да болницата опъна нервите

им до крайност. Като капак на всичко трябваше да чакат и докато прегледат раните ѝ и зашият някои от тях. Висяха в чакалнята за „Бърза помощ“, пиеха кафе от пластмасови чаши, задавайки си неуморно въпроси без отговор.

– Как е разбрал?

– Как е написал тая бележка?

– Защо ни предупреждава? Защо просто не я отвлече?

– Какво е написал?

Ребус се сети, че са близо до университета. Извади визитката на доктор Колхун и набра номера на офиса му. Бинго – Колхун се оказа там! Ребус му прочете бележката, диктувайки някои от думите буква по буква.

– Звучи като изброяване на адреси – замънка по телефона Колхун. – Неразбираемо е.

– Адреси ли? Споменати ли са градове?

– Не.

– Тръгваме за Фетс, ако тя дойде на себе си... има ли някаква възможност да се срещнем с вас там? Важно е.

– Всичко за вас е важно.

– Да, така е, но това е много важно. Заплашен е животът ѝ.

Пауза.

– Е, щом като е така...

– Ще ви изпратя кола.

След около час тя се свързе достатъчно, за да си позволят да напуснат болницата.

– Прорезите не са много дълбоки – обясни докторът. – Не са опасни за живота ѝ.

– Целта им е била друга. – Ребус се обърна към Ормистън. – Направи го, защото знае, че се връща в ада на Телфорд. Сигурна е, не, убедена е, че за нея няма друг път.

Кандис имаше вид на човек с напълно източена кръв. Скулите ѝ бяха изпъкнали, очите хлътнали и някак по-тъмни – лице на жив мъртвец. Ребус безуспешно се опита да си спомни усмивката ѝ. Съмняваше се дали ще я види скоро отново. Тя стоеше пред тях, скръстила превързани ръце отпред като някакъв вид защитна бариера, и упорито отказваше да срещне погледа му. Познато поведение: Ребус го бе наблюдавал многократно в килиите и стаите за разпити на заподозрени. Поведение на хора, за които светът внезапно се беше превърнал в клопка без изход.

Клейвърхаус и Колхун ги чакаха във Фетс. Ребус им подаде

злополучното писмо и снимката.

– Прав бях, инспекторе – заяви Колхун. – Само адреси.

– Попитай я за значението им – настоя Клейвърхаус. Бяха в същата стая. Кандис вече бе седнала на мястото си, все още със скръстени ръце, почти скрити зад кремави превръзки и розов лейкопласт. Колхун преведе въпроса, но тя се държеше така, сякаш той беше празно пространство. Взираше в се стената отпред, без да мига, люлеейки леко тяло напред-назад.

– Попитайте я отново – настоя Клейвърхаус. Но Ребус се намеси, преди Колхун да отвори уста.

– Попитайте я дали на тези адреси живеят хора, близки, хора от значение за нея.

Когато Колхун зададе въпроса, тялото ѝ се заклати по-силно и очите ѝ пак се напълниха със сълзи.

– Майка и баща? Братя и сестри?

Колхун преведе. Кандис се опитваше да спре треперенето на устните си.

– Може би е оставила дете там...

Колхун преведе въпроса, Кандис скочи от стола, замаята се като смъртно ранено животно и тясното помещение закънтя от писъците ѝ. Ормистън се опита да я хване, но тя го ритна. Когато се поуспокои, отпусна се в един от ъглите на стаята, свита на кълбо, закрила с ръце глава. В напрегнатата тишина се изляха уморено няколко думи.

– Тя няма да каже нищо повече – превеждаше Колхун. – Глупава е била да ви повярва. Сега иска да си тръгне. Не може да ви помогне с нищо.

Ребус и Клейвърхаус се спогледаха.

– Не можем да я задържим, Джон, щом като иска да си тръгне. Достатъчно непочтено беше да я държим толкова време без адвокат. След като иска да си отива. – Той сви рамене.

– Ти добре ли си? – засъска Ребус. – Тя е изплашена до смърт и има защо. И сега, когато измъкна от нея каквото можа, смяташ да я поднесеш на Телфорд на тепсия, така ли?

– Виж какво, не става въпрос за...

– Той ще я убие и ти го знаеш.

– Ако смята да я убива, то считай я за труп. – Клейвърхаус замълча за миг. – Телфорд не е глупак. Знае, че е достатъчно да я напласи. Познава я отлично. И аз не се чувствам добре, но имаме ли други възможности?

– Задръж я само за няколко дни поне, после ще видим дали няма да можем да.

– Какво да можем? Искаш да я предадеш на отдела за нелегални имигранти, така ли?

– Ето ти една идея, възможен изход. Изкарай я оттук, по дяволите!

Клейвърхаус обмисля известно време проблема, после се обърна към Колхун.

– Попитай я иска ли да се върне в Сараево.

Колхун послушно зададе въпроса. Тя отговори с глас, задавен от сълзи.

– Каза, че ако се върне в Сараево, тук ще избият всички.

Стаята пак затаи напрегнато дъх. Всички мълчаха, всички я гледаха. Четирима мъже, мъже с работа, със семейства, мъже със собствен личен живот. Сигурното ежедневие рядко им бе предлагало повод да разберат колко са добре и да се запитат с какво са заслужили спокойните си дни и нощи. В този момент те едновременно осъзнаха колко са безпомощни.

– Кажете й – Клейвърхаус говореше с тих, примирен глас, – че е свободна да си тръгне оттук по всяко време, ако наистина го иска. Ако остане, ще направим всичко възможно да й помогнем.

Колхун запя песента си, тя го изслуша и когато свърши, изправи се на крака и ги изгледа. После избърса нос в превръзките, отметна коса назад и тръгна към вратата.

– Не си отивай, Кандис – обади се Ребус.

– Добре – отвърна тя, погледна го, отвори вратата и излезе. Ребус впи пръсти в ръката на Клейвърхаус.

– Трябва да извикаме Телфорд и да го предупредим да не смее да я докосне и с пръст!

– Смяташ, че има нужда от нашето предупреждение, така ли?

– Изглежда, ти не си добре. Да не си въобразяваш, че ще ни послуша? – намеси се и Ормистън.

– Не мога да повярвам! Той почти я подлуди от ужас и в резултат ние я оставяме да му влезе пак в ръцете! Не мога, не, наистина не мога да го проумея!

– Би могла да отиде във Файф – обади се Колхун. В отсъствието на Кандис той като че ли бе възстановил част от самочувствието си.

– Вече е малко късно, нали? – обади се Ормистън.

– Този път ни победи, това е всичко – призна Клейвърхаус, обръщайки се към Ребус. – Но ще му го върнем тъпкано, бъди сигурен. –

Успя да се усмихне безрадостно. – Не смятай, че се отказваме, Джон. Това не е в стила ни. Все още сме в началото, приятелю. Само в началото.

* * *

Кандис го чакаше на паркинга до очукания му „Сааб“.

– Добре? – запита тя.

– Добре – съгласи се той с усмивка на облекчение, докато отключваше вратата. Сещаше се само за едно място, където би могъл да я отведе. Докато пресичаха „Медоус“, тя кимаше, явно разпознавайки обрамчените с дървета игрища.

– Била си тук и преди, така ли?

Тя посочи нагоре с пръсти, свити във формата на бинокъл.

– С Телфорд ли?

– Телфорд – повтори тя. С жестове му даде да разбере, че иска да напише нещо, и той ѝ подаде бележник и химикалка. Тя нарисова плюшено мече.

– Идвала си тук с колата на Телфорд? – преведе рисунката ѝ Ребус. – И той е наблюдавал с бинокъл един от апартаментите там горе? – Посочи апартаментата си.

– Да, да.

– Кога? – Тя не разбра въпроса. – Трябва ми разговорник – промърмори той. После отвори вратата, излезе и се огледа. Всички паркирани наблизо коли бяха празни. Нямаше и следа от какъвто и да било „Рейндж Роувър“. Направи знак на Кандис да излезе и да го последва.

Кандис като че ли хареса всекидневната му. Отиде веднага до колекцията от грамофонни плочи, но – то се знае – не можа да намери нищо познато. Ребус влезе в кухнята да приготви кафе и да обмисли нещата. Повече от ясно бе, че не можеше да я държи тук, особено след като проклетото копеле знае адреса му. Телфорд. Защо е наблюдавал апартаментата му? Отговорът беше очевиден: знаеше за връзката му с Кафърти и го възприемаше като потенциална заплаха. Смяташе, че е в джоба на Кафърти, купено ченге. Оpozнай враговете си: още едно правило, добре заучено от Телфорд.

Телефонира на стара връзка в бизнес-отдела на „Сънди Скотланд“.

– Японски компании – обясни той. – Слухове, свързани с тях.

– Постесни малко нещата.

– Нови обекти около Единбург, може би Ливингстън.

В слушалката зашушнаха хартиите, прехвърляни от репортера по

бюрото му.

– Мъти се нещо за завод за микропроцесори.

– В Ливингстън ли?

– Една от възможностите.

– Нещо друго?

– Нищо. Защо се интересуваш?

– Всичко най-добро, Тони. – Ребус върна слушалката на място и погледна Кандис. Не можеше да измисли къде другаде би могъл да я отведе. Хотелите не бяха безопасни. Сети се за една възможност, но тя бе прекалено рискована. Всъщност защо пък не? Набра добре познат номер.

– Сами? Би ли ми направила една голяма услуга?

* * *

Сами живееше в една от жилищните кооперации в Шандън. Тесните улици там изключваха паркирането отпред. Ребус спря колата максимално близо.

Сами ги чакаше в тесния коридор на апартамента и веднага ги поведе към всекидневната. На плетения стол там имаше китара и Кандис я вдигна, отпусна се на стола и дръпна леко струните ѝ.

– Сами, запознай се с Кандис.

– Здравей – усмихна се Сами. Кандис изсвири няколко акорда. – Хей, това е „Оейзис“! – възкликна изненадано Сами.

Кандис я погледна с усмивка.

– „Оейзис“ – повтори тя последната дума, както обикновено.

– Имам компакт-диск на „Оейзис“ тук някъде – засуети се Сами, прехвърляйки набързо колекцията си от компакт-дискове близо до уредбата. – Ето го. Да го пусна ли?

– Да, да.

Сами включи уредбата, обяви, че отива да приготви кафе, и направи знак на Ребус да я последва в кухнята.

– Коя е тя? – Кухнята беше толкова малка, че Ребус трябваше да остане на прага.

– Проститутка по принуда. Не искам сводникът ѝ пак да положи мръсни лапи върху нея.

– Откъде е?

– От Сараево.

– И не знае английски, така ли?

– Как е твоят сърбо-хърватски?

– Силно ръждясал.

Ребус се огледа.

– Къде е приятелят ти?

– Работи.

– Върху книгата си ли? – Ребус определено не харесваше Нед Фарлоу. Отчасти заради името: „Сънди Поуст“ кръщаваше „Нед“ всички хулигани на дребно, които преджобват дребните монети на възрастни дами, отмъкват пенсионните им книжки и бастуни. Толкова за Нед. А Фарлоу му напомняше за водещата топ-листата песен на Крис Фарлоу: „Извън времето“, която трябваше да принадлежи на „Стоунс“. Нед Фарлоу се ровеше в историята на организираната престъпност в Шотландия.

– Налага се да работи – говореше Сами. – Ще му трябват пари да купи нужното време, за да напише това чудо, което е подхванал.

– Какво работи?

– На свободна практика е, не знам точно. Докога ще се правя на ангел-пазител?

– Най-много два дни. Докато намеря нещо друго.

– Какво ще направи, ако я открие?

– Не ми се иска да разбере.

Сами приключи с изплакването на чашите.

– Странно. Прилича на мен, нали?

– Да, така е.

– Имам право на отпусका. Ще позвъня до офиса да проверя дали не мога да остана тук с нея. Знаеш ли истинското ѝ име?

– Не.

– Има ли дрехи за смяна?

– В хотела са. Ще изпратят патрулна кола да ги донесе.

– Наистина ли е в опасност?

– Може би.

Сами го погледна.

– Но аз не съм, така ли?

– Не си – отговори баща ѝ. – Защото това ще е малката ни тайна.

– А Нед?

– Не се впускай в излишни подробности. Кажеш ми просто, че ми правиш услуга.

– Татко, Нед е журналист. Нима смяташ, че можеш толкова лесно да го пратиш за зелен хайвер?

– Ще затвори очи и уста, ако те обича.

Чайникът весело запя, изключи се и Сами наля врялата вода в три

големи керамични чаши. Завариха Кандис да се рови в куп комикси.

Ребус изпи кафето си и ги остави на музиката им и книжките с картинки. На път за вкъщи се отби в „Окс“ и си поръча кафе еспreso. Петдесет пенса. Доста добра сделка, като се замисли човек. Петдесет пенса за какво, половин халба бира? Фунт за цяла халба? Евтиния дори при двойна цена. Едно цяло и седем пъти повече ще ти даде цената на едно уиски, горе-долу.

Не че това имаше или бе имало някога някакво значение за Ребус – Последния мохикан. Никога не му беше хрумвало да разглежда парите като алфата и омегата на човешкия живот или като идол, пред чиито окървавени нозе следва да удря чело по двайсет и четири часа на денонощие.

Бедният Ребус. Настъпващият нов световен ред не предвиждаше жизнено пространство за неговия бързо отмиращ вид.

В помещението отзад бе приятно тихо, чуваше се само скрибуцането на писалка по лист хартия: на масата до камината пишеше нещо един от редовните посетители на бара, някакъв журналист. Напомни му за Нед Фарлоу, който сигурно ще поиска да научи всичко за Кандис. Само Сами можеше да го държи на разстояние от нея. Ребус се обади по мобифона на Колхун.

– Извинявайте, че пак ви безпокоя.

– Какво има сега? – Кълбовидното човече явно не го харесваше, меко казано.

– Ония бежанци, за които споменахте... Има ли все още шанс да говорите с тях?

– Ъ-ъ-ъ... – Колхун се изкашля излишно. – Предполагам, да, разбира се. Това означава ли, че...

– Кандис е в безопасност.

– Нямам номера им тук... – В гласа му пак заскърца несигурност и объркване. – Може ли да се обадя от къщи?

– Телефонирайте ми след разговора с тях. И благодаря.

Изключи мобифона, довърши кафето си и позвъни на Сайобан Кларк вкъщи.

– Имам нужда от услуга – обяви той веднага, чувствайки се като повредена грамофонна плоча, застъргала все на едно и също място.

– Каква е степента на неприятностите, в които смяташ да ме вкараш?

– Почти никаква.

– Ще получи ли това уверение в писмен вид?

– Я стига! Не съм чак толкова тъп! – Ребус се усмихваше. Тая Сайобан! – Искам да прегледам досието на Телфорд.

– Защо не се обърнеш към Клейвърхаус?

– Защото предпочитам да се обърна към теб.

– Папките „Телфорд“ са цял куп. Искаш ли фотокопия?

– Каквото и да било, ще е добре дошло.

– Ще се опитам да направя нещо. – На бар-плота внезапно повишиха гласове. – Не си в „Окс“, надявам се?

– Напротив, съм.

– И се наливаш, нали?

– Само с кафе.

Тя се изсмя невярващо и му препоръча да се грижи за себе си. Ребус изключи мобифона и се вторачи в чашата с кафе.

Проклетнички като Сайобан Кларк могат да впианчат всеки жив човек наоколо!

7.

Звънецът забръмча сърдито в седем часа сутринта, съобщавайки за нетърпелив посетител пред външната врата. Стана с мъка от леглото, довлече се с олюляване до вътрешния телефон и набра сили да зареве по него:

– Кой си ти, дяволите да те вземат?

– Момчето с кифличките. – Груб английски глас.

– Какво?

– Хайде, глупчо, събуди се. Май напоследък паметта ти не е във форма, а?

В замъглената от съня глава на Ребус бавно изплува едно име.

– Абърнети, ти ли си, идиот такъв?

– Отваряй, долу е адски студ!

Ребус натисна копчето и се върна в спалнята да се облече. Усещаше мозъка си вцепенен. Абърнети беше инспектор от Специалния отдел в Лондон. За последен път беше в Единбург по следите на някакви терористи. Ребус напразно се опитваше да отгатне какво търси пак тук.

Звънецът на вратата се обади нетърпеливо, Ребус натика ризата в панталоните си и се върна в коридора. Абърнети наистина носеше пластмасова торбичка с кроасани. Същият си беше: същите износени дънки и черно кожено яке, същата ниско подстригана кестенява коса,

щръкнала нагоре с помощта на гел. Лице с тежки черти и белези от шарка, странни, някак отблъскващи светлосини очи.

– Как си, драги? – Абърнети тупна Ребус по рамото, мина покрай него и се отправи към кухнята. – Хайде, слагай чайника. – Държеше се така, като че ли го вършеха всеки ден от седмицата. Сякаш не ги разделяха повече от шестстотин километра!

– Абърнети, за какъв дявол си тук?

– За да те нахраня, разбира се. Както виждаш, нищо ново под купола небесен: ние, англичаните, го правим за вас от векове. Масло?

– Виж в кутията за масло.

– Чинии?

Ребус посочи бюфета.

– Обзалагам се, че пиеш еспreso, прав ли съм?

– Абърнети...

– Хайде да караме подред: първо хапването, после приказките.

– Чайникът завира по-бързо, ако включиш щепсела в контакта.

– Правилно.

– Май има някакъв конфитюр.

– А мед?

– Да ти приличам на пчела?

Абърнети се захили нагло.

– Между другото, старият Джордж Флайт ти изпраща любовта си. Май скоро ще се пенсионира, горкичкият.

Джордж Флайт, още един призрак от миналото на Ребус. Абърнети беше развил капака на стъкленницата с кафе и душеше зърната, явно изпълнен с подозрение към тях.

– Откога са? – Сбръчка с отвращение нос. – Липсва ти класа, Джон.

– За разлика от теб, нали? Кога дойде?

– Преди половин час.

– Директно от Лондон ли?

– Спрях за два часа да откъсна малко. Това гадно шосе „А1“ е като сериен убиец. На север от Нюкасъл имаш чувството, че се намиращ в някоя страна от Третия свят.

– Да разбирам ли, че си шофирал шестстотин километра само за да ми подхвърляш обиди в собствената ми кухня?

Отнесоха всичко във всекидневната. Ребус разчисти част от масата по скоростния метод: просто изтика настрана бележниците и книгите за Втората световна война, трупнати там.

– Предполагам, че не се радвам на чисто приятелско посещение? –

запита той, когато се настаниха.

– Всъщност в известен смисъл е. Бих могъл само да телефонирам, но внезапно се запитах: „Как ли я кара она стар дявол?“ И в следващия миг бях в колата и въртях волана към северната магистрала.

– Ще ме разплачеш.

– Винаги съм се стремял да бъда в крак с малките ти подвизи.

– Защо?

– Защото при последната ни среща... Е, ти си различен, нали?

– Така ли?

– Искам да кажа, че не играеш в екип. Самотен воин си – отчасти като мен. Самотните бойци понякога са много полезни.

– Полезни ли?

– За работа под прикритие, за вършене на по-необичайни неща.

– Оценяваш ме като добър материал за Специалния отдел, така ли?

– Не си ли мислил за евентуално прехвърляне в Лондон? Там е сърцето на кратера – центърът на екшъните.

– И тук ги има в изобилие.

Абърнети погледна през прозореца.

– Човек няма да успее да събуди този град и с петдесетмегатонна бомба.

– Виж какво, Абърнети, не искам да кажа, че не ценя компанията ти, но защо си тук?

Абърнети изчисти няколко трохи от дланите си.

– Дотук с учтивия увод, а? – Отпи глътка кафе, сгърчи се от ужасния му вкус. – Военни престъпления – обяви най-сетне той. Ребус престана да дъвче. – Изскочи нов списък с имена. Знаеш го, защото един от тях живее до прага ти.

– Е, и?

– Възглавявам Лондонския отдел: открихме временна група за разследване на военни престъпления. Задълженията ми са да събирам информация от различните разследвания и да създам централен регистър.

– Искаш да знаеш до какво съм се добрал, така ли?

– Позна.

– И шофира цяла нощ за тая цел? Хайде, изплюй камъчето, има още нещо.

Абърнети се изсмя.

– Защо мислиш така?

– Защото уважавам логичното мислене. Описа работа, подходяща за човек със страст към бумащина и мотане в офис. Ти не си тоя човек,

познавам те. Мястото ти е на фронтвата линия.

– А какво ще кажеш за себе си? Никога не съм те възприемал като човек, влюбен в историята. – Абърнети почука многозначително с пръст една от книгите върху масата.

– Това е изкупление за греховете ми.

– Кое те кара да смяташ, че нещата при мен са по-различни? И така, докъде стигна с хер Линц?

– Доникъде. Досега нито една стреличка не попадна в целта. Колко такива случаи има?

– Двайсет и седем бяха, но осем от тях починаха.

– Някакви резултати?

Абърнети поклати глава.

– Докарахме един от тях до съд и всичко се провали още първия ден. Как да съдиш жертва на старческа деменция в напреднал стадий?

– Ето как стоят нещата със случая „Линц“. Не мога да докажа, че той е Йозеф Линцтек. Но не мога да отхвърля и приказките за участието му във войната, нито пък мога да предложа логично обяснение на появата му в Англия. – Ребус сви рамене.

– Чувам същото навсякъде в тая страна.

– А ти какво очакваше? – Ребус протегна ръка за един от кроасаните.

– Кафето ти е истински позор – възмути се Абърнети. – Има ли наблизено прилични кафенета?

Отидоха в едно от тях и Абърнети поръча двойно еспreso, а Ребус – кафе без кофеин. Предната страница на „Рекърд“ разказваше надълго и нашироко за смъртоносен удар с нож пред нощен клуб. Човекът с вестника приключи със закуската си, сгъна го и го отнесе в себе си.

– Ще говориш ли с Линц днес? – запита внезапно Абърнети.

– Защо питаш?

– Бих могъл да се присламча към теб. Човек не се среща с възможен убиец на няколко стотици французи всеки ден.

– Патологично привличане, а?

– Всички май го имаме, признай си.

– Няма за какво да се срещам с него – отговори Ребус. – Освен това той вече говори с адвоката си за незаконно преследване и нарушени права.

– Той е човек със солидни връзки, нали?

Ребус се втренчи в него.

– Добре си знаеш урока.

– Абърнети – Прилежното ченге.

– Прав си. Има високопоставени приятели, но голяма част от тях се покриха дълбоко от началото на тая история.

– Изглежда, го смяташ за невинен.

– Докато не се докаже, че е виновен.

Абърнети се усмихна, вдигна чаша.

– Тук се е мотал еврейски историк. Срегнахте ли се?

– Как се казва?

Абърнети се усмихна.

– С колко еврейски историци си се срещал напоследък, Джон? Казва се Давид Леви.

– Твърдиш, че е бил тук, така ли?

– Прекарва по седмица тук, по седмица там. Интересува се как вървят случаите.

– В момента е в Единбург.

Абърнети задуха кафето си.

– Говорил си с него, нали?

– Да.

– И?

– И какво?

– Пробва ли те с историята си за Пътя на плъховете?

– Защо питаш?

– Защото я е пробвал с всички други.

– Какво, ако го е направил и с мен?

– Дяволите те взели, Джон! Винаги ли отговаряш на въпроса с въпрос? В моята работа като централизиращ информацията по всички случаи на няколко пъти съм се сблъсквал с името Леви. Направо казано, то почти непрекъснато изскача на екрана на компютъра ми – истински тормоз. Сега доволен ли си?

– Абърнети – Прилежното ченге.

– Правилно. Кога ще се срещнем с Линч?

– След като си бил толкова път...

На връщане в апартамента Ребус купи „Рекърд“. Смъртоносен удар с нож пред нощния клуб „Меган“, ново заведение в Портобело, жертвата: Уилям Тенънт, на двайсет и пет години, портиер. Кървавата история си бе пробила място на първа страница заради случайното присъствие на известен футболист и приятеля му някъде в периферията ѝ: последният дори получава няколко дребни порезни рани. Нападателят избягва с мотоциклет. Футболистът отказва да коментира случилото се

пред репортери. Ребус го познаваше. Живееше в Линлитгоу. Преди около година беше спрян за превишена скорост в Единбург и в един от джобовете му намериха кокаин.

– Нещо интересно ли има? – обади се Абърнети.

– Някой убива някого. Спокойно, тихо второкласно пристанище, а?

– В Лондон новина като тази няма да получи и двусантиметрова част от вестникарска колона.

– Колко време ще останеш тук?

– Връщам се още днес. Планирам да се отбия за малко в Карлайл: говори се за друг стар нацист там. После следват Бلاكпул и Улвърхамптън, преди най-сетне да се отправя директно за дома.

– Търсиш си белята.

Ребус пое по туристическия път: надолу по Хълма и през „Принсес Стрийт“. Паркира неправилно зад друга кола на „Хериът Роуд“, но Джоузеф Линц не бе вкъщи.

– Знам къде е – обяви той.

Обърна надолу по „Инвърлийт“, после направи десен завои, вмъкна се в Уористън Гардънс и закова колата пред портата на гробището.

– Какво, да не би да е гробокопач? – Абърнети се измъкна от колата и побърза да затвори ципа на якето си.

– Сади цветя.

– Цветя ли? Защо?

– Не знам.

Всяко гробище е земното царство на смъртта, но Ребус не възприемаше Уористън по този начин. Голяма част от него наподобяваше естествен парк със статуи тук и там. Алеята с каменна настилка за коли в новата част скоро преминаваше в затревена пътека между надгробни паметници с избледнели надписи. Имаше обелиски и келтски кръстове, много дървета, където пърхаха, пееха, биеха се и се любеха птици, а катерички светкавично премятаха рунтави опашки от клон на клон. Тунелът под пътеката за пешеходци водеше към най-старата част от гробището, но между тунела и алеята за коли пулсираше сърцето на това странно място: там пред очите на посетителите тържествено се разгръщаха каменните страници от историята на Единбург. Там все още предизвикваха вековете имена като Оувънстоун, Клу и Флокхарт, професии като регистратор, търговец на коприна, железар. Някои бяха склопили завинаги очи в Индия, други не бяха успели да прекратят белия праг на ранното детство. Табела на портата информираше посетителите за предстоящата принудителна покупка на гробищата от общината на Единбург

поради занемаряване от страна на предишните собственици. Но точно то беше част от чара му. Хората разхождаха кучетата си тук, учеха се да правят художествени снимки, други просто възстановяваха вътрешното си равновесие, разхождайки се между надгробните паметници, обрасли с жилава гробищна трева. Хомосексуалисти търсеха тук компания, други търсеха самота.

Но падне ли здрач, мястото се променяше напълно, променяше се и репутацията му. В началото на годината тук бе убита проститутка от Лийт – Ребус я познаваше и харесваше като човек. Сега си спомни за нея и се запита дали Линц знаеше за случая.

– Господин Линц?

Той подрязваше тревата около надгробен паметник с маломерни градински ножици. Изправи се с мъка: челото му бе покрито с пот.

– А, инспектор Ребус. Този път с колега.

– Инспектор Абърнети.

Абърнети се вираше в паметника, който съобщаваше на света, че под него се намират тленните останки на някой си Космо Меримън, учител.

– Разрешават ви да го правите, така ли? – Той най-сетне срещна погледа на Линц.

– Досега никой не се е опитвал да ме спре.

– Инспектор Ребус ми каза, че садите и цветя.

– Хората смятат, че съм покаял се роднина.

– Но не сте такъв, нали?

– Само далечен: не сме ли всички ние част от голямото семейство на човечеството, инспектор Абърнети?

– В такъв случай сте християнин, нали?

– Да.

– Роден и отгледан като такъв?

Линц измъкна голяма бяла носна кърпа и изтри носа си.

– Питате се дали един християнин би могъл да извърши варварство като станалото в онова френско градче. Смятам го за напълно възможно, въпреки че този отговор е очевидно против личния ми интерес. Разговаряхме по въпроса с инспектор Ребус.

Ребус кимна.

– Разговаряхме няколко пъти, да.

– Религията не е защита. Погледнете Босна: там се биха много добри католици и много добри мюсюлмани. „Добри“ в смисъл на дълбоко вярващи. Те вярват, че религията им дава право да убиват.

Босна. Ребус видя рязко очертания образ на Кандис, бягаща от ужаса само за да попадне на още по-голям и да завърши бягството си в адски капан без възможност за спасение.

Линц натикваше носната кърпа в джоба на кафявите си джинси, издути на коленете и отзад. Със зелените си гумени галоши, зелена вълнена риза и спортно вълнено яке той наистина имаше вид на градинар. Нищо чудно, че тук оставаше почти незабележим: сливаше се успешно с обкръжението, превръщаше се в част от него. Ребус неволно се запита дали умението на Линц да се превръща в невидим където и да е, не е целенасочено усвоено. В неговия случай то бе много, много полезно – ако обвиненията срещу него отговаряха на истината.

– Като че ли проявявате нетърпение, инспектор Абърнети. Изглежда, не обичате теоретизирането, прав ли съм?

– Не съм се пробвал в тази област, господин Линц.

– В такъв случай вероятно знаете твърде малко. Инспектор Ребус обаче ме изслушва търпеливо и дори изглежда заинтригуван. Дали е наистина така или не, не мога да преценя, но изпълнението му – ако това е игра – заслужава похвала. – Линц винаги говореше като човек, репетирал вкъщи всяка фраза. – При последното му идване в дома ми дискутирахме двучието на човека. Имате ли мнение по този въпрос, инспектор Абърнети?

Абърнети го изгледа студено.

– Не.

Линц сви рамене: личното му дело срещу лондончанина не се нуждаеше от повече доказателства.

– Жестокостите, инспекторе, са резултат на колективна воля. – Говореше отчетливо, тонът му напомняше ясно за бившия преподавател в Единбургския университет Джоузеф Линц. – Защото понякога само страхът да не останеш сам срещу тълпата е достатъчен да ни превърне в дяволи.

Абърнети пое демонстративно въздух с презрително изражение на лицето.

– Казаното от вас дотук звучи така, като че ли вие оправдавате военните престъпления, господине. Дори звучи така, сякаш тогава действително сте бил във въпросното френско градче.

– Нужно ли е да съм космонавт, за да си представя Марс? – Линц се обърна към Ребус и му се усмихна едва забележимо.

– Може би съм малко нещо не на ниво, господин Линц – отвърна Абърнети. – Освен това съм и малко нещо зиморничав. Предлагам да се

върнем в колата и да довършим интересната си дискусийка там, какво ще кажете?

Докато Линц подреждаше и прибираще градинските си инструменти в брезентова торба, Ребус се огледа и улови неясно движение между надгробните паметници в далечината. Взря се: приклекрнала мъжка фигура. За част от секундата зърна познато лице.

– Какво има? – запита Абърнети.

Ребус поклати глава.

– Нищо.

Тримата вървяха мълчаливо до колата. Ребус отвори задната врата на „Сааба“ за Линц. За негова изненада и Абърнети се намъкна отзад. Седна зад волана и се наслади за миг на топлината, съживяваща постепенно пръстите на краката му. Абърнети бе проснал ръка на облегалката отзад, полуизвил тяло към Линц.

– А сега, хер Линц, информирам ви без заобикалки за същността на моето участие в тази история. Аз съм служебното лице, което събира и централизира информацията във връзка с най-новите обвинения, повдигнати срещу предполагаеми стари нацисти в тази страна. Вие разбирате, че при сериозни обвинения като отправените срещу вас, наше задължение е да проведем старателно разследване, нали?

– Прилагателното „фалшиви“ приляга по-точно на въпросните обвинения от „сериозни“.

– Ако е така, няма защо да се безпокоите.

– Освен за репутацията си.

– Когато ви оправдаем, ще се погрижим и за нея.

Ребус следеше озадачено разговора. И тонът, и приказките на Абърнети бяха други, по-меки, някак двусмислени: суровият, враждебен Абърнети отпреди минути се беше изпарил като по чудо!

– А междувременно? – Линц се бе наместил гъвкаво между редовете на казаното от лондончанина: двамата определено говореха на някакво друго ниво. Ребус си даде сметка, че е преднамерено изключен от разговора: стана ясно защо Абърнети предпочете задната седалка. Той беше поставил физическа бариера между себе си и отговорния полицаи от местното управление, разследващо случая. Нещо ставаше!

– Междувременно – говореше Абърнети отзад – предложете пълно съдействие на колегата ми. Нещата зависят много от него: колкото по-скоро направи изводите си по случая, толкова по-скоро той ще приключи и всичко ще остане в миналото.

– Проблемът с изводите е, че те трябва да бъдат максимално

категорични, за да не се оставя каквато и да било вратичка за евентуални съмнения. А какво мога да предложа аз? Имам толкова малко доказателства. Течеше война, инспектор Абърнети, много документи бяха унищожени.

– Без доказателства и от двете страни – обвинението и защитата – нима ще има база за дело?

Линц кимаше.

– Да, разбирам – отговори той.

Абърнети не каза нищо повече от онова, което сам Ребус мислеше за този случай; проблемът беше, че той го направи пред заподозрения!

– Много ще помогнете, ако настъпи просветление в паметта ви – обади се той в тон с приказките на задната седалка: почувства се задължен да го направи.

– Това е, господин Линц – продължаваше Абърнети отзад, – благодаря за отделеното време. Сложил беше длан върху рамото на стареца: покровителствено, утешително. – Къде да ви откараме?

– Ще остана тук още малко. – Линц отвори вратата и се измъкна от колата. Абърнети любезно му подаде чантата с градинските инструменти.

– Внимавайте – каза му той на прощаване.

Линц кимна, поклони се леко на Ребус и затътри нозе към портата на гробището. Абърнети се прехвърли на мястото за пътника отпред.

– Странен дребен негодник, нали?

– Почти му каза, че едва ли не всичко е наред, а той самият е чист и невинен като новородено.

– Глупости – отвърна спокойно Абърнети. – Казах му само къде се намира и му напомних някои очевадни подробности. Това е всичко. – Забеляза израза на Ребус. – Я не се втелявай! Нима наистина искаш да го видиш в съдебната зала? Стар университетски преподавател, поддържащ в ред занемарено гробище?

– Не улесняваш нещата, ако говориш, като че ли си на негова страна.

– Да предположим, че точно той е наредил клането там. Отговор ли е според теб изпращането му в панделата за няколко години, докато предаде Богу дух? Не е ли за предпочитане да ги подплашим до един, както се полага, да отклоним евентуален процес и да спестим милионите на данъкоплатците за по-полезни цели?

– Това не влиза в задълженията ни – отвърна Ребус и запали двигателя.

Върна Абърнети на „Ардън Стрийт“, където бе колата му. Стиснаха ръце на прощаване и Абърнети се опита да си даде вид, че с удоволствие би останал още известно време с него.

– Пак ще ти гостувам някой ден – обеща той и потъна в колата си. Докато тя изчезваше зад завоя, мястото ѝ на улицата бе заето от друга кола. От нея се материализира Сайобан Кларк с голяма пазарска чанта в ръка.

– Това е за теб – обяви тя. – И смятам, че съм заслужила поне чаша кафе.

Кларк не беше претенциозна като Абърнети, прие чашата еспreso с благодарност и изяде с апетит забравен кроасан. Телефонният му секретар сигнализираше за прието съобщение. Доктор Колхун го информираше, че семейството от Файф ще приеме Кандис утре. Ребус надраска набързо на лист хартия подробностите, после насочи вниманието си към съдържанието на пазарската чанта. Около двеста ксерографирани листа.

– Не ги разбърквай – обади се Сайобан. – Нямах време да ги подшия.

– Бързо действаш.

– Върнах се в офиса снощи. Реших да го направя, докато няма никой наоколо. Мога да ги резюмирам, ако искаш.

– Каж ми само кои са главните играчи.

Тя пристъпи към масата, измъкна стол, настани се до него, изкара най-отгоре няколко снимки и се залови да назовава сниманите по име.

– Брайън Симърс, известен като Хубавеца. Отговаря за проститутките. – Бледо, ъгловато лице, гъсти черни мигли. Сводникът на Кандис.

– Не е много хубав.

Кларк посочи друга снимка.

– Кени Хустън.

– От Хубавеца минаваме явно на Грозника. Издадени напред зъби, жълтеникава кожа.

– Сигурна съм, че майка му го обича.

– В какво се състои работата му?

– Отговаря за портиерите. Кени, Хубавеца и Томи Телфорд израстват на една улица. Те са сърцевината на Семейството. – Запрехвърля другите снимки. – Молки Джордан, поддържа потока от наркотици, Шон Хадоу, Умника: управлява финансовата част, Оли Корнуел, трепач – горила, мутра – както ти се хареса. Дийк Макгрейн. В Семейството няма делене на религиозна база: протестанти и католици работят рамо до рамо.

– Съвършено общество.

– Няма жени. Цитирам Телфорд: „Интимните отношения само пречат.“

Ребус вдигна лист хартия.

– Какво имаме на разположение?

– Всичко без нужните доказателства.

– Затова ли се заловихте да го следите?

Тя му се усмихна над ръба на чашата.

– Критикуваш ли ни?

– Това не е мой проблем.

– Но си заинтересуван. – Тя замълча за момент. – Кандис ли е причината?

– Не харесвам случилото с нея.

– Както и да е. Помни: не си взел всичко това от мен.

– Благодаря ти, Сайобан. – Замълча на свой ред. – Всичко наред ли е около теб?

– Всичко е наред. Харесвам работата си в Националния.

– Е, да, повече живот в сравнение със Сейнт Ленард.

– Липсва ми Брайън. – Имаше предвид партньора си от Сейнт Ленард, преминал към цивилния живот.

– Виждала ли си го?

– Не. А ти?

Ребус поклати глава и стана да я изпрати.

Прекара почти час над получените материали и натрупа информация за Семейството и сложните криволици на операциите му. Нито дума за Нюкасъл. Нито дума за японците. Сърцевината на Семейството – осем или девет души – бяха съученици. Трима от тях все още се подвизаваха в Пейсли: грижеха се за тамошния бизнес. Останалите бяха в Единбург, заети да измъкват територии от Големия Гер Кафърти.

Прочете внимателно списъка на нощните клубове и барове с участие на Телфорд. Имаше някои случайни доклади за направени арести край някои от тях. Пиянски побоища, нападения на портиери, повреди на коли и друга собственост. Нещо привлече вниманието му: споменаваше се фургон за продажба на хот-дог, паркиран последователно пред два от клубовете. Собственикът разпитан: вероятен свидетел. Но той не се сеща за нищо от значение. Име: Гевин Тей.

Господин Сладкия.

Съмнителният самоубиец от последните дни. Ребус позвъни на Бил Прайд и попита докъде е стигнало разследването на въпросното

самоубийство.

– До задънена уличка, приятелю – отговори Прайд. От тона му личеше, че не си го слага много-много на сърце. Прайд беше замрял на точката на замръзването в служебната си кариера: години наред не бе помръдвал нагоре. Предстоеше му само дългото слизане към датата на пенсиониране.

– Знаеше ли, че е продавал и хот-дог?

– Жалко. Няма как да го попитаме откъде е взел парите.

Гевин Тей беше бивш затворник. Продава сладолед малко повече от година. Пред къщата му бе паркиран нов „Мерцедес“: явно бизнесът със сладолед се е оказал доста успешен. А ето ти сега и още нещо: доказателство за продажба на храна и напитки на жалките отрепки, измъкващи се с препъване от нощните клубове. Нощните клубове на Томи Телфорд.

Гевин Тей: присъди за нападение и измами. Рецидивист, намерил най-сетне правия път... Стаята внезапно му се стори много задушна. Главата му пулсираше, имаше усещането, че ще се пръсне. Трябваше да излезе.

Пресече „Медоус“ и слезе пеша по моста „Джордж IV“, после излезе на „Принсес Стрийт“. Върху каменните стъпала на Шотландската академия бяха насядали група хора: брадясали, с боядисани коси и скъсани дрехи. Бездомниците на града, опитващи се с все сила да не допуснат игнориране и пълна забрава. Между него и тях имаше нещо много общо. През живота си той не бе успял да запълни няколко ниши: тези на съпруга, на бащата и на любовника. Не отговори и на вижданията на армията за неговата роля там, а и в полицията не беше точно „едно от момчетата“. Когато един от групата протегна ръка, Ребус пусна в нея петарка, преди да прекоси „Принсес Стрийт“ и да се отправи към „Окс“.

Настани се в ъгъла с чаша кафе, извади мобифона и се обади на Сами. Вкъщи беше, осведоми го, че Кандис е добре. Ребус ѝ съобщи, че е намерил подслон за нея и тя ще може да се премести още утре.

– Добре – отговори Сами. – Почакай за минутка. Чу се леко шумолене, докато разменяха мобифона.

– Здравей, Джон. Как си?

Ребус се усмихна.

– Здравсти, Кандис. Това е чудесно!

– Благодаря ти. Сами е... ъ-ъ-ъ... уча се как да... – Разсмя се и върна мобифона на Сами.

– Уча я да говори английски – похвали се и Сами.

- Разбрах.
- Започнахме с песните на „Оейзис“, после продължихме.
- Ще се опитам да прескоча по-късно. А Нед?
- Толкова разнебитен се прибра, че едва я забеляза.
- Той там ли е? Искам да поговоря с него.
- Отиде на работа.
- Какво каза, че прави?
- Не съм ти казала нищо.
- Правилно. Благодаря ти, Сами.

Отпи от кафето, задържа за миг ароматната течност в уста. Абърнети: не можеше да остави нещата така. Преглътна кафето, обади се в „Роксбъро“ и попита за стаята на Давид Леви.

- Давид Леви на телефона.
- Обажда се Джон Ребус.
- Радвам се да ви чуя. Какво мога да сторя за вас?
- Бих искал да поговорим, ако е възможно.
- От офиса си ли се обаждате?

Ребус се огледа.

– Може да се каже и така. Той е на около две минути пеша от хотела ви. Излизате от него, завивате надясно, пресичате „Джордж Стрийт“ и тръгвате надолу по „Йънг Стрийт“. Бар „Оксфорд“ е на отдалечения ѝ край. Аз съм в помещението отзад.

Когато Леви пристигна, Ребус му купи питие. Леви се отпусна във фотьойла, закачайки бастуна си на облегалката му.

- И така, какво мога да сторя за вас?
- Говорил сте и с други полицаи, не само с мен.
- Така е.
- Днес ме посети човек от Специалния отдел в Лондон.
- И той ви уведоми, че обикалям насам-натам, така ли.
- Да.
- Предупреди ли ви да не разговаряте с мен?
- Не и с толкова много думи.

Леви сне очилата си и се залови да ги бърше.

– Казах ви, че има хора, които биха предпочели да превърнат всички тези случаи в история. Този човек, той дойде чак от Лондон само за да ви предупреди за мен, така ли?

– Искаше да говори с Джоузеф Линц.

– Аха. – Леви се замисли. – Какви са вашите обяснения на случилото се днес, инспекторе?

– Надявах се да чуя вашите.

– Интересува ви моето напълно субективно обяснение? – Ребус кимна. – Искал е да бъде сигурен в Линц. Този човек работи за Специалния отдел, а всеки знае, че той е видимата ръка на тайните служби.

– Тоест искал е да се увери, че няма да мога да измъкна нищо от Линц, така ли?

Леви кимна, вторачен в дима, извиващ се от цигарата на Ребус.

Този случай беше като него: в един миг го виждаш – в следващия вече го няма. Също като дим от цигара.

– Нося едно книжле – започна Леви след кратка пауза, ровейки в джоба си. – Бих искал да го прочетете. На английски е, превод от иврит. Отнася се за Пътя на плъховете.

Ребус я взе от ръката му.

– Доказва ли нещо?

– Зависи какво разбирате под доказателство.

– Говоря за конкретно доказателство.

– Има такова, инспекторе.

– В тази книжка ли?

Леви поклати глава.

– Конкретното доказателство е заключено здраво в Белия дом и се държи там далеко от обществото по силата на закона за държавна тайна, предвиждащ разсекретяване след период от сто години.

– В такъв случай няма начин да докажем каквото и да било.

– Има един начин...

– Какъв?

– Ако някой проговори. Ако успеем да накараме поне един от тях да запее.

– Атакувате ги с надеждата, че ще прекършите съпротивата им. Тази е основната цел на заниманието, нали? Търсите най-слабата брънка, прав ли съм?

Леви пак се усмихна.

– Научени сме на търпение, инспекторе. – Допи питието си. – Наистина се радвам, че ми се обадохте. Тази втора среща беше много по-задоволителна.

– Ще изпратите ли на шефовете си доклад за отбелязания напредък?

Леви предпочете да игнорира въпроса му.

– Ще говорим отново, след като прочетете книжката. – Изправи се. – Офицер от Специалния отдел. Как беше името му?

– Не съм го давал.

Леви изчака миг, после каза:

– А, това обяснява нещата. Все още ли е в Единбург? – Ребус поклати глава. – В такъв случай е заминал за Карлайл, нали?

Ребус отпи от кафето си и замълча.

– Благодаря ви още веднъж, инспектор Ребус – заяви Леви необезсърчен ни най-малко.

– Благодаря, че се отбихте тук.

Леви се огледа за последен път.

– Офис, а? – промърмори той, клатейки глава.

8.

Тайно организирано спасяване на нацистки военнопръстъпници (понякога с помощта на Ватикана) от преследващите ги руснаци – това беше Пътят на плъховете. Краят на Втората световна война поставя началото на Студената война. Нужно било отлично разузнаване, както и доказано безмилостни хора, предлагащи определено експертно ниво. Твърдеше се, че Клаус Барбие, Лионския касапин, получава предложение за работа към Британската разузнавателна служба. Носеха се слухове за нацист на много високо ниво, изчезнал в посока Съединените щати. Едва през 1987 година Обединените нации отпечатват пълния списък на избягали нацистки и японски военнопръстъпници, на брой четиридесет хиляди.

Защо задържат тоя списък толкова дълго? Ребус знаеше отговора. Модерната политика установява, че Германия и Япония са част от глобалното братство на капитализма. В чий интерес би било отварянето на стари рани? А освен това колко жестокости бяха успели да прикрият самите съюзници? Кой от участниците в една война остава с чисти ръце? Ребус беше възмъжал в армията, разбираше ги. И той бе вършил разни деяния. Служил беше в Северна Ирландия, зърнал бе обезобразеното лице на предаденото доверие, видял беше омразата да замества със страшна сила страха, превземайки като черна миазма все по-голямо пространство.

Част от него не можеше да не оцени и да не приеме логиката на Пътят на плъховете.

Книжлето на Леви разглеждаше предполагаемата организация на сложната спасителна операция. Наистина ли бе възможно да се

разтвориш изцяло в ново обкръжение, да промениш напълно самоличността си? И пак се натрапваше един и същ въпрос: имаше ли значение? Съществуваха източници за идентифициране, издадени бяха няколко присъди – Айхман, Барбие, Демяник, други процеси бяха в ход. Но Ребус беше чел и истории за престъпници, излежали присъдите си и превърнали се в „добри хора“, хора, променили се напълно и превключили от злото към доброто. Те твърдяха, че истинският виновник е самата война. Спомни си един от първите си разговори с Джоузеф Линц. Седяха в гостната му и Ребус все още чуваше дрезгавия глас на стареца и виждаше шала, увит около врата му:

– На моята възраст, инспекторе, и най-слабото възпаление на гърлото се превръща в сериозно заболяване.

В стаята нямаше много снимки: загубил бил повечето през войната.

– Заедно с разни други неща, свързани със спомени за хубави мигове в живота. Все пак успях да запазя поне тези.

Показал бе на Ребус снимки от трийсетте години. Докато говореше за хората на избелелите фотографии, Ребус внезапно помисли: „Ами ако те са само част от фалшива самоличност?“ Сноп снимки, задигнати отнякъде и поставени в рамки? А имената и личните истории на хората на тях – измислени ли бяха или реални? В този миг бе разбрал колко лесно е изграждането на друг живот, на друга самоличност.

По-късно същия ден Линц заговори за Вилфранш, отпивайки от подсладения с мед чай.

– Мислих много по този въпрос, както вероятно можете да си представите. Лейтенант Линцстек, той е командвал тогава, така ли?

– Да.

– Но вероятно е изпълнявал заповеди, спуснати отгоре. Един лейтенант не е кой знае колко високопоставен във военната йерархия.

– Възможно е.

– Ако един войник получи заповед... Нисшите чиновци са длъжни да изпълняват получените заповеди, нали?

– Дори и ако дадена заповед е безумна?

– Независимо от това смятам, че човекът е бил принуден да извърши престъплението – престъпление, което доста много от нас биха извършили при същите обстоятелства. Не виждате ли лицемерието? Подвеждате под отговорност някой за нещо, което сам бихте сторил. Един войник застава срещу тълпата. „Не на клането!“ Сам срещу всички. Вие бихте ли го сторил?

– Надявам се. – Ребус мислеше за Ълстър, мислеше за Робота

Подлец.

Книжката на Леви не доказваше нищо. От нея Ребус научи само, че името Йозеф Линцтек фигурира в списъка на възползвалите се от Пътя на плъховете: представил се бил за поляк. Но къде бе създаден този списък? В Израел. Доста несигурна информация, нали? Никакво доказателство.

Инстинктът му нашепваше, че Линц и Линцтек са едно и също лице, но не предлагаше отговор на въпросите: „Какво от това?“ и „Има ли значение?“

* * *

Остави книгата в „Роксбъро“ и попита администраторката за господин Леви.

– Мисля, че е в стаята си. Ако желаете да...

Ребус поклати глава. Предаде книгата без придружително писмо: Леви ще изтъкува този факт като достатъчно красноречиво съобщение, знаеше го. Върна се на „Ардън Стрийт“ за колата си и потегли през Хеймаркит към Шандън. Паркирането близо до апартамента на Сами го измъчи, както обикновено. Май всички вече се бяха прибрали от работа и дъвчеха пред телевизорите си. Изкачи каменните стъпала, представяйки си допълнителния ежедневен проблем, който се стоварваше върху раменете на живущите тук след първия студ. Сами му отвори и го поведе към всекидневната: Кандис седеше пред телевизора и се опитваше да следи някаква игра.

– Здравей, Джон – възкликна тя, щом го видя. – Ти ли си моята вълшебна стена?

– Не съм вълшебната стена на никого, Кандис. – Обърна се към Сами: – Наред ли е всичко?

– Тип-топ.

В този момент във всекидневната влезе Нед Фарлоу. Ядеше супа и топеше в купата прегъната филийка черен хляб.

– Ще ми отделиш ли няколко минути? – запита веднага Ребус. Фарлоу кимна, посочи кухничката.

– Може ли да ям, докато говорим? Умирам от глад. – Седна на сгъваемата маса, измъкна още една филия хляб и я намаза с маргарин. Сами подаде глава от прага, зърна израза на баща си и тактично се оттегли. Кухнята бе квадрат с размери около два на два метра и беше претъпкана с кухненски уреди и прибори.

– Видях те днес в гробището Уористън. Съвпадение ли беше?

– А ти как мислиш?

– Въпросите сега задавам аз. – Ребус се облегна на умивалника и скръсти ръце на гърди.

– Наблюдавам Линц.

– Защо?

– За пари.

– Кой плаща? Някой вестник ли?

– Адвокатът на Линц подава оплаквания наляво и надясно. Никой не може да си разреши да го засекал близо до него.

– А искат да го държат под око, така ли?

– Логично е: искат запас от материали при един евентуален процес.

Фарлоу имаше предвид процес за клевета срещу някои от вестниците.

– Ако те хване...

– Той не ме познава. Освен това лесно ще намерят някой да ме замени. Свърши ли с твоите въпроси, за да започна с моите?

– Първо искам да ти кажа нещо. Знаеш ли, че разследвам Линц? – Фарлоу кимна. – Не надуваш ли воня? Ако откриеш нещо, всеки ще смята, че е дошло от мен.

– Сами не знае какво точно върша, така че няма сблъсък на интереси.

– Но другите може и да не повярват.

– Трябват ми само още няколко дни, за да осигуря месец работа по книгата си. – Фарлоу беше приключил със супата и остави празната паница в умивалника, изправяйки се до Ребус.

– Далеч съм от желанието да превръщам това в проблем, но можеш ли да ме спреш?

Ребус се втренчи в него. Страшно му се прииска да натика главата му в умивалника – но какво ще каже Сами?

– А сега – продължи невъзмутимо Фарлоу – да задам ли моя въпрос?

– Давай.

– Коя е Кандис?

– Приятелка.

– Какъв е проблемът с твоя апартамент?

Ребус веднага осъзна, че в момента не разговаря с приятеля на дъщеря си, а с журналист, задушил за евентуален материал.

– Виж какво, да приемем, че не съм те видял в гробището и не сме провели тази кратка размяна на любезности.

– За да не питам за Кандис, така ли? – Ребус мълчеше. Фарлоу обмисли предложената сделка. – Какво ще кажеш за няколко въпроса във връзка с книгата ми?

– Какви въпроси?

– За Кафърти.

Ребус поклати глава.

– На твое място бих говорил с Томи Телфорд.

– Но кога?

– Когато го натикаме зад решетките.

Фарлоу се усмихна.

– Сигурно ще се пенсионирам дотогава. – Изчака няколко секунди, но разбра, че Ребус няма да му подаде нищо.

– Тя ще остане тук само до утре – наруши мълчанието Ребус.

– Откъде е?

Ребус му намигна, загърби го и излезе от кухничката. Поговори със Сами: Кандис все още бе заплесната по телевизионната игра, като не пропускаше да се присъедини към смеха на публиката. Ребус уреди със Сами отвеждането ѝ на другия ден и си тръгна. От Фарлоу нямаше и следа. Вероятно се беше покрил в спалнята или бе излязъл. Трябваша му няколко минути, за да си спомни къде паркира колата. Шофира много внимателно към „Ардън Стрийт“: спираше прилежно пред всички светофари.

И там нямаше свободно място за паркиране. Остави „Сааба“ на жълтата линия. Докато се приближаваше към блока, някой отвори рязко врата на кола зад гърба му и той бързо се обърна.

Клейвърхаус. Сам.

– Ще имаш ли нещо против да вляза?

Ребус имаше поне дузина причини да отговори с „да“. Но сви рамене и продължи пътя си към вратата.

– Някакви новини от кървавата игра с ножове пред „Меган“? – запита той.

– Откъде знаеш, че се интересуваме от случая?

– Портierer е смъртоносно наръган с нож, нападателят изчезва на мотоциклет. Преднамерено убийство. По-голяма част от портiererите са хора на Томи Телфорд.

Изкачваха стълбите, без да бързат. Апартаментът на Ребус беше на втория етаж.

– Прав си – призна Клейвърхаус. – Били Тенънт наистина работи за Телфорд. Контролира трафика в „Меган“.

– Наркотрафика ли?

– Раненият приятел на футболиста е известен търговец на наркотици. Базата му е Пейсли.

– Ясно, и той е свързан с Телфорд.

– Смятаме, че той е бил целта. Тенънт е случайна жертва, нещастното копеле.

– Остава само още един въпрос: кой е зад рокера и ножа му?

– Джон, не се прави на смахнат. Кафърти е, разбира се!

– Не е в неговия стил – отвърна Ребус, отключвайки вратата.

– Защо не допуснеш, че е научил някой и друг трик от младия си съперник?

– Разполагай се. – Приборите от закуската бяха все още на масата, чантата на Сайобан с ценното си съдържание – на пода до стола.

– Имал си гостенка. – Клейвърхаус гледаше двете чинии, двете чаши до тях. Огледа се. – Но тя не е тук сега, нали?

– Тя не беше тук и за закуска.

– Защото е при дъщеря ти.

Ребус се смръзна.

– Отидох да се разплатя с мотела. Казаха ми, че е дошла полицейска кола и прибрала вещите й. Зададох няколко въпроса където трябва и стигнах до адреса на Саманта. – Клейвърхаус седна на дивана, праметна крак върху крак. – Каква е играта, Джон, и как така прецени, че трябва да ме изолираш от нея? – Гласът му бе спокоен, но Ребус усети надигаща се буря.

– Ще пиеш ли нещо?

– Чакам отговор.

– Когато Кандис излезе... чакаше ме до колата. В първия момент не се сетих къде да я откарам и в края на краищата я доведох тук. Но тя разпозна улицата. Телфорд е наблюдавал апартамента ми.

Клейвърхаус се наклони леко напред.

– Защо?

– Може би, защото познавам Кафърти. Не можех да оставя Кандис тук и я отведох при Сами.

– Все още ли е там? – Ребус кимна. – А по-нататък?

– Утре ще я приеме семейството бежанци от Файф.

– Докога?

– Какво искаш да кажеш?

Клейвърхаус въздъхна.

– Джон, тя е... Тук тя е била само проститутка. Не познава друг

живот.

Ребус пристъпи към уредбата, запрехвърля компакт-дискете. Трябваше да прави нещо. Не си струваше да му извива врата във всекидневната си.

– Как ще печели пари? – Клейвърхаус явно нямаше намерение да затвори уста. – Ти ли ще я издържаш? Имаш ли представа как ще изглеждаш отстрани?

Ребус изпусна компакт-диск на пода, завъртя се на пети.

– Нищо подобно! – Едва се сдържаше.

Клейвърхаус вдигна примирително ръце с длани към него.

– Хайде, Джон, знаеш, че...

– Не зная нищо.

– Джон...

– Я се омитай отгук! – Причината не беше само в безкрайния ден, а и в странното усещане, че той като че ли няма намерение да си отиде. Вечерта се разтягаше до безкрайност, лишавайки го от всяка най-минимална възможност за отдих. В главата му се люлееха леко трупове, увиснали от смълчани дървета, черен, мирислив пушек се кълбеше над старата черква... Телфорд беше възседнал мотора от оная игра в „Царството на магията“, хилеше се и стреляше по зрителите... Абърнети докосваше покровителствено рамото на стареца... Войници биеха с приклади цивилни... А Джон Ребус... Ребус присъстваше навсякъде, опитвайки се с все сила да остане само зрител.

Пусна компакт-диск на Ван Морисън. „Упорито по магистралата“. Слушал беше тая музика по плажовете и докато бе наблюдавал безброй апартаменти. Тя като че успяваше да го излекува за момента – или поне да позакърпи раните. Когато се обърна, стаята беше празна. Погледна през прозореца. В апартамента на втория етаж срещу неговия живееха две деца. Често ги наблюдаваше от прозореца си, без те да усетят присъствието му. Причината бе проста: те никога не поглеждаха през прозореца. Светът им бе толкова завършен и всепоглъщащ, че животът извън прозореца им не ги интересуваше: какво в повече можеше да им предложи? Сега те бяха в леглото и майка им спускаше щорите. Тих град. Прав беше Абърнети. В някои части на Единбург човек можеше да преживее целия си живот, без да се натъкне на каквато и да било неприятност. Но убийствата в Шотландия надвишаваха два пъти тези в южната ѝ съседка, а половината от тях ставаха в двата ѝ главни града.

Не че статистиката имаше някакво значение. Смъртта си е смърт. Бум! Прас! – и нещо уникално напуска света на живите невъзвратимо,

завинаги. Едно убийство или няколко стотици убийства. Всички до един имаха някакво значение за останалите живи. Ребус се замисли за единствената жива свидетелка на трагедията в онова френско градче. Не беше я срещал, вероятно никога нямаше да се погледнат очи в очи. Ето още една причина защо на човек му е трудно да вложи страст в случай от миналото. Друго нещо беше пресният случай: човек има много факти подръка, може да разговаря със свидетели. Можеш да насъбереш доказателства от аутопсията, да провериш достоверността на циркулиращите слухове. Можеш да претеглиш вината и скръбта. Превръщаш се в част от случилото се. Точно това го интересуваше. Хората. Житейските им истории го привличаха като магнит, очароваха го. Когато се превръщаше в част от техния живот, успяваше да забрави своя.

Телефонният секретар му съобщаваше усърдно за съобщение.

– Здравейте. Аз съм... м-м-м... не зная как да се изразя... – Позна гласа: Кирстин Мийд. Безпомощна въздишка. – Вижте какво. Не мога да го върша повече. Така че, моля ви, не. Съжалявам, просто не мога. Има други хора, които могат наистина да помогнат. Аз не съм от тях.

Край на съобщението. Ребус не откъсваше втрънен поглед от автоматата. Не я обвиняваше. „Не мога да го върша повече.“ „Тогавя двама сме“ – помисли Ребус. Единствената разлика беше, че той трябва – длъжен беше – да продължава да го върши. Седна пред масата и примъкна документацията по оная стара трагедия във Франция. Списъци на имена и професии, години, дати на раждане. Пика, Месплед, Русо, Дешамп. Търговец на вино, рисуващ на порцелан, колар, прислужничка. Какво означаваше всеки от тях за един шотландец на средна възраст? Блъсна листите настрани и вдигна чантата на Сайобан от пода.

Край на Ван Морисън: пусна първата страна на „Бих искал да си тук“. Невероятно издраскана грамофонна плоча. Спомни си, че се бе появила при него в черна полиетиленова обвивка. Когато я разгъна, го лъхна оная странна воня. По-късно се оказа, че го бе блъснала характерната миризма на горена човешка плът.

– Трябва да пия нещо – обяви той на глас, накланяйки се напред. – Имам нужда от нещо силно. Няколко бири с уиски може би. – Нещо да оглади временно макар острите ръбове, да уталожим болката.

Погледна часовника си: достатъчно време до спускането на кепенците. За Единбург това всъщност нямаше значение: нощно време в заведенията тук часовниците обикновено спяха със дълбок. Дали ще успее да прескочи до „Окс“, преди да го затворят? Ще успее, разбира се! Добро предизвикателство. Изчакай час или два и повтори дебата.

Или се обади на Джек Мортън.

Или излез веднага. На момента.

Телефонът иззвъня. Протегна се и вдигна слушалката.

– Ало?

– Джон? – Името му прозвуча като „Шон“.

– Здравей, Кандис. Случило ли се е нещо?

– Ъ-ъ-ъ...

– Проблем?

– Не проблем. Просто искала... казвам на тебе, ще те видя утре.

Той се усмихна.

– Да, ще те видя утре. Говориш много добре английски.

– Бях прикована с верига към острие на бръснач.

– Какво?!

– Песен.

– А, добре. Но сега вече не си, нали?

Не го разбра.

– Аз съм... ъ-ъ-ъ...

– Всичко е наред, Кандис. Ще те видя утре.

– Да, ще те видя – повтори тя радостно.

Ребус върна слушалката на мястото ѝ. Прикована с верига към острие на бръснач. Вече не му се пиеше.

9.

Ребус взе Кандис следобед. Всичките ѝ притежания се бяха събрали в две пластмасови торби. На прощаване тя прегърна сърдечно Сами с бинтованите си ръце.

– До скоро виждане, Кандис.

– Да, до скоро виждане, да. Благодаря... – Потърси думи да довърши изречението, не успя и безпомощно разтвори ръце, разлюляла торбите.

По неин избор спряха да хапнат в едно от заведенията на „Макдоналдс“, плъзнали като гладни въшки из Единбург. Запа и Мъдърс: „Обикаляйки за хамбургери“. Ясен, свеж ден, страхотен за пресичане на Форт Бридж. Ребус го направи бавно, за да ѝ даде възможност да се наслади на панорамната гледка. Крайната им цел беше Ийст Нюк във Файф, няколко рибарски селища, любимо място на отпускари и художници. Извън сезона Лоуър Ларго изглеждаше тъжно опустял. Ребус

имаше адреса, но спря да попита за посоката. Накрая паркира пред къщичка с тераса. Кандис се втренчи в червената врата и не се помръдна, докато той не ѝ махна с ръка. Не беше успял да ѝ обясни защо са тук. Дано господин и госпожа Петрек се справят по-добре от него.

Вратата отвори жена около четиридесетте с дълга черна коса. Тя го погледна през очила със стъкла във формата на лунен сърп, после се обърна към младата жена до него, каза нещо и Кандис ѝ отговори плахо: още не бе наясно какво става.

– Заповядайте, влезте – обърна се госпожа Петрек към Ребус. – Съпругът ми е в кухнята.

Настаниха се около кухненската маса. Господин Петрек беше едър мъж с гъсти кестеняви мустаци и къдрава коса със същия цвят, вече на шарена със среброто на годините. От големите керамични чаши пред всеки от тях се заизвиваха ароматните изпарения на прясно приготвен чай. Госпожа Петрек придърпа стола си към тоя на Кандис и топлият ѝ глас изпълни стаята със странните звуци на чуждия език.

– Обяснява ѝ защо е тук – преведе господин Петрек за Ребус. Ребус кимна, отпи от силния чай, вслушан в разговора, от който не разбираше нито дума. Първоначалната предпазливост на Кандис постепенно се разсея, тя се пооживи, отпусна се и заразказва историята си – може би за пръв път от идването си в тази страна. Госпожа Петрек се оказа добър слушател: на лицето ѝ се отразяваха ужасът и отчаянието, които струяха от очите на Кандис и се блъскаха в гласа ѝ.

– Отвели са я първо в Амстердам, подмамили са я с обещание за работа там – превеждаше господин Петрек за Ребус. – Тя не е единичен случай. Много млади жени минаха по същия път.

– Оставила е дете в родината си, нали?

– Да, син. В момента говори на жена ми за него.

– А вие как се озовахте тук? – запита Ребус.

– Бях архитект в Сараево. Не е лесно да се загърби дом и родина – цял един живот... – Замълча, вторачен в масата. – Първо отидохме в Белград. Оттам се качихме на автобус, извозващ бежанци, и той ни докара в Шотландия. – Сви рамене. – Оттогава изтекоха почти пет години. Сега работя като бояджия. – Тъжна усмивка. – Разстоянието няма значение.

Кандис се разплака и госпожа Петрек се залови да я утешава.

– Ще се грижим за нея – обеща тя, поглеждайки съпруга си. Преди да си тръгне, Ребус се опита да им даде пари, но те ги отказаха категорично.

– Ще имате ли нещо против да идвам от време на време?

– Не, разбира се!

Обърна се към Кандис.

– Казва се Дуня – обади се зад него госпожа Петрек.

– Дуня. – Ребус превъртя бавно името ѝ в уста, сякаш пробваше да се впише някак в чуждоземния му ритъм. Тя се усмихваше и очите ѝ за пръв път излъчваха мека светлина: плахо начало на връщане към човешката ѝ същност може би. Наклони се към него.

– Целуни момиче – каза тя.

Целуна я по бузите, погледна я в наново овлажнените очи. Кимна бавно: опитваше се да ѝ „каже“, че разбира всичко.

От колата ѝ махна още веднъж и тя му изпрати въздушна целувка. Зави зад ъгъла, отби встрани и спря, стиснал с все сила волана. Питаше се дали Кандис ще се справи. Ще се научи ли да забравя? В съзнанието му пак нежелано изплуваха думите на бившата му жена. Ще заяви ли и сега, че експлоатира Дуня? Наистина ли го прави? Не, но се питаше дали е така само защото не успя да изстиска от нея нищо съществено за оня гангстер. Досега тя бе направила само един избор по собствена воля: беше останала да го чака тогава до колата му, вместо да се хвърли още същата вечер в краката на Телфорд. Преди този единствен момент винаги някой друг е вземал решения вместо нея. В известен смисъл тя все още бе в капана, тъй като единствените ѝ очаквания от живота – катинарите и веригите – продължаваха да владеят ума ѝ. Ще ѝ е нужно доста време, за да се промени наистина, да възроди у себе си доверието към света. Петрекови биха могли да ѝ помогнат.

„Саабът“ се носеше плавно надолу по брега. Ребус внезапно реши да посети брат си.

Майки живееше в къща в Кърколди. Извади късмет: отпред мързелуваше червеното му „БМВ“. Той току-що се бе върнал от работа и неочакваната поява на брат му го изненада приятно.

– Криси е при майка си с децата – осведоми го той. – Точно се камах да забъркам къри за вечеря. Ще пиеш ли бира?

– Само кафе – отговори Ребус. Настани се удобно във всекидневната и изчака Майки да се върне. Той се появи, понесъл две стари кутии от обувки.

– Гледай какво намерих на тавана миналата събота. Ще ти хареса. Как искаш кафето? Мляко, захар?

– Само мляко.

Майки изчезна в кухнята, а Ребус се залови да прехвърля

съдържанието на двете кутии. Пълни бяха със завързани на пакети стари снимки. Някои имаха дати отзад, други – само въпросителна. Отвори напосоки един от тях. Любителски снимки от някаква почивка някъде: маскарад, пикник. Ребус нямаше снимки на родителите си и тези сега го стреснаха. Краката на майка му изглеждаха по-пълни, отколкото си ги спомняше, но тялото ѝ бе по-стегнато. Баща му го гледаше от всяка снимка с усмивката, която бе завещал и на двамата си синове. На дъното на кутията попадна на семейна снимка с Рона и Сами. Тримата бяха на някакъв много ветровит плаж. Питър Гейбриъл: „Семейни снимки“. Ребус не успя да се сети къде точно са били. Майки се появи във всекидневната с чаша димящо кафе и бутилка бира.

– Не мога да позная хората на някои снимки – каза той. – Може би далечни роднини? Дядо и баба?

– Едва ли ще мога да ти помогна.

Майки му подаде лист с меню.

– Най-добрият индийски ресторант в града – обяви той. – Какво ще поръчаш?

Ребус направи избора си и Майки издиктува поръчката по телефона: двацет минути до доставката вкъщи. Ребус вече ровеше в друг пакет и попадна на снимки от четиридесетте години. Баща му в униформа (войнишките кепета от онова време приличаха на шапките на момчетата и момичетата от „Макдоналдс“). Всички бяха с дълги до коляно униформени шорти. На гърба на някои от тях бе написано „Малая“, на други – „Индия“.

– Старецът е бил ранен в Малая, знаеш, нали? – запита Майки.

Чуваше го за пръв път.

– Показа ни белега от раната на коляното си.

Ребус клатеше глава.

– Чичо Томи ми разказа друго за тоя белег. Играл футбол, паднал и се ударил. После непрекъснато е махал коричката от раната и си спечелва белег за цял живот.

– Пред нас твърдеше, че е белег от огнестрелна рана.

– Съчинения по картинка. Нали го знаеш, обичаше да ни премята.

Майки отвори втората кутия и му подаде дебел пакет пощенски картички и снимки, вързан с ластик. Ребус го изхлузи и запрехвърля картички със собствения си почерк. И снимките бяха негови: до една лоши, до една набързо направени.

– Откъде ги изрови? И защо са тук?

– Как, забравил ли си? Редовно ми ги пращаше. Всички снимки и

картички бяха от службата му в армията.

– Забравил съм – поклати глава той.

– Получавах по картичка или снимка на всеки две седмици. Писмо за татко, картичка за мен.

Ребус се отпусна назад и ги запрехвърля по-бавно. Подредени бяха в хронологичен ред, личеше си от пощенското клеймо върху марките. Обучение, после служба в Германия и Ълстър, следваха Кипър, Малта, Финландия и пустинята на Саудитска Арабия. Весел, безгрижен тон, човек да се чуди той ли ги бе писал. Картичките от Ълстър бяха колекция от вицове, а този бе най-кошмарният период в живота му.

– Радвах се на всяка една от тях – говореше Майки с усмивка. – Едва не се записах доброволец заради теб.

Ребус все още мислеше за Белфаст: оградени бараки, не казарма, а крепост. След края на уличния патрул нямаше къде да се разговори човек. Пиене, комар и побоища – всичко в границите на едни и същи четири стени. И Робота-Подлец – върховата точка на натрупаното напрежение и бяс. А ето ги сега тия картички, пръскащи целенасочено фалшива представа за живота му тогава.

Майки бе живял с нея през последните двайсет и повече години.

Живял беше с една много голяма лъжа.

Но наистина ли бе така? Не беше ли само собствената му глава единственият дом на истината? Пощенските картички я фалшифицираха, но в този момент само те бяха налице срещу самотните му думи, някак безпомощно увиснали в пространството. Като Пътя на плъховете, като разказа на Джоузеф Линц. Ребус се вгледа в брат си: стигаше да отвори уста и очарованието на лъжата ще се пръсне на хиляди късчета в пъстроцветно ветрило и ще се стопи в небитието.

И в освободеното пространство ще се намести горчивината на истината.

– Какво има? – запита Майки.

– Нищо.

– Готов ли си за бирата? Вечерята ще пристигне всеки момент.

Ребус се втренчи в тъмната, вече изстинала течност в чашата си.

– Повече от готов – отвърна той, изравни пакета снимки и картички и го стегна с ластика. – Но ще остана верен на тая чаша тук. – Обгърна я с ръка и я вдигна шеговито към брат си.

– Наздраве!

10.

На следващата сутрин Ребус отиде в управлението на Сейнт Лепард, телефонира на Националния център за разследване на криминални престъпления в Престуик и запита дали разполагат с материали, свързващи престъпниците тук с внос на европейски проститутки. Разсъждаваше така: някой трябва да е докарал Кандис (за него тя все още беше Кандис) от Амстердам до Англия и смяташе, че този някой не е Телфорд. Които и да стояха зад този трафик на жива стока, нямаше начин Ребус да не се добере до тях. Искаше да докаже на Кандис, че веригите ѝ могат да бъдат счупени.

Убеди хората от центъра да му изпратят по факса информацията. По-голяма част от нея се отнасяше до платен паркинг, където шофьорите се отбиваха, за да прекарат някой и друг час с жена. Обслужваха ги главно чуждестранни проститутки, повечето без разрешение за работа, много от тях незаконно вкарани в страната от Източна Европа, преди всичко от Югославия. По този въпрос в Центъра се стелеше гъста мъгла: нямаша нито имената на крадците на жени и сводниците им, нито знаеха нещо за проститутки, прехвърлени организирано от Амстердам в Англия.

Ребус слезе до паркинга да изпуши втората си цигара за деня. Там висяха още двама пушачи: малко братство от обществени пари. Вътре Фермерът веднага го разпъна на кръст – искаше да разбере има ли някакъв напредък по случая Линц.

– Може би ще има, ако го довлека тук и го понапердаша – предложи Ребус.

– Не съм в настроение за шегичките ти – изръмжа Фермерът и закрочи гневно към офиса си.

Ребус седна на бюрото си и разтвори папката върху него.

– Вашият проблем, инспекторе – му беше казал Линц веднъж, – е, че се страхувате да не би да ви приемат сериозно. Държите да сервирате на хората очакваното от тях – според вас. Споменах за Портата на Ищар⁵ и вие веднага заприказвахте за някакъв холивудски филм. Отначало помислих, че идеята е да ме предизвикате да изгърва нещо и да попадна в клопка, но сега тези ваши реакции ми изглеждат повече като игра, която играете срещу самия себе си.

5. Ищар – богиня на любовта, плодovitостта и войната според вавилонската и асирийската митология. – Б. пр.

Ребус седеше на обичайния си фотьойл в гостната на Линц.

От прозорците се виждаха заключените градини на „Куин Стрийт“: трябва да платиш за ключ, ако искаш да ги ползваш.

– Образованите хора плашат ли ви?

Ребус погледна стареца.

– Съвсем не.

– Сигурен ли сте? Не ви ли се иска да сте като тях до определена степен? – Линц се усмихна, разкривайки две редици дребни обезцветени зъби. – Интелектуалците обичат да се разглеждат като жертви на историческия момент, на преобладаващите предразсъдъци на хората тогава, обикновено ги арестуват за необичайните им вярвания и идеи, дори ги измъчват и убиват. Но и Караджич се възприема като интелектуалец. Нацистката йерархия се е радвала на свои мислители и философи. И дори във Вавилон... – Линц стана и си наля втора чаша чай. Ребус отказа предложението му да допълни и неговата. – Дори във Вавилон, инспекторе – продължи Линц, настанявайки се отново удобно на фотьойла си – с неговото богатство и изкуство, с просветения му цар... знаете ли какво са направили? Навуходоносор е държал евреите в робство цели седемдесет години. Тази уникална, предизвикваща страхопочитание цивилизация... Започвате ли да схващате лудостта, инспекторе? Започвате ли да виждате ония сериозни дефекти, скрити някъде дълбоко у всички нас?

– Май имам нужда от очила.

Линц метна гневно чашата си срещу стената.

– Имате нужда да слушате и да се учите! Имате нужда да разбирате!

Чашата и чинийката лежаха невредими на килима. Чаят просмукуваше бавно в цветните му заврънкулки и скоро нямаше да остане и следа от него...

* * *

Ребус паркира на „Бъклу Плейс“. Факултетът за славянски езици се намираще в една от сградите. Попита за доктор Колхун първо в офиса на секретарката.

– Днес не съм го виждала.

Когато Ребус обясни по-подробно защо го търси, секретарката се раздвижи и пробва няколко телефонни номера, но явно никой не отговаряше. После й хрумна, че може да е един етаж по-горе в библиотеката, която винаги държаха заключена. Даде му ключ и го отпрати.

И там нямаше никой. Помещението беше около пет на четири метра, въздухът – застоял. Капаците на прозорците бяха затворени и в стаята не проникваше нито лъч естествена светлина. Върху едно от четирите бюра имаше табелка „Пушенето забранено“, а на съседното нагло се перчеше пепелник с три фаса. Една от стените бе скрита зад многобройни полици с книги, памфлети, списания. Имаше и кутии с изрезки от всекидневници, а картите по стените показваха променящите се граници на бивша Югославия.

Ребус вдигна кутията с най-новите вестникарски изрезки. Както много негови познати, той не бе добре информиран за войната в Югославия. Прехвърлил беше някои от новините, шокиран бе от снимките, а после продължи живота си, вторачен в личните си проблеми. Ако обаче човек можеше да вярва на изрезките тук, целият район, изглежда, се управляваше от военнопръстълници. Умиротворителните сили там като че ли се пукаха по шевовете от усилие да стоят настрана от конфликта. Напоследък бяха направени няколко ареста, но нищо съществено: от нищожните седемдесет и четири обвинени във военни прръстълнения бяха арестувани само седем.

Не намери нищо за търговците на женска плът, така че благодари на секретарката, върна ѝ ключа и запълзя през градското движение. Когато мобифонът му иззвъня, той едва не се сблъска с колата отпред.

Кандис беше изчезнала.

* * *

Госпожа Петрек беше в криза. И снощи, и сутринта Дуня изглеждаше добре, била спокойна и дори весела.

– Спомена, че имало много неща, които не би могла да ни разкаже – вмъкна господин Петрек: той стоеше зад стола на жена си и галеше раменете ѝ. – Повтаряше, че искала да забрави.

А после излязла да се поразходи до пристанището и не се върнала. Може да се е загубила, въпреки че селцето бе малко. Господин Петрек бил зает с работата си, жена му излязла да пита хората дали са я виждали.

– Синът на госпожа Мюр твърди, че била взета с кола.

– Къде? – запита Ребус.

– Само на две пресечки оттук.

– Искам да видя мястото.

Седемгодишният Еди Мюр седеше пред дома си на „Сийфорд Роуд“ и се съгласи да повтори разказа си пред Ребус. Някаква кола спряла

пред една жена. Последвал разговор, от който той не чул нито дума, вратата се отворила и жената влязла в колата.

– Коя врата, Еди?

– Задната. Отпред имаше двама души.

– Мъже ли?

Еди кимна. Той беше възседнал колелото си и единият му крак непрекъснато пробваше педала – ясно беше колко много му се иска да се откъсне от досадните възрастни и да полети надолу по улицата.

– Можеш ли да опишеш колата?

– Голяма, от скъпите. Не е отгук.

– А мъжете?

– Не можах да ги видя добре. Шофьорът беше с фланелка на дънфитата.

Тоест, фланелка на „Дънфърмлайн Атлетик“. Което би могло да означава, че е от Файф. Ребус събра озадачено вежди. Забърсване на проститутка? Възможно ли е? Кандис да се върне към стария си живот толкова скоро – логично ли е? Звучи неправдоподобно, не и в селце като това, нито пък на улица като тази. Срещата не е била случайна. Госпожа Петрек е права: била е отвлечена. Което означаваше, че някой е знаел точно къде се намира. Дали вчера не го бяха проследили? Ако е било така, то сигурно са били невидими. Дали не са лепнали устройство за проследяване на колата му? Изглеждаше невероятно, но за всеки случай провери внимателно рамата на колата и калниците – нищо. Госпожа Петрек се беше поуспокоила малко: съпругът ѝ я бе убедил да изпие чаша водка. Ребус изпитваше силно желание и той да се присъедини към нея, но геройски отклони предложението.

– Тя говори ли с някого по телефона? – запита той. Петрек поклати глава. – Някакви съмнителни типове по улицата около къщата?

– Щях да ги забележа. След преживяното в Сараево е трудно да се почувстваш в безопасност, инспекторе. – Той разпери безпомощно ръце. – И ето го доказателството – никъде не си в безопасност.

– Говорихте ли на някого за Дуния?

– С кого?

Кой знаеше къде е? Това е въпросът. Единият беше Ребус. Клейвърхаус и Ормистън също знаеха за това място, защото Колхун го бе споменал пред тях.

Колхун знаеше. Притеснителният възрастен специалист по славянски езици знаеше...

По пътя към Единбург Ребус му позвъни няколко пъти в офиса и

вкъщи, но никой не му отговори. Предупредил беше семейство Петрек да му съобщят веднага, ако Кандис се върне, но знаеше, че това няма да стане. Спомни си как го беше погледнала, когато я бе молил да му има доверие. „Няма да се изненадам, ако ме предадеш“, ето какво се четеше в очите ѝ. Като че ли някакво шесто чувство ѝ бе прошепнало, че той ще се провали. Дала му бе втори шанс, забавяйки се няколко секунди до колата му. И той наистина я бе предал. Грабна отново мобифона и набра номера на Джек Моргън.

– Джек – простена той, – за Бога, говори с мен, помогни ми да издържа, помогни ми да не прегърна пак бутилката!

* * *

Пробва домашния адрес на Колхун и офиса му във Факултета по славянски езици: и на двата адреса го посрещнаха заключени врати. После се отправи към „Флинт Стрийт“ и потърси Томи Телфорд в „Царството на магията“. Намери го в офиса зад кафенето, заобиколен, както обикновено, от горилите си.

– Искам да говоря с теб – обяви Ребус.

– Давай.

– Без публика. – Ребус посочи Хубавеца. – Този може да остане.

Телфорд си придава важност няколко секунди, но накрая кимна и стаята започна да се изпразва. Хубавецът стоеше прав, опрян на стената с ръце зад гърба. Телфорд бе вдигнал крака на бюрото, отпуснал тяло назад. Бяха спокойни, уверени в себе си. Ребус знаеше отлично как изглежда той самият: като разярена мечка в клетка.

– Искам да знам къде е.

– Кой?

– Кандис.

Телфорд се усмихна.

– Все още запален по нея, а, инспекторе? Защо смяташ, че зная къде е?

– Защото двама от момчетата ти са я отвлекли. – Но още докато говореше, Ребус разбра, че прави грешка. Бандата на Телфорд беше като семеен клан: всички бяха израсли заедно в Пейсли, а едва ли имаше много фенове на футболния отбор „Дънфърмлайн“ толкова далеко от Файф. Той се втрени в Хубавеца, който отговаряше за проститутките на Телфорд. Кандис беше довлечена в Единбург от град с множество мостове, вероятно Нюкасъл. Телфорд имаше връзки там. А райетата на „Нюкасъл Юнайтед“ – вертикални черни и бели линии – наподобяваха

много на райетата на „Дънфърмлайн“. Вероятно само дете от Файф би могло да ги събърка.

Нюкасълски райета. Нюкасълска кола.

Телфорд се пеняваше нещо, но Ребус не го чуваше. Обърна му гръб и се върна в „Сааба“. Отиде до Фетс, където се намираха офисите на Националния отдел за разследване на криминални престъпления и затърси връзка с нюкасълската полиция. Намери телефонен номер на някоя си Мириам Кенуърти, детектив-сержант. Пробва го, но тя не се обади.

– Майната му! – изруга той, докато влизаше отново в колата.

Шосе „А1“ едва ли би могло да се нарече скоростно – в това отношение Абърнети беше прав. Ребус обаче успя да стигне до Нюкасъл сравнително бързо благодарение на вечерното разреждане на движението. Влезе в града, когато кръчмите постепенно запустяваха, а пред нощните клубове се заформяха опашки, разнообразени с няколко фланелки на „Нюкасъл Юнайтед“, напомнящи решетки на затвор. Не познаваше града и се движеше в кръгове, минаваше край едни и същи пътни знаци и градски символи, но не спираше, просто обикаляше.

Търсеше Кандис. Или момичета, които биха могли да го насочат към нея.

Отказа се след два часа и се отправи към центъра. Смяташе да спи в колата, но промени решението си, когато попадна на хотел със свободни стаи – предлаганите удобства го изкушиха.

Първо се убеди, че в стаята няма мини бар.

Лежа дълго във ваната със затворени очи, но пак не успя да се отпусне напълно след продължителното шофиране и преживения психически шок през деня. Седна в стол до прозореца и се заслуша в нощта: таксите и викове, камиони, доставящи това или онова тук или там. Не можеше да заспи. Отпусна се на леглото, вторачил неவிждащ поглед в нямото шоу на телевизионния екран: нарочно беше изключил звука. Мислеше за Кандис, спомни си я в хотелската стая, заспала като дете под куп разноцветни обвивки от шоколадчета и вафли. Дийкън Блу: „Шоколадовото момиче“.

Събуди го сутрешното предаване на телевизионния канал. Освободи стаята си в хотела, закуси в някакво кафене и пробва служебния телефон на Мириам Кенуърти. За негова радост се оказа, че тя е от категорията на ранните пилета и вече бе подела днешната си песен.

– Елате веднага – покани го тя развеселено. – Вие сте само на две минути път оттук.

* * *

Кенуърти се оказа по-млада, отколкото бе преценил по гласа ѝ, имаше лице на селска мадона, закръглено и розово, което влизаше в противоречие с поведението ѝ на сержант от полицията. Тя го оглеждаше на свой ред, люлеейки се леко на стола, докато той ѝ разказваше историята.

– Таравич – заявя тя веднага, щом той замълча. – Джейк Таравич. Истинското му име вероятно е Йоахим. – Усмихна се. – Тук някои от нас го наричат Розовия или Албиноса – както си избереш. Има вземане-даване с вашия Телфорд, срещат се от време на време. – Отвори кафявата папка върху бюрото пред нея. – Розовият се слави с много европейски връзки. Чувал си за Чечня, нали?

– В Русия ли?

– Чечня е нещо като руската Сицилия, ако разбираш какво искам да кажа.

– Оттам ли е Таравич?

– Само предположение. Според друго е сърбин. Второто обяснява конвоя.

– Конвоя ли?

– Организира изпращане на камиони с помощи за бивша Югославия. Голям хуманист е нашият господин Розовият.

– Но също и удобен начин да измъква хора оттам, нали?

Кенуърти го погледна.

– Виждам, че си работил по въпроса.

– Наречи го интелигентно предположение.

– Дейността му насочи вниманието ни към него. Преди шест месеца стана католик и се ожени за англичанка – не по любов, разбира се. Тя беше просто едно от неговите момичета.

– Но женитбата му дава право да живее тук, нали?

Тя кимна.

– Вихри се в района от пет-шест години...

„Точно колкото се вихри и Телфорд в Единбург“ – помисли Ребус.

– Но успя да си изгради име в престъпния свят, намесваше се силово сред азиатци и турци... Говори се, че е започнал с добре отработена линия за продажба на откраднати икони. Тонове икони са били прехвърлени от бившия съветски блок. А когато източниците започнаха да пресъхват, се обръща към лесните печалби, осигурявани от проституцията. Евтини момичета, които могат да се държат в покорство с малко дрога.

Наркотиците идват от Лондон – тази специфична област се контролира от големите босове там. Господин Розовият разпространява стоката им на североизток. Освен това той продава хероин на турците и момичета от бордеите на Триадата. – Погледна Ребус, забеляза, че владее изцяло вниманието му. – Расовите бариери падат на минутата, стане ли въпрос за бизнес.

– Ясно.

– Вероятно продава наркотици и на приятелчето ти Телфорд, който пък ги препродава в нощните си клубове.

– Само вероятно ли?

– Нямаме доказателство, единствено предположения. Дори по едно време се въртеше една прелюбопитна историйка: говореше се, че Розовият не продава на Телфорд, а купува от него.

Ребус премига невярващо.

– Телфорд не е чак толкова силен.

Тя сви рамене.

– Откъде би могъл да взема наркотика?

– Зарежи го, това са само празни приказки.

Но „празните приказки“ го бяха накарали да се замисли, защото предлагаша логично обяснение на отношенията между Телфорд и Таравич...

– Какво остава за Таравич? – облече той мислите си в думи.

– Искаш да кажеш извън парите, нали? Телфорд има добри биячи, а добрите трепачи тук печелят всеобщо уважение. Освен това Телфорд има дялове в две казина.

– Добра възможност за Таравич да препере парите си. – Ребус се замисли върху новооткритите хоризонти. – Добре, в какво не участва Таравич?

– В много неща. Той харесва гъвкавия и променящ се тип бизнес. Освен това би могло да се каже, че той все още е новодошъл...

„Ийгълс“ – „Ново момче в града“.

– Смятаме, че търгува и с оръжие: трафикът на оръжие към Западна Европа е голям. Чеченците, изглежда, разполагат с купища излишно оръжие. – Тя пое дълбоко въздух, подреди мислите си.

– Звучи така, като че ли той е поне с една крачка пред Томи Телфорд. – Коего обясняваше защо Телфорд се натиска да работи с него. В момента той май се учеше, учеше се как да се вписва в картина с по-големи размери. Азиатци, турци, чеченци – и всички други. Ребус ги виждаше като спици на огромно колело, търкалящо се безмилостно по

света, премазвайки кости по пътя си.

– Защо го наричате „господин Розовия“? – запита той. Кенуърти явно бе очаквала въпроса – веднага плъзна цветна снимка пред него.

Тя представляваше снимка отблизо на лице с розова кожа на мехури и бели следи от увреждания под тях. Лицето беше подпухнало, на петна, а в средата се намираха очите, скрити зад очила със синкави стъкла. Веждите липсваха. Рядка, жълта коса се спускаше над изпъкнало чело. Мъжът изглеждаше като някакво чудовищно обръснато прасе.

– Какво му се е случило? – запита Ребус.

– Кой да ти каже? Така изглеждаше, когато пристигна тук. Ребус си спомни описанието на Кандис: „...слънчеви очила, изглежда като жертва на автомобилна катастрофа“. Пълно съвпадение.

– Искам да говоря с него.

* * *

Кенуърти го разведе първо из града. Взеха нейната кола и тя му показа къде работят уличните момичета. Вече беше към десет часа сутринта и там всичко бе замряло. Ребус описа Кандис и тя обеща да направи каквото е по силите ѝ. Говориха с няколко жени, които срещнаха случайно. Всички те като че ли познаваха Кенуърти и нещо повече – очевидно не я възприемаха като враг.

– Те са като теб и мен – каза тя, докато се отдалечаваха от тях. – Работят, за да нахранят децата си.

– Или навика си.

– И това също, то се знае.

– В Амстердам създадох профсъюз.

– Това едва ли топли нещастничките, които докарват тук. – Кенуърти даде мигач. – Сигурен ли си, че е при него?

– Не мисля, че Телфорд го е направил. Някой знаеше адреси в Сараево, адреси, важни за нея. Някой я е докарал оттам.

– Определено навлизаме в сферата на господин Розовия.

– А и само той може да я върне обратно.

Тя го погледна.

– Защо да го прави? Има и по-лесни разрешения, в случай че стане излишна или опасна за него.

* * *

Точно когато Ребус вече бе убеден, че едва ли кварталът, който

пресичаха, може да стане още по-зловещ – индустриални развалини, сгради без прозорци и врати, навсякъде ями – Кенуърти зави към портала на нещо като автомобилно гробище.

– Това шега ли е? – запита той озадачено.

Три полицейски кучета вълча порода залаяха и заскачаха срещу колата, опънали докрай еднометровите вериги, с които бяха вързани. Кенуърти не им обърна внимание и продължи да върти волана. Човек имаше усещането, че се намира в дълбоко дефиле: от двете им страни се издигаха високо нагоре опасни стени от автомобилни трупове.

– Чу ли това?

Нямаше как да не го чуе: режещ писък от пресоване на ламарина. Колата навлезе в широка просека и Ребус видя жълт кран с огромни клещи, люлеещи се на стрелата му. Той сграбчи колата, която бе изпуснал, вдигна я отново високо и я стовари върху сплесканите останки на друга. На безопасно разстояние стояха няколко мъже и пушеха цигари със сучаещ вид. Кранът отпусна челюсти върху покрива на горната кола, смачквайки ламарината. Късчета стъкла заблещукаха върху просмуканата с петрол земя – диаманти върху гладко черно кадифе.

В кабината на крана квичеше и виеше гръмогласно Джейк Таравич – господин Розовият. Той пак награби колата и се заигра с нея като котка с отдавна умряла мишка. По нищо не личеше, че е забелязал новото попълнение на публиката си. Кенуърти не излезе от колата веднага: първо фиксира на лице подходяща маска от репертоара си и едва тогава кимна на Ребус. Отвориха вратите едновременно.

Когато Ребус се изправи, видя, че кранът бе захвърлил колата и сега огромните клещи се люлееха заплашително над тях. Кенуърти скръсти ръце на гърди и не се помръдна. Ребус се сети за игрите с награди. Виждаше Таравич в кабината на крана да си играе с лостчетата му като дете с електронна играчка. Спомни си Телфорд на мотоциклета в „Царството на магията“ и схвана веднага общото между двамата мъже: нито един от тях не бе пораснал.

Ръмженето на крана внезапно спря и Таравич скочи на земята. Облечен беше в кремав костюм и изумрудена риза, отворена на врата. Снабдил се бе с чифт зелени работни панталони, за да предпази своите. Когато тръгна към двамата детективи, хората му се подредиха зад него в плътна редица.

– Мириам – провикна се той, – винаги е удоволствие да те види човек! – Замълча за миг. – Поне така се говори. – Отрепките му се захилиха глуповато. Ребус разпозна един от тях: Кърлежа, така го наричаха в

Централна Шотландия. Хватката му можеше да потроши кости. Ребус не го бе виждал отдавна и никога така чист и скъпо облечен.

– Как си, Кърлеж? – подхвърли Ребус.

Това като че ли обърка Таравич: той се обърна и се вторачи въпросително в раболепния си слуга. Кърлежа запази спокойствие, но вратът му бавно почервения.

Трудно бе да се въздържи човек от вторачване в лицето на Розовия. Ребус се насилваше да срещне очите на събеседника си, но беше като хипнотизиран от жестоко белязаната плът около тях.

Розовият се бе втренчил в Ребус.

– Срещали ли сме се някъде?

– Не.

– Детектив-инспектор Ребус – представи го Кенуърти. – Дошъл е чак от Шотландия да говори с теб.

– Поласкан съм – захили се Таравич, откривайки дребни раздалечени остри зъби. Лицето му лъщеше: пот или лечебен крем.

– Смятам, че знаеш защо съм тук – започна Ребус. Таравич се направи на много изненадан.

– Така ли?

– Телфорд се нуждаеше от помощта ти. Имаше нужда от адрес за Кандис, бележка за нея на сърбо-хърватски...

– Това някаква гатанка ли е?

– Прибрал си я отново тук.

– Така ли?

Ребус направи крачка напред. Горилите на Таравич веднага заобиколиха господаря си.

– Тя искаше да започне нормален живот – продължаваше Ребус. – Обещах да ѝ помогна. А аз винаги изпълнявам обещанията си.

– Искала да започне нормален живот, а? Тя ли ти го изръси? – Таравич го предизвикваше.

Един от мъжете отзад се изкашля. Още от самото начало Ребус се питаше кой е той: беше много по-дребен и по-сдържан от другите, с подобър вкус в облеклото си. Кожата му имаше болнав, жълтеникав цвят и стоеше с наведени очи. Сега Ребус вече знаеше кой е той: адвокат. Предупреждаваше Таравич да си държи езика зад зъбите.

– Ще спипам Телфорд – заяви спокойно Ребус. – Това е моето обещание към тебе. Човек не знае какво ще каже, когато се намери зад решетките.

– Сигурен съм, че господин Телфорд може да се грижи добре за

себе си, инспекторе. Което едва ли би могло да се каже за Кандис. – Адвокатът му се изкашля отново.

– Искам да я прибера от улицата – обяви Ребус. Таравич се вторачи в него, малки черни зеници, извор на бездънна тъмнина.

– Томи Телфорд ще си гледа ли бизнеса свободно? – запита той накрая и адвокатът му едва не се задави.

– Знаеш, че не мога да го обещаю – отговори Ребус. – Освен това не съм аз тоя, от когото трябва да се безпокои.

– Предай съобщение на приятеля си и скъсай с него.

В този момент Ребус разбра, че Таравич имаше предвид Кафърти. Телфорд го беше уведомил, че е човек на Кафърти.

– Смятам, че мога да го направя – отговори той.

– Тогава направи го – нареди Таравич.

– А Кандис?

– Ще видя какво мога да направя. – Таравич плъзна ръце в джобовете на самото си. – Хей, Мириам, изглеждаше по-добре в онова червеното от две части.

Изсмя се нагло, обърна им гръб и се отдалечи.

– Влизай в колата – изсъска Кенуърти. Ребус я послуша. Тя нервничеше, изпусна ключовете, наведе се да ги търси.

– Какво има?

– Нищо!

– Червеният костюм от две части ли?

Погледна го гневно.

– Нямам такъв. – Тя обърна колата, натискайки спирачки и скорост с повече сила от нужната.

– Не разбирам.

– Миналата седмица си купих червено бельо... сутиен и бикини. – Тя натисна яростно педала за газта. – Част от игричката му.

– Не само ние ги държим под око – въздъхна той, давайки си сметка едва сега кой бе предавал уроци на Телфорд. Запита за гробището за коли малко по-късно.

– Притежава го. Има машина за пресоване на колите, но обича да играе с тях, преди да ги предаде за обработка. Ако му се изпречиш на пътя, заварява предпазния ти колан. – Погледна го, замълча многозначително. – И ти ставаш част от играта му.

* * *

Никога не се ангажирай емоционално: това беше златното правило.

А Ребус го нарушаваше практически при всеки случай, върху който работеше. Вероятно приемаше така навътре хорските трагедии просто защото нямаше личен живот. Той живееше само чрез другите хора.

Защо се ангажира така силно с Кандис? Заради физическата прилика със Сами ли? Или защото тя като че ли се нуждаеше точно от него? Как само се притисна към крака му оня първи ден... Беше ли се поддал, беше ли пожелал – поне за малко – да бъде нечий рицар в искрящи доспехи – истински герой, не посмешище?

Джон Ребус: пълно фалшименто, форма без съдържание.

Телефонира на Клейвърхаус от колата и го осведоми за развитията с Кандис. Клейвърхаус го зауспокоява.

– Благодаря – почти го прекъсна Ребус. – Сега вече се чувствам много по-добре. Слушай, кой е доставчикът на Телфорд?

– Доставчик на какво? На дрога ли?

– Да.

– Това е въпросът. Върти търговия с Нюкасъл, но не сме сигурни кой купува и кой продава.

– А ако Телфорд е продавачът?

– В такъв случай има добре разработен канал от континента.

– Какво е мнението на Отдела за наркотици?

– Отрицателно. Морският транспорт предполага и транспорт по суша. Много по-вероятно е да купува от Нюкасъл. Таравич е лицето с контакти в Европа.

– Чудя се и се мая за какъв дявол му е тогава Томи Телфорд...

– Джон, направи си едно добро, изключи за пет минути поне.

– Колхун като че ли се крие.

– Чуваш ли какво ти казвам?

– Пак ще ти се обадя.

– Връщаш ли се?

– Може да се каже.

11.

– А, Сламенко – обяви Морис Джералд Кафърти още с влизането си в стаята за свиждане с двама пазачи по петите.

В началото на годината Ребус бе обещал на Кафърти да вкара зад решетките Чичо Джо Тоул, известен гангстер от Глазгоу. Не успя да изпълни обещанието си независимо от усърдието и усилията. Тоул се

позова на възраст и болести и все още беше навън – като военен пресъпник, оневинен заради старческо оглупяване. Оттогава Кафърти живееше с мисълта, че Ребус му е длъжник.

Кафърти седна и завъртя няколко пъти глава: разпускаше.

– Е, и? – започна той.

Ребус освободи пазачите с леко кимване и изчака да затворят вратата зад гърба си. После измъкна от вътрешния си джоб четвъртинка уиски.

– Дръж си я – отблъсна го Кафърти. – Като те гледам, май се нуждаеш повече от нея.

Ребус върна бутилката в джоба си.

– Нося ти съобщение от Нюкасъл.

Кафърти скръсти ръце.

– Джейк Таравич, нали?

Ребус кимна.

– Иска да оставиш на мира Томи Телфорд.

– Какво иска да каже?

– Хайде, Кафърти, не се прави на паднал от Марс. На сцената вече се гърчат един намушкан с нож, друг ранен... Започва се война.

Кафърти се втренчи в детектива.

– Не съм аз.

Ребус изсумтя, но когато се вгледа в очите му, усети, че почти е склонен да му повярва.

– Кой е тогава?

– Откъде да знам?

– Няма значение, започва се война.

– Може би. Таравич защо се тика между шамарите?

– Върти бизнес с Томи.

– И за да го осигури, ме предупреждава чрез едно ченге, така ли? –

Кафърти клатеше глава. – Хвана се на въдицата му, а?

– Не знам.

– Предлагам ти начин да разчистиш терена. – Кафърти замълча за миг. – Извади Телфорд от играта. – Видя израза му и побърза да уточни. – Нямам предвид да му тикнеш босилека в ръцете, искам просто да го изолираш. Това трябва да ти е работата, Сламенко.

– Дойдох само за да предам едно съобщение.

– Срещу какво? Нещо в Нюкасъл ли?

– Може би.

– Сега вече човек на Таравич ли си?

– Говориш на шапката си. Познаваш ме достатъчно добре.

– Така ли? – Кафърти се облегна на стола, протягайки крака напред.

– Понякога се чужда. Е, не ме държиш буден нощем, но все пак... Задавам си разни-разнообразни въпроси от време на време.

Ребус се наклони към масата.

– Защо не се задоволиш с каквото имаш?

Кафърти се изсмя. Въздухът беше като зареден с електричество: в света изведнъж като че ли бяха останали само те, двамата.

– Май искаш да се пенсионирам, а?

– Добрият боксьор знае кога да се оттегли.

– Същото важи и за теб, нали? Обмисляш ли планове за пенсиониране, Сламенко? – Ребус се засмя. – Май не. Таравич очаква ли отговор от мен?

Ребус поклати глава.

– Не става въпрос за сделка.

– Ако все пак довлече задник да те пита, посъветвай го да си направи няколко застраховки „Живот“ от типа облагодетелстване след смъртта.

Ребус го погледна. Затворът го беше отпуснал, да, но само физически.

– Ще съм изключително щастлив, ако някой извади Телфорд от играта – продължаваше Кафърти. – Знаеш какво искам да кажа, нали, Сламенко? Това ще е наистина от изключително – страхотно голямо значение за мен!

Ребус се изправи.

– Никакви сделки – заяви той. – Лично аз ще бъда щастлив, ако изтриеш и двамата от лицето на света. Ще подскачам от радост край ринга и ще викам „Ура!“

– Забравяш какво става край ринга. – Кафърти разтри бавно слепоочия. – Има опасност да се оплискаш с кръв.

– Нямам нищо против – нали няма да е моята!

Кафърти се разсмя от сърце.

– Грешка. Ти не спадаш към зрителите, Сламено плашило. Не е в природата ти.

– Май си решил да увеличиш броя на любителите-психолози.

– Едва ли – сви рамене Кафърти. – Но знам какво вълнува хората.

Книга трета

„Покрий лицето ми,
когато животните плачат...“

Тичаше по безкрайните коридори на болницата, спираше сестрите да пита за посоката. От него течеше пот, връзката се люлееше разхлабена на врата му. Завиваше наляво, после надясно, търсеше упътвания по стените. „Кой е виновен?“ – виеше неспирно в главата му. Съобщение, загубено по пътя към него. Защото следеше заподозрян. Защото не е имал радиовръзка. Защото в управлението не знаеха колко е важно.

Сега тичаше, преодолявайки болезнен спазъм отстрани. Тичаше, откакто ритна вратата на колата и изскочи навън. Нагоре по стъпалата до втората площадка, после надолу по коридорите. Царуваше обичайната среднощна тишина.

– Родилното! – изкрепя той на мъж, затикал срещу него болнично легло на колела. Мъжът посочи безмълвно двойна врата и той прелетя през нея. Три сестри зад стъклена преграда. Едната излезе.

– Може ли да ви помогна?

– Казвам се Джон Ребус. Жена ми...

Сестрата го изгледа студено.

– Третото легло. – Посочи го... Третото легло зад спуснатите завеси. Ребус ги разтвори с един замах. Рона лежеше настрани с все още зачервено лице и влажна коса, залепнала на челото ѝ. А в нея се гушеше миниатюрно съвършенство с кестенява косица и черешови, още нефокусирани очички.

Ребус докосна нослето, прокара нежно пръст по извивката на ушенцето. Лицето потрепна. Той се протегна над него, за да целуне жена си.

– Рона... Извинявай... истински съжалявам. Предадох ми съобщението едва преди десет минути. Как беше... Искам да кажа... той е истински красавец.

– Той е „тя“ – отвърна жена му и изви лице настрани.

12.

Ребус седеше в шефския офис. Стрелките на часовника му показваха девет и петнайсет: не бе спал и час. Висял беше в болницата през нощта: оперираха Сами, говореха нещо за наличие на съсирек кръв. Тя бе все още в безсъзнание, все още в „критично състояние“. Обадил се беше на Рона в Лондон и тя му каза, че взема първия влак за Единбург. Дал ѝ бе номера на мобифона, за да му се обади веднага щом пристигне. Тя го заля с порой въпроси... в гласа ѝ се блъскаше отчаяно набъбващ поток от сълзи. Затърси някаква все още блещукаща останка от чувство към нея у себе си, но се спъваше само в студената пепел на забравата. Ричард и Линда Томпсън: „Изсушени и умрели.“

Обади се и на Майки и той обеща да прескочи до болницата по някое време днес. Толкова за семейството. Имаше и други хора, на които би могъл да се обади: например Пейшънс, с която имаше интимни отношения известно време... и освен това хазайка на Сами, преди тя да се премести и да заживее самостоятелно. Не го стори. Знаеше, че сутринта ще се обади в офиса на Сами – записа си го в бележника, за да не забрави. И после набра номера на апартамента на Сами и съобщи новината на Нед Фарлоу.

Фарлоу му зададе неочакван въпрос:

– А ти как си? Добре ли си?

Никой друг не се бе сетил за него самия, на никой друг не му беше хрумвало да запита той как е.

Ребус огледа безпомощно празния коридор, опитвайки се да преглътне буцата, внезапно заседнала в гърлото му.

– Не съвсем.

– Идвам веднага.

И двамата прекараха часове наред заедно, отначало без да говорят много. Фарлоу пуши, Ребус му помогна да довърши пакета цигари. Не можеше да се реваншира с уиски – в бутилчицата нямаше и капка, но му купи няколко чаши кафе: Фарлоу бе похарчил всичките си налични пари за такси от Шандън дотук...

– Събуди се, Джон.

Шефът му го разтърскваше леко. Ребус премига, изправи гръб.

– Извинявайте.

Шефът, старши полицейски офицер Уотсън, заобиколи бюрото и отпусна тежко туловище на стола си.

– Дяволски съжалявам за Сами. Не знам какво да кажа, освен... моля се да се оправи, дай Боже.

– Благодаря.

– Искаш ли чаша кафе? – Кафето на Фермера се ползваше с много лоша слава в управлението, но Ребус с радост прие димящата чаша. – Как е тя?

– Все още в безсъзнание.

– И нито следа от колата, така ли?

– Досега поне не.

– Кой работи по проблема?

– Бил Прайд затъркаля топката снощи. Не знам кой я пое от него.

– Сега ще разбера.

Фермерът набра вътрешен номер и зададе въпроса си. Ребус го оглеждаше над ръба на чашата: едър мъж беше шефът, бюрото някак се губеше пред внушителната му фигура. По бузите му се преплитаха тънички червени вени, а косата му напомняше за бразди на добре разорана нива. От бюрото му се смееха деца – снимки на внуците вероятно. Направени бяха в градина с люлка отзад. Едно от децата беше прегърнало плюшено мече. Пак го задави болезнена буца, но и този път се справи с нея.

Фермерът върна слушалката на място.

– Случаят е все още в ръцете на Бил. Май по-добре ще е той да го завърши. Така вероятно ще получим по-бързи резултати.

– Много хубаво от негова страна.

– Ще те държим в течение, сега сигурно искаш да се прибереш вкъщи...

– Не, не искам.

– ...или да отидеш до болницата.

Ребус кимна бавно. Да, разбира се – болницата. Но не и точно сега. Първо трябваше да говори с Бил Прайд.

– А междувременно ще пренасоча случаите ти. – Фермерът се залови да драска на лист хартия. – Така, престъпления по време на Втората световна и Телфорд. Работиш ли върху още нещо?

– Бих предпочел, ако вие... искам да кажа... искам да продължа да работя.

Фермерът го погледна, после се отпусна назад с химикалка между пръстите.

– Защо?

Ребус сви рамене.

– Искам да съм ангажиран. – Да, така беше. Освен това не искаше да отстъпва работата си на никой друг. Тя му принадлежеше – беше само негова. И го притежаваше, както той нея.

– Но ще вземеш няколко дни отпуска, нали?

– Ще се справя, знам го. – Срещна погледа на Фермера. – Моля ви.

* * *

Докато пресичаше просторното помещение на отдела, всички ставаха и пристъпваха към него, за да изразят съчувствието си – всички, с едно изключение: Бил Прайд. Той знаеше, че Ребус идва при него.

– Здравей, Бил.

Прайд кимна.

Срещнали се бяха призори в болницата. Нед Фарлоу дремеше на стола и те бяха излезли в коридора, за да не го безпокоят излишно. Сега Прайд изглеждаше по-уморен. Разкопчал беше горното копче на тъмно-зелената си риза, костюмът му висеше на него, отпуснат и нагърчен.

– Благодаря ти, че задържа случая. – Но мислеше: „Бих предпочел да го беше поел някой друг, някой по-умен...“ Издърпа стол и седна.

– Няма нищо.

– Някакви новини?

– Двама добри свидетели. Били са при светофарите и са се канели да пресекат улицата.

– Какво казват?

Прайд премисли отговора си. Знаеше, че има работа с баща и ченге.

– Пресичала е, изглежда, по посока на „Минто Стрийт“ или се е отпращала към автобусната спирка.

Ребус поклати глава.

– Тя тръгна пеша за среща с познати на „Гилмор Роуд“. – Така поне бе казала по време на вечерята им в пицарията, извинявайки се, че не може да остане по-дълго с него. Ако бяха изпили по още едно кафе накрая... още едно кафе и сега тя нямаше да е там. Или ако беше приела предложението му да я закара с колата... Когато човек мисли за живота, прави го, възприемайки го като отрязъци от време. А той всъщност беше серия от свързани един с друг моменти, всеки от които можеше да те промени напълно.

– Колата се е движела в южна посока – продължи Прайд. – Изглежда, е пресякла на червено. Поне мотоциклетистите зад нея са на това мнение.

– Смяташ, че е бил пиян, така ли?

Прайд кимна.

– Начинът на шофиране предполага загуба на контрол, но ако е било така, защо не е спрял?

– Описание?

Прайд поклати глава.

– Тъмна кола, спортен тип. Никой не е обърнал внимание на номера.

– Това е доста оживена улица. Трябва да е имало и други коли наоколо.

– Телефонираха двама души. – Прайд запрелиства бележника си. – Нищо от значение, но ще ги разпитам и ще се опитам да измъкна нещо съществено.

– Възможно ли е колата да е открадната? Може би затова е бързал толкова.

– Ще проверя.

– Искам да помогна.

Прайд обмисли предложението му.

– Сигурен ли си?

– Опитай се да ме спреш, Бил.

* * *

– Няма следи – отбеляза Ребус, – изглежда, не е натиснал спирачки нито преди, нито след инцидента.

Стояха на кръстопътя „Минто Стрийт“ – „Нюингтън Роуд“. Пред светофарите фургони и автобуси бяха оформили дълга опашка; пред тях се нижеше гъста върволица пешеходци.

„Би могъл да е всеки един от вас“ – мислеше Ребус. Всеки от тях би могъл да е на мястото на Сами...

– Била е тук някъде – говореше Прайд, посочвайки лентата за автобуси точно до светофарите. Широк път с четири ленти. Не беше пресякла срещу светофарите. Проявила беше небрежност, слязла няколко крачки надолу по „Минто Стрийт“ и после тръгнала да пресича на диагонал. Когато беше дете, я учеха как да пресича улиците. Правилата за пресичане на зелено – бяха ѝ ги набивали неуморно в главата. Ребус се огледа. В горната част на „Минто Стрийт“ се издигаха няколко частни къщи и хотел. На единия ъгъл имаше банка, на другия – филиал на „Ремнът Кингс“ с кебапчийница в съседство.

– Скоро ще отворят кебапчийницата – обади се Ребус. На третия ъгъл имаше закусвалня. – Както и онова място там. Къде, казваш, е

била?

– На лентата за автобуси – повтори търпеливо Прайд. Пресякла е три от лентите, била е само на около метър от безопасността. – Свидетелите твърдят, че в момента на удара е била близо до бордюра. Вероятно е бил пиян и е изгубил за миг контрол върху колата. – Прайд кимна към банката с два улични телефона отпред. – Свидетелите са се обадили оттам. – На стената зад телефоните бе залепен афиш: широко ухилен маниак, сграбчил волан. Текстът гласеше: „Толкова много пешеходци, а нямам време!“ Компютърна игра.

– Лесно би могъл да я избегне, ако бе поискал – прошепна Ребус.

– Добре ли си? Наблизо има кафене, ако искаш да се отбием.

– Добре съм, Бил, спокойно. – Огледа се отново, пое дълбоко дъх. – Изглежда, има офиси зад закусвалнята, но по това време едва ли някой е бил там. Над „Ремънт Кингс“ и банката обаче има апартаменти.

– Искаш да говориш с хората в тях ли?

– Както и с тези в закусвалнята и кебапчийницата. Ти поеми хотела и къщите. Ще се срещнем тук след половин час.

Ребус не пропусна никого, говори с всички, на които попадна. В закусвалнята беше застъпила нова смяна, но управителят му даде телефонните номера на хората от предишната и той говори с всеки един от тях. Никой не бе видял, нито чул нещо. Кебапчийницата беше затворена, но когато Ребус заудря по вратата, отзад излезе жена, триеща ръце в хавлиена кърпа. Притисна картата си на стъклото и тя го пусна. Снощи имали много клиенти. Не видяла катастрофата – точно така го нарече: „катастрофата“. А и точно това си беше, думата легна на място едва когато тя я произнесе. Елвис Костело: „Ще стават катастрофи.“ Следващият ред не беше ли всъщност: „Само удар и бягство“?

– Не – говореше жената, – тълпата привлече вниманието ми. Е, не бяха повече от четири-пет души, но забелязах, че се бяха струпали около нещо. А после дойде линейка. Ще се оправи ли?

Ребус разпозна погледа, не го виждаше за пръв път. Той почти искаше смъртта на жертвата – тогава щеше да има добра история за разказване.

– В болница е – отговори той. Едва издържаше присъствието ѝ.

– Е, да, но във вестника пише, че е в кома.

– Кой вестник?

Донесе му първото издание на днешния брой на „Ивнинг Нюз“. На една от вътрешните страници имаше кратък параграф със заглавие: „Жертва на кома след удар с кола и бягство“.

Не беше кома. Тя бе само в безсъзнание и това е. Но Ребус беше благодарен за параграфа. Може би някой ще го прочете и ще се обади. Може би чувството за вина ще натежи. Може би в колата е имало още някой... Трудно се пазят тайни, обикновено ги споделяш с някого.

Пробва „Ремънт Кингс“, но удари на камък: по време на производството вече били затворили. Заизкачва стълбите към апартаментите отгоре. В първия от тях нямаше никой. Надраска набързо кратко съобщение на гърба на визитка и я пусна в пощенската кутия, после преписа името на нея в бележника си. Ако никой не се обади, той ще ги потърси. Втората врата отвори младеж: тъмни очила а ла Бъди Холи, белези от акне около устата. Личеше си отдалеко, че все още не бе надраснал напълно ъгловатото несръчно юношество. Изглежда го с недоверчив израз, отмятайки гъст черен кичур от очите си. Ребус се представи. Момчето пак вдигна ръка към косата си, метна бърз поглед назад.

– Тук ли живеете? – започна ритуала Ребус.

– М-м-м, да. Под наем съм.

– На вратата няма имена. Има ли още някой сега в апартамента?

– Не.

– Всички ли сте студенти?

Младежът кимна. Ребус запита за името му.

– Роб. Робърт Рентън. За какво става въпрос?

– Снощи на улицата е станала катастрофа. Ударили са човек и са избягали. – Безброй пъти се бе оказвал в същото положение: от врата на врата бе съобщавал за чуждото нещастие, за нечий внезапно променен живот. Не се беше обаждал в болницата вече час. Имаха номера на мобифона му, увериха го, че ще го потърсят веднага, ако има нещо ново. Така ще е по-лесно, убеждаваха го те. По-лесно за тях, да, но не и за него!

– О, да, видях я – стресна го отговорът на Рентън. Ребус премига.

– Видяхте ли я?

Рентън кимаше, кичури коса паднаха върху очите му.

– От прозореца. Точно сменях компакт-диска и...

– Може ли да вляза за минутка? Искам да погледна през прозореца ви и да преценя видимостта.

Рентън наду бузи със задържан въздух, после го издиша шумно.

– Ами, предполагам...

Ребус влезе.

Всекидневната бе сравнително подредена. Рентън прекоси стаята към стойката за уредбата между двата прозореца.

– Поставях нов компакт-диск и погледнах през прозореца. Оттук се вижда автобусната спирка и се питах дали ще мога да зърна Джейн на слизане от автобуса. – Пауза. – Джейн е приятелката на Ерик.

Думите му се плъзгаха по Ребус, без да стигнат до него. Гледаше втренчено улицата, по която бе вървяла Сами.

– Разкажете ми какво видяхте.

– Онова момиче пресичаше. Изглеждаше симпатична... поне така си помислих тогава. После колата прелетя на червено, кривна и я отпрати във въздуха.

Ребус затвори за секунда очи.

– Прелетя поне три метра, удари се в оня жив плет ей там, отскочи и се просна на тротоара. После вече не помръдна.

Ребус отвори очи. Стоеше до прозореца, Рентън бе зад лявото му рамо. Под тях хората пресичаха улицата, тъпчеха мястото, където бе блъсната Сами, мястото, където бе паднала и не мръднала повече. Сипеха пепел от цигарите си върху тротоара, където бе лежала на границата между живота и смъртта.

– Не видяхте шофьора, нали?

– Как да го видя оттук?

– Имаше ли и други хора в колата?

– Не знам.

„Носи очила – мислеше Ребус. – Колко надеждни могат да бъдат показанията му?“

– Когато видяхте станалото, не изтичахте ли долу?

– Защо? Не съм студент по медицина, художник съм. – Той кимна към статива в ъгъла и Ребус едва сега забеляза полицата с бои и четки. – Някой изтича до уличния телефон, нямаше да остане дълго там, щяха да ѝ помогнат.

Ребус кимна.

– Сам ли беше?

– Другите бяха в кухнята. – Рентън замълча за миг. – Знам какво мислите. – Ребус силно се съмняваше. – Смятате, че щом нося очила, сигурно не съм видял точно какво е станало. Но той определено кривна към нея. Разбирате какво искам да кажа, нали? Направи го нарочно. Искам да кажа, целеше я. – Той кимна убедено на себе си.

– Целеше ли я?

Рентън имитира с ръка плъзгане на кола, напускаща първоначално поет курс и преминаваща внезапно на друг.

– Той се понесе право към нея.

- Шофьорът не загуби контрол над колата, така ли?
- Тогава промяната на посоката би била много по-рязка, не съм ли прав?
- Какъв цвят беше?
- Колата ли? Тъмнозелен.
- А марката?
- Рентън сви рамене.
- Не разбирам нищо от марки на коли. Но ще ви предложи нещо.
- Какво?
- Рентън сне очилата си и се залови да ги бърше.
- Защо да не ви нарисувам набързо една скица? Премести статива до прозорците и се залови за работа. Ребус отиде в коридора и се обади на болницата. Не ги изненада.
- Не, за съжаление няма промяна. В момента има двама посетители.
- Майки и Рона. Ребус набра мобифона на Прайд.
- Обаждам се от апартамент над „Ремънт Кингс“. Намерих свидетел.
- Така ли?
- Видял е всичко. При това е студент в Художествената академия.
- Е, и?
- Хайде, Бил. Искаш ли да ти го нарисува?
- Аха – загръ най-сетне Прайд.

13.

Ребус вървеше по болничния коридор, притиснал мобифона към ухото си.

– Джо Хърдман направи списък – говореше Бил Прайд и заизброява без покана: – „Роувър“-600, най-новите модели „Форд Мондео“, „Тойота Селика“ и два модела „Нисан“. Както и „БМВ“ пети модел.

– Това е все пак улеснение, нали?

Джо Хърдман беше сержант от управлението и знаеше всичко за колите. Вече бе помогнал много при друг случай, конкретизирайки успешно неясно описание.

– Джо гласува за „Роувъра“, „Мондео“ и „Селиката“. Събрал е още няколко дребни подробности: хром около табелките с номерата и други такива. Ще се свържа с нашето приятелче, художника, и ще видя

дали няма да постесним нещата още малко.

Ребус вървеше към медицинска сестра с осъдително изражение.

– Информирай ме за мнението му, моля те. Ще се обадя по-късно.

– Ползването на тези неща тук е забранено – сръза го сестрата.

– Много бързам и...

– Могат да повлияят на апаратурата.

Ребус се стресна.

– Забравих... – Той вдигна разтреперана ръка към челото си. Беше пребледнял.

– Добре ли сте? – смени тона сестрата.

– Да, добре съм, да... Няма да се повтори, обещавам. – Тръгна да я заобикаля. – Няма да се повтори.

После измъкна ксерокопираната скица на Рентън от джоба си и за пореден път се взря в нея. Вървеше, вторачен в скицата. Момчето беше успяло да вкара куп подробности на листа хартия: сградите на фона, живия плет, зрителите по тротоарите. И Сами в мига на удара. Полуобърнатата, инстинктивно протегнала напред ръце, като че ли можеше да спре колата. Но Рентън бе нарисувал и тънки линийки, пръскащи се ветрилообразно от задната ѝ част: изблъскания въздух – бясната скорост. Шофьорът – неясна фигура, празна елипса вместо лице. Но за сметка на това отлично нарисувана задна половина на колата, предната – петно от изчезваща перспектива. Рентън бе заявил, че включва само каквото е видял и няма да запълва празнините, ще контролира въображението си.

Лицето, по-точно тая празна елипса на мястото му, тя тревожеше Ребус най-силно. Вкара се мислено в картината, запита се какво би направил, ако действително беше там в мига на удара. Щеше ли да фокусира вниманието си върху колата, опитвайки се да запише номера ѝ? Или цялото му внимание щеше да е насочено към Сами? Кое щеше да надделее: инстинктите на ченгето или тези на бащата? Някой в управлението му беше казал: „Не се тревожи, ще го закопчам.“ Но никой не каза: „Не се тревожи, тя ще се оправи.“ И този факт извлече на повърхността две основни неща: него (шофьора) и отмъщението, а не нея (жертвата) и възстановяването.

– Просто щях да запълня бройката на свидетелите – заяви на глас Ребус, сгъна скицата и я прибра.

За Сами бе отделена самостоятелна стая, почти запълнена с тръби и апаратура – точно като в някои телевизионни сериали. Тази стая обаче беше по-мрачна и боята ѝ се лющеше от стените и около рамките на прозорците. Столове с метални крака, стъпили в гумени напръстници, и

миришещи на плесен пластмасови седалки допълваха болничното оба-
веждане. От единия срещу него се изправи жена. Прегърнаха се и той я
целуна по слепочието.

„Целеше я. Каза ли го някой?“ – пулсираше непрестанно в главата
му.

– Здравей, Рона.

– Здравей, Джон.

Изглеждаше изтощена, но косата ѝ бе модерно подстригана и боя-
дисана в цвета на зрял житен сноп. Елегантни дрехи, бижута. Взря се в
очите ѝ. Цветът им бе друг. Цветни контактни лещи. Не бе допуснала
дори цветът на очите ѝ да я свързва с миналото: изрязала го беше с голя-
мата ножица.

– Господи, Рона... съжалявам толкова много...

Шепнеше, за да не разтревожи Сами. Кое то бе налудничаво, защото
точно сега искаше само едно: Сами да се събуди, да се върне пак в тех-
ния свят!

– Как е тя?

– Никаква промяна.

И Майки стана. В стаята имаше три стола, наредени в полукръг:
кой знае защо Майки и Рона седяха на крайните два. Рона се оттегли от
прегръдката на Ребус и брат му зае мястото ѝ.

– Ужасно е – прошепна Майки, сякаш в стаята вече имаше мъртвец.
Изглеждаше както винаги: обществено животно, внезапно престанало
да получава покани за купони.

Ребус приключи с любезностите и пристъпи към леглото на Сами.
Лицето ѝ беше като разтворена книга: всяка драскотина, ожулване и на-
търтване по него стенеше и пищеше, всяка го насочваше ясно към про-
изхода си: „Живият плет! Живият плет!...“ – проплакваха в хор няколко
дълбоки драскотини. „Стената, о, стената!“ – крещеше срещу него голя-
мо тъмно петно от натъртване. „Тро... тротоара, ааа... оууу...“ – ридаете
в ужас широко ожулване... Счупен крак, дебело бинтовани ръце. От
възглавницата до главата ѝ го гледаше тъжно плюшено мече, изгубило
някъде едното си ухо.

– Донесла си Па Брун.

– Да, донесох го.

– Знаят ли вече дали има някакво... – Говореше, заковал поглед в
обезобразеното лице на дъщеря си.

– Какво? – Нямаше къде да се скрие. Трябваше да го каже.

– Увреждане на мозъка – довърши той след кратка пауза.

– Кой да ти каже? – В гласа ѝ прозвуча раздражение. Разбираше я: лекарите упорито избягваха да се ангажират с ясна диагноза и предвиждане. Когато не успяваха да се измъкнат с двусмислени отговори, просто ги отминаваха като крайпътни знаци.

„Целеше я. Каза ли го някой?“

Само Рентън. Нито един от свидетелите не го бе потвърдил. Но и нито един от тях не е разполагал със страхотния изглед към улицата от прозореца му.

– Идвал ли е някой?

– Не, откакто съм тук.

– А аз бях тук преди Рона – обади се Майки. – Никой не е идвал.

Ясно. Ребус излезе и се отправи с широки гневни крачки към млад русоляв лекар и две сестри, забъбрили безгрижно в края на коридора.

– Какво става? – избухна Ребус. – Цяла сутрин никой не е влизал в стаята на дъщеря ми!

– Правим каквото можем – отвърна лекарят.

– Какво означава това?

– Разбирам вашата тревога, но...

– Вървете по дяволите! Защо специалистът не се е отбил дори за минутка, защо не ѝ е хвърлил поне един поглед? Защо лежи там като...

– Ребус не намери сили да изговори последните две думи.

– Двама специалисти прегледаха дъщеря ви сутринта. – Спокоен, професионален тон. – Очакваме резултатите от изследванията, за да решим дали да оперираме отново. Установихме подутина в мозъка. Нужно е време за преработка на данните. Междувременно не можем и не трябва да правим нищо.

Гневът вреше и кипеше у него, но тук нямаше върху кого да го излее. Кимна и закрачи обратно към стаята на Сами.

Предаде получената информация на Рона. Докато говореше, погледът му попадна на куфар и голяма спортна чанта, тръшнати набързо до един от апаратите.

– Можеш да останеш в апартамента – предложи ѝ той. – Ще ти дам колата – с нея си тук за десетина минути.

Тя поклати глава.

– Резервирахме стая в „Шератън“.

– Апартаментът е по-близо и аз няма да искам... – „Резервирахме“? Ребус погледна Майки, който упорито се взираше в леглото. После вратата се отвори, в стаята влезе набит, нисък мъж и тежкото му дишане прихлупи всички други звуци. Триеше ръце, за да

съобщи на всеки, че се връща от тоалетната. Отпуснати гънки плът браздяха челото му, разплискваха се над яката на ризата. Гъста черна коса, лъскава и безупречно пригладена назад, сякаш обилно намазана с помада.

– Джон, Джаки – представи ги един на друг Рона.

– Джаки Плат – обяви мъжът, подавайки тлъста ръка.

– Когато Джаки разбра какво се е случило, настоя да ме докара до тук – поясни Рона.

Плат сви рамене и главата му почти потъна между тях.

– Е, няма да те оставя сама я!

– Страхотно пътуване – обади се Майки, явно събираше сили да изслуша историята му още веднъж.

– А, да, голям зор видяхме – съгласи се Плат. Ребус хвана погледа на Рона, но тя бързо го отклони, избягвайки укора.

Мястото на тоя тулуп не беше тук. Като че ли някой бе вмъкнал някого в погрешна постановка.

Тоя вол определено не се вписваше в сценария.

– Изглежда толкова спокойна, а? – говореше лондончанинът, крачейки към леглото. Протегна тлъст израстък и прекара гърба му по бинтованата ръка на Сами. Ребус заби нокти в дланта си.

После Плат се прозя широко и шумно, без да покрие уста.

– Хей, Рона, май не е възпитано, ама съм на път да се разплъскам като някой, цапнат от кола. Ще се видим в хотела, нали? – Рона кимна с видимо облекчение. Волът вдигна куфара и на минаване край Рона измъкна от джоба на панталона си тесте прегънати банкноти.

– Вземи такси.

– Добре, Джаки. Ще се видим по-късно.

– Кураж, котенце. – Стисна ръката ѝ. – Чао, Майки. Всичко най-добро, Джон. – Демонстративно намигване надипли лицето му, после вратата щракна зад гърба му. Мълчаха няколко секунди.

Рона вдигна свободната си ръка (в другата стискаше подадените банкноти):

– Нито дума, ясно ли е?

– Дори не съм и помислял. – Ребус се отпусна на свободния стол. „Да се разплъскам като някой, цапнат от кола.“ Много тактично, няма що!

– Стегни се, Джони – обади се Майки. Джони!... Само Майки можеше да го стори, единствен той можеше да промълви името от общото им детство и да изтрие с лекота годините, натезали върху раменете и на

дватама. Ребус го погледна и се усмихна. Терапевт по професия, Майки знаеше кога какво да каже.

– Защо сте довели тия куфари тук? – запита Ребус.

– Какво? – Рона пак имаше нужда от допълнителни обяснения.

– След като отиваш в хотел, защо не ги зарязва в колата му?

– Смятах да остана тук. Ще ми разрешат, ако поискам. Но когато я видях, отказах се. – По бузите ѝ плъзнаха сълзи, доразмазвайки вече пострадалия грим. Майки веднага ѝ подаде явно предварително подготвена кърпичка.

– Джон, ами ако тя... О, Господи, защо трябваше да ни се случва това, защо точно на нас? – Сега вече Рона виеше като ранена вълчица. Ребус пристъпи към стола ѝ, коленичи пред него, покри с ласкави длани ръцете ѝ. – Тя е всичко, което имаме, Джон. Тя е всичко, което някога сме имали.

– Тя е все още тук, Рона, тук, до нас.

– Но защо тя точно? Защо точно Саманта – от всички хора на света?

– Ще го попитам, когато го намеря, обещавам. – Целуна я по косата, втреничил поглед в Майки. – Няма да оставя нещата така, ще го хвана, вярвай ми.

* * *

По-късно се появи и Нед Фарлоу. Ребус го отведе навън. Все още ръмеше, но въздухът бе приятно свеж.

– Един от свидетелите смята, че е нарочно.

– Не разбирам...

– Смята, че шофьорът се е целил в Сами.

– Пак не те разбирам.

– Виж какво, има две възможни обяснения. Първо: решил е да удари пешеходец, независимо кой. Второ, прицелът му е била Сами. Проследил я е, зърнал е шанса си, докато е пресичала: вярно, светофарите са били против него, но той ги игнорира. Тъй като тя е била вече близо до бордюра, налага му се да се прехвърли в лентата към тротоара.

– Но защо?

Ребус се втреничи в него.

– Кого виждаш тук? Бащата на Сами и приятеля ѝ. В интерес на онова, което ще последва, настоявам известно време да се откажеш от репортерството.

Фарлоу на свой ред се вторачи в него, после бавно кимна.

– Имал съм няколко сблъсъка с Томи Телфорд – продължаваше Ребус. Пред очите му се мерзелееха плюшени мечета: Па Брун и оная жълт мечок в колата на Телфорд. – Случилото се може да се изтълкува и като вест за мен. – Телфорд или Таравич, ези или тура? – Или за тебе, ако си задавал прекалено много въпроси за Телфорд.

– Смяташ, че книгата ми...

– Отворен съм за всички възможности. Напоследък работя главно по случая Линц.

– Някой иска да се откажем от Линц, така ли?

Ребус се сети за Абърнети, замисли се за миг, сви рамене.

– Не трябва да изпускате предвид и работата на Сами. Работа с бивши затворници. Някой от тях може да й е имал зъб, знам ли.

– Мили Боже!

– Не е ли споменавала нещо – не е ли имала съмнение за следене? Да сте забелязали нещо странно – някакво чуждо присъствие наоколо?

Фарлоу поклати глава.

– Допреди пет минути смятах, че става въпрос за улично произшествие и нищо друго. Сега ми говориш за опит за убийство! Сигурен ли си?

– Доверявам се на свидетел. – Но не вървеше да игнорира и мнението на Бил Прайд: пиян шофьор, някой налудничав. Нито пък да отхвърля факта, че главният му свидетел носеше очила и правеше грешки. Извади скицата от джоба си.

– Какво е това?

Ребус му я подаде.

– Ето какво е видял някой снощи.

– Какъв модел е колата?

– „Роувър“-600, „Форд Мондео“ – нещо подобно. Тъмнозелена. Да ти напомня нещо?

Нед Фарлоу поклати глава, погледна го.

– Разреш ми да помогна. Да поразпитам тук-там.

– Твърдо не. Едно дете в кома стига.

* * *

Офисът на Сами го посрещна опустял: работното време беше приключило и всички се бяха прибрали вкъщи. В него сега имаше само двама души: Ребус и шефката на Сами, Мей Кръмли. Светлината от около половин дузина настолни лампи осветяваше импровизираното работно помещение на най-горния етаж на стара четириетажна сграда, малко

настри от „Палмърстън Плейс“. Ребус познаваше това място много добре: тук имаше черква, в която се провеждаха срещите на анонимните алкохолици. Дори бе посетил две от тях. Усети вкус на уиски в устата си, въпреки че не бе пил днес – тоест не би пил през деня, за вечерта не гарантираше. Но не се беше обадил и на Джек Мортън.

Офисът бе далеч по-люксов от очакванията му, но претъпкан. Наклоненият таван затрудняваше допълнително нещата: човек можеше да се движи изправено само в половината от наличното свободно пространство, което и без това бе доста ограничено. Но и в най-неудобните ниши имаше бюра.

– Кое е нейното? – запита Ребус. Госпожа Кръмли посочи съседното бюро. Някъде имаше компютър, но се виждаше само екранът на монитора. Пръсната хартия, книги, брошури и доклади, разпилени върху стола и оттам – на пода.

– Тя работи много – обади се госпожа Кръмли. – Всички сме много заети. – Ребус отпи от предложеното кафе: беше от най-евтиния сорт. – Сами заяви още с идването си тук, че баща ѝ е детектив в отдел за криминални разследвания – продължаваше тя. – Никога не се е опитвала да го крие.

– Но я приехте на работа въпреки това. Не изпитвахте ли някакви съмнения?

– Никакви. – Кръмли скръсти големи ръце върху пълна гръд: тя беше висока, едра жена. Дълга, къдрава, огненочервена коса, вързана с черна панделка. Бледожълта ленена блуза и дънково яке, метнато върху нея. Тънките дъги на оскубаните ѝ вежди се извиваха над бледосиви очи. Бюрото ѝ беше сравнително подредено, но само защото обикновено оставала и след работно време, обясни тя на Ребус.

– Какво ще кажете за клиентите ѝ? – запита Ребус. – Възможно ли е някой от тях да ѝ е имал зъб?

– На нея или на вас?

– На мен чрез нея.

Кръмли се замисли.

– До такава степен, че да се опитат да я прегазят ли? Много се съмнявам.

– Иска ми се да хвърля поглед на списъка с клиентите ѝ.

Тя поклати глава.

– Вижте... не би трябвало да... Прекалено лично е, знаете го добре. Имам предвид. С кого разговарям в момента: с бащата на Сами или с ченге на служба?

– Смятате, че ще си върна ли?

– А няма ли?

Ребус постави внимателно чашата на масата.

– Може би.

– Ето защо не трябва да го вършите. – Тя въздъхна. – Най-силното ми желание сега е Сами да стъпи на крака и да се върне тук. Но междувременно бих могла да пораздвижа нещата. Шансът ми да ги накарам да говорят е по-добър от вашия.

Ребус кимна.

– Ще ви бъда благодарен. – Стана. – Благодаря за кафето.

На улицата се спря, измъкна списъка със сбирките на анонимните алкохолици. След около час и половина имаше събиране в „Палмърстън Плейс“. Не става. Знаеше, че дотогава вече ще е изтървал юздите и вероятно ще се налива в някоя кръчма. Джак Мортън го бе въвел в обществото на анонимните алкохолици, но нищо не се получи. Все пак трябваше да признае, че някои от историите, разказвани там, го впечатлиха.

– Имах проблеми в работата, с жена си, с децата... Имах материални, здравни и всички други възможни проблеми. Разбирах се само с чашката. Защо ли? Ами много просто защото, бях пияница.

Ребус запали цигара и се отправи към къщи.

Отпусна уморено тяло във фотьойла и се замисли за Рона. Споделяли бяха толкова много през дългия низ от години, прекарани заедно. А после всичко се стопи като дим. Избрал бе работата си пред семейството, а за това нямаше прошка. За последен път се срещнаха в Лондон: тя демонстрираше новия си живот там, както странстващ рицар – бронята си. Никой не го беше предупредил за Джаки Плат. Телефонът му иззвъня и той го вдигна бързо от пода.

– Ребус.

– Бил Прайд. – Развълнуван глас: страхотно постижение за Прайд.

– Какво стана?

– Тъмнозелен „Роувър“-600! Открадната е вчера горе-долу час преди удара.

– Откъде?

– От платения паркинг на „Джордж Стрийт“.

– Мнение?

– Съветът ми е: не се блокирай само с една от куп други възможности. Сега поне имаме номера и описанието на колата. Собственикът е съобщил за кражбата в седем без двама снощи. Още не сме я открили, но натиснах педала и чакам резултати.

– Дай ми регистрацията.

Прайд му продиктува буквите и цифрите. Ребус благодари и затвори телефона. Мислеше за Дани Симпсън, изритан като торба с боклук на улицата пред „Царството на магията“ почти едновременно с удара срещу Сами. Съвпадение ли беше? Или двойно съобщение: и за Телфорд, и за Ребус? В рамката автоматично се намести Големия Гер Кафърти. Обади се в болницата, казаха му, че няма промяна. Край леглото на Сами седеше Фарлоу. Сестрата го осведоми, че работел на портативния си компютър.

Ребус затвори очи и пред него са завъртяха бавно спомени от израстването на Сами – серия от несвързани една с друга картини. В този период не беше плътно до нея. В неговата представа детството и юношеството ѝ бе като нарязана, а после набързо слепена филмова лента. Опита се да не мисли за ада, който бе преживяла в ръцете на Гордън Рийв.

Добри хора вършеха лоши неща, лоши хора вършеха добрини. Напразно се опитваше да ги раздели на две ясно разграничени групи. Зад стиснатите му клепачи се завъртяха Кандис – Томи Телфорд – Розовия. А над всичко се издигаше Градът. Единбург, сърцето на Шотландия. Замарширува дълга редица от хора, които просто си гледаха работата, и той им се поклони. Те владееха, те разбираха неща, останали тайна за него. А в детството си смяташе, че знае всичко – всичко! Но всяка отминаваща година отнасяше със себе си и някоя от илюзиите му. Човек можеше да е сигурен само в онова, което се ражда и живее в главата му – а дори и то можеше да го подведе. „Не познавам дори себе си“ – мислеше той. Как тогава да се надява, че един ден ще опознае Сами?

Всяка година натрупваше нови и нови съмнения и той знаеше все по-малко и по-малко.

Замисли се за „Окс“. Продължаваше да ходи редовно там, макар и заради една кола и чаша кафе. Кръчма като „Окс“ предлагаше разбиране и подслон, не само напитки и възможност да се налееш до козирката. Погледна часовника си: имаше време. Само две уискита и бира, за да си прости греховете поне до сутринта.

Телефонът пак го призова.

– Здравей, Джон.

Ребус се отпусна с усмивка във фотьойла.

– Джак, да не би да четеш греховни помисли от разстояние?

14.

Ребус отиде в гробищата към десет сутринта. Отбил се беше в болницата: никаква промяна в състоянието на Сами. Сега вече имаше време за убиване.

Коленичил, Джоузеф Линц почистваше методично един от гробовете.

– Застуди се, инспекторе. – Изправи се, бутна очилата нагоре и пушна лопатката върху бяла найлонова торбичка. Коленете му бяха очертали влажни петна върху панталоните. До торбичката чакаха саксии с нежнозелен разсад.

– Сланата няма ли да ги попари? – запита Ребус. Линц сви рамене.

– Тя осланява и нас, но все пак ни разрешава и период на цъфтеж, макар и кратък, нали?

Ребус му обърна гръб, днес не беше в настроение за философските импровизации на Линц. Гробището обхващаше обширна площ и в миналото му бе нагледен урок по история: от надгробните камъни шепнеше Единбург от деветнайсетия век. Сега обаче го възприемаше само като безстрастно, жестоко напомняне за краткия живот на човека върху земята. Двата бяха единствените живи тук. Линц измъкна носна кърпичка от джоба си.

– Имате още въпроси към мен, така ли? – запита той.

– Не познахте.

– Какво тогава?

– Господин Линц, признавам, че в този момент ме ангажират други неща.

Старецът го погледна.

– Цялата тая археология като че ли започва да ви доядва.

– Все още не мога да ви разбера: защо садите цветя преди първия сериозен студ?

– Едва ли бих могъл да ги садя, когато дойде, нали? А при моята възраст, кой знае още колко дни са ми отредени. Приятно ми е да мисля, че може би няколко цветенца ще ме надживеят и ще цъфтят и след мен. – Живял бе в Шотландия почти половин век, но все още нещо надничаше иззад местния акцент: някак странно оформени изречения и тон. Тези езикови особености, бледи следи от далечни години, забулени сега в мъгла, ще придружат Джоузеф Линц до гроба. – Няма ли въпроси за днес? – Ребус поклати глава.

– Прав сте, инспекторе, изглеждате загрижен. Има ли нещо, с което да ви помогна?

– Как?

– Не знам. Но идвате тук, с въпроси или без въпроси... би трябвало да има някаква причина, нали?

Затлъстял жълт лабрадор с къси косми подскачаше през високата трева с почти опрян до земята нос и нападалите листа стенеха и се разпадаха под лапите му. Линц се обърна бързо към него и почти изръмжа. Явно, кучетата спадаха към враговете.

– Току-що се питах – говореше Ребус – на какво ли сте способен.

Линц го погледна озадачено. Кучето задраска с лапа по земята. Линц се наведе, грабна камък и го запрати срещу него, но той не го достигна. Иззад ъгъла се появи собственикът на кучето: мършав младеж с ниско подстригана коса.

– Този звяр трябва да е вързан! – изкрещя Линц.

– Jawohl!⁶ – озъби му се собственикът, траквайки с пети. Наглият му смях се чуваше дълго след като ги подмина.

– Сега съм известен човек – въздъхна Линц, който бе успял да се възстанови след внезапното избухване. – Благодарение на пресата – добави той след кратка пауза. Погледна небето и премига. – Хората ми пращат омразата си по пощата. Преди две вечери пред дома ми бе паркирана кола, хвърлиха тухла в предните ѝ стъкла. Не беше моята кола, но те не знаеха. Сега съседите заобикалят отдалеко това място.

Говореше уморено, съкрушено – като възрастен човек, какъвто всъщност беше.

– Не съм имал по-лоша година в живота си. – Втренчи се в цветната леха, върху която работеше. Прясно изкопаната земя изглеждаше тъмна и мазна като шоколад. Няколко червеи и дървесни въшки все още търсеха разрушените си домове. – И ще става още по-лошо, нали?

Ребус сви рамене. Краката му бяха измръзнали, влагата се просмукваше през тънките подметки на обувките. Стоеше на пътеката, а Линц беше на затревената площ над него, но пак не достигаше височината му. Един дребен старец, това беше той. Ребус можеше да го изучава, да говори с него, да ходи в дома му и да разглежда жалките останки от стари снимки – Линц твърдеше, че няма други.

– Какво искахте да кажете преди малко? – запита внезапно той. – Какво точно казахте? На какво съм способен като че ли.

6. Тъй вярно (нем.). – Б. пр.

Ребус се втрени в него.

– Инцидентът с кучето просто ми разкри нещо ново за вас.

– Какво?

– Какъв ставате, изправен срещу врага.

Линц се усмихна.

– Не обичам кучетата, признавам. Но не се взирайте прекалено в този факт, инспекторе. Това е работа на журналистите.

– Изглежда, животът ви би бил по-лесен, ако нямаше кучета?

Линц сви рамене.

– Да, така е.

– По-лесен и без мен, нали?

Линц се намръщи.

– Ако не бяхте вие, щеше да бъде някой друг. Някой грубиян като инспектор Абърнети например.

– Какво се опита да ви каже според вас?

Линц премига отново.

– Така и не ми стана ясно. Още един поиска да разговаря с мен. Някой на име Леви. Отказах му – една от малкото привилегии, на които все още се радвам.

Ребус се размърда, опитвайки се да постопли краката си.

– Имам дъщеря, споменава ли съм ви?

Линц го погледна озадачено.

– Вероятно да.

– Знаете, че имам дъщеря, така ли?

– Да... Искам да кажа, зная от по-рано.

– Господин Линц, вечерта преди два дни някой се опита да я убие или най-малкото сериозно да я нарани. Сега е в болница все още в безсъзнание. Тревожа се.

– Съжалявам. Как... стана? Искам да кажа, как разбрахте, че...

– Смятам, че някой се опитва да ми изпрати вест.

Очите на Линц се разшириха.

– И вярвате, че точно аз – от всички хора на света! – съм способен да сторя такова нещо, така ли?! Мили Боже, смятах, че, донякъде поне, всеки от нас е наясно с другия!

Но Ребус не беше сигурен. Не е трудно да изиграеш ролята на ни лук ял, ни лук мирисал, когато зад гърба ти се точи половин век практика. За такъв човек едва ли би било проблем сам да убие или поне да организира убийство на невинни. Нужна беше само една заповед. Няколко думи на някого, който ще удари пети и ще я изпълни, без да му мигне

окото. Може би Линц притежаваше необходимото качество да го направи. Може би не е било много по-трудно, отколкото е било навремето за Йозеф Линцтек.

– Трябва да знаете нещо много важно – продължи Ребус. – При мен заплахите имат обратен резултат.

– Хубаво е, че сте толкова силен. – Ребус затърси подтекста на тези думи. – Отивам си къщи. Ще ми разрешите ли да ви предложа чаша чай?

Ребус го закара, а после седна в гостната, докато Линц потракуваше прибори в кухнята. За да убие времето, започна да прехвърля купчината книги, струпани на бюрото.

– Древна история, инспекторе – обади се Линц зад гърба му. Той носеше заредената табла – винаги отказваше помощ. – Още едно от моите хобита. Очарова ме пресечната точка на историята и литературата. – Всички книги бяха за Вавилон. – Вавилон е исторически факт, но какво ще кажете за Вавилонската кула?

– Песен от Елтън Джон, нали? – предложи Ребус.

– Обръщате всичко на шега. – Линц го погледна. – От какво се страхувате?

Ребус взе една от чашите на подноса.

– Чувал съм за Градините на Вавилон – призна той, поставяйки книгата на място. – Какви други хобита имате?

– Астрология, натрапчиви мисли, неизвестното.

– Бил ли сте преследвани от натрапчиви мисли?

Линц като че ли се развесели.

– Не.

– Ще ви хареса ли, ако бъдете преследван?

– От седемстотин френски селяни? Не, инспекторе, няма да ми хареса... Чрез астрологията стигнах до халдейците: коренът им е във Вавилон. Чувал ли сте за Вавилонските числа?

Линц умееше да насочва разговора в предпочитани от него посоки. Този път обаче Ребус реши да се пребори с опита за отклонение. Изчака, докато Линц вдигна чаша към устните си.

– Вие ли сте зад покушението срещу дъщеря ми?

Линц замълча за миг, отпи чай, преглътна го.

– Не, инспекторе – отговори той спокойно.

Тогавя оставаха Телфорд, Таравич и Кафърти. Мислите на Ребус се насочиха към Телфорд, заобиколен от неговото Семейство, но изпълнен с желание да участва в играта на големите момчета. Какви са

различията между отделните банди? Имаш войници, на които заповядваш. Те трябва да се докажат или ще загубят уважението на другите и ще бъдат класифицирани като страхливци. Застреляй цивилен гражданин, удари пешеходец. Ребус си даде сметка, че този вариант не му харесва. Искаше оня зад шофьора, оня, който издава заповедите – не му трябваше изпълнителят. Линц оневиняваше Линцтек, понеже бил длъжен да изпълнява заповеди, спуснати отгоре: войната е истинският виновник, твърдеше той – като че ли хората бяха немислещи работи или чувела.

– Инспекторе, вие самият смятате ли, че аз съм Линцтек?

Ребус кимна.

– Знам го.

Отговори му крива усмивка.

– Тогава арестувайте ме.

* * *

– Морав Нос пристига – обяви отец Конър Лиъри. – Дошъл си да свиеш някоя и друга кутия от благословената от Бога ирландска бира. – Замълча и присви очи. – Все още ли не пиеш?

– Старая се – отвърна Ребус.

– В такъв случай няма да те изкушавам. – Лиъри се усмихна. – Познаваш ме, Джон. Не раздавам присъди, но няколко капчици няма да навредят на никого.

– Проблемът е, че човек натрупва една след друга много от тях и накрая пада ниско долу.

Отец Лиъри се разсмя.

– Но не сме ли всички вече там? Влизай.

Отец Лиъри беше свещеник на организацията за постоянна помощ. Преди години някой беше обругал табелата отпред, превръщайки „помощ“ в „ад“⁷. Поправяха табелата много пъти, но Ребус винаги мислеше за това място като за „Постоянен ад“: последователите на Нокс и Калвин биха се солидаризирали с него. Отец Лиъри го отведе в кухнята.

– Сядай. Не съм те виждал от векове – започнах да си мисля дали не си се отрекъл от мен.

Отвори хладилника и измъкна кутия бира.

– Да не би да си отворил аптека тук? – запита Ребус. Възрастният човек го погледна недоумяващо. Ребус кимна към хладилника. – Имам

7. Игра на думи: англ. „help“ – помощ и „hell“ – ад. – Б. пр.

предвид полиците с лекарства.

– На моята възраст човек отива на лекар с оплаквания за обикновена ангина, а той те отрупва с лекарства за всяка известна нему болест. Лекарите, изглежда, живеят с илюзията, че така възрастните им пациенти ще се почувстват по-добре.

Постави стъклена чаша до кутията с бира и отпусна ръка върху рамото на Ребус.

– Много съжалявам за Сами.

– Откъде разбра?

– От телевизията. – Отец Лиъри се отпусна на стола. – Блъснали я и избягали, така рекоха.

– Да, така е, блъснаха я и избягаха – повтори механично Ребус.

Отец Лиъри поклати уморено глава, разтривайки бавно гърди с ръка. Вероятно беше около седемдесетгодишен, въпреки че никога не казваше годините си. Все още стегната фигура под покрив от посребрена коса. Сиви кичури надничаха от ушите, ноздрите и високата яка, част от униформата на неговото съсловие. Широката му тежка ръка като че ли смачка крехката кутия, но в следващия миг той наля бавно, почти благоговейно кехлибарената пенлива течност в чашата си.

– Ужасно нещо – въздъхна той. – Кома, нали?

– Все още не дават диагноза. – Ребус се изкашля. – Още е рано – изминали са само ден и половина.

– Знаеш какво ние, вярващите, казваме, когато се случи нещо такова – продължи отец Лиъри. – Смятаме, че е изпитание за всички нас и то ни се изпраща, за да станем по-силни. – Пяната в чашата му бе свършена. Той отпи глътка, облиза замислено устни. – Така си мислим ние, но кой да ти каже дали е истина? – Той се взря в питието си.

– Аз не станах по-силен. Върнах се към уискито.

– Разбирам.

– Докато приятел не ми напомни, че този е лесният изход за страхливците.

– Кой може да каже дали не е прав?

– „Страхливецът и проповедникът“ – подхвърли Ребус с усмивка.

– Какво е това?

– Песен. Но може би това сме ние двамата.

– Я стига! Ние сме само две стари момчета, събрани на приказка.

Какво мислиш, Джон?

– Не знам какво да ти кажа. – Направи кратка пауза. – Не смятам, че това е обикновено произшествие. Зад случилото се стои едно лице,

което. Сами не е първата жена, която се опитва да унищожи. – Ребус погледна свещеника в очите. – Искам да го убия.

– Но още не си го направил, нали?

– Дори не съм говорил с него.

– Страхуваш се какво би могъл да сториш, така ли?

– Или какво не бих сторил. – Мобифонът му изпищя, той погледна извинително отеча и го включи.

– Джон, обажда се Бил.

– Да, Бил?

– Зелен „Роувър“-600.

– Да?

– Намерихме го!

* * *

Колата беше неправилно паркирана на улицата настрани от гробищата Пиърсхил. На предното стъкло имаше талон за паркиране от завчера. Ако някой бе проверил, щеше да установи, че вратата откъм шофьорското място не е заключена. Може би някой вече бе свършил тая работа, колата беше направо оголена: никакви монети, карти или касети. От радиокасетофона беше останала само конзолата. Липсваха и ключовете за колата. Вече бе пристигнал транспортър за коли и кранът се канеше да я вдигне върху платформата.

– Обадих се в Хаудънхол – говореше Бил Прайд. – Обещаха да проверят за отпечатъци още днес.

Ребус разучаваше напрегнато страната откъм мястото за пътника отпред. Нямахше вдлъбнатини, нищо, което да подсказе, че тази кола бе използвана като стенобойна машина срещу крехката фигурка на дъщеря му.

– Може би ще имаме нужда от разрешението ти, Джон.

– За какво?

– Някой трябва да отиде до болницата и да вземе отпечатъците на Сами.

Ребус се вторачи в предницата на колата, после изкара от джоба си скицата на Рентън. Да, тя бе вдигнала ръка и отпечатъците ѝ може да са там, невидими за него.

– Добре, направете го – отговори той. – Смяташ, че тази е колата, така ли?

– Ще отговоря със сигурност, след като вземем отпечатъците.

– Крадеш кола, удряш някого с нея и я зарязваш на три километра

от мястото на произшествието. – Ребус се огледа – Бил ли си някога на тази улица? – Прайд поклати глава. – И аз съм за пръв път тук.

– Дали не е някой местен герой?

– Питам се, първо и преди всичко друго: защо са я свили?

– За да ѝ сложат фалшиви номера и да я продадат – предположи Прайд. – Или пък просто да се поразходят с нея.

– Ония от втората категория не зарязват откраднатите коли така.

– Така е, но този път са се изплашили. Току-що са ударили някого.

– И са я докарали чак дотук, преди да се решат да я зарежат, така ли?

– Може да са я откраднали, за да свършат някаква конкретна работа, но когато са ударили Сами, са напуснали кораба в паника. А е възможно и въпросната работа да е в тази част на града.

– Или точно Сами е била работата им.

Прайд постави ръка на рамото му.

– Хайде да не се лутаме в напразни догадки. Нека да изчакаме какво ще снесат умните глави от лабораторията.

Ребус го погледна.

– Май не си съгласен с мен.

– Виж какво, до този момент градиш подозренията си главно на приказките на онова студентче. Има и други свидетели, Джон. Всички са с впечатлението, че шофьорът просто е изгубил контрол над колата, нищо повече.

В гласа на Прайд се промъкна раздразнение. Ребус знаеше причината: много работа почти без почивка.

– Довечера ще знаеш ли резултатите?

– Обещаха ми. Ще ти телефонирам веднага, съгласен ли си?

– Търси ме по мобифона, вероятно няма да съм вкъщи. – Ребус пак се огледа. – Напоследък като че ли имаше някакъв проблем с това гробище, спомняш ли си нещо?

– Да, прав си – кимна Прайд. – Младежи събориха куп надгробни паметници.

Сега и Ребус си спомни за случая.

– Само еврейските надгробни паметници, нали?

– Май че така беше.

Върху стената до железните порти на гробището крещеше срещу тях познатият графит: „Няма ли кой да ми помогне?“

* * *

Наближаваше полунощ, а Ребус беше пак зад волана. Колата се носеше по шосе М8 на запад към Глазгоу. Престоял бе половин час в болницата, после се наложи да издържи час и половина с Рона и Джаци Плат – поканили го бяха на вечеря в „Шератън“. Представи се с чист костюм и риза, не пуши и изпи само бутилка минерална вода.

Канеха се да подложат Сами на още изследвания. Неврологът ги покани в кабинета си и им разясни подробно предстоящите процедури. След тях имаше вероятност да я оперират още веднъж. Ребус почти не си спомняше завъртяните му приказки. Рона бе молила от време на време за обяснения, но те ги объркваха още повече.

Вечерята премина почти в мълчание. Оказа се, че Джаци Плат продава втора ръка коли.

– Разбираш ли, Джон, некролозите са моята златна мина. Преглеждам колоната с некролозите в местния вестник, надрасквам набързо адресите, плюя си на петите и за нула време съм на място, за да разбере има ли оставена кола. Ако има, следва светкавично предложение с плащане в брой.

– Сами няма кола, съжалявам – подхвърли Ребус и Рона изгърва приборите си върху чинията.

После тя го придружи до колата и там стисна силно ръката му.

– Хвани копелето, Джон! Хвани чудовището, което ни направи това! Искам да го погледна в лицето. Просто го хвани!

Той кимна. Стоунс: „Искам само да зърна лицето му“. И Ребус го искаше.

* * *

М8 беше истински ад през деня, но през нощта предлагаше спокойно и бързо пътуване. Ребус знаеше, че се движи с добра скорост и скоро ще съзре очертанията на Ийстърхаус на фона на нощното небе. Отначало не чу мобифона: по радиото бяха пуснали „Уишбоун Аш“. Вдигна го едва накрая.

– Ребус.

– Бил на телефона.

– Какво ново?

– Момчетата от лабораторията са самородно злато. По колата има гъста мрежа от отпечатьци и вътре, и вън. – Замълча и Ребус реши, че връзката се е разпаднала. – Върху капака има ясен отпечатък на длан.

– На Сами ли?

– Определено.

– Тогава това е колата.

– Като отстраним и отпечатъците на собственика...

– Бил, колата е престояла доста време отключена до онова гробище и вероятно е допълнително окрадена.

– Собственикът твърди, че когато я оставил на паркинга, радиокасетофонът е бил на място. Освен това е имало и най-малко дузина касети, кутийка парацетамол, жетони за гориво и пътна карта. Така че няма съмнение: опоскали са я до шушка. Не се знае само кой точно го е свършил – копелето, което търсим, или някоя хиена, налитаща на прясна мърша.

– Бил, няма смисъл да сеем на корена ряпа. Колата е най-сетне в ръцете ни и на тоя етап това е най-важното.

– Ще говоря отново с лабораторията утре сутринта, ще събера всички отделени от тях отпечатъци и ще се заловя да ги сравнявам. Ще пришпоря нещата и около Пиърсхил: какво ще кажеш, ако попадна на човек, видял някой да я изоставя там?

– Ще кажа, че Господ, може би, все пак ни обича. Отдели време за няколко часа сън, отпусни малко.

– Опитай се да ме спреш. А ти?

– Аз ли? – Двете чаши еспreso след вечеря бяха свършили добра работа, подкрепени от представата за предстоящото тая нощ. – И аз ще полегна малко, Бил. Ще говорим утре.

Влезе в покрайнините на Глазгоу и се отправи към затвора „Барлини“.

Телефонирал беше предварително, за да е сигурен, че го очакват. Появата му там по това време беше в разрез с всички възможни и невъзможни правила, но Ребус измисли набързо някаква история за разследване на убийство и успя да постигне своето.

– Въпроси от изключително значение за следствието – настояваше Ребус, Страхотният Лъжец.

– По това време на нощта?!

– Полицейско управление на Лодиан и Брьдърс, приятелю. Мотото ни е: „Борбата за справедливост никога не спи.“

И Морис Джералд Кафърти сигурно спеше малко. Ребус го виждаше да лежи през дългите нощи с ръце под главата, вторачен в тъмнината.

Кроящ планове.

Притиква бавно, но прецизно нещата през мелницата в главата си. Имаше какво да мели: как да запази империята си от сгромолясане, как

най-резултатно да се опъне на Томи Телфорд. Ребус знаеше, че Кафърти плаща на адвокат, човек на средна възраст с костюми на тънки райета от Ню Таун. Използваше го главно като пощенско гълъбче – той бе връзката с бандата му в Единбург. Сети се за Чарлс Гроул, адвоката на Телфорд. Гроул бе млад и мозъкът му режеше като бръснач – също като тоя на работодателя му.

– Сламенко.

Кафърти седеше в помещението за разпити със скръстени на гърди ръце. Столът му беше доста отдалечен от масата. И то се знае, началният му ход бе прякорът, избран за Ребус.

– Приятна изненада: две посещения за една седмица. Само не казвай, че идваш с второ съобщения от оня поляк.

Ребус седна срещу него.

– Таравич не е поляк. – Погледна към пазача до вратата и понижи глас. – Още едно от момчетата на Телфорд си го получи.

– Колко тъжно.

– Почти е скалпиран. Война ли искаш?

Кафърти придърпа стола си към масата, наклони се към Ребус.

– Запомни: никога не съм бягал от бойното поле.

– Дъщеря ми пострада. При това много скоро след срещата ни тук. Странно, нали?

– Как пострада?

– Блъсна я кола и избяга.

Кафърти се замисли.

– Не се бия с цивилни.

„Да, о, да! Но тя не е цивилна, защото аз я подмавих на бойното поле.“

– Убеди ме – каза той на глас.

– От какъв зор?

– Последният ни разговор... Поиска нещо от мен.

– Телфорд? – Едва чут шепот. Кафърти се отпусна назад за момент, видимо напрегнат. После пак се наклони към Ребус с потъмнели очи. – Забравил си нещо. Загубих син. Нима смяташ, че бих могъл да го направя на друг баща? Способен съм на много неща, Ребус, на много повече, отколкото ти можеш да си представиш. Но не и на това.

Ребус издържа втренчения му поглед.

– Приемам отговора ти – промълви той след кратка пауза.

– Искаш да разбера кой го е сторил, така ли?

Ребус кимна бавно.

– Това ли е цената ти?

Чу гласа на Рона: „Искам да го погледна в лицето.“ Поклати глава.

– Искам ги. Искам да го направя, каквото и да струва.

Кафърти постави бавно ръце на коленете си.

– Знаеш, че може да е Телфорд, нали?

– Да. Ако не си ти.

– Ще го подгониш тогава, познах ли?

– По всички възможни начини.

Кафърти се усмихна.

– Но твоите начини са далеко от моите.

– Възможно е да стигнеш пръв до него. Предупреждавам те: искам го жив.

– А междувременно си мой човек, така ли?

Ребус се втренчи в него.

– Твой човек съм – отговори Ребус, Ченгето, без дори да мигне.

15.

Рано сутринта на следващия ден Ребус бе уведомен от управлението в Лийт за смъртта на Джоузеф Линц. Намерили трупа му да се люлее на някакво дърво в гробището Уористън.

Когато Ребус пристигна, полицията вече бе оградяла мястото: версията за самоубийство не беше възприета: един самоубиец едва ли ще си нанесе жесток удар по главата, преди да се сбогува с този свят, както бе изтъкнал напълно логично докторът.

Ципът на чувала за мъртъвци вече бе затворен, но Ребус го дръпна и погледна лицето му. Не за пръв път гледаше лице на възрастен мъртвец; винаги се бе впечатлявал от чудното спокойствие и детска свежест, които излъчваха старите хора, потеглили за други светове. Но изразът, застинал на лицето на Джоузеф Линц, говореше за смърт в страдание.

– Сигурно си дошъл да ни благодариш – подхвърли към Ребус мъж с приведени рамене под морскосин дъждобран и с ръце в джобовете. Посивяла гъста къдрава коса, жълтеникава кожа – жалки останки от те-на, придобит през последните слънчеви почивни дни.

– Здравсти, Боби – поздравя го Ребус.

Боби Хоган беше лейтенант от отдел „Убийства“ към полицейското управление в Лийт.

– Ако се върнем към първоначалните ми наблюдения, Джон.

– Защо смяташ, че трябва да съм ти благодарен? – прекъсна го Ребус.

Хоган кимна с глава към чувала с мъртвеца:

– Защото отнасяме господин Линц и те освобождаваме завинаги от грижите за него. Само не казвай, че с голям кеф си се ровил в оная гадна историйка.

– Има нещо вярно.

– Някаква представа кой би имал полза от смъртта му?

Ребус го изгледа нерешително.

– Откъде да започна?

– Какво ще кажеш, ако я караме по правилата, а? – Хоган вдигна ръка с три изправени пръста, сгъвайки ги един по един след всяка фраза. – Не е нещастен случай, не е самоубийство, нападателите не са били особено изобретателни.

– Без съмнение, някой е смятал убийството на Линц за много важно.

– Но защо?

Наоколо сновяха и шумяха забързани следствени служители, заети с обичайните процедури. Ребус покани с жест лейтенанта да се поразходят настрани. Намираха се доста навътре в гробището, в оная част, която Линц обичаше толкова много. Колкото по-навътре навлизаха, толкова по-гъста и дива ставаше растителността.

– Бях с него тук вчера сутринта – подхвърли – Ребус. – Идваше доста често.

– Намерихме торба с градинарски инструменти.

– Обичаше да сади цветя.

– И ако някой е знаел за този негов навик, спокойно би могъл да го причака и да си свърши мръсната работа.

Ребус кимна.

– Няма съмнение, убийство е.

Хоган се замисли.

– Но защо са избрали точно обесване?

– Първите граждани на Вилфранш са били обесени на площада.

– Господи. – Хоган внезапно спря. – Знаем, че си много зает, но ще ни помогнеш ли?

– Колкото мога.

– Като за начало списъкът с имената на възможните извършители ще свърши работа.

– Какво ще кажеш за възрастна жена от Франция или за стар

евреин, историк, с бастун?

– Само до това ли се докопа?

– Ще се наложи да прибавя и себе си. Вчера почти го обвиних в опит да убие дъщеря ми. – Хоган го погледна стреснато. – Но не смятам, че е бил той. – Мислите му се отплеснаха към Сами. Позвънил беше в болницата: тя продължаваше да витае в друг, чужд свят. Лекарите все още избягваха да говорят за кома. – Още нещо – продължи той. – Идва Абърнети от Специалния отдел. Разговаря с Линц.

– Къде е връзката?

– Координатор е на широк кръг разследвания за престъпления по време на войната. Не е типичен бюрократичен лакей, напомня по-скоро мутра от улицата.

– Странен избор за този тип работа, нали? – Ребус кимна. – Което обаче не го превръща автоматично в заподозрян – довърши с въздишка Хоган.

– Старая се, както обещах. Бихме могли да огледаме къщата на Линц за заплашителните писма, които твърдеше, че получава.

– Твърдеше ли?

– С него човек никога не можеше да бъде сигурен – вдигна рамене Ребус. – Според теб какво точно се е случило?

– Изглежда, е дошъл, както обикновено, за да се отдаде на градинарското си хоби. И облеклото му говори за това. Някой го е причакал тук. Цапардосал го е с нещо по главата, надянал е примката около шията му и го е обесил на дървото. Другият край на въжето беше завързан за надгробен паметник.

– Тази ли е причината за смъртта?

– Според доктора, да. Кръвоизлив в очите. Как го наричаха там.

– Послесмъртни белези.

– А, да. Ударът по главата само го е зашеметил. И нещо друго, има натъртвания и рани по лицето. Сякаш е бил ритан, след като вече е бил повален.

– Фрасва го хладнокръвно по канчето, рита го в лицето и накрая го окача на дървото.

– Силна омраза.

Ребус се огледа наоколо.

– Някой с усет към театрално представление.

– И без страх от риска. Тук едва ли се събират тълпи, но все пак е обществено място и някой би могъл да го види – дървото е на открито и се забелязва отдалеко. Всеки би могъл да се окаже на погрешното място

в погрешното време.

– За кое време говорим?

– Осем или осем и половина. Логично е да се предположи, че господин Линц е садил цветята си на дневна светлина.

– Може да е било и по-рано – предположи Ребус. – Какво ще кажеш за предварително назначена среща?

– Тогава защо са му били тия инструменти?

– Защото е предполагал, че до приключване на срещата ще разсъмне напълно. – Хоган го изгледа, изпълнен явно със съмнения.

– Ако предположението ми е вярно – продължи невъзмутимо Ребус, – възможно е да намерим някаква бележка в дома му.

Хоган кимна.

– С твоята кола или с моята?

– Нека първо да вземем ключовете.

Двамата заизкачваха отново склона.

– Претърсване джобовете на мъртвец – мърмореше си Хоган. – Защо никой не споменава за тия неща, когато постъпваш на служба?

* * *

– Вчера бях с него тук – подхвърли Ребус. – Покани ме на чай.

– Има ли семейство?

– Не.

Хоган огледа коридора.

– Доста голямо жилище. Какво ще стане с парите след продажбата?

Ребус го погледна.

– Можем да си ги поделим.

– Или направо да се нанесем. Дворът и приземният етаж за мене, а на теб – първият и вторият.

Хоган се захили, отиде до една от вратите и влезе в кабинета на Линц.

– Избирам го за спалня – обяви той.

– Винаги ме е канил горе.

– Да започваме. Всеки се заема с един етаж. След това се разменяме.

Ребус тръгна по стълбата нагоре, прокарвайки ръка по лакирания парапет. Нито следа от прах. Чистачките обикновено са ценен източник на информация.

– Ако намериш някъде чекова книжка, виж как стоят нещата с плащанията към госпожа Бърсалката – извика той към Хоган.

На стълбищната площадка имаше четири врати: за двете спални и за банята. През последната се влизаше към внушителна по размери всекидневна. Същата, където преди Ребус задаваше въпросите си и изслушваше историите и философските разсъждения, поднасяни от Линц вместо отговори.

– В структурата на престъпната личност има ли генетичен компонент според вас? – беше го попитал Линц. – Или ни превръщат в престъпници?

– Какво значение има това, след като престъпността е факт? – отговори тогава Ребус и Линц реагира с усмивка на учител, доволен от ученика си.

Помещението беше много голямо, без излишни мебели. Към улицата гледаха огромни прозорци, очевидно наскоро измити. На стените висяха картини и гравюри в рамки. Може би бяха само евтини копия, Ребус не беше експерт в тази област. Харесваше много една от картините: дрипав, побелял мъж, седнал на самотна скала в пустошта. На коленете му имаше отворена книга, но погледът му, изпълнен с ужас или страхопочитание, беше отправен към небето, откъдето бликаше ярък сноп светлина, открояваща фигурата му. Имаше нещо библейско в него, но Ребус не можеше да определи какво точно. Виждал бе обаче подобен израз и преди – в очите на престъпници с хитро и старателно изработено алиби, рухнало внезапно под напора на фактите.

Над мраморната камина беше окачено голямо огледало в позлатена рамка. Ребус огледа критично отражението си в него на фона на стаята: определено не подходеше на интериора.

Едната от спалните беше на Линц, а другата очевидно бе предназначена за гости. Във въздуха се усещаше слаб мирис на някакво средство за разтриване: на нощното шкафче бяха подредени половин дузина шишенца с лекарства. Имаше и книги, купища книги. Леглото беше оправено и върху него бе проснат халат, готов за обличане. Линц е бил човек на порядъка и здравите навици: тази сутрин, изглежда, не е бързал.

На горния етаж откри още две спални и тоалетна. Долавяше се слаб мирис на влага, боята по тавана бе олющена. Ясно беше, че тук рядко са идвали гости и стопанинът не бе намерил за нужно да прави ремонти. Когато излезе отново на площадката, забеляза, че едно от перилата на стълбата беше свалено и подпряно на стената, очевидно очаквайки сръчните ръце на дърводелеца. В къща като тази сигурно винаги имаше нещо, нуждаещо се от поправка.

Слезе отново на сутерена при Хоган. Тук имаше кухня с врата към

малко задно дворче, постлано с каменни плочи, зад което се виждаше градина, покрита с гниещи листа и оградена със стени, обрасли с бръшлян. От нея лъхаше уединение и покой.

– Виж какво намерих. – Хоган излезе от килера с парче въже, протритото в единия край, където беше отрязано.

– Част от оръдието на убийството според теб, така ли? Излиза, че убиецът е бил тук.

– Което пък означава, че са били познати.

– Нещо интересно в кабинета?

– Ще ни е нужно време, за да сме сигурни. Намерих почти пълен адресник, но главно стари адреси.

– Откъде съдиш?

– Стари телефонни кодове.

– Компютър?

– Няма дори пишеща машина: писал е на ръка с индиго. Има копия на куп писма до адвоката му.

– Опитвал се е да спре атаките на медиите, нещастникът.

– Има и някакви записки. Нещо интересно горе?

– Качи се и огледай сам. Аз ще поровя из кабинета.

Ребус застана на вратата и огледа помещението. Седна зад бюрото и си представи, че този офис е негов. С какво се е занимавал Линц, седейки на това място? Уреждал е ежедневните си работи, то се знае. В кабинета имаше два шкафа с книжа. Но за да достигне до тях, се е налагало да става – излишно затруднение за възрастен човек като него. Значи в тях е държал архива си. По-новите книжа трябва да са му били под ръка.

Залови да изследва чекмеджетата. Попадна на бележника с адреси, за който беше споменал Хоган. Пълна кутийка за енфие с втвърдено съдържание, Линц не си бе позволил дори този безобиден порок. В долното чекмедже събираха прах няколко папки. Ребус измъкна едната от тях с надпис „Общи/домакински разходи“. Вътре имаше разписки и гаранционни карти. На един голям, кафяв плик имаше надпис „БТ“ – „Бритиш Телеком“. Извади от него телефонни сметки от началото на годината насам, подредени във възходящ ред. За съжаление точно последната не беше оформена както всички останали: Линц педантично беше отбелязвал имената срещу обажданията, пресмятал бе отново изчисленията на телефонната компания отдолу на всяка страница. Всички сметки от началото на годината бяха прилежно обработени по този начин с изключение на последната. Освен това липсваше и предпоследната. Възможно

ли беше Линц да я е забутал някъде? Едва ли – ако се съди по всичко останало, такъв вид грешки не са му били присъщи. Една липсваща разписка би била равнозначна на завихряне на хаос в строго подредения му свят. Не, тя трябва да е някъде тук.

Но как да я намери?

Цялата кореспонденция на Линц беше от делови характер – писма до адвоката, или до местните комитети и благотворителни организации. Оттеглил се бе от тях – или е бил принуден да напусне? Единбург беше безкомпромисен в тези неща.

– Е? – Хоган подаде глава от вратата.

– Точно се колебаех...

– Какво?

– Дали да построя допълнително оранжерия и да пробия врата към нея през кухнята.

– Така ще загубим част от градината – отговори му в тон Хоган. Влезе, облегна се на бюрото и запита вече със сериозен глас: – Намери ли нещо?

– Липсва една телефонна сметка. Забелязва се и натрапваща се промяна в навика му да описва подробно всяка сметка. Непривично за нашия методичен господин Линц.

– Може да се окаже важно, ще трябва да се поровим – съгласи се Хоган. – А аз намерих в спалнята му чекова книжка. Разписките показват, че е имало редовни плащания по 60 фунта месечно на името на госпожа Е. Форгън.

– Къде беше?

– В някаква книга, с нея беше отбелязал докъде е стигнал. – Отвори горното чекмедже и извади адресника.

Ребус стана.

– На тази улица живеят доста заможни хора. Интересно колко от тях наемат чистачки.

– Нито дума за Е. Форгън. – Хоган затвори бележника. – Дали някой от съседите не знае?

– Съседите в Единбург знаят всичко. За съжаление човек става разноглед, докато измъкне нещичко от тях.

16.

В едната съседна къща живееше семейство на художничка, а в

другата – на пенсиониран адвокат. Чистачката на художничката, Ела Форгън, живееше на улица „Ийст Клеърмънт“. Взеха телефонния ѝ номер.

Всички бяха стреснати и ужасени от новината за насилствената смърт на Линц, всички обрисоваха с много добри думи тихия, внимателен съсед. Всяка година си разменяли коледни картички, а през юли – покани за малък следобеден коктейл. Но никой не знаеше със сигурност кога Линц си е бил въщи и кога – не. През почивните дни обикновено пътувал и уведомявал само госпожа Форгън. Посетители имал рядко (или рядко са ги забелязвали, което съвсем не беше едно и също).

– Какви? Мъже? Жени? Всякакви? – попита Ребус.

– Най-различни – отговори художничката, внимателно премервайки думите си. – Всъщност за него знаехме твърде малко, въпреки че бяхме съседни повече от двайсет години.

Ето го отчуждението, характерно за хората от големия град – особено за заможните. Богатството не се излагаше на показ, блясъкът и спокойствието на осигурения луксозен живот се криеха зад тишината на дебели, неми стени.

На стълбището Ребус и Хоган проведеха кратко съвещание.

– Аз ще позвъня на госпожа Форгън и ще се опитам да уредя среща, по възможност тук – заяви Хоган, поглеждайки към входната врата на Линц.

– Питам се откъде ли е намерил парите за тази хубава къща – подхвърли замислено Ребус.

– Е, тук вече ще падне голямо ровене.

Ребус кимна.

– Смятам да започна с адвоката. А какво ще правим с адресника? Заслужава ли си да търсим тайнствените посетители?

– Как да разбере човек, докато не ги намери и говори с тях? – отвърна уморено Хоган, вторачен в околния пейзаж.

– Ще трябва да се проследят и телефонните сметки – добави Ребус. – Не се знае дали от тоя храст ще изскочи заек, но сме длъжни да опитаме.

Хоган кимна.

– И не забравяй да ми дадеш копие от записките си. Имаш ли и други задължения?

– Боби, ако времето беше пари, досега да съм задлъжнял на всички кредитори в града.

* * *

По мобифона се обади началничката на Сами, Мей Кръмли.

– Вече мислех, че сте ме забравила – започна Ребус.

– Само бях прецизна и методична, инспекторе. Очаквахте от мен точно това, нали? – Ребус спря на червен светофар. – Посетих Сами. Има ли някакви развития?

– Не може да се каже. Говорихте с клиентите й, така ли?

– Точно така. Всички до един са дълбоко огорчени и изненадани.

Съжалявам, че трябва да ви разочаровам.

– Защо смятате, че ще се разочаровам?

– Сами е в добри отношения с тях и никой не й желае злото.

– А какво ще кажете за някой, отказал да общува с нея?

Кръмли се поколеба:

– Имаше такъв... подхвърлят му, че баща й е полицейски инспектор и той отказва контакти с нея.

– Името му?

– Не е той.

– Защо?

– Самоуби се. Казваше се Гевин Тей. Продаваше сладолед с фургон.

Ребус й благодари за обаждането и затвори. Ако някой се бе опитал да убие Сами, възникваше въпросът: „Защо?“ Ребус разследваше случая Линц; Нед Фарлоу вървеше по следите му. Ребус на два пъти се бе изправял срещу Телфорд; Нед пишеше книга за организираната престъпност. А Кандис? Възможно ли е да е изпуснала нещо пред Сами... нещо, което би представлявало заплаха за Телфорд или дори за господин Розовия? Само предположения и нищо повече. Ясно беше едно: Томи Телфорд държеше палмата на първенството в този списък – при това той бе не само най-вероятният, но и най-жестокият главорез от всички изброени. Поне така го възприемаше Ребус сега. Спомни си първата им среща и същността на казаното тогава от младия гангстер: „Ето я сладостта на играта. Претърпиш ли крах, винаги можеш да започнеш отново. В действителния живот не е така лесно.“ По онова време това бе прозвучало като самохвалство – представление за обкръжението от мутри. Сега обаче от тези думи се надигаше страховитата сянка на реалната заплаха.

А ето ти го сега и господин Сладкият, свързващ Сами с Телфорд.

Сладкият беше работил пред клубовете на Телфорд; същият господин беше отблъснал Сами. Налагаше се разговор с двоицата.

Имаше само един проблем. Розовият беше дал да се разбере, че Кандис ще пострада, ако не оставят Телфорд на мира. Ребус почти непрекъснато мислеше за Кандис – откъсната от дом и отечество, потребявана и обиждана, самонаказваща се с напразна надежда за спасение, притискаща се отчаяно в краката на един чужденец. В ушите му прозвучаха отново думите на Леви: „Може ли изминалото време да заличи отговорността?“ Справедливостта беше нещо висше и благородно, но отмъщението... отмъщението бе могъщо чувство, много по-силно от абстрактното понятие за справедливост. Запита се дали Сами ще пожелае да си отмъсти. Най-вероятно – не. Тя вероятно би поискала от него да помогне на Кандис, което означаваше отстъпление пред Телфорд. Ребус се съмняваше, че ще успее да се насили за такова нещо.

А сега на преден план изскочи и убийството на Линц – вярно, на пръв поглед несвързано с трагичния случай на Сами, но отекващо многозначително в далечината.

– Никога не съм се чувствал наясно с миналото – беше казал веднъж Линц. Странно, Ребус възприемаше по същия начин настоящето.

Джоан Тей живееше в Колинтън. Нова къща-близнак с три спални и нова кола шевролет „Меркюри“, паркирана на входната алея.

– Прекалено голяма е за мен – обясни тя. – Ще се наложи да я продам.

Не стана ясно какво точно имаше предвид – къщата или колата. Ребус отклони поканата за чай и се настани на един от столовете във претърпаната всекидневна: всяка плоска повърхност бе заета с разни джунджурийки. Джоан беше все още в траур: черна пола и блуза, тъмни сенки под очите. Разпитвал я беше в началото на следствието.

– Още не мога да разбера защо го направи – въздъхна тя. Не искаше да признае – да допусне дори! – че смъртта на съпруга ѝ може и да не е самоубийство.

Но и патологът, и съдебно-медицинската експертиза бяха поставили версията за самоубийство под силно съмнение.

– Чували ли сте за човек на име Томи Телфорд?

– Не беше ли собственик на нощен клуб? Гевин ме е водил веднъж там.

– Гевин го е познавал, така ли?

– Така излиза.

Нямаше място за съмнение: господин Сладкият нямаше да посмее да разположи количката си с хот-дог или фургона със сладолед пред владенията на Телфорд без разрешение. А последното положително бе

свързано с някакъв род заплащане. Процент от печалбата... или услуга.

– Разбирам, че последната седмица от живота си Гевин е бил много зает – продължи Ребус.

– Работеше денонощно.

– И денем, и нощем ли? – Тя кимна. – Времето беше отвратително оная последна седмица.

– Знам. Дърво и камък се пукат от студ навън или пороен дъжд валя, а той продава сладолед! Питала съм го: „Къде ще намериш достатъчно луди да купуват сладолед в такова време?“ Но кой да ме чуе? Висеше с часове навън.

Ребус се размърда в стола си.

– Споменавал ли е за организацията за подпомагане на бивши затворници, госпожо Тей?

– Някаква жена го посети... рижа такава.

– Мей Кръмли?

Тя сви рамене, вторачена в мигащата светлина на изкуствения огън в камината. После отново му предложи чай. Ребус поклати отрицателно глава и си тръгна. На излизане почука с пръст по две от фигурките.

* * *

По коридорите на болницата цареше спокойствие. В стаята на Сами бяха вкарали второ легло: жена на средна възраст с бинтована глава. Ръцете ѝ лежаха върху завивката, на едната ѝ китка беше прикрепен бял номер. Свързана бе с някаква сложна апаратура.

До леглото на Сами седяха две жени: Рона и Пейшънс Ейткън. Не бе виждал Пейшънс от векове. Двете жени разговаряха шепнешком, доближили глави, но замълчаха веднага щом влезе. Придърпа свободен стол до Пейшънс и седна. Тя протегна ръка и стисна топло неговата.

– Здравей, Джон.

Усмихна ѝ се и запита Рона:

– Как е тя?

– Специалистът твърди, че последните резултати са много обнадеждаващи.

– Какво означава това?

– Има мозъчна активност. Не е в дълбока кома.

– Това само негово мнение ли е?

– Сами ще се справи, Джон.

Очите ѝ бяха зачервени, стискаше в ръка носна кърпичка.

– Чудесно. За кой доктор говорим?

– Доктор Стафорд. Току-що се е завърнал от отпуска.
– Не мога да запомня всички тук – потърка чело той.
– Вижте – обади се Пейшънс, поглеждайки часовника си, – наистина трябва да тръгвам. Вие двамата имате достатъчно...

– Постой – възпря я Ребус.
– Закъснявам за среща. – Стана. – Радвам се, че се запознахме, Рона.

– Благодаря, Пейшънс. – Стиснаха ръце с известна неловкост, но в следващия миг и Рона се изправи, двете жени се прегърнаха и неловкостта изчезна. – Благодаря ти, че дойде.

Пейшънс се обърна към Ребус. Кожата ѝ като че ли излъчваше мека светлина. Ухаеше на любимия си парфюм, но бе сменила прическата си. „Изглежда чудесно“ – помисли той.

– И аз ти благодаря – обади се Ребус.
– Тя е на път да се оправи, Джон. – Пейшънс взе ръката му в своята, наклони се към него и го целуна леко по бузата. Рона ги гледаше.

– Джон – предложи тя, – изпрати Пейшънс до изхода.
– Не, няма нужда.
– Ще те изпратя – прекъсна я Ребус.

Двамата излязоха от стаята заедно и мълчаливо заслизаха по стълбата. Първа заговори Пейшънс:

– Чудесна е, нали?
– Рона ли?
– Да.

Ребус се замисли за малко.
– Страхотна е. Виждала ли си любовника ѝ?
– Върнал се е в Лондон. Аз... предложих ѝ да се премести при мен. Тези хотели са...

– Добра идея – прекъсна я той с уморена усмивка. – Ако поканиш и брат ми, комплектът става пълен.

Пейшънс се усмихна смутено.
– Изглежда, като че ли нарочно ви събирам...
– Покровителка на нещастни фамилии.

Тя се обърна към него и докосна рамото му. Стояха пред главния вход на болницата.

– Джон, искрено съжалявам за случилото се със Сами... Ако има нужда от нещо, само кажи.

– Да, разбира се... Благодаря, Пейшънс.
Тя поклати глава.

– Ти предпочиташ да се гърчиш в самота, Джон. И да умираш, няма да потропаш за помощ, където и да било. Чакаш другите сами да се сетят. – Тя въздъхна. – Не мога да повярвам, че го казвам, но ти наистина ми липсваш. Вероятно заради това поканих Сами у дома. След като не можех да съм с теб, исках поне да съм с някой твой близък. Боже мой, какви ги говоря. Тук му е мястото да заявиш надут, че не ме заслужаваш. Ще го кажеш ли?

– Познаваш сценария, браво. – Отдръпна се малко от нея, за да може да я погледне в лицето. – И ти ми липсваш, Пейшънс – призна простиичко той.

Всички ония нощи пред плота в бара или на стария фотъйл вкъщи, дългите безцелни нощни пътувания, за да заглуши чувството на безпокойство. Пускаше едновременно телевизора и уредбата, но апартаментът му пак оставаше мъчително празен. Опитваше се да чете книги, но на десетата страница се беше улавял, че не помни нищо от прочетеното. Стоеше до прозореца в тъмното си жилище, взрян в прозорците отгатак улицата, опитвайки се безуспешно да си представи спокойния живот зад тях.

Защото не беше с нея.

Прегърнаха се мълчаливо и останаха така няколко мига.

– Ще закъснееш – промълви той.

– Господи, Джон, какво ще правим?

– Да опитаме ли пак?

– Звучи като начало на нещо.

– Довечера в девет при Марио? – Пейшънс кимна и те отново сляха устни. На сбогуване стисна силно ръката ѝ. Тя не откъсна поглед от него, докато излизаше.

Емерсън, Лейк и Палмър: „Ти все още разпалваш жаравата у мен“.

Ребус се върна леко замаян в стаята на Сами. Но това не бе вече „стаята на Сами“. Сега там имаше и друга пациентка. Уведомиха го, че поради недостиг на стаи и съкращения това се случвало от време на време. Жената дишаше тежко: или още в упойка, или в безсъзнание. Ребус седна на стола на Пейшънс.

– Имам съобщение за теб от доктор Морисън – обади се Рона.

– Как изглежда в домашна обстановка?

– Нямам понятие. Иска си фланелката.

Оня таласъм с косата... Ребус взе плюшеното мече Па Брун и несъзнателно го запрехвърля в ръце. Мълчаха, докато Рона не се раздвижи на стола си.

- Пейшънс е наистина чудесна.
– Добре си побъбрихте, нали? – Изчака я да кимне и добави: – Обясни ли й какъв прекрасен съпруг бях?
– Луд си, ако я зарежеш.
– Здравият разум никога не се е числил към достойнствата ми.
– Навремето разпознаваше стойностното нещо, щом го видеше.
– Бедата е, че никога не го виждам, когато се погледна в огледалото.
– Какво виждаш там?
Задържа за миг погледа й.
– Най-често едно голямо нищо.

* * *

- По-късно си позволиха малка почивка и се отправиха към колата.
– Знаеш ли? Мисля, че я загубих. – Рона въздъхна някак примирено.
– За какво говориш?
– За Сами. Загубих я. Тя се върна тук – върна се при теб.
– Виждаме се много рядко, Рона.
– Но тя е тук, в Единбург. Нима не разбираш? Тя има нужда от теб, не от мен. – Ръцете й затърсиха кърпичка. Стоеше до нея и напразно търсеше думи на утеха. Всяка дума на съчувствие му изглеждаше пуста и лишена от съдържание, още едно изтъркано клише. Докосна шията й отзад, разтри я. Тя отпусна глава и не се отдръпна. Масаж за отпускане: често го правеха в началото... Към края вече не бе намирал време дори за просто ръкостискане.
– Не зная защо Сами се върна тук, Рона – промълви той. – Но не мисля, че става въпрос за бягство, и не смятам, че решението й да дойде тук има нещо общо с мен.
Край тях притичаха няколко сестри с професионално угрижен израз.
– Трябва да се връщам. – Рона прокара ръка по лицето си, нахлузваше пак маската на фалшиво спокойствие.
Ребус я придружи до стаята. Целуна нежно Сами и усети топлия й дъх на бузата си.
– Събуди се, Сами – примоли й се той. – Не можеш да стоиш вечно в леглото. Хайде, време е за ставане!
Никаква реакция, никакво потрепване. Погълната от чужд, неведом свят, Сами не го чуваше.

Обърна се и излезе от стаята, навел отчаяно глава.

17.

Давид Леви беше напуснал Единбург: нямаше го в хотел „Роксбъро“. Ребус се възползва от единствената открита възможност: позвъни от службата в бюрото за разследване на военни престъпления в Тел Авив и помоли да го свържат със Соломон Майерлинк. Не го откриха, но Ребус се представи и обясни, че иска да разговаря с него по въпрос от особена важност. Разбраха го и продиктуваха домашния му телефон.

– Нещо ново за Линцстек, инспекторе? – прозвуча явно простуденият глас на Майерлинк.

– В известен смисъл, да. Мъртъв е.

Кратко мълчание и въздишка.

– Много жалко.

– Така ли?

– Умират хора, а с тях умира и късче от историята. Надявахме се да се срещнем с него в съда. Мъртъв, той е безмълвен и без значение за нас. – Майерлинк замълча за миг. – Предполагам, че това слага край на разследванията ви, нали?

– Само променя характера им. Убит е.

Възцари се напрегнато мълчание.

– Някакви подробности?

– Обесили са го на едно дърво.

Ново, този път по-продължително мълчание.

– Разбирам – проговори Майерлинк най-после. – Смятате, че обвиненията срещу него са станали причина за смъртта му, така ли?

– А вие какво ще кажете?

– Аз не съм детектив.

Хайде де! Майерлинк бе избрал за цел на живота си разследването на военни престъпления. Той беше детектив в исторически план.

– Трябва да говоря с Давид Леви – заявя Ребус. – Имате ли адреса и телефонния му номер?

– Идвал е да разговаря с вас.

– Това въпрос ли е или потвърждение?

– С Давид нещата не са толкова прости. Той не работи за бюрото ни, а за себе си. Има лични причини. Понякога го моля за помощ.

Подава ни ръка само ако поиска.

– Ще ми помогнете ли да се свържа с него?

Майерлинк се гърчи цяла минута, преди да вземе решение. Но накрая изплю адрес в Съсекс с телефонен номер в добавка.

– Да не би Давид да е заподозрян номер едно, инспекторе?

– Защо питате?

– Търсите плодове, които не растат на това дърво.

– Да нямате предвид дървото, на което беше обесен Линц?

– Как си представяте Давид Леви като безпощаден убиец? Костюм за сафари в съчетание с бастун.

– Човек никога не знае – отвърна Ребус и затвори телефона. Позвъни на Леви, но никой не вдигна слушалката. Изчака, докато си изпие кафето и опита пак. Отново никакъв отговор. Позвъни на телефонната компания, обясни от какво има нужда и накрая го свързаха със съответната служителка.

– Казвам се Джъстин Греъм. С какво мога да ви помогна?

Ребус ѝ даде подробности за Линц и добави:

– Поискал е да получава писмено подробности за всеки разговор, после се е отказал.

Бързо затрака клавиатура.

– Точно така.

– Казал ли е защо?

– За тази услуга не се иска посочване на причини.

– Кога се е отказал?

– Преди няколко месеца. Заявката за получаване на месечните телефонни сметки с пълни подробности е направил преди няколко години.

Месечни сметки: защото е бил точен до педантизъм и е правел рекапитулация на разходите си в края на всеки месец. Преди няколко месеца – през септември – историята с Линц/Линцтек бе прогърмяла в средствата за информация. И внезапно той бе поискал прекратяване на услугата.

– Много важно за нас е да знаем дали имате сведения за разговорите след отказа му от този вид услуга.

– Би трябвало да ги имаме.

– Бих желал да получа точен списък на всички обаждания през този период – от първото до последното тази сутрин.

– Тази сутрин ли е починал?

– Да.

Служителката замълча няколко секунди.

– Ще го направя, но ще ми е нужно време.
– Моля ви. И още нещо, госпожице Грeъм. Напомням ви, че разследваме убийство.

– Разбирам.

– Информацията трябва да е много точна.

– Да, ясно...

– Добре ще бъде да получа сведението до довечера.

Тя се запъна за момент.

– Не знам дали мога да ви обещая със сигурност.

– И още нещо. В документите му липсва сметката за септември. Искам копие. Запишете номера на факса ми, за да ускорим нещата.

На паркинга Ребус се самовъзнагради за успеха с още едно кафе и цигара. Не беше толкова сигурно дали госпожица Грeъм ще успее да приготви всичко до вечерта, но беше убеден, че ще се постарее. А какво повече може да очаква човек от другите?

Проведе още един телефонен разговор: този път със Специалния отдел в Лондон. Поиска да го свържат с Абърнети.

– Свързвам ви веднага.

Някой вдигна слушалката и изсумтя в нея вместо поздрав.

– Абърнети? – Другият на края на линията преглътна течност и гласът се проясни.

– Няма го тук. С нещо да помогна?

– Трябва да говоря лично с него. Важно е.

– Щом е толкова спешно, ще се свържа с него по пейджъра...

– Говори инспектор Ребус от полицията на Лодиан и Брьдърс.

– О, да, разбира се. Вие какво – да не сте го загубил някъде?

Ребус събра озадачено вежди. Постара се да вложи в гласа си фалшива хумористична нотка.

– Знаете какъв дявол е тоя Абърнети, нали?

Ново изсумтяване отсреща.

– Има си хас!

– Всякакъв вид помощ е добре дошла.

– А... е, добре. Дай си телефонния номер. Ще му предам да се обади.

„Да не сте го загубил някъде?“ Какво значи това?

– Наистина ли нямате представа къде може да е?

– Това е вашият град, приятелю. Отгатнете сам.

„Тук е. Някъде наблизно“ – помисли Ребус.

– В негово отсъствие в офиса сигурно е много по-спокойно.

На другия край на линията се разнесе смях и се чу щракване на запалка: човекът палеше цигара. Последва продължително издишане на дим.

– Изглежда, е в нещо като отпуска, знам ли го. Задръжте си го там, колкото ви душа иска.

– Откога се радвате на отсъствието му?

Последва дълга пауза и Ребус усети осезаема промяна на атмосферата.

– Как беше името ти?

– Детектив-инспектор Ребус. Попитах само кога е тръгнал от Лондон.

– Днес сутринта, веднага щом чу новината. Кажете сега каква ми е печалбата? Кола или домакинската количка?

Ребус се разсмя.

– Извинявай, беше обикновено любопитство.

– Ето, това вече ще му го предам със сигурност. – Смях, последван от монотонната песен на освободената линия.

* * *

Късно следобед Ребус пак се обади на телефонната компания, после отново опита късмета си с телефона на Леви. Този път отговори женски глас.

– Добър ден, госпожо Леви. Казвам се Джон Ребус. Ще мога ли да разменя няколко думи със съпруга ви?

– Искате да кажете с баща ми.

– О, извинявам се. Той там ли е?

– Не.

– Да знаете кога...

– Не знам. – Гневен глас. – Аз съм само чистачка и готвачка тук! Като че ли нямам свой собствен живот... – Дойде на себе си и отприщият поток от оплаквания внезапно пресъхна. – Извинявайте, господин, б-ъ-б...

– Ребус.

– Никога не казва за колко време заминава и... това ме разстройва!

– Кога тръгна?

– Няма го вече почти две седмици. Звъни през два-три дни и пита само дали има поща, или дали някой го е търсил. Ако имам късмет, може да се сети да прибави и „как си“.

– А как сте наистина?

Усети усмивка в гласа ѝ.

– Ясно, знам. Държа се, като че ли съм му майка.

– Бащите са... – Ребус заби невидящ поглед в бюрото си – живеят си безметежно, убедени, че с дъщерите всичко е наред. Докато нещо някъде не се пропука. Докато те самите не разсеят блажената заблуда.

– Май сте натрупал доста опит в това отношение.

– И то горчив.

Жената замълча.

– Много ли държите да говорите с него?

– Много.

– Оставете ми телефона си и когато се обади следващия път, ще го подсетя да ви потърси.

– Благодаря. – Ребус ѝ продиктува номерата на домашния си телефон и на мобифона.

– Нещо друго?

– Нищо. Само го помолете да се обади. – Ребус се замисли за миг. – Търсил ли го е някой друг?

– Искате да знаете дали някой друг е искал да се добере до него? Защо?

– Просто... всъщност няма значение. – Не искаше да ѝ каже, че е полицаи. Боеше се да не я подплаши. – Наистина няма причина – повтори той.

Докато затваряше телефона, някой му поднесе още едно кафе.

– Ще подпалиш слушалката.

Пипна я с пръст. Доста бе загоряла. Но в този момент телефонът зазвъня и той пак я грабна.

– Инспектор Ребус.

– Джон, Сайобан е.

– Здравсти! Как вървят нещата?

– Джон, помниш ли онова момче? – Сериозен глас с нотка на предупреждение.

– Кое? – Усмивката изчезна от гласа му.

– Дани Симпсън. Оня със срязания череп. Лакеят на Телфорд.

– Какво за него?

– Току-що научих, че е серопозитивен. Домашният му лекар се обади в болницата.

Кръв в очите на Ребус, в ушите му, по шията...

– Бедното момче. – Гласът му прозвуча спокойно.

– Трябваше да го каже още тогава.

– Кога?

– Когато го карахме в болницата.

– Тогава мозъкът му бе ангажиран с куп други неща, а освен това имаше опасност да загуби част от черупката си.

– За Бога, Джон! Опитай се да останеш сериозен поне за минутка, по дяволите!

Тя почти крещеше и някои колеги от съседните маси го погледнаха озадачено.

– Трябва да си направиш веднага тест за СПИН!

– Спокойно, ще стане. Как е той?

– Изписаха го, но не е добре. Упорито се придържа към версията си.

– Усещам ухание на скъп лосион след бръснене: адвокатът на Телфорд в действие, нали?

– Чарлс Гроул? О, тоя е толкова хлъзгав! Като плужек е, не, като амеба!

– Няма да му прашаш картички за Свети Валентин и така си спестяваш разходите.

– Джон, престани. Не се бави, телефонирай в болницата и се свържи с доктор Джоунс. Ще ти определи приемен час и ще направи теста веднага. Резултатът обаче няма да е окончателен: има три месеца инкубационен период.

– Благодаря ти, Сайобан.

Ребус върна бавно слушалката на място и замислено потропа с пръсти по нея. Страхотно – направо забележително! Ребус полага всички възможни усилия да се добере до Телфорд, прави се на добрия самарянин за един от хората му, заразява се от него със СПИН и умира. Втрени се в тавана.

– Страхотен номер, Господи.

Телефонът пак зазвъня.

– Централата слуша – обяви той.

– Ти ли си, Джон? – Пейшънс Ейткън.

– Само той и никой друг.

– Исках само да се осведомя дали уговорката за тази вечер остава.

– Честно казано, Пейшънс, не съм сигурен дали ще съм... не знам как да...

– Искаш да отмениш срещата, така ли?

– Съвсем не! Просто имам спешна работа в болницата.

– Да, разбирам.

– Не разбираш. Не става дума за Сами, а за мен.

– Какво има? Станало ли е нещо?

И той ѝ разказа за поредния гаден номер на Оня, Големия...

* * *

Тя дойде с него. Болницата на Сами, но друго отделение. Никак не му се искаше да се сблъска с Рона точно сега. Заразен със СПИН... нищо чудно да му забрани да се приближава до леглото на Сами!

Чакалнята светеше от чистота. Стените не се виждаха от информационни табла, а масите – от листовки.

– Трябва да призная, че за колония на прокажени обстановката е доста сносна.

Пейшънс замълча. В чакалнята нямаше други хора. Човек от рецепцията го беше приел, после излезе сестра и записа някои подробности, а сега се отвори друга врата.

– Господин Ребус?

В рамката на вратата стоеше стройна, слаба жена, вероятно доктор Джоунс. Станаха, хванати за ръце, и тръгнаха към нея. Но на половината път Ребус се завъртя на пети и излезе от чакалнята. Пейшънс го настигна едва извън болницата.

– Не искам да зная истината.

– Но, Джон...

– Пейшънс, хайде да не правим от мухата слон. Върху мен пръсна малко кръв и толкова.

Тя не изглеждаше убедена от думите му.

– Трябва да се подложиш на този тест.

– Хубаво... Само че някой друг път, а?

* * *

Върна се на „Ардън Стрийт“ в един часа след полунощ. Вечерята с Пейшънс не се състоя; вместо това се върнаха в болницата и поседяха с Рона. Ребус сключи мълчалив договор с Оня, Големия: „Върнеш ли Сами към живота, ще зарежа пиенето завинаги!“ Закарал бе Пейшънс до дома ѝ. На раздяла тя пак го помоли:

– Направи теста. Събери сили и го направи.

Докато заключваше колата, пред него изскочи неясна фигура.

– Господин Ребус, май не сме се виждали доста отдавна.

Остра брадичка, криви зъби, астматично дишане. Невестулката,

човек на Кафърти. Облечен бе като просяк – чудесен камуфлаж за ролята му в живота: той бе очите и ушите на Кафърти на улицата.

– Трябва да поговорим – продължи Невестулката с ръце в джобовете на сако от туид, шито за човек, най-малко с двайсетина сантиметра по-висок от него. Погледът му бе отправен към входната врата.

– Не и в моя апартамент – отвърна Ребус. Някои неща бяха все пак дълбоко лични.

– Много е студено.

Ребус поклати глава, Невестулката подсмъркна силно и се примири.

– Нападение ли е? – каза той.

– Да – отвърна Ребус.

– Искали са я мъртва, а?

– Не знам. Може.

– Отпада. Един професионалист няма да се прецака така.

– В такъв случай е било предупреждение.

– Трябват ми записките от следствието.

– Невъзможно.

Невестулката сви рамене.

– Не потърси ли ти помощ от господин Кафърти? Или съм объркал нещо конците?

– Не мога да дам записките. Но ще преразкажа основното.

– Давай.

– „Роувър“-600, открадната на „Джордж Стрийт“ онзи следобед. Изоставили са я до гробището Пиърсхил. Свили са касетофона и няколко касетки. Не може да се твърди със сигурност дали крадецът на колата и на касетофона с касетките е един и същ човек.

– Крадци на дребно.

– Вероятно.

Невестулката се замисли.

– Ако е предупреждение... шофьорът трябва да е виртуоз.

– Сигурно – съгласи се Ребус.

– Не е от нашите... Не са останали много такива. „Роувър“-600, а?

Цвят?

– Зелена.

– Задигнали са я от „Джордж Стрийт“, така ли?

Ребус кимна.

– Благодаря. – Невестулката си тръгна, но се обърна и добави: – Ще ми бъде приятно да работим пак заедно, господин Ребус.

Ребус се канеше да каже нещо остро, но се въздържа, нуждаеше се от помощта на Невестулката много повече, отколкото последният – от неговата. Питаше се колко ли лайна още ще трябва да преглътне от Кафърти и докога. Цял живот? Не сключи ли договор с Дявола?

Заради Сами би сторил много повече.

Вкъщи пусна диска с „Рокендрол съркъс“, прескачайки парчетата преди „Стоунс“.

Индикаторът на телефонния секретар премигваше усърдно. Три съобщения: първото беше от Хоган.

– Получи ли резултатите от телефонната компания?

Не и до момента, когато излезе от офиса. Второ съобщение: Абърнети.

– Разбрах, че си ме търсил. Ще се обадя утре.

Ребус се втренчи в телефонния секретар, като че ли му се искаше да го накара някак да измъкне повече от Абърнети, да получи поне намек къде се намира. Секретарят обаче бе преминал на последното съобщение: Бил Прайд.

– Джон, опитах се да се свържа с теб в офиса, оставих съобщение. Но знам, че искаш бърза информация за онези отпечатъци. Пробвай да се свържеш с мен, намирам се на телефон...

Ребус го набра веднага. Беше два часа след полунощ, но Бил ще му прости.

След около минута в слушалката прозвуча сънлив женски глас.

– Извинявам се много – започна Ребус. – Бил там ли е?

– Ще го събудя.

Неясен диалог, после някой вдигна слушалката.

– Искам да знам всичко за отпечатъците.

– Господи, Джон, когато ти казах да се обадиш, не съм имал предвид малките часове на нощта!

– Важно е.

– Знам. Как е тя.

– Все така.

Прайд се прозя шумно.

– По-голяма част от тях са на собственика на колата и жена му. Открихме обаче и още един комплект. Проблемът е, че изглеждат детски.

– Защо мислиш така?

– Имам предвид размера.

– Много възрастни имат малки ръце.

– Може би...

- Улавям скептицизъм.
- Най-вероятна е една от следните две версии. Първата: Сами е ударена от някой, откраднал колата, за да се повози. Знам какво мислиш в момента, но и това се случва. Второ, отпечатьците са на ограбилия колата след удара.
- На детето, взело касетофона и касетите, така ли?
- Да.
- Няма ли някакви други отпечатьци? Дори частични?
- Колата е чиста, Джон.
- А отвън?
- Същите три комплекта отпечатьци на вратите плюс един на Сами отпред. – Нова шумна прозявка. – Какво ще кажеш за твоята теория сега?
- Все още е валидна. Професионалист с ръкавици.
- Помислих и за тая възможност. Но май няма кой знае колко професионалисти наоколо.
- Така е. – Ребус мислеше за Невестулката: „Ползвам услугите на мазен гадняр, за да се добера до вонящ плужек.“ Никога не си бе разрешавал подобно нещо. Този път обаче имаше лични причини.
- Не смяташе, че ще се стигне до съд.

18.

- От адресника му не изскочи ли нещо?
- Бавна работа. Стари номера, вписани са хора, отдавна сменили адресите си или дори починали. Спънахме се и в номера на няколко благотворителни организации, музеи, една или две галерии. – Хоган направи пауза. – А как стоят нещата при теб?
- Ребус отвори чекмеджето си, извади листи от факс.
- Чакаха ме тая сутрин. Тук са „засекретените“ обаждания на Линц – онези, които е искал да останат в тайна.
- Хоган прехвърли набързо списъка.
- За едно обаждане ли говорим или за няколко?
- Току-що започнах да ги преглеждам. Ще елиминираме номерата, на които се е обаждал редовно – интересуват ни изключенията.
- Добро предложение. – Хоган погледна часовника си. – Трябва ли да знам още нещо?
- Две неща. Казах ти за интереса на Специалния отдел към случая,

нали?

– Имаш предвид Абърнети, така ли?

Ребус кимна.

– Вчера се опитах да се свържа с него.

– И?

– Отговориха ми, че е на път за Единбург. Знае новината.

– Искаш да кажеш, че Абърнети души наоколо и вероятно ще ми се стовари на главата, а ти му нямаш доверие. Страхотно. Кое е другото?

– Давид Леви. Говорих с дъщеря му. Не знае къде е баща ѝ. Може да е навсякъде.

– При това с едно на ум по отношение на Линц, а?

– Напълно възможно.

– Дай ми телефонния му номер.

Ребус потупа най-горната папка.

– Ще го намериш тук.

Хоган изгледа мрачно пригответените папки.

– Съкратих нещата максимално – опита се да го утеши Ребус.

– И пак има да ги чета поне месец.

Ребус сви рамене.

– Моят случай стана твой, Боби.

* * *

Хоган си тръгна и Ребус се върна към списъка на телефонната компания. Изключително подробен списък. Много обаждания до адвокатата на Линц, няколко до градска таксиметрова фирма. Пробва някои номера и се свърза с офиси на благотворителни организации. Вероятно е телефонира, за да потвърди оставката си. Открояваха се само няколко единични обаждания: хотел „Роксбъро“ – четириминутен разговор, Единбургския университет – двацет и седем минути. Леви беше говорил с Линц, казал го бе на Ребус, а Линц го бе потвърдил. Да отговориш на обаждане и да издържиш неприятен разговор, колкото и кратък да е той, е едно нещо; сам да го потърсиш в хотела е вече съвсем друга работа.

Номерът от Единбургския университет се оказа телефонен номератор. Помоли да го свържат с факултета на Линц. Имаше късмет: секретарката се оказа стара кримка – работила бе тук повече от двацетина години и се канеше да излиза в пенсия. Да, разбира се, помнеше господин Линц, но той отдавна не се бил обаждал във факултета.

– Всички обаждания до тук минават през мен.

– Не е ли възможно да се е свързал директно с някои от

преподавателите? – настояваше Ребус.

– Никой не е споменавал за разговор с него. Не е останал никой от времето на господин Линц.

– Не поддържа ли връзка с факултета?

– Не съм говорила с него от години, инспекторе. Твърде много години, за да си спомня броя им.

В такъв случай с кого беше говорил повече от двацет минути? Ребус благодари на секретарката и върна слушалката на място. Прехвърли един след друг останалите номера, отделени за проверка: два ресторанта, магазин за продажба на вино, местната радиостанция. Ребус съобщи на администраторката там какво търси и тя му обеща да се постарее. Върна се на ресторантите и помоли да проверят за евентуални резервации, поръчани от Линц.

Телефонът му започна да звъни след около половин час. Първият ресторант: резервация за вечеря за един човек. Радиостанцията: предложили са му участие в програма. Линц отговаря, че ще обмисли предложението, после се обажда, за да го отхвърли. Вторият ресторант: резервация за обяд за двама.

– Двама ли?

– Господин Линц и още едно лице.

– Някаква представа за другото лице?

– Друг господин, доста възрастен като че ли... Извинявайте, не мога да си спомня точно.

– С бастун ли беше?

– Повявайте ми, искрено желая да ви помогна, но тук по обяд е истинска лудница.

– Въпреки това си спомняте за Линц?

– Господин Линц е редовен гост на... беше редовен гост на ресторанта.

– Сам ли идваше или с компания?

– Обикновено сам. Това като че ли не го притесняваше. Носеше си книга.

– Нещо да кажете за гостите му?

– Спомням си една млада жена... може би дъщеря? Или внучка?

– Когато казвате „млада“, разбирате... какво?

– По-млада от него. – Пауза. – Много по-млада.

– За кой ден говорим?

– Не си спомням. – В гласа се промъкна осезаема нотка на нетърпение.

– Цена високо помощта ви, господине. Ще ви отнема само още една минутка. Само един път ли идва с тази жена?

– Извинявайте, викат ме от кухнята.

– Ако се сетите за още нещо...

– Разбира се. Дочуване.

Ребус надраска няколко забележки и набра последния номер.

– Да-а? – Груб глас.

– Кой е?

– Молки. А ти кой си бе, лайно?

Глас някъде отзад: „Тая нова машина се е прецакала. Томи предупреди.“ Ребус върна бавно слушалката на място: ръката му трепереше. „Тая нова машина.“ Томи Телфорд на мотоциклета-симулатор в „Царството на магията“. Пред очите му се заизреждаха снимките на Семейството и от редицата се открие тази на Молки Джордан. Малък нос и очи, разположени в лице като балон. Джоузеф Линц е говорил с някой от хората на Телфорд?! Звънял е в офиса му?! Ребус набра мобифона на Хоган.

– Боби, ако шофираш, намали...

* * *

Хоган донесе закуска – хлебчета с бекон в кафяв плик. Изядоха ги в офиса на отдел „Убийства“ в Сейнт Ленард. Хоган трябваше да е в Лийт: там беше отделено специално помещение за разследване на убийството.

Той обаче искаше папките на Ребус за Линц и беше дошъл лично за тях, следвайки поговорката „На вълка вратът е дебел, защото сам си върши работата“.

– Реших да ти спестя усилията – обяви той.

– Последният джентълмен – похвали го Ребус, оглеждайки съдържанието на хлебчетата. – Прасетата заплашен вид ли са?

– Свих половин парче бекон от тебе. – Хоган измъкна тлъста ивичка от устата си и я захвърли в кошчето. – Пожалих те: холестерол и разни други али-бали, знаеш. Нали си ми приятелче.

Ребус остави хлебчето настрана, отпи от минералната вода – идеята на Хоган за сутрешно пиене – и преглътна. Какво е холестеролът пред СПИН?

– Бърсалката снесе ли нещо?

– Главно скръб. Затръшка се още щом чу новината. – Хоган избърса ръце: край на закуската. – Не е срещала никого от предполагаемите

приятели. Никога не е отговаряла на телефона му. Не е забелязала никаква промяна у него напоследък. Не го смята за масов убиец. Цитирам: „Ако беше убил толкова много хора, щях да зная.“

– Тая добре ли е?

Хоган сви рамене.

– Получих само много положително описание на Линц и признание, че му дължи някаква сума, тъй като ѝ е плащал в аванс.

– Ето един сериозен мотив.

Хоган се усмихна.

– След като говорим за мотиви...

– Добра ли се до нещо?

– Адвокатът на Линц се появи с писмо от банката на починалия. – Тикна към Ребус ксерокопие. – Само преди десетина дни нашият човек е изтеглил в брой пет хиляди долара.

– В брой ли?

– В портмонето му имаше само пет фунта, а у дома му – някъде около трийсетина. Петте хиляди са се изпарили яко дим. Предполагам изнудване.

Ребус кимна.

Хоган веднага свърза петте хиляди долара в брой с Телфорд.

– Точно в стила му! – заяви убедено той. Изнудване? Но къде е връзката? Нещо друго.

Хоган пое нещата в ръцете си: реши да говори с Телфорд.

А Ребус мислеше: пет хиляди долара са много за пряк извършител, но... Питаше се за Линц... Пет хиляди в брой на Телфорд за инсцениране на катастрофа? Мотив: стресни Ребус, изплаши го, накарай го да ме остави на мира. Възможно ли е? Тези разсъждения връщаха Линц – и то доста категорично! – сред списъка на заподозрените.

Ребус не искаше никой да знае за следващата му среща през този ден. Хеймаркит Стейшън беше добро място за такава среща. Пейката на перон първи: там вече го чакаше Нед Фарлоу. Изглеждаше уморен, тревожеше се за Сами. Говориха за нея няколко минути, после Ребус премина на основния въпрос.

– Знаеш за Линц, нали? Убит е.

– Знам, че не ми се обади от вежливост.

– Допускаме изнудване.

Фарлоу видимо се интересува.

– А той не плаща, така ли?

„О, не, платил е като добър човек!“ – мислеше Ребус. Платил е, но

въпреки това някой пак го е искал във от играта.

– Нед, говоря с теб в нарушение на всички действащи правила. Между другото, според тях трябва да те отведе в управлението за разпит.

– Само защото съм го следил няколко дни ли?

– Да.

– Заподозрян ли съм?

– Не, свидетел.

Фарлоу се замисли.

– Една вечер Линц излезе от дома си, за да се обади от уличния телефон наблизо.

Не е искал да използва личния си телефон. Страхувал се е от бръмбари или какво? От засичане на отсрещния номер? Специалният отдел си падаше по бръмбарите.

– И още нещо – продължаваше Фарлоу. – Срещна оная жена на прага си. Тя май го чакаше там. Размениха само няколко думи. Като че ли плачеше, когато си тръгна.

– Опиши я.

– Висока, къса тъмна коса, добре облечена. Носеше куфарче за документи.

– Облекло?

Фарлоу сви рамене.

– Пола и отговарящо по цвят сако. На черни и бели квадрати. Елегантна жена – знаеш какво имам предвид.

Описал беше Кирстин Мийд. Сети се за съобщението, прието от телефонния му секретар: „Не мога да го правя повече.“

– Сега може ли аз да попитам нещо? – прекъсна мислите му Фарлоу. – Онова момиче, Кандис.

– Какво за нея?

– Пита ме дали не се е случило нещо необичайно точно преди да блъсната Сами.

– Е?

– Тя беше необичайното, нали? – Очите му се стесниха. – Тя има ли нещо общо със станалото?

Ребус срещна втренчения му поглед с кимване.

– Благодаря за потвърждението. Коя е тя?

– Едно от момичетата на Телфорд.

Фарлоу скочи рязко и закричи напред-назад по перона. Ребус го изчака търпеливо на пейката. Когато се върна при него и седна отново,

яростта в очите му беше недвусмислена.

– Скри едно от момичетата на Телфорд при собствената си дъщеря?!

– Нямах голям избор тогава. Телфорд знаеше адреса ми. Аз...

– Ти ни използваш! – Фарлоу замълча за миг. – Телфорд го е направил, нали? – Тревожно спокоен глас.

– Не знам – отговори Ребус. Фарлоу пак скочи на крака. – Нед, не искам да.

– Напълно откровено казано, инспекторе, не смятам, че имате някакво право да давате съвети. – Закрачи към изхода и не се обърна дори и когато Ребус го извика.

* * *

Когато влезе в Националния отдел, самолетче от хартия прелетя пред него и се „разби“ в стената. Ормистън бе вдигнал крака на бюрото си. От касетофон върху перваза на прозореца зад Клейвърхаус се лееха кънтри и уестърни. Кларк бе придърпала стол до него и двамата четяха някакъв доклад.

– Къде са асовете на Националния? Тук май са само резервите, а? – Ребус вдигна хартиеното самолетче, поизправи смачкания му нос и го отпрати обратно към Ормистън, който пък искаше да знае какви ги търси тук.

– Осъществявам връзка – отговори му невъзмутимо Ребус. – Шефът ми иска да му докладвам как вървят нещата.

Ормистън погледна Клейвърхаус, който се облегна на стола си с ръце зад тила.

– Познай в коя посока сме я подкарали.

Ребус седна срещу Клейвърхаус, кимайки на Сайобан.

– Как е Сами? – запита тя.

– Все същото – въздъхна Ребус. Клейвърхаус изглеждаше притеснен и Ребус внезапно осъзна, че може да използва естественото съчувствие на хората. Защо не? Нямахше да му е за пръв път: не беше ли потребявал Сами и в миналото? Нед Фарлоу беше напълно прав!

– Отказахме се от наблюдението – обяви Клейвърхаус.

– Защо?

Ормистън изсумтя, но Клейвърхаус го изпревари.

– Много разходи, слаб резултат.

– Заповеди отгоре, така ли?

– Къде са резултатите?

– Оставяме го на мира да си живее сладкия живот, така ли?

Клейвърхаус сви рамене. Ребус се запита дали новината ще стигне до Таравич в Нюкасл. Джейк Таравич ще се възрадва силно. Ще помисли вероятно, че Ребус е изпълнил своята част от сделката и тогава Кандис ще бъде в безопасност. Може би.

– Някакви новини за убийството в нощния клуб?

– Засега поне нищо не го свързва с приятелчето ти Кафърти.

– Не ми е приятелче.

– Както кажеш. Включи чайника, Орми. – Ормистън погледна многозначително към Кларк, но стана неохотно от стола си. Ребус бе усетил напрежението в офиса, но го беше отдал на общата им безрезултатна ангажираност с Телфорд. Сега му стана ясно, че греша. Клейвърхаус и Кларк един до друг, едно цяло. Ормистън оставен сам на себе си, дете, което се опитва да привлече внимание със самолетчета от хартия. Стара песен на Стейтс Куо: „Хартиен самолет“. Но статуквото тук беше нарушено: Кларк беше узурпирала мястото на Ормистън: най-младшият в офиса бе освободен от операцията „приготвяне на чай“!

Ясно беше защо Ормистън е толкова въбсен.

– Чух, че хер Линц обичал да се люлее по дърветата – подхвърли Клейвърхаус.

– Ти ли го измисли, или това е някаква нова шега? – Пейджърът на Ребус забръмча: на дисплея премигваше номерът, на който трябваше да се обади.

Използва телефона на Клейвърхаус. В слушалката нахлуха характерните улични шумове: обществен телефон.

– Господин Ребус? – Гласът на Невестулката.

– Какво има?

– Два въпроса. Каква марка е касетофонът от колата?

– „Сони“.

– С панел, който се сваля ли?

– Да.

– В такъв случай са взели само него, нали?

– Да. – Клейвърхаус и Кларк се бяха вторачили в листите върху бюрото и се правеха, че не слушат.

– А касетите?

– Оперна музика: „Сватбата на Фигаро“ и „Макбет“ от Верди. – Ребус затвори очи, мислеше напрегнато. – Популярна филмова музика и „Великите хитове“ на Рой Орбистън. – Последната беше на съпругата на ограбения. Ребус виждаше ясно пътя на Невестулката. Крадецът ще се

опита да пробута откраднатото в някоя кръчма или на някоя гаражна разпродажба, или на продажба от багажник: на тези разпродажби хората си прочистваха къщите от разни непотребни вещи и джунджурии. Може би ще успее да спипа крадеца. А шофьорът?... Освен ако детето, чиито отпечатьци са по колата и което сигурно е отговорно за свивките, е видяло нещо насочващо. Не е изключено: виси на улицата, подритва камъчета, скучае – изведнъж кола, писък на спирачки, някой изскача от нея и си плюе на петите.

Свидетел. Някой, който би могъл да опише шофьора.

– Добрахме се само до малки отпечатьци, може би на дете.

– Много интересно.

– Ако искаш още нещо, обади се.

Невестулката прекрати разговора.

– „Сони“ е добра марка – пусна въдица Клейвърхаус.

– Част от откраднатото от колата – подаде Ребус. – Може да се намери.

Ормистън бе приготвил чая. Ребус тръгна за стол и зърна преминаващ по коридора. Пусна стола, изтича в коридора и сграбчи ръката му.

Абърнети се завъртя бързо, видя кой е и се отпусна.

– Страхотен номер, синко – поклати глава той. – Кокалчетата на ръката ти са остри като зъби. – Заотваря обвивката на дъвката.

– Какви ги вършиш тук?

– Посещение на добра воля. – Абърнети погледна отворената врата и закрачи към нея. – А ти?

– Работя.

Абърнети зачете на глас надписа на вратата: „Отдел за разследване на криминални престъпления“.

– Страхотно – възкликна той развеселено, оглеждайки офиса и хората в него от прага. Приключи с огледа и влезе с ръце в джобове и с Ребус отзад. – Абърнети от Специалния отдел. Тази музика е много добра идея: пускате я при разпити и съсипвате успешно инстинкта за живот на заподозрения. – Хилеше се и оглеждаше помещението, като че ли се канеше да се мести в него. Чашата, предназначена за Ребус, кротуваше на ъгъла на близкото бюро. Абърнети я вдигна, отпи, направи гримаса на отвращение и задъвка енергично дъвката си. Тримата полицаи от Националния бяха като част от замръзнала за миг жива картина. В този момент те изглеждаха обединени: появата на Абърнети бе възстановила загубеното някъде единство.

И за този подвиг му бяха нужни не повече от десетина секунди!

– Върху какво работите? – Мълчание. – Вероятно съм разбрал надписа погрешно – не спираше Абърнети. – Там сигурно пише „Отдел пантонима“.

– Какво можем да направим за вас? – запита Клейвърхаус с равен глас и враждебност в очите.

– Не знам. Джон ме вкара тук.

– И Джон ще го изкара – намеси се Ребус, хващайки го за ръката. Абърнети се освободи, свивайки юмруци. – Само една дума в коридора, моля те.

Абърнети се хилеше срещу него.

– Обноските правят човека, Джон.

– А вас кое ви прави? – обади се Сайобан Кларк. Абърнети обърна бавно глава, погледна я.

– Нормален човек със златно сърце и трийсет голе-е-еми сантиметра способност. – Продължаваше да се хили.

– За да се напаснат с вашите трийсет голе-е-еми точки коефициент на интелигентност – довърши го тя и се върна към доклада пред себе си. Ормистън и Клейвърхаус избухнаха в смях, Абърнети изхвърча гневно от стаята, Ормистън потупа приятел-ски Кларк по гърба. Ребус се застоя няколко секунди, за да се наслади на отново обединеното трио, после се впусна след човека на Специалния.

– Кучка! – изригна Абърнети през зъби. Той крачеше бързо към изхода.

– Приятелка ми е.

– А се говори, че си подбиращ приятелите... – Абърнети поклати разочаровано глава.

– Защо се върна?

– Трябва ли да питаш?

– Линч е мъртъв, случаят – приключен от твоя гледна точка.

Излязоха от сградата.

– Е, и?

– Защо се върна? – не се предаваше тоя инат Ребус. – Какво не може да се свърши с телефон или факс?

Абърнети спря, обърна се и го изгледа втренчено.

– Недовършени неща.

– Няма такива. – Абърнети се усмихна невесело и извади ключ от джоба си. Когато наближиха колата му, изключи с дистанционното и обезвреди алармата.

– Абърнети, какво става?

– Нищо тревожно от твоя гледна точка. – Той отвори страничната врата.

– Радваш ли се, че е мъртъв?

– Какво?

– Линц. Как приемаш убийството му?

– Никак. „Линц мъртъв? Прекрасно!“ Задрасквам го от списъка.

– Отпрати му недвусмислено предупреждение в разговора с него.

– Не е истина.

– Подслушвахте ли телефона му? – Абърнети изсумтя презрително.

– Знаехте ли, че ще го убият?

Абърнети се обърна към Ребус.

– На теб какво ти пука? Но ще ти отговоря: не. На отдел „Убийства“ в Лийт се отвори работа, а ти си извън играта. Край – точка.

– Пътят на плъховете е трънът в задника ви, нали? Много неприятно, ако тая мръсотия изскочи на повърхността и овони тая страна, пък и света, а?

– Господи! Какво ти става? Я поеми дъх. – Абърнети влезе в колата, затвори вратата. Ребус не помръдна. Двигателят се включи гладко, прозорецът на Абърнети се плъзна надолу. Ребус бе готов.

– Изстреляха те на повече от шестстотин километра да предотвратиш нещо недовършено – недостатъчно добре прикрито – Пътя на плъховете, така ли?

– Е, и?

– Има едно много голямо недовършено нещо, нали? – Ребус направи многозначителна пауза. – Освен ако знаеш кой е убиецът на Линц.

– Оставям го на вас, момчета.

– Тръгваш към Лийт, нали?

– Трябва да говоря с Хоган. – Абърнети го гледаше втренчено. – Страхотно копеле си ти, а? Твърдо като скала – може би трябва да прибавя и гаден егоист.

– Какво искаш да кажеш?

– Ако моята дъщеря лежеше в болница, едва ли щях да се сещам за полицейската си работа.

Ребус се наведе рязко към отворения прозорец, но Абърнети натисна педала, колата излетя. Стъпки отзад: Сайобан Кларк.

– Прав му път! – подхвърли тя, взряна след нея. От прозореца на Абърнети щръкна пръст. Тя веднага отговори с два. – Не исках да се обаждам в офиса. – започна тя, обръщайки се към Ребус.

– Вчера направих теста – излъга Ребус.

– Ще бъде отрицателен.

– Ти положителна ли си?

Тя се усмихва по-дълго, отколкото тая дребна игра на думи заслужаваше.

– Ормистън изхвърли чая ти, заяви, че ще дезинфектира чашата.

– Абърнети въздейства така на всички около него. – Погледна я. – Не забравяй, Клейвърхаус и Ормистън работят в екип от години.

– Знам. Май хормонът е ударил Клейвърхаус, но ще му мине. Междувременно няма да е лесно.

– Стъпвай на пръсти. – Обърнаха се и закрачиха към входа. – И не му разрешавай да те подмами в килера с метлите.

19.

Ребус се върна в Сейнт Ленард, установи, че там всичко върви добре и в негово отсъствие и се отправи към болницата с тениската на доктор Морисън в найлонова торбичка. В стаята на Сами бе поставено трето легло, в което лежеше старица. Макар и в съзнание, тя се вирише с неподвижен поглед в тавана. Рона седеше до леглото на Сами с книга в ръка.

Ребус погали леко дъщеря си по косата.

– Как е тя?

– Без промяна.

– Смятат ли да правят други изследвания?

– Като че ли не.

– Така ли ще я зарежат? Така ли ще остане?

Примъкна стол и се отпусна на него. Това бдение край леглото на Сами беше се превърнало в нещо като ритуал. Тук се усещаше почти... идваше му наум думата „уютно“. Стисна ръката на Рона, поседя почти мълчаливо двайсетина минути и тръгна да търси Кирстин Мийд.

* * *

Намери я в офиса ѝ в катедрата по френска филология: проверяваше писмени работи. Седеше на голямо бюро до прозореца, но когато го видя, се премести до масичката за сервиране на кафе, около която бяха наредени половин дузина столове.

– Седни – покани го тя и Ребус я послуша.

– Получих съобщението ти – уведоми я той.

- Това вече едва ли има някакво значение, нали? Човекът е мъртъв.
- Знам, че си говорила с него, Кирстин.
- Тя го погледна.
- Моля?
- Чакала си го пред дома му. Добре ли си поприказвахте?
- Бузите ѝ пламнаха. Тя кръстоса крака, придърпа ненужно ръба на полата си към коленете.
- Да – призна тя най-сетне. – Ходих до дома му.
- Защо?
- Защото исках да го видя отблизо. – Погледна го предизвикателно.
- Реших, че може би ще прочета истината на лицето му... ще ми я подкаже изразът в очите му. Или – кой знае? – нещо в тона на гласа му.
- Успя ли?
- Тя поклати глава.
- Не открих прозорче към душата му.
- Какво му каза?
- Представих му се.
- И той?
- Тя кръстоса ръце на гърди.
- „Скъпа мадам, бихте ли била така добра да се изпарите?“
- Беше ли достатъчно добра?
- Да. Защото в този момент разбрах нещо съществено, което нямаше нищо общо с въпроса за истинската му самоличност. Нещо друго.
- Какво?
- Че е на края на силите си. – Тя кимаше замислено. – Стигнал беше предела. – Пак го погледна. – Усетих, че вече бе способен на всичко.

* * *

Наблюдението на „Флинт Стрийт“ се беше провеждало открито и тук беше проблемът. Нуждаеха се от операция под дълбоко прикритие. Ребус реши да пообиколи района.

Жилищният блок срещу кафенето на Телфорд и залата с игрите имаше само една врата. Заключена беше и Ребус натисна наслука един от звъниците – на него беше изписано името Хедърингтън. Почака, после пак го натисна. В микрофона прозвуча глас на възрастна жена:

– Кой звъни?

– Госпожа Хедърингтън? Детектив-инспектор Ребус от отдела за борба с престъпността – отговарям за вашия район. Може ли да поговорим за охраната на блока? Наоколо станаха няколко кражби с взлом и

жертвите са все възрастни хора.

– Какъв ужас! Бихте ли се качил при мен?

– На кой етаж?

– Първият.

Вратата забръмча и Ребус я отвори.

Госпожа Хедърингтън се оказа дребна и крехка на вид жена, но с ясни очи и сигурни движения. Тя го очакваше на прага на малък, добре поддържан апартамент. Всекидневната се отопляваше от електрическа печка с два реотана. Ребус се приближи до прозореца: „Царството на магията“ беше точно срещу него. Съвършено място за наблюдение. Престори се, че проверява прозорците.

– Изглеждат наред. Винаги ли са затворени така?

– Открехвам ги малко през лятото и когато ги мия. След това обаче винаги ги обезопасявам.

– Предупреждавам ви официално за нещо много важно и ви моля да не го забравяте. Идват разни хора, звънят, представят се за такива или онакива. В такива случаи винаги изисквайте личната им карта и не отваряйте, докато не сте сигурна с кого имате работа.

– Но как да го направя със заключена врата?

– Да си пускат личната карта в пощенската кутия.

– А вашата лична карта? Не сте ми я показал.

Ребус се усмихна.

– Правилно. – Показа ѝ я. – Понякога човек не може да познае фалшификата. Ако не сте сигурна кой е насреща ви, не отключвайте вратата и повикайте полиция. – Огледа се. – Имате телефон, нали?

– В спалнята е.

– Има ли прозорци там?

– Да.

– Може ли да погледна?

И прозорецът на спалнята бе обърнат към „Флинт Стрийт“. Върху тоалетката бяха пръснати туристически брошури, а до вратата се бе кротнал малък куфар.

– Ще пътувате ли?

Ако апартаментът е празен, вероятно би могъл да прехвърли хората от екипа тук.

– О, само за няколко дни в края на седмицата.

– Но прекарани на някое интересно място, нали?

– В Холандия. Няма да видя цъфнали лалета, но какво от това? Винаги съм мечтала един ден да отида там. Е, налага се да летя от

Инвърнес, неприятно е, но пък е по-евтино. Признавам, доста пътувах, откакто почина съпругът ми.

– Защо не ме вземете като придружител? – Ребус пак й се усмихна добросърдечно. – И този прозорец е наред. Ще огледам вратата, за да преценя дали има възможност за допълнителни ключалки. – Влязоха в тесния коридор.

– Тук сме големи късметлии – подхвърли тя. – Не е имало случай на влизане с взлом или каквото и да било от този сорт. – Нищо чудно, като се вземе предвид, че Томи Телфорд е собственикът. – А и този алармен бутон си върши работата. – Ребус се вторачи в стената до входната врата. Голям червен бутон. Забелязал го беше, но реши, че е за стълбищното осветление или нещо подобно. – Трябва да го натискам при всяко посещение, без значение чие.

– Натиснахте ли го, когато... – Ребус отвори вратата и се озова пред две яки горили.

– О, да – изчурулика госпожа Хедърингтън. – Винаги го правя.

* * *

Доста учтиви бяха, като се вземе предвид професията им на биячи. Ребус се легитимира и обясни защо е тук. Не забрави да ги попита кои са и те го информираха, че са „представители на собственика на сградата“. Познаваше ги добре: Кени Хустън и Али Корнуел. Хустън, по-грозният от двамата, отговаряше за портиерите на Телфорд, а Корнуел с впечатляващия си обем на борец тежка категория беше просто един от биячите. Шоуто бе проведено с чувство за хумор и добро разположение на духа и от двете страни. Придружиха го до изхода. Томи Телфорд стоеше на другата страна на улицата и клатеше показалец. Някакъв минувач го закри от Ребус – в следващия миг той го разпозна, но беше вече твърде късно. Отвори уста да закрещи, после видя Телфорд да отпуска глава, вдигайки ръце към лицето си. Пищеше неистово.

Ребус пресече пътя тичешком, обърна рязко минувача към себе си: Нед Фарлоу. От ръката му се изплъзна бутилка. Хората на Телфорд ги заобиколиха, но Ребус стискаше твърдо ръката на Фарлоу над лакътя.

– Арестувам този човек – обяви той. – Той е мой, ясно ли е?

Срещу него се зъбеха поне една дузина изкривени от ярост и безсилие мутри. Томи Телфорд бе паднал на колене.

– Закарайте шефа си в болница – нареди по-спокойно Ребус. – Аз ще отведа тоя в управлението...

* * *

Нед Фарлоу седеше с доволна физиономия в една от килиите: сини стени, мръсно кафяво близо до тоалетната.

– Киселина, така ли? – Ребус крачеше напред-назад в килията. – Киселина, казваш? Това твое разследване трябва да те е побъркало!

– Той го заслужава.

Ребус го изглежда гневно.

– Нямаш представа какво направи преди малко!

– Знам точно какво направих.

– Той ще те убие.

Фарлоу сви рамене, демонстрирайки пълно безразличие.

– Арестуван ли съм?

– Моли се за това, синко. Искам да стоиш настрана, за да останеш жив. Ако не се бях случил там. – Но не искаше дори да мисли за това. Погледна Фарлоу. Гледаше любовника на Сами, който току-що бе провел напълно безполезна фронтална атака срещу Телфорд.

Сега Ребус трябваше да удвои усилията си – иначе Нед Фарлоу ще увеличи трупове в моргата. Не искаше светът да посрещне Сами с такава новина, когато тя се върне в него.

* * *

Потегли с колата към „Флинт Стрийт“, паркира настрана от нея и продължи пеша. Телфорд владееше мястото: по този въпрос нямаше две мнения. Не напразно беше давал апартаментите си под наем само на възрастни хора: така бе осигурил пълен контрол над тях. Запита се дали Кафърти при същите обстоятелства щеше да се сети за алармен бутон. Вероятно не. Кафърти не бе тъп, но действаше главно по инстинкт. Томи Телфорд едва ли би направил нещо без предварително планиране и подготовка.

Наблюдаваше „Флинт Стрийт“, търсеше слабо място във веригата около Телфорд. Вися десетина минути, превърна се почти в ледена шушулка и едва тогава се сети за по-добро решение на проблема. Свърза се по мобифона с една от градските таксиметрови фирми. Представи се и запита дали Хенри Уилсън е на смяна. Да, на смяна беше. Ребус помоли дежурната да го свърже с Хенри. Просто и лесно.

Уилсън се появи десет минути по-късно. От време на време пиеше в „Окс“: как съчетаваше любовта си към чашката с професията на таксиметров шофьор не беше много ясно, но това си бе негов проблем. За

щастие Ребус обикновено откликваше навреме на вика му за помощ и оглаждаше нещата. Уилсън му дължеше безброй услуги. Той беше висок, едър мъж с късо подстригана черна коса и дълга черна брада. Червендалесто лице и карирани ризи. Ребус го наричаше за себе си „Дърваря“.

– Нуждаеш се от превоз, така ли? – запита Уилсън, когато Ребус се настани до него.

– Първо се нуждая от затопляне. – Уилсън наду отоплението. – И второ, искам да използвам таксито ти за прикритие.

– Искаш да остана тук ли?

– Да.

– А машинката да цъка, а?

– Хенри, имаш проблем с двигателя. Таксито ти е извън играта до края на следобеда.

– Спестявам за Коледа – заоплаква се Дърваря, но Ребус му затвори устата със строг поглед, нетърпящ възражения. Едрият мъж въздъхна примирено и вдигна вестник от седалката. – Помогни ми поне да избира няколко победителя. – Запрелиства страниците с надбягванията.

Престояха повече от час в края на „Флинт Стрийт“ с Ребус на предната седалка. Той разсъждаваше така: паркирано такси с пътник отзад събужда подозрения. Такси с двама отпред отваря разни възможности: човек може да помисли, че си почиват или са в края на смяната – два таксиметрови шофьори си разменят лафове и съдържанието на термос чай.

Ребус отпи от чашата и потръпна: Уилсън сигурно е сипвал захар направо от захарницата в тоя термос!

– Обичам сладкото – оправда се той. На скута му лежеше отворен пакет пържени картопки с дъх на чесън.

Най-сетне в улицата влязоха два „Рейндж Роувъра“. Зад волана на първия седеше Хадоу, счетоводителят и касиерът на Телфорд. Хадоу слезе и потъна в „Царството на магията“. На мястото на пътника се мъдеше огромно, жълто плюшено мече. Хадоу излезе, повел Телфорд със себе си. Ръцете на Телфорд бяха бинтовани, а лицето – покрито с парчета марля: създаваше се впечатление, че се е накълцал при бръснене. Явно беше обаче, че няма намерение такава дреболия като някакво си нападение с киселина да попречи на бизнеса му. Хадоу задържа задната врата, докато Телфорд се намъкна вътре.

– Настъпи нашият час, Хенри – обади се Ребус. – Ще следваш онези два „Рейндж Роувъра“. Дръж се колкото е възможно по-далеч от тях.

Те са толкова високо над земята, че ще можем да ги виждаме добре над всичко, по-ниско от автобус на два етажа.

И двата „Рейндж Роувъра“ напуснаха „Флинт Стрийт“. Трима от „войниците“ на Телфорд се бяха разположили във втората кола: Ребус разпозна Хубавеца. Другите двама, изглежда, бяха ново попълнение на бойните редици. Добре облечени, добре подстригани. Стопроцентови бизнесмени.

Конвоят се отправя към центъра и спря пред хотел. Телфорд размени няколко думи с хората си, но влезе сам в него. Колите останаха отпред.

– Ще влизаш ли? – запита Уилсън.

– Ще ме забележат – поклати глава Ребус. Шофьорите на „Роувърите“ бяха излезли от колата, на вид за да изпушат по цигара, но погледите им зорко следяха влизащите и излизащите от хотела.

Двама вероятни клиенти надникнаха в таксито, но Уилсън поклати тъжно глава.

– Тук щях да направя куп пари – промърмори той. Ребус му предложи цигара и той я прие със сърдито изсумтяване.

– Браво! – възкликна Ребус и Уилсън погледна към хотела. Отговорничката на паркинга говореше на Хадоу и Хубавеца с изваден бележник. И двамата почукваха часовниците си, опитваха се да я омаят с мъжки чар. Две жълти линии до бордюра на тротоара: паркирането забранено двайсет и четири часа на денонощие.

Хадоу и Хубавецът вдигнаха примирено ръце, размениха набързо няколко думи и потънаха в „Роувърите“. Хубавецът направи кръгово движение с ръка: изясняваше на другите двама в колата, че само ще обикалят около хотела. Жената не тръгна, докато двете коли не напуснаха терена. Хадоу говореше по мобифона: без съмнение информираше шефа си за най-новите развития.

Интересно, не се опитаха да се наложат на служителката със сила, нито пък направиха опит да я подкупят. Граждани с уважение към закона: друго от правилата на Телфорд. Още една разлика от хората на Кафърти, нито един от тях нямаше да се предаде така бързо.

– Сега ще влезеш ли? – запита Уилсън.

– Няма смисъл, Хенри. Телфорд вече е в нечия спалня или апартамент. Хора като него сключват сделки зад плътно затворени врати.

– Този ли е Томи Телфорд?

– Чувал ли си за него?

– Шофьорите на таксита чуват разни неща. Той иска таксиметровия

бизнес на Големия Гер. – Уилсън замълча няколко секунди. – Е, официално Големия Гер няма бизнес, нали знаеш как е.

- А как смята Телфорд да му отнеме бизнеса?
- Като подплаши шофьорите или ги подмами на своя страна.
- А как стои въпросът с твоята компания?
- Почтена, законна и сваятна, господин Ребус.
- Телфорд още не се ли е заинтересувал от нея?
- Още не.
- Ето ги, идват.

На улицата се появиха двата „Рейндж Роувъра“. От жената не се виждаше и следа. Няколко минути по-късно от хотела излезе Телфорд заедно с японец с шръкнала коса и яркосин костюм. Носеше чанта за документи, но не изглеждаше като бизнесмен. Може би заради слънчевите очила в късния зимен следобед или заради цигарата в ъгъла на устните. Двамата мъже се настаниха отзад в първата кола. Японецът се наведе напред и дръпна ушите на мечока, подхвърляйки вероятно някаква шега. Но Телфорд, изглежда, бе забравил някъде чувството си за хумор.

– Ще ги следваме ли? – запита проклетият Дървар. Зърна израза на лицето на Ребус и запали двигателя.

Отправяха се на запад от града. Ребус вече се сещаше за крайната цел на пътуването, но искаше да знае откъде ще минат. Оказа се, че почти следват пътя, който преминаха тогава с Кандис. Тя не бе разпознала нищо до Джунипър Грийн, но и нямаше какво да спре погледа ѝ дотам. На „Слейтфорд Роуд“ задната кола даде мигач и спря.

– Какво да правя? – запита Уилсън.

– Мини край тях, отклони се в първата лява пресечка и обърни колата. Ще ги чакаме да минат край нас.

Хадоу беше влязъл в будка за вестници. Разказът на Кандис се повтаряше. Странно е и това, че Телфорд разреши да прекъснат деловото пътуване. И коя е споменатата от Кандис сграда, толкова интересна за Телфорд и компания? Ето я, безименна тухлена сграда. Склад? Имаше куп причини, обясняващи интереса на Томи Телфорд към един склад. Хадоу престоя в магазина три минути по часовник – Ребус го засече педантично. Никой не излезе, следователно забавянето му не се дължи на наличие на опашка. Хадоу се върна в колата и малкият конвой продължи пътя си. Отправиха се към Джунипър Грийн, а оттам – към клуба „Пойнтигам“. Нямаше смисъл да се влачат зад тях: колкото повече се отдалечават от града, толкова по-очевидно ще стане съмнителното присъствие на таксито отзад. Ребус нареди на Хенри да завие и да го откара

до бара „Окс“. Преди да потегли, Уилсън смъкна стъклото на прозореца от неговата страна.

– Сега вече квит ли сме? – запита той.

– До следващия път, Хенри. – Ребус влезе в бара. Настани се на висок стол пред бар-плота на фона на дневната телевизионна програма и в компанията на барманката Маргарет и поръча голяма чаша кафе и гожево, царевичен хляб и червено салатно цвекло.

Ребус мислеше за японския бизнесмен, който изобщо не изглеждаше като такъв. Той като че ли беше изграден изцяло от остри ръбове, лицето му бе сякаш издялано с длето.

Като възстанови сили, Ребус извървя пеша разстоянието от бара до хотела, пусна котва в прекалено скъп бар срещу него и го постави под наблюдение. Уби времето с безценната помощ на мобифона. Преди да изтощи батериите докрай, успя да се обади на Хоган, Бил Прайд, Сайобан Кларк, Рона и Пейшънс и се канеше да говори с някого от управлението на Торфихен, за да научи нещо за оная тухлена сграда на „Слейтфорд Роуд“. Изтекоха два часа и той счупи личния си рекорд за бавно пиене: две кока-коли, по една на час. В бара нямаше много хора и никой не му обръщаше внимание. Музикално оформление: безконечно въртяща се лента. Когато „Рейндж Роувърите“ спряха пред хотела, „Психобиец“ се изпълняваше за трети път. Телфорд и японецът стиснаха ръце, поклониха се леко един на друг. После Телфорд и хората му очистиха терена.

Ребус излезе от бара, пресече улицата и влезе в хотела точно когато вратите на асансьора се затваряха пред господин Яркосиния. Ребус се отпрати към рецепцията, показва картата си.

– Как се казва господинът, който току-що се прибра?

Администраторката трябваше да направи справка.

– Господин Мацумото.

– Първо име?

– Такеши.

– Кога пристигна?

Тя пак провери в дневника.

– Вчера.

– Докога ще стои?

– Още три дни. Вижте, трябва да извикам шефа си...

Ребус поклати глава.

– Не е нужно, благодаря ви. Ще имате ли нещо против да постоя малко във файето?

Тя поклати глава и Ребус се отпусна на диван там, осигуряващ му чудесна възможност за наблюдение на рецепцията през двойната стъклена врата. Мацумото беше в града заради сделката с „Пойнтигам“, но Ребус надушваше нещо друго. Според Хю Малахайд за клуба се натискаше някаква корпорация, но Мацумото изглеждаше далечно от какъвто и да било законен бизнес. По някое време той се появи на рецепцията в бял костюм, черна, отворена на врата риза, елегантно палто с подплата и колан, вълнен кариран шал и с цигара в уста, която запали извън хотела. Вдигна яката на палтото и закрачи, последван от Ребус. Оставиха зад гърба си повече от километър и половина: Ребус непрекъснато проверяваше дали някой не следва него. Напълно възможно беше Телфорд да пусне кучетата си след Мацумото: в техния свят доверието в партньора е куха дума. Но ако го бе сторил, то трябва да е прибегнал до услугите на Невидимия или на истински виртуози в тази област. Мацумото не се правеше на турист, не се шляеше. Навел глава, за да се защити от студения единбургски вятър, той явно крачеше към определена цел.

Изчезна в някаква сграда и Ребус спря да проучи стъклената врата, зад която се виждаше широко стълбище, покрито с червен килим. Знаеше къде се намира, нямаше нужда от надписа над вратата, съобщаващ на неосведомените: „Казино Морвена“. В неотдашното минало негодник на име Топър Хамилтън владееше казиното, а управител му беше някой си Манделсън. Но Хамилтън се оттегли, а Манделсън офейка. Новият собственик беше все още неясна фигура – допреди няколко минути. Сега вече Ребус знаеше с голям процент сигурност, че няма да сгреша, ако зад крещящия надпис постави Телфорд и японския му приятел Мацумото. Огледа се: сред паркираните коли не се виждаха „Рейндж Роувъри“.

– По дяволите! – промърмори си той, блъсна въртящата се врата и заизкачва стълбите срещу нея.

* * *

Фоайето на горния етаж беше работно място на двама бодигарди, които определено се чувстваха доста неудобно в необичайната за тях униформа от черни костюми, бели ризи и папийонки. Единият, слаб и подвижен, осигуряваше скорост и гъвкаво маневриране, другият, борец тежка категория, осигуряваше силата зад скоростта. Ребус изглежда премина бариерата на огледа им и бе пропуснат. Купи чипове за двайсет фунта и влезе в игралната зала.

Някога тя трябва да е била гостна на къща от седемнайсетия век.

Два огромни еркерни прозореца с богато украсени корнизи, свързващи най-малко шестметрови кремави стени с пастелно розов таван. Сега тя обслужваше игрални маси, слугите и робите им. Карти, зарове, рулетка – богат избор, няма що. „Домакини“ кръстосваха между масите, приемаха поръчки за алкохол. Беше сравнително тихо: комарджиите приемаха порока си сериозно. Нямаше кой знае колко хора, но клиентите представяха май целите Обединени нации, събрани накуп. Палтото на Мацумото беше изчезнало в гардеробната и белият му костюм се открояваше сред насядалите около рулетката. Ребус се настани между двама мъже на масата с картите, поздравявайки с кимане. Раздаващият картите, уверен в себе си младеж, посрещна новото попълнение с усмивка. Ребус спечели първата ръка. Загуби втората и третата. Спечели четвъртата. Подканващ глас в дясното му ухо:

– Нещо за пиене, господине?

„Домакинята“ се бе навела към него, предлагайки му щедро възможност да надникне в дълбоко изрязаното ѝ деколте.

– Кока с лед и лимон. – Престори се, че я проследява със сладен поглед, но всъщност оглеждаше залата. Седнал беше веднага на масата: не искаше да привлича ненужно внимание – откъде да знае дали някой от хората тук няма да го познае?

Излишно се безпокоеше. Познаваше само Мацумото, който в момента потриваше ръце, преди да прибере чиповете, притиквани към него от крупнето. Ребус се закотви за осемнайсет. Раздаващият стигна до двайсет. Никога не бе имал вкус към хазарта. Пробвал беше залагания на футбол, коне, понякога беше опитвал късмета си и на лотария. Но игралните автомати не го интересуваха, нито пък игрите на покер, разигравани понякога в офиса след работа. Открил беше други начини да губи парите си.

Мацумото загуби и произнесе нещо като ругатня, при това прекалено високо за възприетите неписани правила на залата. Мършавата маймуна от двете мутри във фойето веднага подаде глава от вратата, но Мацумото не се впечатли, а когато господин Мършавият разбра кой нарушава спокойствието, бързо-бързо би отбой. Мацумото се изсмя: английският му може и да беше беден, но той знаеше много добре, че има власт на това място. Заговори на японски, кимайки, търсейки погледите на другите. „Домакиня“ му поднесе голяма чаша с уиски и лед и той ѝ подаде два чипа за бакшиш. Крупнето предлагаше на всички около рулетката да направят залаганията си. Мацумото се успокои и се върна към работата в момента.

Поръчката на Ребус се забави и нищо чудно: колата е необичайно питие за тази зала. Спечели две ръце и се почувства малко по-добре. Стана да си вземе питието и другите разбраха, че следва да го изключат от следващото раздаване.

– Откъде сте? – запита той младата жена. – Не мога да определя акцента ви.

– От Украйна.

– Добър английски.

– Благодаря. – Обърна гръб и се отдалечи. Ясно, на разговорите тук не се гледа с добро око. Логично е – те отклоняват овцете за доброволно стригане от ножиците на собствениците.

Украйна ли? Дали и тя не е част от вноса на Таравич? Като Кандис. Внезапно му се изясниха няколко неща. Мацумото се чувстваше тук като у дома си, познаваха го. Персоналът внимаваше с него, следователно имаше власт – имаше Телфорд зад себе си. А последният се стремеше да поддържа доброто му настроение. Е, не постигна кой знае какво след толкова много труд, но пак е нещо.

В залата влезе някой – някой, когото Ребус познаваше! Доктор Колхун, от всички хора на света! Той зърна веднага Ребус и на лицето му се изписа страх. Колхун: в болнични според деканата, а всъщност в принудителна отпуската без адрес. Колхун, който знаеше къде отведоха Кандис!

Ребус се втрени в него, кръглото човече заситни с препъвване към вратата, а зад нея заподмята задник в смешен тръст.

Дали да се спусне след него или да остане при Мацумото? Кой е от по-голямо значение за него в момента: Кандис или Телфорд? Ребус остана. Но след като Колхун е в града, няма начин да не се добере до него.

След час и четвърт игра се замисли дали да не осребри чек за още чипове. Загуби двайсет фунта за по-малко от час и нищо чудно: Кандис не спираше да се бори за местенце в препълнената му глава. Прекъсна и тръгна към редицата от игрални автомати, но светлините и бутоните го победиха. Още два фунта потънаха в черна дупка само за две минути. Ето защо клубовете и кръчмите предпочитат игрални автомати. Томи Телфорд бе избрал печеливш бизнес. „Домакинята“ се появи отново, за да се осведоми не иска ли още нещо за пиене.

– Благодаря – отклони поканата той. – Май много е заспало тук тая вечер, а?

– Рано е – реагира тя. – Почакайте да мине полунощ...

Нямаше как да виси тук толкова дълго. Мацумото обаче го изненада приятно: вдигна ръце, ливна свеж поток японски думи, кимаше,

хилеше се и събираше чиповете си. Осребри ги и излезе. Ребус изчака трийсетина секунди, преди да го последва. Пожела бодро „Лека нощ“ на странната двойка бодигарди и заслиза по стълбите, усещайки погледите им в гърба си до последното стъпало.

Мацумото закопчаваше палтото, после уви шала около врата си. Вървеше към хотела. Ребус спря внезапно, навел рамене под товара на умората: денят му беше много, много дълъг. Замисли се за Сами, за Линц, за Невестулката, за времето, изтичащо между пръстите му за едно нищо.

– Майната му! Стига с тая игра на стражари и апаша за днес!

Завъртя се на пети и закрачи към колата си. „Десет години по-късно“: „Прибирам се вкъщи“.

Имаше най-малко двайсетина минути пеша до „Флинт Стрийт“ с много стръмни улици и вятър, тази вечер изпълнен с луда злоба към човешкия род. Градът бе стихнал: хората се свиваха мълчаливо по автобусните спирки, студенти дъвчеха печени или пържени картофи с пикантен сос. Няколко самотни души маршируваха към домовете си с походка на пияни. Ребус се спря, огледа се озадачено, смръщил вежди. Не остави ли „Сааба“ тук? Положителен беше... не, не! Думата бе придобила зловещ нюанс⁸. Сигурен беше – да сигурен! – тук беше оставил колата си. Точно на мястото на паркирания черен „Форд Фиеста“ зад онова мини.

Но от нея нямаше и следа.

– А, хиляди дяволи! – избухна той. Нямаше начупени стъкла по асфалта, което означава, че не са действали с тухла, за да я отворят. Ще има да го поднасят в службата, без значение дали ще я намери или не. Мина такси и той го спря, но после си спомни, че няма нито стотинка и го освободи.

Апартаментът му на „Ардън Стрийт“ не беше кой знае колко далеко, но ако знаеше какво го чака, щеше да избяга вдън земя.

20.

Заспа във фотьюйла край прозореца на всекидневната, дръпнал завивка до врата си. Там го завари и резкият звън, който го извлече от дълбините на безпаметен сън. Нужно му беше време, докато се ориентира и разбере, че се звъни на вратата му. Изправи се на крака със

8. Игра на думи: positive – 1. положителен; 2. заразен със СПИН. – Б. пр.

залитане, нахлузи панталоните.

– Добре де, идвам! – извика той вече в коридора. – Поспри малко топката.

Отвори вратата и се озова пред Бил Прайд.

– Господи, Бил, това нашествие да не е някакъв вид изкривено отмъщение? – Ребус гледаше невярващо часовника си: два часа и петнайсет след полунощ!

– Не, Джон, за съжаление – отговори Прайд. Изразът и гласът му подсказаха на Ребус, че се е случило нещо много лошо.

Нещо наистина много лошо.

* * *

– Не съм пил от седмици.

– Сигурен ли си?

– Напълно. – Ребус не отклоняваше поглед от този на главен инспектор Джил Темплър. Намираха се в офиса ѝ в управлението на Сейнт Ленард. Там беше и Прайд: без сако, с навити ръкави на ризата. Джил Темплър изглеждаше все още замаяна, несъвзела се след насилствено прекъснат сън. Ребус вървеше напред-назад в малкото свободно пространство пред бюрото ѝ, не можеше да се задържи на едно място.

– Цял ден съм пил само кока-кола и кафе!

– Наистина ли?

Ребус прекара нетърпеливо пръсти през косата си. Чувстваше се зле, главата му пулсираше. Не смееше обаче да помоли за таблетка парацетамол и вода: веднага щяха да го приемат като признаци на махмурлук.

– Хайде, Джил, не усещаш ли, че се повтаряш? Пак са ме вкарали в клопка!

– Кой разреши наблюдението?

– Никой. Извърших го в свободното си време.

– Как така?

– Шефът ми разреши кратка отпуската.

– За да ходиш при дъщеря си. – Тя замълча. – Във връзка с нея ли е цялата история?

– Може би.

– Този господин... – хвърли поглед на бележките си – Мацумото е свързан с Телфорд. А според теб Телфорд е зад нещастieto с дъщеря ти, нали?

Ребус удари с юмрук по стената.

– Това е капан, разбери! Най-старият трик в света! Още не съм видял истински изпитан капан. Сигурно има нещо, нещо не в реда на нещата, нещо недоизкусурено... – Обърна се към колегите си. – Трябва да ме пуснете да отида там, да се огледам.

Темплър погледна Бил Прайд, той скръсти ръце и се съгласи, свивайки рамене. Но тук се играеше играта на Темплър, тя беше старшият офицер. Почука замислено с писалка по зъбите си, после я пусна на бюрото си.

– Ще се съгласиш ли на кръвен тест?

Ребус преглътна.

– Защо не? – отвърна той след кратка пауза.

– Да тръгваме тогава – подкани тя, ставайки от стола си.

* * *

Случило се беше следното: на път към хотела Мацумото бил смъртоносно блъснат на една от пресечките от кола с превишена скорост. Шофьорът не спира, поне не веднага. Намират колата само на около двеста метра от мястото на произшествието, стъпила на тротоара с предните колела. Там е била изоставена с отворена врата откъм шофьора.

Марка: „Сааб“-900, добре известна на половината полиция на Лоудиан и Брьдърс.

Вътре колата vonяла на уиски, върху мястото на пътника отпред се търкаляла капачката от бутилката. Но от нея и шофьора нямало и следа. Само колата и на около двеста метра от нея – трупът на японския бизнесмен.

Нямаше свидетели и нищо чудно: странична улица посред нощ. „Добре изпитано“ – помисли Ребус.

– Той не мина по тая улица на отиване към казиното – каза той на глас. – Темплър стоеше до него с отпуснати рамене и с ръце в джобовете на палтото си: студено й беше.

– Е, и?

– Защо е минал оттук? Не е логично, така удължава пътя си.

– Може би е искал да разгледа нощен Единбург – подхвърли Прайд.

– Какви са предположенията за времето на произшествието? – запита Ребус.

Темплър се поколеба.

– Има известен допуск за грешка.

– Виж какво, Джил, знам, рискуваш много. Не трябваше да ме довеждаш тук, нямаш право да отговаряш на въпросите на заподозрян

номер едно. – Ясно му беше колко много можеше да изгуби Темплър: в Шотландия имаше над двеста главни инспектори мъже и само пет главни инспектори жени. Много я следяха под лупа, много чакаха провала ѝ. Вдигна безпомощно ръце. – Нима ще оставя колата си почти до трупа на блъснатия дори и да съм пиян?

– Възможно е да не си разбрал, че си ударил някого. Чуваш тъп удар, загубваш контрол, качваш колата на тротоара и някакъв инстинкт за самосъхранение ти прошепва, че е време да продължиш пеша.

– Работата е там, че не съм пил от дни. Оставих колата до „Флинт Стрийт“. Взели са я оттам. Има ли следи от насилие по нея?

Темплър замълча.

– Не, разбира се! – отговори си Ребус сам. – Професионалистите не оставят следи. Но не е възможно да запалят двигателя с поглед. Ето къде трябва да търсите.

Колата беше откарана на буксир. Сутринта криминалистите от лабораторията ще плъзнат по нея като мравки по бучка захар.

Ребус се изсмя невесело, поклати глава.

– Страхотно, нали? Направо великолепно! Първо удрят Сами и го правят така, че да изглежда като пътно произшествие, сега пък се опитват да ме заковат за същото! Гениално, няма що!

– Кои са „те“?

– Телфорд и хората му.

– Не каза ли, че са сключвали някакви сделки с Мацумото?

– И той е като тях, Джил. Гангстери до един.

– Какво ще кажеш за Кафърти?

Ребус се намръщи.

– Какво за Кафърти?

– Има ти зъб от стари времена. По този начин с един удар убива два заека: забожда теб и удря по Телфорд.

– Смяташ ли наистина, че съм закован, забоден – или там както го казваш?

– Както виждаш, не те обвинявам поради липса на доказателства. – Тя замълча. – А и никой не би могъл да го стори на този етап. Каква работа имаше Мацумото с Телфорд?

– Нещо във връзка с голф-клуб – поне на пръв поглед. Някакви японци искат да го закупят и Телфорд им разчиства пътя. – Неволно потрепери: трябваше да метне палто върху самото си. Разтри механично горната част на ръката си: оттам бяха взели пробата, за да определят нивото на алкохола в кръвта му. – Ако се претърси хотелската стая на

починалия, има шанс да се изрови нещо.

– Направихме го вече – обади се Прайд. – Нищо.

– Кой скапаняк изпратихте?

– Отидох лично – заяви Джил Темплър с леден глас. Ребус наведе извинително глава. Тя имаше за какво да се хване, логиката изискваше да го признае: Мацумото въртеше някакъв бизнес с Телфорд – жертвата бе свързана с Телфорд! Ребус се замисли. Двамата се бяха разделили любезно, Мацумото изглеждаше щастлив и спокоен в казиното. Нищо не подсказваше разрыв между тях. Тогава защо? Какво печелеше Телфорд от смъртта на японеца?

Само едно: отгърсва Ребус от гърба си.

Темплър беше споменала Кафърти. Способен ли беше Големия Гер на подобен ход? Какво печели? Урежда стари сметки с Ребус, създава главоболия на Телфорд, може би печели „Пойнтигам“ и японската сделка за себе си.

Постави на везните евентуалните печалби на Телфорд и Кафърти от случая „Мацумото“. Блюдото с Кафърти натежа рязко – направо удари в земята.

– Да се прибираме в управлението – наруши мълчанието Темплър.

– На път съм да получа измръзване първа степен.

– Да се прибирам ли вкъщи?

– Още не сме свършили с тебе, Джон – отвърна тя, докато влизаше в колата. – Едва сме започнали.

Но в края на краищата го оставиха на мира. Още не бяха предявили обвинение. Все още им предстоеше доста работа. Но Ребус знаеше, че могат да скалъпят обвинение срещу него, стига да поискат. Следил беше Мацумото. Имаше за какво да отмъщава на Телфорд. Познаваха го, знаеха, че не му е чужд усетът към поетичната справедливост, материализирана в едно съобщение до Телфорд чрез прегазване на някого, свързан с него.

Джон Ребус пак беше солидно натикан в добър капан. Добре, дори елегантно построен. Везните внезапно се наклониха към Телфорд, позтънчения от двамата негодници.

Телфорд.

Ребус се отби при Фарлоу, преди да излезе от управлението. Буден беше.

– Докога ще стоя тук? – запита той.

– Колкото е възможно по-дълго.

– Как е Телфорд?

– Дребни изгаряния. Не очаквай да направи оплакване. Иска те на улицата.

– Пусни ме тогава.

– Нед, не се прави на голям умник. Ако се наложи, ние ще отправим обвинение. Нямаме нужда от Телфорд.

Фарлоу го погледна.

– Ще ме обвиниш ли?

– Видях всичко? Непредизвикано нападение срещу невинен.

Фарлоу изсумтя презрително, после се засмя.

– Каква ирония! Обвиняваш ме, за да ме запазиш. – Замълча. – И няма да мога да ходя при Сами, нали?

Ребус поклати глава.

– Не бях се сетил. – Фарлоу го погледна. – Истината е, че тогава изобщо не мислех. Просто го направх. Направих го и това е. А когато го направих, се почувствах... не намирам точната дума... блестящо – не, брилянтно. Направо страхотно!

– А после?

Фарлоу сви рамене.

– Какво „после“? То е само остатъкът от живота ми.

* * *

Ребус не се прибра вкъщи, знаеше, че няма да заспи. И тъй като нямаше кола, не можеше да се впусне в още едно от безцелните си нощни пътешествия. Отиде в болницата и седна до леглото на Сами. Вдигна ръката ѝ, постави я на лицето си и замря така.

По някое време влезе една от сестрите на смяна и го запита има ли нужда от нещо. Попита я дали случайно не би могла да му услужи с таблетка парацетамол.

– В болница сме, господине – напомни му тя с усмивка. – Ще се опитам да ви помогна.

21.

В десет часа Ребус трябваше да се яви за нов „разговор“ в Сейнт Ленард и когато пейджърът му изпищя в осем и петнайсет, реши, че го привикват оттам. Оказа се обаче, че трябва да позвъни на моргата в Каугейт. Свързаха го веднага с доктор Кърт.

– Май улучих джакпота – съобщи му Кърт.

– Да разбирам ли, че започваш работа върху Мацумото?

– Наказание за греховете ми. Джон, относно ония празни приказки.

Празни са, нали?

– Не съм го убил.

– Радвам се да го чуя. – Кърт като че ли търсеше думи. – Има някои проблеми от етичен характер, разбира се, така че няма как да предложи директно да прескочиш насам.

– Има нещо, което искаш да видя, така ли?

– Не мога да го кажа точна така. – Кърт се изкашля ненужно. – Но ако случайно се окажеш тук... а по това време сутрин няма хора.

– Тръгвам.

От моргата го дележа само десет минути бърз ход. Кърт го чакаше във фойето.

Стените на помещението бяха облицовани с бели плочки, облени с ярка светлина, отразяваща се в неръждаемата стомана на пособията там. Два от плотовете за дисекция бяха празни, на третия беше проснато голото тяло на Мацумото. Ребус се приближи и замря, стреснат от гледката.

Татуировки.

И не само някакъв си жалък гайдар в шотландска носия върху ръка на моряк. Тези тук бяха произведения на изкуството и се разстилаха по целия торс на мъртвия. Розови и червени пламъци изригнаха от свирепоразтворена паст на зелен люспест дракон, който покриваше рамото и се спускаше надолу към китката. Задните му крака стигаха до врата, предните се опираха на гърдите, а около него се носеха по-малки дракони на фона на планината Фуджи и отражението ѝ във вода. Имаше още множество йероглифи и маскиран шампион по кендо. Кърт надяна гумени ръкавици и подкани Ребус да последва примера му. Обърнаха тялото и пред очите им се разкри галерията на гърба: маскиран артист и въоръжен до зъби боец; няколко цветя в характерен японски стил. Дватама мъже стояха като истукани, хипнотизирани от гледката пред очите им.

– Зашеметяващо, нали? – обади се Кърт.

– Феноменално.

– Ходил съм няколко пъти в Япония, чел съм доклади на разни конференции.

– Можеш ли да кажеш нещо за това тук?

– Отчасти. Работата е там, че татуировките – особено в такъв мащаб – обикновено са доказателство за принадлежност към някоя гангстерска група.

– Да не би да имаш предвид Триадата?

– Японското название е Якудза. Погледни тук. – Кърт вдигна лявата ръка на трупа. Кутрето беше отрязано при първата става: остатъкът от пръста бе покрит с грубо зараснала кожа.

– Наказание за провал, нали? – запита Ребус. Думата Якудза подкачаше из главата му като гумена топка между четири бетонни стени. – От време на време се намира причина да се отреже по някой и друг пръст.

– Има нещо такова – съгласи се Кърт. – Реших, че няма да е лошо да хвърлиш един поглед.

Ребус кимна, втренчен в трупа.

– Нещо друго?

– Още не съм го започнал. На пръв поглед всичко изглежда напълно стандартно: следи от сблъсък с движещо се превозно средство. Счупени ребра, фрактури по ръцете и краката. – Ребус забеляза неприлично бяла кост, прерязала мускулите и кожата на един от прасците. – Много вътрешни разкъсвания. Вероятно шокът го е довършил. – Кърт се замисли. – Трябва да известя професор Гейтс. Сигурно никога не е виждал такова чудо.

– Може ли да използвам телефона? – запита Ребус.

* * *

Имаше една жена, която вероятно знаеше доста за Якудза – житейската ѝ цел, изглежда, бе трупане на сведения за гангстерските банди по света. Набра телефона на Мириам Кенуърти от Нюкасъл.

– Татуировки и липсващи пръсти, така ли? – запита тя.

– Бинго.

– Якудза.

– Липсва само горната част на кутрето. Наказание за отклонение от правилата, прав ли съм?

– Не съвсем. Те си го правят сами: начин да изразят съжаление за сторена грешка. Не съм много сигурна дали знам достатъчно за този техен обичай. – В телефонната слушалка зашумоля хартия. – Ровя из бележките си – поясни тя.

– Какви бележки?

– Когато свързвах бандите по света, различните култури и вярвания, наложи се да направя задълбочено изследване – възможно е да съм отбелязала нещо характерно за Якудза. Да ти се обадя по-късно?

– Колко по-късно?

– Пет минути.

Ребус ѝ даде номера на телефона на Кърт, после седна и зачака. Кабинетът на доктора нямаше вид на офис: по-скоро наподобяваше шкаф, в който може да се влиза. Върху бюрото му бяха струпани папки, а от върха на купчината го гледаше надменно диктофон и нова кутия ленти. Смърдеше на цигари и застоял въздух. По стените бяха закрепени графици за съвещания, пощенски картички, две репродукции в рамки. Обикновена работна дупка: Кърт прекарваше по-голяма част от времето си другаде.

Ребус извади визитката на Колхун и пробва домашния и служебния му телефон. Според секретарката той все още боледуваше.

Може би, но изглежда беше достатъчно здрав, за да се разведрява в едно от казината на Телфорд. Едва ли е съвпадение.

Кенуърти бе чисто злато.

– Якудза е, няма грешка – потвърди тя. – Деветдесет хиляди членове, разделени на две хиляди и петстотин групировки. Безмилостни, но в същото време високоинтелигентни и изтънчени. Пирамидална структура, почти недостъпна за аутсайдери – нещо като тайно общество. Дори имат средно управленско ниво, наречено Сокайя.

Ръката на Ребус бягаше по белия лист, запълваше го бързо с безценната информация.

– Как се пише последното?

Тя издиктува думата по букви.

– В Япония притежават тъй наречените гостни „пачинко“ – нещо като комарджийски зали – и имат пръст в по-голяма част от другите не-легални, но сладки дейности.

– Освен ако не ги изрежат оттам. А извън Япония?

– Записала съм, че вкарват в Япония скъпи уникали за продажба на черния пазар там, както и откраднати произведения на изкуството, които предлагат на богати купувачи.

– Спри за малко. Спомена, че Таравич е започнал с контрабанда на икони от Русия, нали?

– Искаш да кажеш, че надушваш връзка с Якудза?

– Томи Телфорд ги разкарваше насам-натам. Има един склад тук, в който като че ли всички са се вторачили, а към него прибави и клуб за игра на голф.

– Какво има в склада?

– Още не е ясно.

– Изясни го.

– В списъка ми е. Нещо друго? Тези гостни „пачинко“... Да не са нещо като зали за развлечения.

– Почти.

– Още една връзка с Телфорд: той монтира игрални автомати в половината кръчми и клубове по източния бряг.

– Смяташ, че от Якудза са го оценили като човек, с когото могат да въртят сделки – познах ли?

– И аз не знам. – Ребус безуспешно се опита да задуши напираша прозявка.

– Май е още много рано сутринта за решаване на големи проблеми. Той се засмя.

– Права си. Благодаря за помощта, Мириам.

– Удоволствието беше мое. Дръж ме в течение на нещата.

– Разбира се. Нещо ново за Таравич?

– Пълно затишие. Освен това не се чува нищо и за Кандис, съжалявам.

– Благодаря ти още веднъж.

– Дочуване.

Кърт стоеше на прага без престилка и ръкавици: от ръцете му се носеше приятен аромат на сапун.

– Не мога да направя много нещо сам, ще трябва да изчакам другите. – Погледна часовника си. – Какво ще кажеш за една ранна закуска?

* * *

– Джон, опитай се да бъдеш обективен. Медиите ще се нахвърлят върху нас като освирепели от глад псета. Сещам се за няколко журналисти, готови да заложат дясната си ръка, за да те заковат.

Шефът, старши полицейски офицер Уотсън, беше в стихията си. Отпуснал едро тяло зад бюрото със скръстени на гърди ръце, той приличаше на огромен каменен Буда. Периодичните кризи, които Ребус му сервираше от време на време, бяха калили Фермера и той се беше научил да приема спокойно по-незначителните удари на живота.

– Ще ме отстраните временно – обяви Ребус – не му се случваше за пръв път. Допи кафето, предложено му любезно от шефа, но задържа голямата керамична чаша в ръце. – А после ще започнете следствие.

– Не веднага – коригира го изненадващо Уотсън. – Първо искам твоето изявление, говоря за пълно и откровено обяснение на последните ти действия, причини за интереса ти към господата Мацумото и Томас Телфорд. Всичко за случая с дъщеря ти, всички твои подозрения и –

първо и преди всичко! – основания за тези подозрения. Телфорд вече е наел адвокат, задаващ неудобни въпроси за ненавременната кончина на общия ни японски приятел. Адвокатът... – Уотсън погледна за помощ Джил Темплър, седнала до вратата с гневно стиснати устни.

– Чарлс Гроул – подаде тя с безизразен глас.

– Гроул, а, да. Разпитвал е хората в казиното и е бил снабден с описание на човек, влязъл там веднага след Мацумото и излязъл непосредствено след него. Изглежда убеден, че този човек си бил ти.

– Вие оспорвате ли го? – запита заинтригувано Ребус.

– Ще говорим по въпроса, когато приключим собствените си разследвания. Но не можем да го игнорираме до безкрайност и ти го знаеш.

– Запитахте ли някого какво прави Мацумото тук?

– Работи за консултантска фирма в областта на мениджмънта. Тук е по работа: приключване на последната фаза за покупко-продажба на клуб за игра на голф.

– Придружен плътно от Томи Телфорд.

– Джон, нека не се разсейваме със странични...

– Мацумото е член на Якудза, сър. До този момент съм ги виждал само на телевизионния екран. Сега изведнъж те се телепортират от плът и кръв в Единбург! – Ребус замълча многозначително. – Това не ви ли интересува? Изобщо ли не ви безпокои? Не знам, може би греша в подреждането на нещата по важност, но ми се струва, че се плацикаме като деца в локви, когато всеки миг може да ни помете мощна приливна вълна!

Докато говореше, неволно увеличаваше натиска върху порцелановата чаша и в един момент тя се счупи в ръцете му, парче от нея полетя към пода, той трепна от болка, пое дъх и измъкна друго, забито в дланта му. Капки кръв се понесоха към шефския килим. Джил Темплър тръгна към него с протегната ръка.

– Дай да ти помогна.

Той се дръпна рязко от нея.

– Не!

Прекалено рязко и почти с вик. Зарови в джоба си за кърпичка.

– Имам пакет хартиени кърпички в чантата си.

– Няма нужда. – Кръв капеше по обувките му, Уотсън каканижеше нещо за пукнатина в чашата; Темплър не снемаше втренчен поглед от него. Той притисна бялата памучна тъкан върху раната.

– Ще прескоча до тоалетната да я измия – може ли?

– Разбира се, Джон. Сигурен ли си, че си добре?

– Ще се оправя.

Раната не бе дълбока и студената вода спря кръвотечението. Изсуши я с хартиени кърпи, които после пусна в тоалетната и изчака, докато водната струя ги повлече надолу по канала. Потърси комплект за бърза помощ и покри разреза с няколко лейкопласта. Сви юмрук, отпусна го и се вгледа в дланта си: нито следа от просмукване на кръв. Засега ще трябва да се задоволи с това.

Върна се на бюрото си и се вгледа в паметта си – както му препоръча Уотсън. Джил Темплър го отмина, после спря, явно решила, че има нужда от няколко мили думи.

– Никой от нас не смята, че ти си го сторил, Джон. Но подобно нещо... Японският консул задава въпроси... Трябва да спазим процедурата, нямаме избор.

– В края на краищата всичко опира до политиката, нали? – Ребус мислеше за Джоузеф Линц.

* * *

На обяд се отби при Нед Фарлоу – попита го няма ли нужда от нещо. Фарлоу поиска сандвичи, книги, вестници и компания. Имаше изнурен вид, изтощен беше от принудителното обездвижване. Може би скоро ще се сети да поиска адвокат. А всеки адвокат можеше да го измъкне от килията за нула време.

Ребус предаде доклада си на секретарката на Уотсън и се отправи към гарата. Едва бе извървял няколко крачки, когато до него спря „Рейндж Роувър“ и Хубавецът го подкани да влезе. Ребус погледна към задната седалка и погледът му срещна този на Телфорд. Изпришеното му лице лъщеше от мазила против изгаряне: изглеждаше като Джейк Таравич, измъкнат в последния момент от котел с вряща вода.

Ребус се поколеба: не беше проблем да се върне в полицейското с кратък спринт.

– Влизай – повтори „любезното“ подканване Хубавецът. Ребус нямаше навика да отхвърля безплатни покани и се подчини.

Хубавецът завъртя волана и пое в обратна посока. До него отпред бе привързан здраво големият жълт плюшен мечок.

– Вероятно не си струва да моля да оставите Нед Фарлоу на мира, познах ли? – подхвърли Ребус.

Телфорд мислеше за друго.

– Той иска война – ще си я получи.

– Кой?

- Шефът ти.
- Не работя за Кафърти.
- Хайде де!
- Аз го тикнах в затвора.
- И не спря да се срещаш с него по всяко време на денонощието.
- Не съм убил Мацумото.

Телфорд го погледна и не беше трудно да се отгатне, че едва сдържаше желанието да го удари.

- Знаеш, че не съм го направил – продължаваше да упорства Ребус.
- Какво искаш да кажеш?
- Защото ти го направи и искаш аз да... – навърташе Ребус.

В следващия миг ръцете на Телфорд се склочиха около врата му. Ребус го отхвърли с просто свиване на раменете, опита се да го закове върху седалката – невъзможен подвиг при движеща се кола. Хубавецът удари спирачки, излезе и измъкна Ребус на тротоара. Телфорд ги последва с кръвясали от ярост очи.

– Няма да разреша да ми лепнеш и това! – реवेशе той. Колите намаляваха скорост, през стъклата им надничаха любопитни физиономии, пешеходците предвидливо пресичаха забързано на другия тротоар.

– Но кой тогава? – Гласът на Ребус трепна озадачено.

– Кафърти! – съскаше Телфорд. – Двамата с Кафърти! Опитвате се да ме вкарате в капан!

– Повтарям: не съм аз.

– Шефе – гърчеше се до тях Хубавецът, – да сменим сцената, а? – Откритото любопитство на хората наоколо явно го изнервяше. Телфорд схвана болката му и поотпусна рамене.

– Влизай в колата! – озъби се той на Ребус. Ребус не помръдна, вторачен в него. – Всичко е наред – влизай. Само ще ти покажа някои неща.

И Ребус, най-налудничавото ченге в света, се подчини отново.

Известно време в колата царуваше тишина: Телфорд наместваше превръзката на ръката си, пострадала по време на тротоарната битка.

– Не смятам, че Кафърти иска война – обади се Ребус.

– Защо си толкова сигурен?

„Защото склучих сделка с него – не той, а аз ще те вкарам в панделата!“

Движеха се на запад. Ребус се опитваше да не мисли за възможните крайни цели на пътуването.

– Бил си в армията, нали? – запитва внезапно Телфорд. Ребус кимна.

– Парашутно-десантни части, после в специалните части. Без участие в

акции – само обучение. – „Добре е информиран!“ – помисли Ребус.

– И накрая реши да станеш ченге – уточни Телфорд, изгледа самото си и провери възела на връзката: беше се успокоил напълно. – Работата е там, че в структури като армията и полицията човек трябва да се подчинява на заповеди. Чух, че не си много добър в това отношение. Няма да останеш дълго на тая работа – системата ще те изплюе. – Погледна през прозореца. – Какви са плановете на Кафърти?

– Нямам представа.

– Защо следеше Мацумото?

– Защото се връзваше с теб.

– Отделът за криминални разследвания се отказа от наблюдението.

– Ребус замълча. – Но ти нямаш спирачка. – Обърна се рязко към него. – Защо?

– Защото се опита да убиеш дъщеря ми.

Телфорд се втренчи в него.

– Това ли е причината?

– Нед Фарлоу ѝ е приятел. Затова се опита да те ослепи.

Телфорд сподави изпълнен с невяра невесел смях и заклати глава.

– Нямам нищо общо с дъщеря ти. Къде е причината?

– Да стигнеш до мен. Тя ми помогна с Кандис.

Телфорд се замисли.

– Добре, разбирам защо мислиш така. Не вярвам, че думата ми ще тежи пред теб, но заявявам все пак, че не знам абсолютно нищо за дъщеря ти. – Замълча и настъпилата относителна тишина в колата се наруши от вой на сирени някъде наблизо. – Заради това ли отиде при Кафърти?

Ребус не го удостои с отговор, Телфорд прие мълчанието му като потвърждение на подозренията си и се усмихна.

– Спри – нареди той и Хубавецът изпълни заповедта, а и пътят пред тях бе блокиран – полицаи отклоняваха движението по страничните улички. Ребус си даде сметка, че от известно време усеща силна миризма на дим. До този момент жилищните блокове скриваха пожара от него, но сега вече го видя. Той свирепстваше на мястото, където Кафърти държеше такситата си. Бараката-офис бе превърната в пепел. Сервизната работилница отзад бе на път да загуби покрива си от гофрирана ламарина. Редица таксита горяха весело.

– Бихме могли да продаваме билети – подхвърли Хубавецът. Телфорд откъсна поглед от зрелището и се обърна към Ребус.

– Пожарната доста ще се изпоти. Два от офисите на Кафърти горят едновременно – погледна небрежно часовника си – в момента, както и

хубавата му къща. Не се безпокой, изчакахме, докато жена му излезе да пазарува. На хората му бе предявен ултиматум: или напускат града, или ще хранят лешоядите. – Той сви рамене. За мен няма значение какво ще изберат. Осведоми Кафърти: за него повече няма място в Единбург!

Ребус навлажни устни.

– Току-що заяви, че те обвинявам погрешно за дъщеря си. А ако ти грешиш за Кафърти?

– Защо не се събудиш? Нападението при „Меган“, после Дани Симпсън. Кафърти го кара с дърварската секира.

– Дани обвини ли директно хората на Кафърти?

– Той знае, каквото знам и аз. – Тупна леко Хубавеца по рамото. – Обратно в базата. – После погледна Ребус. – Имам още едно малко съобщение за Кафърти, което искам да отнесеш в „Барлини“. Ето какво заявих на хората му: всеки от тях да напусне града до полунощ – не вземам пленници. Смятам, че бях достатъчно почтен и ясен. – Той се отпусна назад, видимо много доволен от себе си. – След петнайсетина минути имам делова среща и ще трябва да те откарам до „Флинт Стрийт“, съжалявам.

– С босовете на Мацумото, нали?

– Ако искат „Пойнтигам“, ще трябва да преговарят с мен. – Погледна Ребус. – Това важи и за теб. Мисли логично: кой би те искал бесен срещу мен? Кафърти! Блъска дъщеря ти, после и Мацумото. Премисли нещата и пак ще говорим.

Замълчаха. Ребус наруши паузата след две минути.

– Познаваш ли Джоузеф Линц?

– Боби Хоган го спомена.

– Говорил е по телефона с офиса ти на „Флинт Стрийт“.

Телфорд сви рамене.

– Ще повтора отговора, който дадох на Хоган. Може да е сбъркал номера. Но каквото и да е, не съм говорил с никакъв бивш нацист.

– Не ползваш само ти този офис. – Ребус улови в огледалото погледа на Хубавеца и се обърна към него. – Ти какво ще кажеш?

– Чувам това име за пръв път.

На „Флинт Стрийт“ беше паркирана кола – огромна бяла лимузина с тъмни стъкла. Над багажника имаше телевизионна антена, а тасовете бяха боядисани в розово.

– Мили Боже! – възкликна Телфорд. – Погледни му само най-новата играчка! – Той забрави напълно Ребус, излезе от колата и се отправи към мъжа, който се измъкваше от задната врата на лимузината. Бял

костюм, панамена шапка, дебела пура и яркочервена риза от мек плат с индийски десен. Но въпреки това погледът неволно се вторачваше в белязаното лице и очилата със сини стъкла. Телфорд коментираше облеклото, колата, дързостта му и Розовият се разтапяше от удоволствие. Той обгърна раменете на Телфорд и го поведе към пищно украсения вход на заведението. Но се спря за миг, щракна с пръсти, обърна се към лимузината и протегна ръка.

От нея сега се измъкваше жена. Къса черна рокля, скъпи черни чорапогачи, пухкаво кожено палто. Таравич прокара собственически ръка по гърба ѝ, Телфорд я целуна по врата. Тя се усмихваше, очите ѝ бяха леко разфокусирани и замъглени. После Таравич и Телфорд се обърнаха като по команда към „Рейндж Роувъра“ и се втреничиха в Ребус.

– Разходката приключи, инспекторе – обяви Хубавецът, напомняйки му, че е време да освободи колата. И той слезе, без да сменя поглед от Кандис. Но тя дори не погледна към него: гушеше се в Розовия, отпуснала глава на гърдите му. Той продължаваше да я опипва отзад и роклята ѝ ритмично се вдигаше и смъкваше. Таравич бе впил нагъл поглед в Ребус, лицето му бе изкривено в цинична гримаса. Ребус закрачи към тях, Кандис най-сетне го зърна и в очите ѝ запърха страх.

– Инспекторе – обади се мазно Таравич, – радвам се на новата ни среща. Идваш да освободиш невинната девойка от змея, познах ли?

Ребус не му обърна внимание.

– Ела, Кандис. – Протегна леко потрепваща ръка към нея. Тя го погледна и поклати бавно глава.

– Защо? – запита тя и Таравич я възнагради с целувка.

– Беше отвличена. Имаш всички основания да подадеш жалба.

Таравич се изсмя и я поведе към входа.

– Кандис. – Ребус хвана ръката ѝ, но тя я издърпа и последва повелителя си в заведението.

Двама от трепачите на Телфорд блокираха входа.

– Хайде, Ребус, без евтин героизъм – подхвърли Хубавецът зад гърба му и го подмина.

* * *

Ребус се върна в полицейското управление на Сейнт Ленард и първата му работа бе да занесе храна и вестници на Нед Фарлоу, а после полицейска кола го откара до Торфихен. Потърси детектив-инспектор Шъг Дейвидсън и го намери в офиса на отдел „Убийства“ – изглеждаше скапан от умора и безсилен гняв.

- Някой подпали пища за таксита – съобщи му той.
- Имаш ли представа кой?
- Собственост е на Джак Скалоу. – Изгледа го подозрително с присвити очи. – Май се опитваш да ми кажеш нещо, а?
- Кой е истинският собственик на пищацата?
- Не задавай излишни въпроси.
- Само още един: кой се опитва да измести Кафърти насила?
- Носят се разни приказки...
- Ребус се облегна на бюрото му.
- Томи Телфорд започва открита война и тепърва кърви ще се лят – освен ако го спрем.
- Ние ли?
- Искам да ме откараш на едно място – обяви Ребус.

* * *

Шъг Дейвидсън беше щастливо женен за разбираща жена и имаше деца, които го виждаха много по-рядко, отколкото заслужаваха. Миналата година удари джакпот: спечели четиридесет хиляди долара от лотарията и организира щедра разпивка в управлението, а остатъка внесе на банкова сметка.

Ребус не работеше с него за пръв път. Дейвидсън бе старателно ченге, но му липсваше достатъчно въображение, за да стане наистина добър. Сега едва си пробиваха път към мястото на пожара. Ребус го помоли да спре на около два километра от местопроизшествието.

- Какво има? – запита Дейвидсън.
- Точно това чакам да ми кажеш. – Ребус гледаше втренчено тухлената сграда, към която Томи Телфорд бе проявил такъв голям интерес.
- Фабриката на Маклейн – обясни веднага Дейвидсън.
- Но що за чудо е тя?

Дейвидсън се усмихна.

- Наистина ли не знаеш? – Отвори колата и го подкани да слезе. – Следвай ме, ако искаш да разбереш.

На портала провериха старателно личните им карти. Ребус отбеляза повишените мерки за сигурност: видеокамери, монтирани на ъглите на сградата, наблюдаваха обширно пространство и засичаха всяко движение в границите му. Охраната на портала проведе кратък телефонен разговор и скоро при тях дойде придружител с бяла престилка. Прикрепиха картончета за посетители към саката си и обиколката на фабриката започна.

– Не идвам за пръв път тук – довери му се Дейвидсън. – Ако искаш мнението ми, по-добре е това място да се държи в тайна от обществеността.

Изкачваха стъпала, крачеха по безкрайни коридори. Навсякъде се сблъскваха със засилена охрана: охранители ги проверяваха и отключваха врати, камери отбелязваха всяка тяхна стъпка. Ребус бе истински озадачен: отвън сградата изглеждаше толкова обикновена. А и нищо особено не се случваше.

– Къде се намираме, във Форт Нокс или какво? – промърмори той впечатлен. В този момент водачът им подаде бели манти, всички влязоха в някаква лаборатория и Ребус постепенно схвана същността на нещата.

Пред лабораторните плотове работеха хора, изследваха епруветки с различно съдържание, записваха си нещо. Тук имаше сложни, странни на вид апарати, но въпреки това помещението наподобяваше училищна лаборатория в по-голям мащаб.

– Добре дошъл в най-голямата фабрика за наркотици в света – обяви тържествено Дейвидсън.

Което не беше съвсем точно: това тук бе само най-голямата легална фабрика за хероин и кокаин в света.

– Лицензирани сме от правителството – обясни водачът им. – През 1961 година се постигна международно споразумение, според което на всяка страна в света се разрешава наличието само на един производител на наркотици и ние сме този единствен производител за Великобритания.

– Какво произвеждате? – запита смаян Ребус, оглеждайки дългата редица заключени хладилници.

– Разни неща: метадон за пристрастените към хероин, успокоителни лекарства за раждащи жени. Опиати за облекчаване страданията на болните от рак и кокаин за медицински процедури. Компанията започва дейността си по време на кралица Виктория: произвеждали са лауданум, опиева тинктура.

– А днес?

– Годишното ни производство е около осемдесет тона опиати – обяви гордо водачът им. – Както и около тон чист кокаин.

Ребус потри замислено чело.

– Сега разбирам нуждата от сериозна охрана.

Водачът им се усмихна.

– Охраната ни е изключително добра.

– Никакви опити за влизане с взлом досега, така ли?

– Няколко пъти, нищо особено – справихме се сами.

„Може би – мислеше Ребус, – но не сте имали работа с Томи Телфорд и Якудза... поне все още.“

Ребус закричи бавно из лабораторията, усмихна се и кимна на някаква жена, която като че ли просто стоеше там, без да върши нищо.

– Каква е тази? – запита той придружителя.

– Медицинската ни сестра. Дежурна резерва е.

– Защо?

Водачът кимна към човек, зает с един от апаратите.

– Изработва много силен наркотик, еторфин. Сестрата разполага с антидот – в случай на авария.

– За какво се използва?

– За обезвреждане на носорози.

Кокаинът се произвеждаше от листа на кока, доставени от Перу. Опиумът идваше от плантации в Тасмания и Австралия. Чистият хероин и кокаин се съхраняваха в трезор – всяка лаборатория разполагаше с определен брой заключени касети. Складът беше снабден с инфрачервени детектори и датчици за засичане на движещи се обекти. След пет минути само Ребус разбра точно защо Томи Телфорд се интересува от това място тук. Включил бе в плана си и Якудза или защото се нуждаеше от помощта им (малко вероятно), или за да се самоизтъкне.

– За какво става въпрос, Джон? – запита Дейвидсън в колата.

– Струва ми се, че Телфорд обмисля нападение.

Дейвидсън изсумтя.

– Ще се провали. Както ти сам забеляза, фабриката е като укрепена крепост.

– Въпрос на престиж, приятелю. Ако съумее да отвлече наркотиците оттук, ще направи име в престъпния свят, ще стане герой. Кафърти ще се превърне в обикновена дрипа. – Същото важеше и за пожарите днес: те не бяха само съобщение за Кафърти, а и нещо като тържествено „Добре дошъл“ за господин Розовия с добавката „Погледни на какво съм способен“.

– Няма начин да влезе – настояваше Дейвидсън. – О, я виж! Страхотна евтиния. – Вниманието му бе отклонено от обяви за намалени цени, лепнати на витрината на ъгловия магазин. И Ребус се зачете: цигари почти на половин цена, евтини сандвичи и топли рула с пълнеж, а в добавка – сутрешни вестници с пет пенса по-малко! – Конкуренцията тук трябва да е убийствена – изкоментира Дейвидсън. – Какво ще кажеш за

едно руло?

Ребус следеше с поглед работниците, които се точеха през портала на фабриката – вероятно в следобедна почивка. Те пресичаха улицата и влизаха в магазинчето, броейки дребни монети.

– Да – отговори той спокойно, – защо не?

Магазинчето бе наблъскано с клиенти. Дейвидсън се нареди на опашката, докато Ребус запрелиства вестниците и списанията, подредени на станокa. Хората си разменяха шегички и клюки. Обслужваха ги доста неловко двама младежи, опитващи се да прикрият несръчността си с плоски шегички.

– Какъв пълнеж искаш, Джон? Бекон?

– Нека да е бекон – съгласи се Ребус. Спомни си, че не беше обядал и добави: – Направи ги две.

Двете рула с беконов пълнеж излязоха точно една лира. Ядоха в колата.

– Обикновено целта на магазин като този – обади се Ребус – е да осигури една-две търсени стоки. – Дейвидсън кимна с пълни уста. – Но тоя тук е като базар за разпродажба. – Ребус бе спрял да яде, просто седеше там, вгледан с невиждащ поглед в пространството. – Моля те, направи и на двама ни услуга: разрови нещата около магазина, установи кой е собственикът, кои са ония двамата зад плота.

И Дейвидсън вече не дъвчеше с предишния апетит.

– Смяташ ли, че...

– Просто провери нещата – ще го направиш, нали?

22.

Върна се на бюрото си в Сейнт Ленард точно навреме: телефонът му звънеше призивно. На връщане бе мислил почти непрекъснато за Кандис. Седна, изпи две глътки кафе и едва тогава вдигна телефона.

– Инспектор Ребус.

– Какво, по дяволите, смята да прави онова дребно лайно? – зарева в ухото му гласът на Големия Гер Кафърти.

– Къде си?

– Къде смяташ, че съм?

– Май се обаждаш от мобифон.

– Нямам представа какви неща се разхождат из „Барлини“. Сега ще ми кажеш ли какво става там, при вас?

– Чул си новината тогава.

– Копелето е подпалило къщата ми! Дома ми! Да не мислиш, че ще му се размине?!

– Чакай малко. Смятам, че съм намерил начин да стигна до него.

Кафърти се поуспокои.

– Казвай.

– Все още е рано. Искам да...

– И всичките ми таксита! – отпусна пак гърло Кафърти. – Тоя дребен лайнар!

– Мисли: каква реакция очаква той от теб сега? Това е въпросът от съществено значение. Повече от ясно е, че очаква моментален удар обратно.

– И ще си го получи!

– Подготвен е за него. Няма ли да е по-добре да го издебнеш и да удариш неочаквано?

– Това дребно копеле е нащрек, откакто са го вдигнали от люлката!

– Искаш ли да знаеш защо го е направил?

Яростта на Кафърти поутихна за миг.

– Защо?

– Защото смята, че ти си убил Мацумото в автомобилна катастрофа.

– Кого?

– Опитваше се да върти бизнес с него. Извършителят, който и да е той, направи всичко възможно да насочи вниманието към мен: външно изглежда като че ли аз съм бил зад кормилото на колата, предизвикала катастрофата.

– Нямам нищо общо с тая помия.

– Опитай се да убедиш Телфорд в това. Той е уверен, че съм го направил по твоя поръчка.

– И двамата знаем, че не е така.

– Правилно. Ние знаем, че някой ме е вкарал целенасочено в клопка, за да ме извади от играта.

– Какво беше името на оня, мъртвия?

– Мацумото.

– Японско име, нали?

В този момент Ребус съжали, че не може да гледа Кафърти в очите. Но дори и така да беше, пак едва ли би разчел мислите на старият хитрец.

– Японец е – съгласи се Ребус.

- Какви тогава ги бърка с Телфорд?
 – Май интелигентността ти е хванала плесен.
 Настъпи благодатна тишина.
 – Нещо за дъщеря ти...
 Ребус се смръзна.
 – Какво?
 – Магазин за стоки от втора ръка в Порти. – Имаше предвид Порто-бело. – Собственикът е купил нещо от някого. Включително касети с оперна музика и Рой Орбисън. Странно съчетание – направило е впечатление.
 Ребус неволно стисна слушалката.
 – Кой магазин? Описание на продавача?
 В ухото му прозвуча кратък студен смях.
 – Работим върху това, Сламенко, просто остави нещата на нас. А сега да се върнем на японца – слушам те.
 – Знаеш, че съм се наел да изкарам Телфорд от играта. Така се споразумяхме.
 – Все още не съм видял никакво действие.
 – Работя по въпроса!
 – Искам да чуя нещо за японца.
 Ребус замълча.
 – Как е Саманта? – запита внезапно Кафърти. – Така се казва, нали?
 – Тя е...
 – Защото изглежда като че ли аз изпълнявам моята част от пазарлъка, докато ти...
 – Мацумото е член на Якудза. Чувал ли си за тях?
 Кратка тишина.
 – Чувал съм.
 – Телфорд им съдейства в покупката на голф-клуб.
 – За какъв дявол го искат?
 – Не знам.
 Кафърти пак замълча. Тишината се проточи толкова дълго, че Ребус се запита дали мобифонът му не е прекъснал.
 – Работи на едро, нали? – В гласа на Кафърти като че ли се промъкна нотка на уважение, независимо от загубата на територия и влияние.
 – И двамата познаваме хора, опитвали се да надскочат тавана си. – И в този момент в главата на Ребус се оформи неочаквано ясна представа за крайната цел на последните събития.
 – Но както изглежда, Телфорд е още далеко от тавана си – изръмжа

Кафърти, а моят ме е натиснал отвсякъде тук! И на всичкото отгоре не съм излежал и половината от присъдата си!

– Знаеш ли какво съм забелязал, Кафърти? Всеки път, когато външно като че ли започваш да свиваш знамената, разбирам, че вътрешно вриш и кипиш: планираш поредния си съкрушителен удар.

– Знаеш много добре, че трябва да върна удара, няма значение дали го искам или не. Малък ритуал, който трябва да се спазва – като ръкостискането например.

– Колко хора имаш?

– Повече от достатъчно.

– Още едно, последно нещо... – Ребус не можеше да повярва, че го споделя с него. – Днес тук пристигна Джейк Таравич. Според мен фойерверките за твоя сметка са предназначени за него. Надеждата е, изглежда, че той ще бъде съответно впечатлен.

– Да разбирам ли, че Телфорд е запалил дома ми само за да се изфука на онова грозно руско копеле?

„Също като дете, което се изтъква пред родителите си – помисли Ребус. – Надхвърляйки тавана си.“

– Е, това вече е край, Сламенко! – рече междуременно Кафърти в слушалката. – Всички прегради са вдигнати! Онези двамата искат да играят мръснишки с Морис Джералд Кафърти – прекрасно! Ще лепна и на двамата синя пъпка! Ще заразя и двамата! И докато свърша, ще се питат дали не са прихванали проклетия СПИН в последния стадий!

И с това се приключи телефонно-мобифонната сесия. Ребус върна слушалката на място, допи изстиналото кафе и провери получените съобщения. Пейшънс го питаше дали ще има възможност да отиде при нея на вечеря. Рона го информираше, че в болницата искат да проведат ново сканиране. Боби Хоган искаше да го чуе.

Обади се първо в болницата. Рона се впусна в дълги обяснения за предстоящо ново сканиране на мозъка, за да се прецени степента на увреждане.

– Защо не го направиха веднага?

– Не знам.

– Пита ли ги?

– Защо ти не ги попиташ? Когато не съм тук, си готов дори да спиш в стола край леглото на Саманта! Какво има – да не би присъствието ми да те плаши?

– Извинявай, Рона, имах тежък ден.

– Тежък и за всички други наоколо!

– Егоист съм, знам. Съжалявам.

Остатъкът от разговора им премина според познатия до болка шаблон. Затвори линията с облекчение. После телефонира на Пейшънс, не я намери и съобщи на телефонния ѝ секретар, че с радост приема поканата за вечеря. Последно се свърза с Боби Хоган.

– Здравей, Боби. Добра ли се до нещо?

– Дребна работа. Срегнах се с Телфорд.

– Знаем, той ми каза.

– Говорил си с него, така ли?

– Заяви, че не познава Линц. Разпита ли Семейството?

– Имаш предвид мотаещите се из офиса? Същата история.

– Спомена ли петте хиляди?

– Да не би кукувица да ми е изпила ума?! Слушай, попаднах на нещо и смятам, че ще можеш да ми помогнеш.

– Давай.

– В адресната книжка на Линц намерих два адреса на някакъв доктор Колхун. Отначало помислих, че става въпрос за личния му доктор.

– Той е лектор по славянски езици.

– Линц като че ли го е държал под око. Отбелязал е три адреса в един период от повече от двайсет години. Първите два адреса са комплектовани с телефонни номера, но не и последният. Направих проверка и се оказа, че Колхун е живял на него през последните три години.

– Е, и?

– Линц не е имал номера на домашния му телефон. Ако е искал да говори с него.

Ребус наостри уши.

– ...му се е налагало да телефонира в университета – довърши той: имаше предвид разговора от двайсет и повече минути, отбелязан на телефонната сметка на Линц. Спомни си приказките на Колхун за Линц: „Срещал съм го на няколко официални събирания по определени поводи. Хората от нашия факултет не са така близки. Искам да кажа, ние не бяхме близки.“ – Не са били в един факултет – каза Ребус на глас. – Колхун заяви, че почти не са се срещали.

– Защо тогава Линц е отбелязвал различните му адреси в града?

– Нямам представа, Боби. Пита ли го?

– Не, но възнамерявам да го сторя.

– Той, изглежда, се е вживял в ролята на Невидимия. От цяла седмица напразно се опитвам да се добера до него. – За последен път са го видели в „Морвена“. – „Въпрос: дали Колхун не е връзката между

Телфорд и Линц?“

– Върнал се е.

– Какво?

– Имам среща с него в офиса му.

– Идвам и аз. – Ребус постави слушалката на място и се отправи с бързи крачки към вратата.

* * *

Докато паркираше служебната „Астра“ без номера, зърна Кирстин Мийд в колата, напускаща паркинга. Махна с ръка, но тя не го видя, а докато намери и натисне клаксона, колата беше вече отпрашила в неизвестна посока. Запита се доколко познава Колхун – все пак тя го предложи за преводач...

Хоган висеше до перилата и бе станал свидетел на напразните му опити за връзка от разстояние.

– Познаваш ли я?

– Кирстин Мийд.

Хоган веднага се сети.

– Преводачката, нали?

Ребус изгледа високата сграда.

– Намери ли доктор Давид Леви?

– Още не се е обаждал на дъщеря си.

– Колко време стана вече?

– Достатъчно дълго, за да предизвика съмнения, но тя не изглежда много разтревожена.

Ребус се върна на конкретната работа.

– Как искаш да го изиграем?

– Зависи. Какво представлява като човек?

– Предлагам да задаваш въпросите си на фона на мълчаливото ми присъствие.

Хоган го изгледа, после сви рамене и отвори вратата. Заизкачваха протърканите каменни стъпала.

– Дано не са го тикнали чак на тавана.

Името на Колхун бе изписано на картонче, закрепено на врата на втория етаж. Отвориха я и се озоваха в къс коридор с още пет или шест врати. Офисът на Колхун беше първата стая вдясно: той вече стоеше на прага.

– Чух ви: тази сграда е с лоша звукова изолация. Влезте... – Явно не очакваше Хоган да се яви с придружител: гласът му заглъхна, щом

зърна Ребус. Върна се в офиса си, покани ги да седнат, мота се известно време със столовете.

– Ужасен хаос – промърмори той, спъвайки се в купчина книги, трупнати на пода.

– Това чувство ми е познато, господине – обади се съчувствено Хоган.

Колхун се втренчи в Ребус.

– Секретарката ме информира, че сте ползвал библиотеката.

– Запълвах някои бели полета, господин Колхун. – Ребус се постара гласът му да звучи равномерно и безстрастно.

– Да, Кандис... – Колхун се замисли. – Имате ли новини за. Искам да кажа, дали тя...

– Днес ще говорим с вас за Джоузеф Линц – прекъсна гърча му Хоган.

Колхун се отпусна тежко на дървения стол, който изскимтя възмутено. В следващия миг Колхун пак бе на крака.

– Чай или кафе? Надявам се, ще ме извините за тоя хаос тук. Това не е обикновеното състояние на офиса ми, но.

– Благодарим за любезната ви покана, господине, но няма да се възползваме от нея. Бихте ли седнал? – Страхотен беше тоя Хоган.

– Разбира се, разбира се. – И Колхун пак се стовари върху нещастния стол.

– Джоузеф Линц, господине – подсказа Хоган.

– Ужасна трагедия... ужасна. Смятат, че е убийство, знаете ли?

– Да, знаем.

– Но да, разбира се. Извинявайте.

Бюрото пред Колхун беше много старо и повърхността му бе украсена с криволиците на дървесния червей. Полиците до стената се огъваха от тежестта на учебниците върху тях. По стените висяха стари репродукции, поставени в рамки, и черна дъска с една-единствена дума, изписана върху нея: „ХАРАКТЕРИСТИКА“. Върху перваза на прозореца бяха натрупани писмени работи, които почти скриваха долната част на стъклата. Стаята излъчваше осезаемо вонята на деформиран интелект.

– Тук сме, защото името ви беше вписано в адресника на господин Линц – продължаваше Хоган. – Процедурата изисква от нас да разговаряме с всичките му приятели.

– Приатели ли? – Колхун вдигна глава. – Не бих нарекъл себе си и господин Линц „приятели“. Бяхме колеги, но не смятам, че съм го срещал повече от три или четири пъти – и то официално! – в продължение

на повече от двайсет години.

– Той обаче, изглежда, се е интересувал от вас, колкото и странно да ви звучи. – Хоган отвори бележника си. – Започваме с адреса ви в Уоръндър Парк Терас.

– Не съм живял там от седемдесетте години.

– Записал е и телефонния ви номер там. Следва Къри.

– Тогава бях на вълна живот сред природата...

– В Къри ли? – Гласът на Хоган прозвуча скептично. Колхун наклони глава.

– По-късно разбрах грешката си.

– И се преместихте в Дъдингтън.

– Но не веднага. Живях под наем тук-там, докато търсех да купя нещо.

– Господин Линц е записал телефона ви в Къри, но не и в Дъдингтън.

– Когато се преместих, не пожелах да впиша телефонния си номер в указателя.

– Имаше ли някаква конкретна причина за това решение, господине?

– Знам, че ще прозвучи ужасно, но... – загърчи се Колхун.

– Пробвайте ни.

– Не исках студентите да имат достъп до телефона ми и да ме безпокоят.

– Правят ли го?

– О, да. Телефонират, за да питат за това или онова, да искат съвети. Искат да потвърждавам дати за изпити, питат няма ли да се удължат посочените крайни срокове.

– Давал ли сте адреса си на господин Линц?

– Никога.

– Сигурен ли сте?

– Да. За него обаче не е било много трудно да стигне до него. Достатъчно е да запита някоя от секретарките.

Колхун като че ли губеше бързо самообладанието си. Столът отчаяно стенеше под него.

– Господине – продължаваше невъзмутимо Хоган, – има ли нещо, което желаете да ни разкажете за господин Линц, каквото и да е то?

Колхун само поклати глава, забил поглед в плота на бюрото си.

Ребус реши да вкара жокера в игра.

– Господин Линц е говорил с този офис повече от двайсет минути.

– Това просто не е... не е вярно. – Колхун изтри лице с кърпичка. – Господа, бих ви помогнал с удоволствие, но истината е, че почти не познавам Джоузеф Линц.

– Не ви се е обаждал по телефона, така ли?

– Не.

– И не знаете защо упорито е отбелязвал адресите ви в Единбург през последните три десетилетия?

– Нямам представа.

Хоган въздъхна театрално.

– В такъв случай пилеем напразно и вашето, и нашето време. Благодаря ви, доктор Колхун.

Лицето на учения се отпусна облекчено и неволно предложи красноречив отговор на всички зададени въпроси.

Слязоха мълчаливо по каменните стъпала – не бяха забравили забележката на Колхун за лошата звукова изолация. Колата на Хоган бе поблизо до изхода и двамата се облегнаха на нея, докато разменяха впечатления от току-що проведеня разговор.

– Не е спокоен – забеляза Ребус.

– Крие нещо. Смяташ ли, че трябва да се върнем?

Ребус поклати глава.

– Остави го да се поти ден-два, после го удари.

– Не му хареса, че ти беше в офиса.

– Забелязах го.

– Онзи ресторант... Линц на обяд с възрастен господин...

– Защо да не го атакуваме, че е описан от персонала на ресторанта?

– Без да се впускате в подробности, нали?

Ребус кимна.

– Пробвай го. Може да пропее.

– А какво става с другото лице, което Линц е водил на обяд там, младата жена? – запита Хоган.

– Нищо.

– Луксозен ресторант, възрастен мъж, млада жена...

– Момиче на повикване? – предположи Ребус. Хоган се изсмя.

– Все още ли ги наричат така?

Ребус се замисли.

– Това би могло да обясни телефонното обаждане до офиса на Телфорд. Но не вярвам Телфорд да е толкова безумен, че да говори за бизнес от офиса си. Освен това агенцията му за този вид услуги се управлява от друг адрес.

– Факт е обаче, че Линц се е обаждал точно там.

– А всички отричат.

– Персоналът на агенцията за компаньонки би могъл да е съвсем невинен. Господинът не желае да обядва сам и наема компания. А после – целувка по бузата, отделни таксите... – Хоган въздъхна безпомощно. – Въртя се в кръг.

– Познато чувство, Боби.

Вдигнаха глави към прозорците на втория етаж. Видяха Колхун на един от тях с кърпичка, притисната към лицето.

– Хайде да го оставим да се поти на спокойствие – предложи Хоган и отключи колата.

– Как се разбирате с Абърнети?

– Не ме безпокои много. – Хоган избегна погледа му.

– Замина ли си? – упорстваше тоя инат Ребус. Хоган се наместваше зад волана.

– Да. До скоро виждане, Джон.

Ребус остана на тротоара, смръщил лице. Изчака, докато колата на Хоган изчезна зад ъгъла, върна се и отново изкачи познатите вече стъпала.

Офисът на Колхун беше отворен, възрастният човек седеше зад бюрото си. Ребус мълчаливо седна срещу него.

– Бях болен – наруши мълчанието Колхун.

– Не, криехте се – коригира го Ребус. Колхун заклати глава. – Вие сте им казал къде е Кандис. – Старецът продължаваше да клати глава. – После сте се уплашил и те са ви скрили. Може би в някоя стая над казиното. – Ребус замълча. – Как се справям досега?

– Без коментари – изграчи Колхун.

– Да продължавам ли?

– Ако не ме оставите на мира, ще повикам адвокатата си!

– Всеизвестния Чарлс Гроул, нали? – Ребус се усмихна. – Възможно е да са ви обучавали през последните няколко дни какво да говорите и как да се държите с мен, но каквото и да правят, не могат да променят извършеното от вас. – Ребус се изправи. – От самото начало сте знаел коя е тя, нали? Затова бяхте толкова нервен. Откъде знаете коя е тя, доктор Колхун? Как така сте толкова близък с вонящо нищожество като Томи Телфорд? – Колхун сграбчи телефона с разтреперани ръце и направи няколко несполучливи опита да набере някакъв номер. – Спокойно, отивам си. Но пак ще говорим. И този път вие ще говорите, не аз. Ще говорите, защото сте страхливец, доктор Колхун. А страхливците

рано или късно пропяват.

23.

Клейвърхаус довършваше телефонен разговор в офиса на отдела за криминални разследвания във Фетс на фона на кънтри музика. Ормистън и Кларк не се виждаха никъде.

– Извикаха ги по телефона – поясни Клейвърхаус, поставяйки слушалката на място.

– Има ли някакъв напредък по нападението с нож?

– Ти как смяташ?

– Смятам, че трябва да знаете нещо. – Ребус седна на бюрото на Сайобан Кларк и отдели няколко секунди да се възхити на съвършения ред и чистота на плота му. Изтегли едно чекмедже: и то бе демонстрация на същото. Кларк умееше да разделя живота си на строго определени части. – Джейк Таравич е в града със страхотната си бяла лимузина, която се набива в очи от километри. – Ребус направи преднамерена пауза. – Довел е и Кандис.

– Какви ги върши тук?

– Заради шоуто.

– Какво шоу?

– Кафърти и Телфорд, петнайсет рунда без ръкавици и рефер. – Ребус се наклони напред, опря длани върху бюрото. – Смятам още, че се сещам за крайната цел.

Ребус се върна вкъщи и веднага се обади на Пейшънс, за да я предупреди, че ще закъснее.

– Колко? – запита тя.

– Колко мога да закъснея, без да проваля срещата ни?

Тя се замисли за миг.

– До девет и половина.

– В девет и половина съм при теб.

Провери телефонния си секретар. Давид Леви го осведомяваше, че може да се свърже с него вкъщи.

– Къде бяхте, по дяволите? – нападна го Ребус, когато госпожица Леви го прехвърли на баща си.

– Имах работа някъде.

– Знаете, че дъщеря ви ще се безпокои. Трябваше поне да й се обадите.

– Тези съвети безплатни ли са?

– Таксата ми се анулира, ако ми отговорите на няколко въпроса.

Знаете ли, че Линц е мъртъв?

– Чух го.

– Къде бяхте тогава?

– Казах вече, имах работа... Инспекторе, заподозрян ли съм?

– В интерес на истината, не разполагаме с друг заподозрян.

Леви се изсмя дрезгаво.

– Пълна безсмислица! Аз не съм... – не можа да произнесе думата.

Ребус предположи, че дъщеря му е наблизил. – Ако обичате, задръжте линията за момент. – Настъпи пауза: Леви вероятно изкарваше дъщеря си от стаята. Заговори отново, по-ниско: – Инспекторе, настоявам да се запише в доклада по случая колко бях вбесен, когато чух новината. Няма да обсъждам сега дали е възтържествувала справедливостта или не, но знам, че историята пак бе измамена!

– Защо не се стигна до процес, така ли?

– Разбира се! Но също и заради Пътя на плъховете. Смъртта на всеки заподозрян намалява шансовете ни да докажем наличието му навремето. Линц не е първият. Един загина при съмнителна автомобилна катастрофа – спирачките му отказват. Друг пада през прозорец от висок етаж. В списъка ни фигурират още две очевидни самоубийства – но дали наистина са такива? – и шест случая на уж естествена смърт.

– Ще ми дадете ли възможност да се запозная изцяло с теорията на конспирацията, за която говорим?

– Инспекторе, аз не се шегувам.

– А аз не се смея, както чувате. Какво ще кажете за себе си, господин Леви? Кога напуснахте Единбург?

– Преди смъртта на Линц.

– Срегнахте ли се? – Ребус знаеше, че се бяха срещали, но го пробваше дали ще излъже.

Леви замълча за момент.

– Не беше среща, а директна конфронтация.

– Само веднъж ли?

– Три пъти. Нямахше желание да говори за себе си, но това не ме спря.

– А разговорът по телефона?

Нова пауза.

– Какъв разговор?

– В „Роксбъро“.

– Съжалявам, че не го записах за поколенията! Ярост, инспекторе. Ярост, облечена в мръсен език. Сигурен съм, че беше луд.

– Луд ли?

– Ако го бяхте чул тогава, щяхте да се съгласите с мен. Той умело създава впечатление на напълно нормален човек – трябва да притежава това умение, иначе нямаше да го открием толкова късно. Но е... беше... луд. Истински луд!

Ребус си спомни съсухрения човечец в гробището и внезапния бяс, с който се нахвърли на онова куче, минало случайно край него. Спокойна уравновесеност – стряскаща ярост в един миг – спокойна уравновесеност в следващия.

– Каква историйка ми разказа само – направо онемях! – Леви въздъхна.

– Къде, в ресторанта ли?

– Какъв ресторант?

– Извинявайте, помислих, че сте обяждали някъде заедно.

– Съвсем не!

– Каква беше историята?

– Тези хора са склонни да оправдават действията си или чрез пълното им заличаване, или чрез пренасочване. Последното е по-често явление.

– Внушават си, че някой друг го е направил, така ли?

– Да.

– В това ли се състоеше историята на Линц?

– Неговата беше още по-невероятна. Твърдеше, че всичко било случай на обърквана идентичност.

– И с кого смяташе, че го бъркаме?

– С колега от университета... някакъв си доктор Колхун.

* * *

Ребус се свърза с Хоган и му преразказа разговора с Давид Леви.

– Осведомих го, че ще искаш да говориш се него – завърши той.

– Ще му позвъня веднага.

– Как ти се струва новата версия?

– Колхун – военен престъпник? – Хоган изсумтя презрително.

– И аз съм на същото мнение. Попитах Леви защо не ни е осведомил веднага.

– И?

– Заяви, че е приел историята като напълно абсурдна и съответно

незаслужаваща внимание.

- Независимо от това трябва пак да говорим с Колхун. Тази вечер.
- Имам други планове за тази вечер, Боби.
- Всичко е наред, Джон. Истински ценя помощта ти.
- Сам ли ще говориш с него?
- Ще отида с някого, не се безпокой.

Ребус не обичаше да го подменят. Ако само можеше да отложи тая късна вечеря.

- Надявам се, че ще ме държиш в течение.

Еди Харис изпълваше стаята с мелодичния си глас. Ребус престоя във ваната доста време, метнал хавлиена кърпа върху лицето си. Струваше му се, че животът на всички хора бе разделен на кутийки: за всеки отделен случай – различна кутия. Никой никога не разкриваше цялостната си същност. Това с особена сила важеше за ченгетата: всяка кутия при тях бе снабдена със секретна ключалка. Не научаваш дори имената на по-голяма част от хората, с които животът те сблъсква. Всеки бе изолиран с непроницаеми стени от всички други. И това се наричаше общество.

Мислеше за Джоузеф Линц, един човек, който непрекъснато задаваше въпроси и превръщаше всеки разговор в урок по философия. Натикан в личната си кутийка, с идентичност, блокирана отвсякъде, с минало, превърнато в мистерия по необходимост... Джоузеф Линц, агресивно яростен, когато го притиснат в ъгъла, вероятно клинично луд, обезумял от... какво? От спомени? Или от липсата им? От вродения садизъм на хората около него?

Когато се измъкна от банята, компактният диск на Еди Харис бе на последната песен. Облече се за вечерята при Пейшънс. Преди това обаче трябваше да се отбие на няколко места: в болницата, за да види Сами, а после – в Торфихен на съвещание.

* * *

– Я гледай! Цялата банда е вече тук – заяви той с влизането си в офиса на отдел „Убийства“.

Около единственото голямо бюро седяха Дейвидсън, Клейвърхаус, Ормистън и Сайобан Кларк и пиеха кафе от еднакви чаши. Ребус примъкна свободен стол към бюрото и също седна.

- Разказа ли им го, Шъг?

Дейвидсън кимна.

- Как стоят нещата с магазина?

– Още не съм заровил навътре – отговори Дейвидсън. – Последният собственик е фалирал и магазинът е бил затворен повече от половин година. После неочаквано го отварят с ново ръководство – при това с такива цени, че местните хора забравят за наличието на други магазини.

– И заинтересуват и работниците във фабриката на Маклейн – добави Ребус. – Откога се играе тая игра?

– От пет седмици. Продават всичко с голямо намаление.

– Както виждате, липсва мотивът за печалба. – Ребус погледна насядалите около бюрото. Вече бе говорил с Клейвърхаус, сега информираха Кларк и Ормистън.

– А собствениците? – запита Кларк.

– В момента магазинът се управлява от двама младежи, Деклан Делейни и Кен Уилкинсън. Знаете ли откъде са?

– От Пейсли – обяви нетърпеливо Клейвърхаус.

– Което означава, че са част от бандата на Телфорд, така ли? – запита Ормистън.

– Не мога да кажа дали е точно така, но без съмнение са свързани с него. – Дейвидсън се изсекна шумно. – Разбира се, Дек и Кен не притежават магазина.

– Собственикът е Телфорд – обяви Ребус.

– Тоест Телфорд разработва губещ бизнес с цел набавяне на сведения – обобща Клейвърхаус.

– Според мен не е само това – обади се Ребус. – Добра идея е да се вслушваш в клюките, докато сервираш сандвичи, и да търсиш зрънце в плявата, но какво ще спечелиш от това? Работниците едва ли коментират предимствата на различните охранителни системи, а още по-малко пък се сещат да дискутират как човек може да ги надлъже. Дек и Кен са общителни и бърбиви, отлично попадение за този вид работа – добра преценка от страна на Телфорд. Но започнат ли да задават твърде много въпроси, ще събудят нежелани подозрения.

– Какво търси тогава Телфорд? – запита пак Ормистън. Отговори му Сайобан Кларк:

– Къртица. Шпионин отвътре.

– Звучи логично – намеси се Дейвидсън. – Фабриката е добре защитена, но не е недостъпна. Всички знаем, че всяко нахлуване с взлом, където и да е, става много по-лесно при наличие на „наш човек“ в съответния обект.

– Какво ще правим? – запита Кларк.

– Ще преборим Телфорд с неговите оръжия – обясни Ребус.

– Той търси вътрешен човек, готов да му сътрудничи. Ние любезно ще му осигурим такъв.

– Имам среща с шефа на фабриката по-късно тая вечер – вмъкна Дейвидсън.

– Ще дойда с теб – обади се веднага Клейвърхаус: той винаги се стремеше да бъде в центъра на събитията.

– И така, вкарваме наш човек във фабриката – повтори Кларк, за да си доизясни нещата. – И той отваря големи уста в магазина, за да привлече внимание и да получи – евентуално – съблазнително предложение. И докато се разиграва тоя театър, ние стискаме палци и се молим Телфорд да обърне внимание точно на нашия човек, а не на някой друг. Тази ли е идеята?

– Тази част трябва да се разработи много добре – съгласи се с критиката Клейвърхаус. – Колкото по-малко се осланяме на късмета, толкова по-добре.

– Поради което ето как го разработихме – намеси се Ребус.

– Познавам букмейкър, Марти Джоунс, който ми е много задължен. Нашият човек току-що е бил в магазина на Телфорд и точно излиза, когато до тротоара спира кола с Марти и двама от хората му. Марти хваща нашия човек за яката и иска да му издължи някакви залагания. Става голяма разправа с юмрук в корема като последно предупреждение.

– Нашият човек се връща със залитане и препъване в магазина и сяда да поеме дъх – продължи Кларк, която веднага схвана играта. – Дек и Кен го питат съчувствено какво става.

– И той отчаяно им разказва цялата жалка и гадна история: комарджийски дългове, разпаднала се женитба и тъй нататък.

– А за да е още по-привлекателен – обади се Дейвидсън, – го назначаваме като охрана.

Ормистън го погледна, изпълнен явно със съмнение.

– Смяташ ли, че босовете на „Маклейн“ ще се съгласят?

– Ще ги убедим – намеси се спокойно и уверено Клейвърхаус.

– А дали Телфорд ще се хване на въдицата? – запита Кларк.

– Зависи до каква степен е притиснат от обстоятелствата – отговори Ребус.

– Човек отвътре... – възкликна Ормистън с блеснали очи. – Работещ за Телфорд. Винаги сме го искали!

Клейвърхаус кимна.

– А сега най-важното. Кой ще бъде „нашият човек“? – Погледна Ребус и Дейвидсън. – Телфорд ни познава до един.

– Имам предвид човек извън Единбург – отговори Ребус. – Работил съм с него и преди – много свестен човек. Телфорд дори не знае за съществуването му.

– А той съгласен ли е?

Настъпи тишина.

– Зависи кой го иска – обади се глас откъм вратата. Набит човек с гъста, добре поддържана коса и проницателен поглед. Ребус стана, стисна ръката на Джек Мортън и го представи на другите.

– Ще имам нужда от семейна история – заяви Мортън, преминавайки направо на работата. – Джон ми обясни плана, нямам забележки по него. Но ще имам нужда от апартамент тук, нещо мърляво и невзрачно.

– Ще го уредим още утре – заяви Клейвърхаус. – Ще трябва да говорим с шефовете по този въпрос и да го решим. – Погледна Мортън. – Какво каза на шефа си, Джек?

– Взех няколко дни отпуска. Реших, че няма защо да се впускам в дълги обяснения.

Клейвърхаус кимна одобрително.

– Ще говоря с него веднага щом получим разрешение за действие.

– Трябва да го получим още тая нощ – настоя Ребус. – Възможно е хората на Телфорд вече да са се спрели на някого. Ако се мотаем, ще проиграем тая златна възможност.

– Правилно – съгласи се Клейвърхаус, поглеждайки часовника си. – Ще проведе няколко телефонни разговора и ще прекъсна няколко следобедни разпускания с чаша уиски в ръка.

– Ще те подсиля, ако се наложи – предложи услугите си Дейвидсън.

Ребус погледна Джек Мортън – истинският приятел, приятелят в нужда – и му благодари само с устни. Мортън сви рамене – тоест „удоволствието е мое“.

– Трябва да тръгвам – обяви Ребус на събранието и се изправи. – Знаете номера на пейджъра и на мобифона ми – в случай че ви потрбявам за нещо.

Сайобан Кларк го настигна в коридора.

– Искам само да ти кажа едно голямо „благодаря“.

Ребус премигна озадачено.

– За какво?

– Клейвърхаус забрави за касетофона и набора си от кьнтри парчета, откакто му взе ума с идеята си. Нима не забеляза благодатната тишина?

24.

Вечерята беше чудесна. Ребус говори на Пейшънс за Сами, за Рона, за слабостта си към музиката от шейсетте години, за пренебрежението си към модата. От своя страна тя говори за работата си, за експерименталния готварски клас, който бе поела, за планираното пътуване до Оркни. Ядоха пресен пастет с домашно приготвен сос от миди и скариди и изпиха заедно бутилка минерална вода. Ребус се опитваше с все сила да не мисли за предстоящата операция. Таравич, Кандис, Линц. Тя, разбира се, усещаше, че присъства в стаята само отчасти, и полагаше усилия да не се чувства предадена. Попита го ще си ходи ли вкъщи.

– Това покана ли е?

– Не съм сигурна... може би.

– Хайде да се престорим, че не е, за да не се чувствам жалък негодник, когато я откажа.

– Звучи разумно. Май всевъзможни неща се гонят из главата ти, познах ли?

– Изненадан съм, че не ги виждаш да изтичат от ушите ми.

– Искаш ли да поговорим за някои от тях? Искам да кажа... Може и да не си забелязал, но тази вечер говорихме практически за всичко, без да споменем и дума за нас двамата.

– Приказките едва ли ще помогнат.

– Докато затварянето вътре в себе си помага, така ли? – Тя вдигна демонстративно ръка. – Ето го шотландецът, най-щастлив в отрицанието!

– Какво отричам?

– Като начало, не ми разрешаваш достъп до живота си.

– Извинявай.

– Господи, Джон, защо не изпишеш тази дума на тениската си?

– Благодаря, може би ще се възползвам от съвета ти. – Стана от дивана.

– О, по дяволите, извинявай. – Тя се усмихна. – Ето я силата на лошия пример.

– Така е, прихваща като грип. Всичко е наред.

Тя се изправи, докосна ръката му.

– Да разбирам ли, че те е страх от още един опит?

– Не знам дали ще ми повярваш, но точно сега той е най-малкият от страховете ми.

– Вярвам ти. Не се безпокой, всичко ще мине добре. „Не тревожи тревогата, докато тя не те затревожи.“

– Хънки Дори.

– Хънки Дори – повтори тя с усмивка. Целуна го по бузата. – Знаеш ли, така и не разбрах какво означава това.

– Хънки Дори ли?

– Да.

– Албум на Дейвид Боуи.

* * *

Така и не разбра какво го накара да се върне, но се радваше, че го стори. Защото пред казино „Морвена“ се надуваше бялата лимузина на Таравич. Шофьорът ѝ скучаеше, облегнат на нея с цигара в уста. От време на време измъкваше мобифон и провеждаше кратък разговор. Ребус не откъсваше поглед от казиното. „Томи Телфорд притежава страхотно заведение – мислеше той. – А момичетата са от Източна Европа, грижа на Розовия.“ Питаше се до каква степен се преплитаха империите на Телфорд и Таравич. А Якудза? Нещо като че ли не се връзваше.

„Какво получава Таравич от всичко това?“

Предположението на Мириам Кенуърти бе „яки вратове“. Мускулести шотландци, тренирани в организацията на Телфорд и по-късно транспортирани на юг. Но това не бе достатъчно – трябваше да има нещо повече. Дали Розовият не очакваше дял от замисленото влизане във фабриката на Маклейн? Или може би Телфорд го изкушаваше с някаква операция на Якудза? А как стои въпросът с предположението, че Телфорд снабдява Таравич с дрога?

Шофьорът на лимузината се оживи внезапно след поредното телефонно обаждане петнайсет минути преди полунощ. Захвърли цигарата върху пътната настилка и се залови енергично да отваря врати. Таравич и антуражът му излязоха с бодри стъпки от казиното с вид на властелини на света. Кандис беше с черно дълго палто, метнато върху мини розова рокля с проблясващи пайети. Стискаше в ръка бутилка шампанско. Трима от хората на Таравич бяха горили от онова гробище на стари коли в Нюкасъл: демонстрацията на мускули успешно събираше очите на случайния зрител. От компанията там липсваха само Кърлежа и адвокатът. Тук беше и Телфорд, разбира се, пристъпващ като примадона сред личните си бодигарди, единият от които бе Хубавецът. Последният явно се мъчеше да разреши сериозна дилема: дали самото му стои по-добре разкопчано или закопчано. Не забрави обаче да огледа набързо лошо

осветената улица. Ребус беше паркирал настрани от уличните лампи и бе убеден, че тъмнината го прикрива добре. Качиха се в лимузината и тя потегли плавно. Ребус я изчака да изчезне зад ъгъла, преди да включи фарове и да запали двигателя.

Спряха пред хотела на Мацумото, където се набиваше на очи „Рейндж Роувърът“ на Телфорд. Пешеходци – закъснели двойки от кръчмите наблизко – се обръщаха изираха втренчено в лимузината. Видяха антуража да се изсипва от нея и вероятно ги възприеха погрешно за поп-звезди или за хора, свързани с филмовата индустрия. Ребус, режисьорът на състава, постави набързо всеки на място: Кандис, второстепенна звезда, опипвана без задръжки от мръсника-продуцент Таравич; Телфорд, пригладеният хитър млад оператор, градящ кариера, поглъщащ жадно уроците на продуцента, преди да издърпа стола изпод задника му и сам да се загнезди в него. Другите бяха статисти, фон – с изключение, може би, на Хубавеца, който се бе лепнал плътно до шефа си, нащрек, готов да сграбчи вероятно и най-малката възможност за личен пробив напред.

Ако Таравич бе наел апартамент, там би трябвало да има място за всички маймуни, които влачеше със себе си. Ако ли пък не, ще висят в бара. Ребус паркира и влезе след тях в хотела.

Светлината го заслепи: рецепцията представляваше само огледала и чам, месинг и саксии с цветя. Опита се да си даде вид, че е изостанал от току-що влязлата група. Горилите и другите се наместваха шумно в бара отвъд двойните въртящи се стъклени врати. Какво да направи? Седяща цел на празната рецепция – очевадна цел в бара. Дали да не бие отбой и да не се оттегли в колата? Кандис се изправи, освобождавайки се със свиване на рамене от дълго черно палто. Кандис. Усмиваше се, говореше нещо на Таравич, който й отговаряше с кимане. Хвана ръката ѝ и лепна целувка на дланта. Но това не го задоволи: заблiza я бавно, стигна до китката, премина по-нагоре. Клакборите му се смееха и подвиркваха окуражително. Кандис изглеждаше като вцепенена. Таравич стигна до сгъвката на лакътя ѝ и я ухапа. Тя изпищя, дръпна се, зарзтрива ръка. Таравич бе изплезил език: забавляваше галерията. Единствен Телфорд не се хилеше глупашки на маймунските му номера и спечели точки пред Ребус.

Кандис стоеше пасивно там, жертвен агнец, заложница на Звяра. Когато играта му омръзна, той я освободи, махайки небрежно с ръка, и тя тръгна към вратата. Ребус се дръпна към нишата с обществени телефони. Младата жена се обърна надясно и изчезна в дамската тоалетна.

Другите поръчваха допълнително шампанско – и портокалов сок за Хубавеца.

Ребус се огледа, поемайки дълбоко дъх. В следващия момент влезе в дамските тоалетни, като че ли това бе най-естественото поведение в света.

Тя плискаше лице с вода, наведена над един от умивалниците. Отсрани – отворено кафяво стъклено шишенце, а до него лежах в готовност три жълти таблетки. Ребус ги изблъска рязко на пода.

– Хей! – Кандис се обърна, погледите им се срещнаха и тя затисна с ръка устните си. Опита се да отстъпи, но нямаше накъде.

– Това ли искаш, Дуня? – Нарочно прибягна до истинското ѝ име: приятелски обстрел.

Тя се намръщи, поклати безпомощно глава със смут в очите. Ребус стисна раменете ѝ.

– Сами – изсъска той. – Сами е в болница. Много, много зле. – Посочи към бара. – Ония там се опитаха да я убият.

Най-сетне замъгленото ѝ съзнание схвана същността на думите му, тя поклати глава и черни ивички размазан грим потекоха бавно по бузите ѝ.

– Каза ли на Сами нещо?

Тя пак се намръщи неразбиращо.

– Нещо за Телфорд или Таравич? Говори ли на Сами за тях?

Бавно, решително поклащане на глава.

– Сами... болница?

Той кимна. Оформи с ръце волан, имитира шум на двигател, после удари юмрук в длан. Кандис се обърна, вкопчи ръце в ръба на умивалника. Плачеше, раменете ѝ се тресяха. Награби с разтреперани пръсти други таблетки, но Ребус ги изтръгна от ръцете ѝ.

– Искаш да избягаш от фактите? Няма да стане. – Хвърли ги на пода и ги стри с подметка. Тя коленичи, близна пръст и го топна в белия прах. Ребус я вдигна на крака. Коленете ѝ се подгъваха, трябваше да я държи, за да остане права. Кандис упорито избягваше погледа му.

– Странно, и първия път се срещнахме в тоалетна, спомняш ли си? Беше изплашена. Намразила бе живота си толкова много, че се опитваше да го напуснеш завинаги. Спасих те тогава, но после направи още един опит: срязва вените си. – Докосна белезите на китката ѝ. – Толкова много го мразеше. А сега си пак потънала до шия в същия живот!

Лицето ѝ бе до гърдите му и сълзите ѝ капеха върху ризата му.

– Спомняш ли си японца? – не спираше той. – Спомняш ли си

Джунипър Грийн, клуба за голф?

Кандис се дръпна назад, избърса сълзи с ръка.

– Джунипър Грийн – повтори тя машинално.

– Точно така. И една голяма фабрика... колата спира и всички я гледат.

Тя кимаше.

– Някой каза ли нещо? Казаха ли изобщо нещо?

Кандис клатеше глава.

– Джон... – Постави ръце на реверите на самото му. Подсмъркна, избърса нос с ръка. После притисна лице към ризата му и бавно се смъкна на колене. Гледаше го отдолу с насълзени очи, а влажните ѝ пръсти се опитваха да съберат белия прах от пода. Ребус клекна до нея.

– Ела с мен – прошепна той. – Ще ти помогна. – Насочи показалец към вратата, към жестокия свят зад нея, но тя се беше затворила в малкия си собствен свят: топеше пръсти в белия прах, ближеше ги. Вратата се отвори със замах и Ребус вдигна поглед.

Пияна млада жена с коси, паднали върху очите. Спря се, замига, изгледа ги, усмихна се и се отправи към едно от отделенията.

– Оставете малко и за мен – подхвърли им тя, докато се заключваше.

– Върви си, Джон – молеше го Кандис. По зглите на устните ѝ белееше прах. Парченце от таблетка се бе загнездило между два от предните ѝ зъби. – Моля те, върви си.

– Не искам да страдаш. – Той потърси ръцете ѝ, стисна ги нежно.

– Не страда вече.

Изправи се, обърна му гръб, втренчи се в огледалото. Изтри праха, зае се с грима си. После се изсекна, пое дълбоко дъх. И излезе от тоалетната.

Ребус ѝ даде време да стигне до масата в бара. После отвори вратата и напусна хотела. Крачеше към колата сякаш върху чужди крака.

Отправи се към дома си с буца неизплакани сълзи, запряла на гърлото му.

Не би могло да се каже, че плачеше.

Но не би могло да се твърди и обратното.

25.

В четири часа сутринта телефонът го спаси от поредния кошмар –

благословен да е!

Лагерни проститутки с огромни, изпилени зъби стояха на колене пред него. Отзад го държеше здраво Джейк Таравич в есесовска униформа и му обясняваше колко безполезна е всяка съпротива. През зарешетения прозорец Ребус виждаше черните барети – френски партизани, които освобождаваха лагера, оставяйки неговата барака накрая. Пищяха тревожни звънци, всичко му подсказваше, шепнеше, викаше, че спасението е близо.

...Тревожният звън се превърна в сърдития писък на личния му телефон... Той се изправи нестабилно от фотьойла, вдигна слушалката с все още разтреперана ръка.

– Да.

– Джон? – Гласът на шефа. Абърдийски глас, лесно разпознаваем акцент.

– Да?

– Имаме неприятност. Ела.

– Каква неприятност?

– Ще говорим, когато дойдеш тук. А сега се размърдай!

* * *

Градът спеше уморен, почти невидим под тъмния покров на нощта. Открояваха се само светлините на полицейското управление в Сейнт Ленард. Не се виждаше и следа от споменатата неприятност. В офиса на шефа бе и Джил Темплър – двамата говореха оживено.

– Седни, Джон. Кафе?

– Не, благодаря.

Настъпи кратка пауза – шефът и Джил Темплър явно се питаха кой да започне. Ребус реши малкия им проблем.

– Бизнесът на Томи Телфорд е ударен.

Темплър замига изненадано.

– Откъде знаеш?

– Запалени бяха офисите, такситата и къщата на Кафърти. – Ребус сви рамене. – Знае се, че ще последва възмездие.

– Кой знае?

Какво да им каже? „Аз знаех, защото Кафърти го сподели с мен.“ Това едва ли щеше да им хареса.

– Просто събрах две и две и получих четири – измъкна се той.

Фермера наля кафе в голяма керамична чаша.

– Сега вече на територията на Единбург се води открита

гангстерска война.

– Какво са ударили?

– Лъскавите заведения на „Флинт Стрийт“ – отговори Темплър. – Не са постигнали много – задействала се е водната система в случай на пожар. – Неволно се усмихна: място за забавление със сложна пръскаща система. Телфорд не правеше впечатление на чак толкова предвидлив.

– Както и два нощни клуба – добави Фермера – плюс казино.

– Кое?

Шефът погледна Темплър.

– „Морвена“ – отвърна тя.

– Пострадали?

– Управителят и двама приятели: сътресение и ожулване.

– Получени от...

– Търкаляне по стълбите един върху друг.

Ребус кимна.

– Има хора с проблеми, когато се допре до стълби. – Облегна се на стола си. – Стигнахме до основния въпрос: какво общо има това с мен? Само не ми казвайте, че след като съм изпратил японското приятелче на Телфорд на оня свят, съм решил да се отдам на подпалване на пожари.

– Джон... – Фермерът стана, подпря гръб на бюрото. – Ние тримата знаем, че ти нямаш нищо общо със случая. Обясни ми: намираме недо-косната бутилка първокачествено уиски в колата ти под шофьорската седалка.

Ребус кимна отново.

– Моя е. – Само още една от личните му бомбички.

– Защо ще пиеш евтино уиски от супермаркет?

– От такова уиски ли беше капачката? Скръндзи.

– А в кръвта ти няма алкохол. Междувременно, както сам казваш, Кафърти е отговорът на фойерверките тази нощ. А Кафърти и ти...

– Искате да говоря с него, така ли?

Джил Темплър се наведе напред.

– Не искаме война пред прага си.

– За прекратяване на огъня са нужни двама.

– Аз ще говоря с Телфорд – заяви тя.

– Внимавай, пипето на тоя негодник сече като бръснач.

Тя кимна.

– Ще говориш ли с Кафърти?

И Ребус не искаше война в Единбург. Тя ще отклони Телфорд от замисленото нападение на фабриката за наркотици. Започне ли война, ще

има нужда от цялото си кралско войнство – дори може да затвори и магазинчето там. Не, Ребус определено не искаше война.

– Да – отговори твърдо той.

* * *

Появи се в „Барлини“ по време на закуска.

Ребус все още трепереше вътрешно от напрежението на пътуването дотук: знаеше, че едно уиски ще уталожни нервното натоварване, но знаеше още, че няма да го направи. Кафърти го чакаше в същата стая.

– Рано пиле рано пее, Сламенко – изръси той с кръстосани на гърди ръце, изключително доволен от себе си.

– Май имаше много работа нощес.

– Напротив: спях като пън, и то за пръв път, откакто съм в тая дупка. А ти?

– На крак съм от четири часа – проверявах докладите за нанесени щети. Бих могъл да мина и без да въртя волана дотук, ако ми беше дал номера на мобифона си. Какво ще кажеш?

Кафърти се хилеше.

– Чувам, че на някои нощни клубове се е случила случка.

– Чувам, че момчетата ти са направили безобидно шоу – Усмивката на Кафърти замръзна. – Заведението на Телфорд се оказало страхотно подсигурено срещу пожар: датчици за дим, активизиращи оросяваща система, негорящи врати. Повредите са минимални.

– Това е само началото – заяви Кафърти. – Ще извия врата на тоя задник!

– Това не беше ли моя работа?

– Какво свърши досега? Едно голямо нищо!

– Има нещо на път. Ако успее, ще ти хареса.

Кафърти присви очи.

– Подай нещо повече. Накарай ме да ти повярвам.

Но Ребус поклати категорично глава.

– Понякога човек просто трябва да има вяра. – Замълча миг. – Сключихме ли сделка?

– Май пропуснах нещо.

– Оттегли се. Остави Телфорд на мен.

– Не се ли повтаряме? Той ме удря, аз кротувам и изглеждам като нещо вонящо, плюснато на тротоара, което всеки гледа да не настъпи!

– Ще го предупредим.

– А междуременно аз трябва да ти вярвам, че ще свършиш

работата вместо мен, така ли?

– Тук следва ръкостискане.

Кафърти изсумтя.

– Стискал съм ръцете на купища копелета.

– А сега попадаш на изключение от правилото.

– Ти си изключение от много правила, Сламенко. – Кафърти се замисли. – Казиното, клубовете, „Флинт Стрийт“. Твърдиш, че не са ударени сериозно, така ли?

– Доколкото разбирам, оросяващата система е предизвикала най-големи вреди.

Кафърти стисна зъби.

– Сега май изглеждам още по-голям глупак. – Ребус мълчеше: изчакваше го да приключи шахматната игра, разигравана наум. – Добре – заяви накрая гангстерът. – Ще привикам войските си обратно. Освен това може би е време да попълня редиците им. – Погледна Ребус. – Време е за свежа кръв.

Което напомни на Ребус за нещо, непрекъснато отлагано досега.

* * *

Дани Симпсън живееше с майка си в Уестър Хейлс.

Отблъскващият жилищен квартал явно беше планиран и осъществен от безсърдечни садисти, живеещи безопасно далеко от чудовищното си творение. Но Ребус се отнасяше с голямо уважение към него. Тук беше израснал Томи Смит: упражнявал се беше със саксофон, натъпкан с чорапи, за да не безпокои съседите зад тънките стени. Томи Смит бе един от най-добрите саксофонисти, които Ребус бе слушал в живота си.

В известен смисъл Уестър Хейлс съществуваше някак извън границите на реалния свят – беше далеко, настрани от пътищата, водещи от някъде до някъде. Ребус никога не бе имал причина да преминава с колата си през квартала – идваше тук само по работа, както в случая. Обикновеният път минаваше край него, предлагайки на шофьорите единствената мимолетна среща с това забравено от Бога място. През прозорците на колите си те виждаха високи блокове, тераси, неизползвано игрище – и никаква жива душа. Не толкова бетонна джунгла, колкото бетонен вакуум.

Ребус почука на вратата. Не беше наясно какво точно ще каже на Дани Симпсън. Искаше само да го види. Искаше да го види без кръвта и болката. Искаше да го види цял.

Искаше просто да го види.

Но нито Дани, нито майка му се оказаха вкъщи. Излезе съседка без горна протеза и обясни нещата.

Обяснението отведе Ребус в болницата, където Дани Симпсън лежеше в малко мрачно отделение с бинтована глава и се обливаше в пот, сякаш не бе напуснал игрището цели деветдесет минути. Не беше в съзнание. До леглото седеше майка му и галеше китката му. Медицинска сестра обясни на Ребус, че най-подходящото място за Дани е болница за безнадеждно болни – ако му намерят легло.

– Какво стана?

– Предполагаме, че е започнала инфекция. Когато човек престане да се съпротивлява. Светът е смъртоносно място. – Тя сви рамене: привикнала беше с човешката агония. Майката на Дани забеляза, че говорят, и вероятно взе Ребус за лекар. Стана, приближи се и застана пред него, очаквайки да ѝ каже нещо.

– Дойдох да видя Дани – поясни той.

– Да?

– През нощта, когато... аз го докарах тук през нощта, когато се случи нещастieto с него. Исках просто да видя как е.

– Виждате сам. – Гласът ѝ се прекърши и заглъхна. „Само на пет минути оттук е стаята на Сами“ – мислеше той. Егоистично бе смятал нейното състояние за уникално и то бе наистина такова – за него. Сега виждаше, че на много малък радиус от леглото на Сами ридяха други родители, стискаха безжизнените ръце на децата си и питаха защо.

– Съжалявам много – запелтечи той. – Бих искал...

– И аз също – въздъхна жената. – Той не беше лошо момче. Дързък, но не и лош. Проблемът му беше, че непрекъснато се стремеше към нещо ново, нещо интересно. Всички знаем докъде води това.

Ребус кимна, обзет от непреодолимо желание да се махне оттук, да не изслушва докрай кратката житейска история на младежа. Вътрешният му свят беше вече пренаселен с призраци, едва му стигаха силите да се бори с тях. Стисна ръката на жената.

– Съжалявам, но трябва да тръгвам.

Тя кимна разсеяно и завлачи крака към леглото на сина си. Искаше му се да наругае Дани Симпсън за възможността да му е прехвърлил смъртоносния вирус. Даде си ясна сметка, че ако се бяха срещнали на прага на дома му, разговорът им щеше да протече по този начин и кой знае дали Ребус щеше да се задоволи само с ругатня.

Искаше да го прокълне... но не можа. Едва ли щеше да е по-резултатно от клетвите срещу Оня, Големия горе – само загуба на време и

дъх. Вместо това отиде в стаята на Сами и я намери сама. Никакви други родители, никакви сестри, от Рона нямаше и следа. Целуна дъщеря си по челото – солена вкус в устата. Пот – трябваше да се избърше. Усети и някаква нова миризма. Талк. Седна, обгърна топлите ѝ ръце със своите.

– Как си, Сами? Непрекъснато забравям да ти донеса малко от твоя парфюм, за да пробвам дали ароматът му ще те извика обратно при нас. Майка ти седи тук и ти пуска класическа музика. Питам се дали я чуваш. Дори не знаех досега, че я харесваш. Има толкова неща, за които никога не сме говорили... Чакай... какво?...

Стана, за да се увери. Движение зад клепачите!

– Сами? Сами-и-и?

Досега не бе забелязвал такова нещо. Натисна бутона до леглото ѝ. Почака да се появи сестра. Натисна го отново.

– Хайде, хайде, Сами!

Клепачите ѝ притрепериха... и пак замряха.

– Сами!

Отвори се врата, в стаята се втурна сестра.

– Какво има?

– Стори ми се, че... че движи...

– Движи ли?

– Само очите – сякаш се опитваше да ги отвори.

– Ще извикам лекар.

– О, хайде, Сами, опитай пак! Отвори очички, миличка – подканваше я той, като че ли тя пак беше бебе, потупваше китките, после бузите ѝ.

Пристигна същият лекар, на когото Ребус бе крещял първия ден. Повдигна клепачите ѝ, насочи лъч светлина от фенерчето си към зениците ѝ, взря се в тях.

– Ако сте забелязал движение, сигурно наистина е било така.

– Да, видях го! Това означава ли нещо?

– Трудно е да се каже.

– Опитайте все пак. – Впи настоятелен поглед в лекаря.

– Тя спи и сънува. Понякога човек движи бързо очи насън.

– Тогава би могло да е – Ребус потърси точната дума – неволно?

– Както вече казах, трудно е да се разбере. Последните сканирания показват видимо подобрене. – Замълча за миг и доуточни: – Слабо, но сигурно.

Ребус кимна разтреперан. Лекарят забеляза състоянието му, попита го дали се нуждае от успокоително. Ребус поклати глава. Лекарят

хвърли поглед на часовника си: чакаха го още куп визитации. Сестрата пристъпваше нетърпеливо от крак на крак. Ребус благодари и на двамата и излезе.

* * *

ХОГАН: Съгласен ли сте да запишем този разговор, доктор Колхун?

КОЛХУН: Нямам възражения.

ХОГАН: Това ще бъде и във ваш, и в наш интерес.

КОЛХУН: Няма какво да крия, инспектор Хоган. (Покашляне.)

ХОГАН: Да започваме тогава.

КОЛХУН: Може ли да задам един въпрос. Само за записа. Искате да ме питате само за Джоузеф Линц – за нищо друго, нали?

ХОГАН: Какво друго би могло да има, господине?

КОЛХУН: Искях само да проверя.

ХОГАН: Желаете ли да присъства адвокат?

КОЛХУН: Не.

ХОГАН: Прав сте, не е нужно. Хубаво, да започваме тогава... Ще говорим само за вашите отношения с професор Джоузеф Линц.

КОЛХУН: Да.

ХОГАН: Но в предишния ни разговор вие заявихте, че не познавате професор Линц.

КОЛХУН: Заявих само, че не го познавам много добре.

ХОГАН: Добре, господине. Ако наистина така сте казал...

КОЛХУН: Доколкото си спомням, беше точно така.

ХОГАН: Разполагаме обаче с нова информация.

КОЛХУН: Да?

ХОГАН: Според нея вие познавате професор Линц сравнително добре.

КОЛХУН: Твърдите така на базата на?...

ХОГАН: Нова информация на наше разположение. Нашият човек ни осведомява, че за Джоузеф Линц вие сте военнопръстъпник. Какво ще кажете, господине?

КОЛХУН: Лъжа. Нагла лъжа.

ХОГАН: Да разбирам ли, че не ви е смятал за военнопръстъпник?

КОЛХУН: О, мислеше го! Многократно ми го е казвал в лицето.

ХОГАН: Кога?

КОЛХУН: Преди години. Внуши си го и... Той беше побъркан, инспекторе. Разбираше се отдалеко. Човек, обзет от демони!

ХОГАН: Какво точно каза?

КОЛХУН: Не си спомням – беше много, много отдавна – някъде в началото на седемдесетте години.

ХОГАН: Бихте ни помогнал много, ако си спомните.

КОЛХУН: Заяви го посред някакъв прием – струва ми се в чест на важен посетител. Джоузеф настоя да се уединя за момент с него. Изглеждаше като болен от треска. И го изтърси: бил съм нацист и съм дошъл тук чрез някакъв много сложен път. Повтаряше го упорито.

ХОГАН: Какво направихте.

КОЛХУН: Казах му, че е пиан и не се чува какво говори.

ХОГАН: И?

КОЛХУН Прав бях, пиан беше. Наложих се да го отведат до дома му с такси. Не коментирах приказките му след това. В академичните среди човек свиква с известна степен на... ъ-ъ-ъ... ексцентрично поведение. Ние сме хора, обзети от фикс-идеи, няма спасение.

ХОГАН: Но Линц упорстваше, така ли?

КОЛХУН: Не съвсем, но... През няколко години... имаше... Той все намираше повод да подхвърли нещо, да спомене някое зверство.

ХОГАН: Търсеше ли ви извън университета?

КОЛХУН: Известно време телефонираше вкъщи.

ХОГАН: И вие сменяхте адреса си?

КОЛХУН: Да.

ХОГАН: Накрая прибегнахте до телефонен номер, нефигуриращ в телефонния указател, така ли?

КОЛХУН: Да.

ХОГАН: За да прекратите обажданията му, нали?

КОЛХУН: Да, нещо такова.

ХОГАН: Споделихте ли с някого за неприятностите си с Линц?

КОЛХУН: Имате предвид властите? Не. Той беше напаст, нищо повече.

ХОГАН: Какво се случи после?

КОЛХУН: После по вестниците започнаха да се появяват разни статии с предположения за евентуално нацистко минало на Джоузеф Линц, наричаха го вероятен военнопредстъпник. И той пак се вкопчи в мен.

ХОГАН: Обади се в офиса ви, нали?

КОЛХУН: Да.

ХОГАН: Излъгахте ни за това обаждане.

КОЛХУН: Извинявам се. Паникьосах се.

ХОГАН: Причината?

КОЛХУН: Просто... и аз не зная.

ХОГАН: И се срещнахте, нали? За да изясните нещата, така ли?

КОЛХУН: Обядвахме заедно. Той изглеждаше... нормален. Но приказките му бяха на луд човек. Излезе с точно разработена история, но тя не беше моята. Повтарях непрекъснато: „Джоузеф, в края на войната бях още юноша.“ Освен това съм документирано роден и отгледан тук.

ХОГАН: Как реагира на това?

КОЛХУН: Фалшифицирането на документи не било проблем.

ХОГАН: Фалшиви документи. Единият от начините да се скрие от света Йозеф Линцтек.

КОЛХУН: Да, така е.

ХОГАН: Вие лично смятате ли, че Джоузеф Линц е бил Йозеф Линцтек?

КОЛХУН: Не знам. Може би вестникарските истории го бяха подлудили... повярвал им е... Не знам.

ХОГАН: Но обвиненията срещу вас са започнали десетилетия преди шума по вестниците.

КОЛХУН: Така е.

ХОГАН: Той ви е преследвал, тормозил ви е. Заплаши ли ви, че ще предложи историята си на медиите?

КОЛХУН: Може и да го е сторил. Не си спомням.

ХОГАН: М-м-м...

КОЛХУН: Търсите мотив, нали? Причини да го искам мъртъв, прав ли съм?

ХОГАН: Вие ли го убихте, доктор Колхун?

КОЛХУН: Подчертано не!

ХОГАН: Някакви подозрения за извършителя?

КОЛХУН: Никакви.

ХОГАН: Защо не ни казахте истината? Защо ни лъгахте?

КОЛХУН: Защото знаех какво ще се случи. Знаех, че ще се вкопчите в мен. Надявах се глупаво, че ще съумея да избягна подозренията.

ХОГАН: Да ги избегнете ли?

КОЛХУН: Да.

ХОГАН: Линц е забелязан с млада жена в ресторанта, където е отвел и вас. Имате ли представа коя би могла да е тя?

КОЛХУН: Никаква.

ХОГАН: Познавате професор Линц отдавна. Какви са сексуалните

му вкусове според вас?

КОЛХУН: Никога не съм мислил по въпроса.

ХОГАН: Никога ли?

КОЛХУН: Никога.

ХОГАН: А вашите, господине?

КОЛХУН: Не виждам връзката с... Добре, за записа: аз съм моногамен и хетеросексуален.

ХОГАН: Благодаря. Оценявам откровеността ви.

* * *

Ребус спря лентата.

– Има си хас.

– Какво ще кажеш? – запита Боби Хоган.

– Въпросът: „Вие ли го направихте?“ не е на място по време – според мен. Иначе не е лошо. Има ли още?

– Почти сме на края.

Ребус пак включи магнетофона.

* * *

ХОГАН: Срещата ви в ресторанта – нещо ново?

КОЛХУН: Старата песен на нов глас. Имена, дати... страните, през които са ме превели на път за Англия.

ХОГАН: Каза ви как точно е станало, така ли?

КОЛХУН: Наричаше го Пътя на плъховете. Операцията се ръководела от Ватикана – ако можете да го повярвате. И всички западни правителства са участвали в нещо като заговор с основна цел измъкване на всички нацисти на върхови постове – учени и интелектуалци – от руснаците. Направо... как да се изразя... миш-маш от Йън Флеминг и Джон льо Каре, нали?

ХОГАН: Но той говореше с подробности, така ли?

КОЛХУН: Е, да, но това се случва често, когато човек е обзет от фикс-идеи.

ХОГАН: Има книги на същата тема.

КОЛХУН: Така ли?

ХОГАН: Нацисти, прехвърлени тайно през океана... военни престъпници, спасени от бесилките.

КОЛХУН: Говорим за литература. Не приемате тези истории сериозно или?...

ХОГАН: Моята работа е да събирам информация, доктор Колхун. Ние не отхвърляме нищо, докато не получим доказателства за неговата несъстоятелност.

КОЛХУН: Разбирам. Проблемът ви е да отделите зърното от плевата.

ХОГАН: Имате предвид истината от лъжите, нали? Да, това наистина е проблем.

КОЛХУН: Имам предвид историите, които се чуват за Босна и Хърватско... геноцид, групови инквизиции, прикриване на виновните... Трудно е да се разбере кое е истина и кое лъжа.

ХОГАН: Само още един въпрос, преди да приключим. Имате ли представа какво е станало с парите?

КОЛХУН: Какви пари?

ХОГАН: Сумата, която Линц изтегля от банката си. Пет хиляди долара в брой.

КОЛХУН: Чувам го за пръв път. Друг мотив, така ли?

ХОГАН: Благодаря за отделеното време, доктор Колхун. Възможно е да се наложи да говорим пак. Не трябваше да ни лъжете и да спъвате работата ни.

КОЛХУН: Извинявайте, инспектор Хоган. Съзнавам грешката си, но се надявам, че и вие разбирате защо го направих.

ХОГАН: Мама не пропускаше да ме предупреди никога да не лъжа, господине. Благодаря ви отново за отделеното от вас време.

* * *

Ребус погледна Хоган.

– Майка ти ли?

Хоган сви рамене.

– Май беше баба ми.

Ребус доизпи кафето си.

– Сега вече знаем с кого е обядвал Линц единия път.

– Знаем още, че той е досаждал на Колхун от години.

– Колхун заподозрян ли е?

– Да виждаш някои други наоколо?

– Разбирам гледната ти точка, но все пак...

– Смяташ, че не е на нужното ниво за заподозрян, така ли?

– Не знам, Боби. Отговорите му звучат така, като че ли са репетирали. А накрая се усеща облекчението му.

– Мислиш, че не съм измъкнал всичко от него, нали? Бих могъл да

го извикам отново.

Ребус не го чуваше. В главата му се въртяха приказките на Колхун за Босна и Хърватско: „историите, които се чуват... геноцид, групови инквизиции, прикриване на виновните“. Не историите, които човек чете по вестниците, а които чува. От кого би могъл да ги чуе? От Кандис? Или от Таравич?

Хоган потри нос.

– Имам нужда от едно питие.

Ребус пусна чашката за еднократна употреба в кошчето за отпадъци.

– Съобщението ти е получено и разбрано. Между впрочем някакви новини от Абърнети?

– Той е един гаден досадник – заяви Хоган, обръщайки му гръб.

26.

– Намерихме му мизерна гарсонiera в Полуърт и сега е там – отговори Клейвърхаус на въпроса му по телефона за Джек Мортън. – Взеха му мярка за униформа и сега той официално е член на вътрешнозаводската охрана.

– Кой друг знае?

– Само главният. Снощи имахме дълъг разговор с него.

– Дали няма да се създадат подозрения и напрежения сред другите от охраната? Внезапен парашутист сред тях – разбираш какво имам предвид.

– Тук Джек трябва да се постарае. Той изглежда доста уверен в себе си – твърди, че ще се справи.

– Каква е историята му?

– Таен алкохолик, явен комарджия, провалена женитба.

– Той не пие.

– Какво от това? Важното е всеки да смята, че го прави.

– Напасва ли се?

– Действа по въпроса. Ще работи двойни смени. Така ще ходи често в магазина, понякога ще може да се застоява там вечер, когато е по-спокойно. Ще има по-големи шансове да опознае Кен и Дек. Свързваме се с него само вечер, когато се прибере вкъщи – и то само по телефона. Срещите са прекалено рисковани.

– Смяташ, че ще го следят, така ли?

- Ако са прецизни, ще го сторят. И ако наистина решат да действат.
- Говори ли с Марти Джоунс?
- Уредено е за утре. Ще доведе две от горилите си, но няма страшно за Джек.
- Не прибързваш ли?
- Имаме ли време за губене? Може вече да са набелязали някого.
- Искаме много от него.
- Ти го предложи.
- Знам.
- Май се съмняваш дали ще се справи, познах ли?
- Нямам предвид това... но той излиза на фронтовата линия.
- В такъв случай уреди спиране на огъня.
- Уредено е.
- Чувам друго...

И Ребус го чу, веднага щом затвори телефона. Почука на вратата на шефа и прекъсна разгорещен диспут между Фермера и Джил Темплър.

- Говори ли с него? – подхвана го незабавно Фермера.
 - Съгласи се да се оттегли – отговори Ребус, отправил поглед към Темплър. – А при тебе как мина?
- Тя пое дълбоко дъх.

– Говорих с господин Телфорд в присъствието на адвоката му. Повтарях непрекъснато какво искаме от него, а адвокатът му повтаряше на свой ред, че петня името на клиента му.

- А Телфорд?
- Седеше просто там със скръстени ръце и се усмихваше на стената. – По лицето ѝ запълзя гневна червенина. – Изобщо не ме погледна.
- Но ти му предаде съобщението, нали?
- Да.
- Информира ли го, че Кафърти ще се съгласи?

Тя кимна.

- Какво става тогава, по дяволите?
- Последни новини: лицата на двама от хората на Кафърти са превърнати в нещо, напomniaщо плодова каша.

- Хора с късмет: все още дишат – вметна Фермерът.
- Знаеш ли сърцевината на проблема? – запита Ребус. – Нарича се Таравич. Телфорд го прави заради него – демонстрира сила.

– Във времена като тези човек се улавя, че копнее за независимост – въздъхна Фермерът. – Тогава просто щяхме да изритаме негодника извън страната си.

– А какво ни пречи да го сторим и сега? – запита Ребус. – Предупредете го, че присъствието му тук повече е неприемливо.

– А ако остане?

– Ще го следим по възможност най-демонстративно. Ще се превърнем в повече от обикновени досадници.

– Смяташ ли, че това ще проработи? – запита скептично Джил Темплър.

– Може би не – съгласи се с нея Ребус, отпускаяки се уморено в стола до него.

– Нямаме сериозна причина за натиск – отбеляза Фермерът, поглеждайки часовника си. – Коего няма да се хареса на шефа. Имам среща с него след половин час. – Поръча кола по телефона и се изправи.

– Изтръскайте чергата, опитайте се да намерите някакъв изход. – Ребус и Темплър се спогледаха. – Ще се върна след час или два. – Фермерът се огледа безпомощно и внезапно заприлича на изгубено момченце. – Заклучете вратата, когато излезете. – Махна неопределено с ръка и излезе.

– Трябва да заключва офиса, за да запази тайната на ужасното си кафе – подхвърли Ребус.

– Напоследък като че ли малко се подобри.

– Изглежда, си получила увреждане на вкусовите си жлези. И така, главен инспекторе... – Ребус завъртя стола си към нейния, – да поизтръскаме ли чергата?

Тя се усмихна.

– Смята, че губи.

– Кандидатирал ли се е пак?

– Вероятно.

– И само ние можем да спасим положението, така ли?

– Не виждам нас двамата в ролята на Батман и Робин.

– Има си хас.

– Една част от тебе винаги е готова да заяви: „Остави ги да се дерат, защо не? Стига в огъня им да не попадат невинни граждани.“

– Работата е там, че те винаги попадат. – Ребус мислеше за Сами, за Кандис...

Тя го погледна.

– Как си?

– Както винаги.

– Толкова зле ли?

– Такова ми е призванието.

- Приключи ли с Джоузеф Линц?
 Ребус поклати глава.
 – Има доста сериозен шанс да е вързан с Телфорд.
 – Все още ли смяташ, че Телфорд е зад цялата история?
 – Телфорд или Кафърти.
 – Кафърти ли?
 – Опит за вкарване на Телфорд в капан – същият номер, който някой се опита да ми погоди с Мацумото.
 – Знаеш ли, че още не сме те измъкнали от блатото?
 Той я погледна.
 – Имаш предвид евентуално вътрешно разследване ли? Мъжете в черно, прокрадващи се нечуто зад гърба ти? – Тя кимна. – Няма защо да не бъдат допуснати на купона, нали?
 – Какъв купон?
 – Оня в главата ми. Купонът, който никога не приключва. – Ребус се наклони през бюрото, за да отговори на телефонното позвъняване. – Не, той не е тук. Бихте ли ми предали съобщението? Инспектор Ребус на телефона. – Замълча, без да отклонява поглед от Джил Темплър. – Да, аз работя по този случай. – Намери хартия и химикалка. – М-м-м, разбирам. Да, така звучи. Ще му го съобщя, когато се върне. – Поглед, втрънен в очите ѝ. После подаде основната реплика: – Колко са убитите?

* * *

Само един. Друг бе напуснал полесражението с ръка, едва закрепена за рамото му. Обърнал се бе за помощ към местната болница с нужда от бърза хирургическа намеса и преливане на огромно количество кръв.

Посред бял ден. Не в Единбург, а в Пейсли, родния град на Телфорд, все още под негово управление. Четирима мъже в работни облекла на общината, имитиращи екип за поддръжка на пътищата, но с мачете и пистолети от голям калибър вместо с кирки и лопати. Подгонват жертвите в жилищен квартал сред деца на тротинетки по тротоарите или играещи на топка по уличното платно. Жени, увиснали по прозорците. Отдавна пораснали мъже, обзети от истерично желание да се нараняват един друг. Мачете се стоварва с все сила върху единия, но макар и ранен той продължава да тича. Приятелят му се опитва да прескочи ограда, но не е бил достатъчно бърз и пъргав. Ако скокът му бе със седем сантиметра по-висок, щял е да спаси кожата. Пръстите на краката му обаче се закачат и той пада. Приклад на пистолет се стоварва върху тила

му, докато се опитва да се изправи. Два изстрела, впечатляващ поток кръв и мозък. Децата са спрели игрите си, втрещени, замръзнали по местата си. Жени пищят от прозорците, молят ги да бягат. Но паниката е била излишна – тези два изстрела задоволяват нещо неназовимо – гонитбата приключва. Четиримата герои на уличния екшън се обръщат като по команда и изтичват обратно в очакващия ги на улицата фургон.

Публична екзекуция в родния град на Томи Телфорд.

Двете жертви се подвизавали там като широко известни лихвари.

Късметлията в болницата беше известен като Малкия Стиви Мъри – само на двацет и две години. Нещастникът в моргата беше Дони Дрейпър – или Пердето, както са го наричали от малък. Ще има да си чешат езиците и да остроумничат за негова сметка. Само две седмици са му оставали до двацет и петия му рожден ден. Ребус се надяваше, че е успял да използва максимално краткия си живот на тая земя.

Полицията в Пейсли бе осведомена за преместването на Телфорд в Единбург, знаеше за наличието на проблеми там. Шефът Уотсън получи информативно обаждане по телефона от колегата си в Пейсли.

Двамата младежи били най-умните и най-способните хора на Телфорд в Пейсли.

Описанието на нападателите било неясно.

Децата отказвали да говорят. Родителите им не допусkali полицията до тях, страхували се от отмъщение. Е, да, на полицията могат да откажат, но Ребус се съмняваше много дали ще бъдат чак толкова съдържани, когато Томи Телфорд се появи в Пейсли със своите въпроси, решен на всяка цена да получи отговори.

Лошо. Това означаваше ескалация. Палежите и побоищата оставяха отворена вратичка за евентуални преговори. Но убийството... убийството поставяше враждата на много по-високо ниво.

– Има ли смисъл да се говори с тях отново? – запита Джил Темпър. Седяха в столовата, но сандвичите им стояха недокоснати пред тях.

– Какво мислиш по въпроса?

Ребус знаеше какво мисли. Тя говореше просто защото смяташе, че празните приказки са по-добри от пълното бездействие. Би могъл да я посъветва да спести дъха си.

– Използвали са мачете – уточни той.

– Както и когато скалпираха Дани Симпсън. – Ребус кимна.

– Канех се да попитам... – започна тя.

– За какво?

– За Линц... какво каза?

Ребус доизпи студеното кафе.

– Искаш ли още едно?

– Джон...

– Линц е провел няколко телефонни разговора, които се е опитал да прикрие. Единият от тях е бил до офиса на Томи Телфорд на „Флинт Стрийт“. Не знаем точно как се връзва, но смятаме, че наистина се връзва.

– Какво общо би могло да има между Линц и Телфорд?

– Може би Линц се е обърнал към него за помощ. Може би Телфорд му е осигурявал проститутки. Както вече казах, не знаем. Поради което именно държим този факт в тайна.

– Много ти се иска да вкараш Телфорд на топло, нали?

Ребус се вторачи в нея, премисли думите й.

– Не толкова много, колкото по-рано. Сега само той не ми стига.

– Искаш и Кафърти, така ли?

– И Таравич... и Якудза... и всички останали играчи в това шоу.

Тя кимна.

– Това е купонът, за който спомена, нали?

Той докосна главата си.

– До един са тук, Джил. Опитвах се да ги изритам, но те не искат да ме оставят на мира.

– Може би ще успееш, ако престанеш да свириш тяхната музика.

Ребус се усмихна уморено.

– Ето една добра идея. С коя предлагаш да я заменя? Какво ще кажеш за тройния албум?

– Това е по твоята част, не по моята, слава Богу.

– Нямах представа какво пропускаш.

– Напротив, имам: била съм вече там.

* * *

Имаше една стара поговорка: „От мен кръв, та от него вода ли ще тече?!“ Поради което Ребус се върна в офиса на Уотсън. Бузите на Фермера още пламтяха след неприятната среща с големия бос. Когато Ребус понечи да се отпусне в стола, Уотсън изрева:

– Ще сядаш, когато ти кажат!

– Благодаря, сър.

– Какво, по дяволите, става, Джон?

– Моля, сър?

Фермерът погледна бележката, която му бе оставил на бюрото.

– Какво е това?

– Един мъртвец и един сериозно ранен в Пейсли. Хора на Телфорд. Кафърти го удря там, където най-силно ще го заболи. Вероятно смята, че територията на Телфорд в Пейсли е поизтъняла и направо плаче за лесни удари.

– Пейсли. – Фермерът натика бележката в чекмеджето. – Проблемът не е наш.

– Ще стане. Ответният удар на Телфорд ще е тук.

– Това няма значение, инспекторе. Хайде сега да поговорим за Фармацевтичната компания на Маклейн.

Ребус премига, отпусна рамене.

– Смятах да ви уведомя...

– Но вместо това го чувам от шефа си!

– Не люшкам аз това бебе, господине. Отделът за криминални разследвания тика количката.

– Но кой настани бебето в нея?

– Канех се да ви докладвам.

– Имаш ли представа на какви пачи яйца ме насади? Отивам във Фетс и се оказва, че не съм в течение на нещо, за което един от подчинените ми знае! Хиляди дяволи! Изглеждах като олигофрен!

– Моите уважения, сър, но не мога да повярвам, че е било точно така.

– Не ми противоречи! Изглеждах като селския идиот! – Фермерът удари гневно по бюрото с две ръце. – И това не ми се случва за пръв път! А винаги – винаги! – съм се опитвал да ти защитавам задника, и ти го знаеш!

– Да, сър.

– Винаги съм бил максимално честен и справедлив с тебе!

– Напълно, сър.

– А ти ми се отплащаш така!

– Няма да се случи повече, сър.

Фермерът се втренчи свирепо в него, но Ребус издържа геройски погледа му и дори му го върна.

– Дяволски се надявам, че наистина няма да се повтори. – Фермерът се отпусна назад, малко поуспокоен. – Имаш ли нещо за казване?

– Не, сър. С изключение на... може би...

– Хайде, изплюй камъчето. – Фермерът пак се стегна и неволно се наведе напред отново.

– Мъжът в апартамента над мен, господине. Струва ми се, че е Дарт

Вейдър.

27.

Ленард Коен: „Има война!“

Очаквах а удара на Телфорд. Главният бос даде идеята за „демонстративното присъствие като задръжка“. Тя не изненада Ребус, а още по-малко Телфорд: Чарлс Гроул бе в пълна бойна готовност и се заоплакваше от неправомерно преследване още щом патрулните коли се появиха на „Флинт Стрийт“. Как според тях клиентът му ще управлява законния си важен бизнес и ще осъществява множество обществени проекти под натиска на своеволно и досадно полицейско наблюдение? „Обществени проекти“ – тоест пенсионерите и апартаментите, за които не плащаха наеми. Телфорд нямаше да се поколебае да експлоатира този факт докрай, уверен в реакцията на медиите.

Патрулните коли ще бъдат изтеглени – това бе само въпрос на време. И веднага пак ще лумнат нощни пожари, както всички очакваха.

Ребус отиде в болницата и поседя с Рона до леглото на Сами. Вече добре познатата болнична стая му изглеждаше като безметежен, подреден оазис, където всеки час от денонощието идваше с очаквани, успокоителни ритуали.

– Измили са косата й – забеляза той.

– Пак я сканираха – обясни Рона. – Нямаше как да не отмият после лепкавата каша. – Ребус кимна. – Вярно ли е, че си забелязал движение на очите й?

– Струва ми се, да.

Рона докосна ръката му.

– Обади се Джаки. Възможно е да дойде в края на седмицата. Честно предупреждение.

– Прието и разбрано.

– Изглеждаш съсипан.

Ребус се усмихна.

– Надявам се един хубав ден някой да ми каже колко чудесно изглеждам.

– Е, този хубав ден не е днешният – отвърна Рона.

– Причината трябва да е в пиенето, побоищата и жените.

Мислеше за казиното и Кандис... за белия смъртоносен прах по устните й.

Мислеше за Кафърти и Телфорд: дали и двамата не му играят номера?

Мислеше още и за Джек Мортън: „Надявам се, че е добре.“

Пустият апартамент на „Ардън Стрийт“ го посрещна с бодрия звън на телефона. Успя да вдигне слушалката малко преди намесата на телефонния секретар.

– Почакайте, докато изключа проклетото нещо. – Намери точното копче, щракна го.

– Страхотна технология, а, Сламенко?

Кафърти.

– Какво искаш?

– Чух за Пейсли.

– Искаш да кажеш, че си говорил със себе си, така ли?

– Нямам нищо общо с историята там.

Ребус се изсмя.

– Повтарям: нямам нищо общо с оная касапница в Пейсли.

Ребус почти падна във фотьойла си.

– Ако смяташ, че ще ти повярвам, дълбоко се лъжеш. – „Игрчки“ – мислеше той.

– Няма значение дали ще ми повярваш или не. Искам просто да го знаеш.

– Благодаря. Тая нощ ще спя по-спокойно.

– Някой ме вкарва в капан, Сламенко.

– Телфорд няма причини да го прави. – Ребус въздъхна, завъртя глава, опъвайки врат. – Слушай, не се ли сети за друга възможност?

– Каква?

– Някои от твоите да са развели знамената зад гърба ти.

– Щях да зная.

– Ще знаеш онова, което офицерите ти благоволят да съобщят. А ако лъжат? Нямам предвид цялата банда: възможно е само двама-трима да са излезли извън контрол.

– Щях да зная. – Гласът на Кафърти звучеше равно, лишен от емоции: той явно обмисляше подхвърлената от Ребус възможност.

– Добре, съгласен съм, щеше да знаеш. Кой ще е първият, който ще се осмели да ти го каже? Кафърти, ти си в затвор далеко оттук. Как ти се струва, трудно ли ще им бъде да те заблуждават?

– Говоря за хора, на които съм имал пълно доверие цял живот. – Кафърти замълча. – Те щяха да ми кажат.

– Ако знаеха. Ако не са били предупредени да мълчат. Схващаш ли

за какво говоря?

- Двама или трима извън контрол... – повтори замислено Кафърти.
- Вероятно имаш някои предвид, нали?
- Джефри щеше да знае.
- Джефри ли? Така ли се казва Невестулката?
- Гледай само да не чуе, че го наричаш така.
- Дай ми номера му, аз ще говоря с него.
- Няма да стане. Ще го накарам той да те потърси.
- А ако той е един от действащите на своя глава?
- Още не знаем дали има такива.
- Но приемаш, че е възможно, нали?
- Приемам, че Томи Телфорд се опитва да ми тикне босилека в

ръцете.

- Ребус се вторачи в прозореца.
- Буквално ли да те разбирам?
- Чух за договор в този смисъл.
- Но ти си защитен, нали?

Кафърти се захили.

– Сламенко, още малко и ще ме разплачеш: май усетих нещо като загриженост в гласа ти.

– Въобразяваш си.

– Виж какво, има само два изхода. Единият – ти се справяш с Телфорд. Другият – аз се справям с него. И двамата сме съгласни тук, нали? Напомням ти, че не аз тръгнах да превземам чужда територия и да развявам главорези.

– Може би той просто е по-амбициозен. Може би ти напомня за теб самия на младини.

- Да не искаш да кажеш, че съм се размекнал?
- Правилото е едно и ти го знаеш: или се приспособи, или умри.
- А ти приспособи ли се, Сламенко?
- Малко... може би.
- Да бе... колкото почти невидима точица на хоризонта.
- Не става въпрос за мен сега.

– Ти си толкова вътре, колкото всеки друг, не го забравяй. Сладки сънища, Сламенко.

Ребус постави слушалката на място. Чувстваше се изтощен и потиснат. Децата от апартамента отсреща вероятно вече спяха, пердетата бяха дръпнати. Огледа стаята. Джак Мортън му беше помогнал да я боядиса в ония далечни времена, когато мислеше за продажба. Джак му бе

помогнал и да ритне шишето.

Знаеше, че няма да може да заспи. Върна се в колата и се отправи към „Йънг Стрийт“ и бар „Оксфорд“. Там беше тихо и спокойно. В ъгъла седяха двама от обикновените кръчмарски философи, а в задната стая трима музиканти прибираха цигулките си. Изпи две чаши кафе без сметана, прибра се в колата и отиде до „Оксфорд Терас“. Паркира пред апартамента на Пейшънс, изключи двигателя и се отпусна назад, вслушан в джаза по радиото: Астрид Джилберто, Стан Гец, Арт Пепър, Дюк Елингтън. Каза си, че ще изчака в колата, докато пуснат лош изпълнител, и тогава ще почука на вратата на Пейшънс.

Но когато това стана, беше вече много късно. Не искаше да се появява на прага ѝ без предупреждение. Би било... не беше редно. Не заради отчаянието, струящо от една такава постъпка, а защото не искаше тя да остане с впечатление, че се натиска. Включи двигателя и потегли към Ню Таун и надолу към Грантън. Спря на брега на Форт и стоя там, зад спуснатите прозорци на колата, вслушан в шепота на реката и бръмченето на нощното движение по магистралата.

Дори и със затворени очи не можеше да се изолира от света наоколо. Нещо повече: в миговете преди да потъне в безпаметството на съня въображението му бе най-живо, образите в главата му – най-ярки. Питаше се какво ли сънува Сами и дали изобщо сънува. Рона твърдеше, че Сами дошла тук, за да бъде с него. Не можеше да се сети какво бе направил, за да заслужи обичта ѝ.

Върна се в града за еспreso в бара на Гордън, а после пое към болницата: не беше проблем да намери място за паркиране по това време на нощта. Точно пред входа бе спряло такси и двигателят му бръмчеше равномерно на празен ход. Влезе в стаята на Сами и с изненада установи присъствието на още някой там. Първата му мисъл беше: „Рона.“ Стаята се осветяваше само от нощното осветление, проникващо през дръпнатите пердета. Жена, коленичила до леглото, отпуснала глава върху одеялото. Той пристъпи напред, тя го чу и обърна лице, проблясващо от сълзи.

Кандис.

Очите ѝ се разшириха и тя се изправи с усилие.

– Исках да я видя – прошепна Кандис. Ребус кимна. В полуздрача на стаята тя още повече напомняше Сами: същата фигура, същата прическа, същата форма на лицето. Ровеше в джоба на дългото червено палто за носна кърпичка.

– Харесвам я – добави тя и той пак кимна.

– Таравич знае ли къде си?

Кандис поклати глава.

– Онова такси отпред – с него ли дойде?

Тя кимна.

– Всички отишли в казино. Аз казала: глава боли. – Говореше със запъване, личеше си как прехвърля всяка дума в главата си, преди да я изговори.

– Ще разбере ли, че не си в стаята си?

Тя помисли, после поклати глава.

– В една стая ли спите? – продължаваше Ребус. Тя пак поклати глава, този път с усмивка.

– Джейк не обича жени.

Това беше ново за Ребус. Мириам Кенуърти беше подхвърлила нещо за женитба с англичанка, но бе обяснила този брак с желание да се заобиколят имиграционните закони. Спомни си как Таравич опипваше Кандис и сега си даде сметка, че го беше правил заради Телфорд. А последният бе допуснал да я арестуват, а после да бъде прибрана от Отдела за криминални разследвания. Дребен знак за съперничество между двамата партньори.

– Сами... дали...

Ребус сви рамене.

– Надяваме се да се оправи, Кандис.

Тя се взря в пода.

– Казвам се Дуня.

– Дуня – повтори той.

– Сараево беше като... – Погледна го. – Бягах оттам... щастливка. Всички казваха: „Ти щастливка, щастливка!“ – Бодна с показалец гърдите си. – Щастливка. Оцеляла... жива. – Разплака се и той я прегърна.

Стоунс: „Оцелели души“. Но понякога само тялото оцеляваше, а душата умираше, проядена, сдъвкана от грозни преживявания...

– Дуня, Дуня – заповтаря той името ѝ, усилвайки усета за истинската ѝ самоличност, опитвайки се да стигне до оная част от нея, заключена с девет ключалки след Сараево. – Дуня, ш-ш-ш. Всичко ще се оправи. Тихо. – И галеше косата, лицето ѝ, с другата ръка на гърба ѝ, поемаща гърчовете на тялото ѝ. Гонеше с премигване собствените си сълзи, без да сваля замъглен поглед от тялото на Сами. Нажежената атмосфера в стаята пръскаше почти видими искри като пренатоварен електрически проводник и той се питаше дали част от тях не достигаха до мозъка ѝ.

– Дуня, Дуня, Дуня...

Тя се отдръпна от него, обърна му гръб. Не можеше да я остави да си отиде така. Пристъпи до нея, постави ръце върху раменете ѝ.

– Дуня, как те намери Таравич? – Тя като че ли го разбра. – В Лоуър Ларго. Хората му са те измъкнали оттам, нали?

– Брайън – прошепна тя едва чуто. Ребус се намръщи.

– Брайън Симърс? Хубавеца...

– Той казва Джек.

– Казал му е къде си? – Но защо просто не я е замъкнал направо в Единбург? Сещаше се за причината: тя вече беше твърде опасна, приближила се бе прекалено до полицията. Най-доброто решение бе да я разчисти от района. Не убийство: това би ги инкриминирало до един. Таравич беше добро разрешение на проблема: той я контролиреше успешно. Хубавецът спасяваше приятеля си за пореден път.

– Довлече те тук, за да злорадства над Телфорд. – Ребус се замисли за миг, после я погледна. Какво би могъл да стори за нея? Къде Кандис би била в безопасност? Тя като че ли разчете мислите му и стисна ръката му.

– Знаеш, аз има... – Оформил с ръце люлка, разлюля я.

– Момче – каза Ребус и тя кимна. – А Таравич знае къде е то, така ли?

Тя поклати глава.

– Камионите... те взели него.

– Камионите на Таравич с бежанци ли? – Тя пак кимна. – И ти не знаеш къде е синът ти, така ли?

– Джейк знае. Той казва негов човек... – сполучливо представи с пръстите на ръцете си бързо движение на множество крачета – ...убие мое момче, ако...

Човек на Таравич... бързодвижещи се крачета... Кърлежа! Сети се нещо...

– Защо Кърлежът не е тук с Таравич? – Тя го гледаше неразбиращо. – Таравич тук – загърчи се той, – Кърлежа – в Нюкасъл. Защо?

Тя сви рамене, замисли се.

– Той не идва. – Измъкваше от паметта си случайно заседнали откъслечи от разговор. – Опасност.

– Опасен ли? – Ребус се смръщи. – За кого?

Тя пак сви рамене. Ребус обърна ръцете ѝ с длани.

– Не можеш да му имаш доверие, Дуня. Трябва да се махнеш от него.

Тя му се усмихна с искряща влага в очите.

– Опитала.

Вгледаха се един в друг еднакво безпомощни, после тя изтегли ръце и той я придружи до таксито.

28.

Сутринта се обади в болницата по телефона, осведоми се за състоянието на Сами и помоли да я преместят в друга стая.

– Как е Дани Симпсън?

– Извинявам се, вие от семейството му ли сте?

Което беше достатъчно информативно. Представи се и запита кога е станало.

– През нощта – отговори сестрата.

Когато защитните сили на организма са най-слаби: в часовете на смъртта. Ребус позвъни на майката и се представи отново.

– Моите съболезнования... Кога ще е погребението?

– Ще присъства само семейството... и без цветя. Събираме суми за дарение на благотворително заведение. Някои хора имат добро мнение за Дани.

– Сигурно е така.

Ребус взе адреса на „заведението“ – общежитие за болни от СПИН: майката на Дани не намери сили да произнесе думата. Приключи разговора, намери плик, постави в него десет лири и бележка: „В памет на Дани Симпсън.“ Замисли се дали да се подложи на изследване. Телефонът му остро иззвъня.

– Ало?

Статичен шум, работещ двигател: телефон в лека кола в движение, и то с голяма скорост.

– Това поставя полицейския тормоз на ново ниво. – Телфорд.

– Какво имаш предвид?

– Дани Симпсън е мъртъв едва от шест часа и ти въртиш шайба на майка му.

– Откъде знаеш?

– Бях там. Поднасях съболезнования.

– Телефонирах по същата причина. Не смяташ ли, че поставяш комплексите си за полицейски тормоз на нови нива?

– Да бе – ще кажеш, че и Кафърти не е запретнал ръкави да ме смаже.

– Твърди, че няма нищо общо със станалото в Пейсли.

– Басирам се, че си вярвал във феи като дете.

– И сега вярвам.

– Добрите феи няма да ти помогнат, ако заставаш до Кафърти.

– Заплаваш ли ме? Не ми отговаряй: Таравич е в колата с теб, нали? – Тишина. „Бинго!“ – помисли Ребус. – Смяташ, че Таравич ще те уважава, защото си разрешаваш да плюеш по ченгета, така ли? Той не изпитва никакво уважение към тебе – погледни само как развява Кандис в лицето ти.

В слушалката се изля смес от лекомислие и бяс.

– Хей, Ребус, вие двамата с Кандис в она хотел – усладила ти се е май, а? Джейк твърди, че е страхотно парче. – Смях отзад: господин Розовия, който – според Кандис – никога не я бе докосвал. Празно перчене: Телфорд и Таравич и игричките между тях – за съжаление те си играеха и със света наоколо.

Ребус намери точния тон.

– Опитих се да ѝ помогна. Ако тя е прекалено глупава, за да го разбере, то си заслужава такива като теб и Таравич. – Внушаваше им, че е загубил интерес към Кандис. – Между впрочем Таравич ти я измъкна от ръцете без проблеми. – Атакуваше, търсеше пролуки в тандема Телфорд-Таравич.

Настъпи тишина.

– А какво, ако Кафърти действително не е зад случката в Пейсли?

– Били са неговите хора.

– Излезли от контрол.

– Ако той не може да ги контролира, това си е негов проблем. Той е нищо, Ребус, свършен е.

Ребус замълча, вслушан в заглушения разговор между двамата в колата. Пак гласът на Телфорд.

– Господин Таравич иска да каже нещо.

– Ребус? Смятах, че сме цивилизовани хора.

– В какъв смисъл?

– Когато се срещнахме в Нюкасъл... Смятах, че сме се разбрали – или съм сгрешил, така ли?

Напомняше му само загатнатото споразумение: остави Телфорд на мира, скъсай с Кафърти, и Кандис и синът ѝ ще бъдат в безопасност. Какво искаше Таравич?

– Спазих моята част от споразумението.

Пресилен смях.

- Знаеш ли какво означава Пейсли?
- Какво?
- Началото на края на Морис Джералд Кафърти.
- Обзалагам се, че ще изпратиш цветя на гроба. Мъртви цветя.

* * *

Ребус влезе в управлението в Сейнт Ленард, седна пред компютъра си и поиска сведения за Кърлежа.

Уилям Андрю Колтън – голям файл. Ребус реши да поиска папките и написа молба в този смисъл. Позвъняване от портала: безименен посетител, според описанието – Невестулката.

Ребус слезе на портала.

Невестулката беше отвън с цигара в уста. Облечен бе в зелено непромокаемо яке – и двата джоба бяха скъсани. Ушанка със спуснати на ушици предпазваше ушите му от вятъра.

– Хайде да повървим – предложи Ребус. Невестулката се приспособи към ритъма на стъпките му. Заскитаха през квартал с нови апартаменти, които се надуваха със сателитни антени и прозорци, измъкнати сякаш от кутии „Лего“. Зад тях се издигаха заплашително скалите на „Солсбъри Крейгс“. – Не се безпокой, не съм в настроение да се правя на алпинист.

– А аз съм в настроение за топла, задимена кръчма – промърмори Невестулката и тикна брадичка зад вдигнатата яка на якето.

- Някакви новини за дъщеря ми?
- Близко сме, казах ти вече.
- Колко близко?

Невестулката обмисли отговора си.

– Имаме касетите от касетофона на колата, човека, който ги е продал. Той твърди, че ги е получил от друг.

– А той е...

Хитра усмивчица: Невестулката знаеше, че контролира Ребус и може да разтяга нещата колкото поиска.

– Скоро ще се срещнеш с него.

– Дори и така да е... Казваш, че касетите са измъкнати от колата, след като е била изоставена, така ли?

Невестулката клатеше глава.

– Не е точно така.

– Как е тогава? – Искаше му се да срита мъчителя си на тротоара и да заудря главата му в плочките.

– Дай ни още ден или два и ще имаме всички отговори на въпросите ти. – Вятърът злобно хвърли шепа пясък срещу тях и те обърнаха глави. Ребус забеляза едър мъжага да се мотае на около петдесет метра зад тях.

– Спокойно – обади се Невестулката. – Той е с мен.

– Страх те е, а?

– След Пейсли Телфорд е наточил зъби за кръвта ни.

– Какво знаеш за Пейсли?

Очите на Невестулката се превърнаха в тесни прорези.

– Нищо.

– Нищо ли? Кафърти започва да подозира собствените си хора в самодейност. – Невестулката поклати глава под втренчения поглед на Ребус.

– Първо и преди всичко не зная нищо за това.

– Кой е първият човек на шефа ти?

– Питай Кафърти. – Невестулката се оглеждаше, даваше вид на човек, отегчен от разговора. Даде сигнал на дебелия врат отзад, който го препредаде по-нататък. Секунди по-късно до тях спря новичък яркочервен ягуар с шофьор, който явно се измъчваше от седящата работа; картината се допълваше от кожена тапицерна с кремав цвят. Мутрата отзад се впусна напред, за да отвори вратата за Невестулката.

– Ти си първият му човек – констатира Ребус. Невестулката: очите и ушите на Кафърти по улиците; дребосъкът с вечно размъкнатите, окъсани дрехи на напълно пропаднал човек. Невестулката дирижираше шоуто. Всички лейтенанти на различни постове, всички, направени по поръчка костюми... колективът, който (според полицейските доклади) управляваше царството на Кафърти в отсъствие на главния бос... всички до един бяха само фасада – димна завеса. Гърбушкото с развалени зъби и вечно тъп бръснач беше истинският заместник на боса.

Ребус не успя да се съдържи и се разсмя. Охраната се вмъкна на мястото на пътника отпред едва след като се увери, че шефът му се е разположил удобно на задната седалка. Ребус почука по стъклото и Невестулката го смъкна.

– Не се ли опитваш да измъкнеш бутилката от ръцете му?

– Господин Кафърти е напълно сигурен в мен. Той знае, че ще бъда почтен с него.

– А Телфорд?

Невестулката се втренчи в него.

– Телфорд не ме интересува.

– Кой те интересува тогава?

Но стъклото на прозореца запълзя нагоре и Невестулката – Кафърти го бе нарекъл Джефри – обърна лице настрана, изхвърляйки Ребус от главата си.

Ребус остана на тротоара, докато колата се скри от погледа му. Дали Кафърти не грешеше драстично, поверявайки командата на Невестулката? Или най-добрите му мъже чисто и просто бяха преминали на другата страна на барикадата?

Или Невестулката беше действително толкова хитър, умен и зъл като животното, чието име носеше?

* * *

Върна се в управлението и потърси Бил Прайд. Той засвива рамене много преди да стигне до бюрото му.

– Съжалявам, Джон, нямам новини за теб.

– Съвсем никакви ли? Какво ще кажеш за откраднатите касети? – Прайд поклати глава. – Странно, току-що говорих с някого, който ме осведоми, че знае кой ги е продал и от кого ги е взел.

Прайд се облегна назад.

– Чудех се защо не ме преследваш за новини, не идваш всеки ден тук. Оказа се, че си наел частен детектив, прав ли съм? – Лицето му бързо почервеняваше. – Смъкна ми се кожата от работа по този случай, Джон, знаеш, че го правя. Излиза, че ми нямаш никакво доверие.

– Не е вярно, Бил. – Ребус изведнъж премина от атака в защита.

– Кого си наел, Джон?

– Само хора от улицата.

– Както се разбира, хора с добри връзки. – Той замълча за миг. – За престъпници ли говорим?

– Дъщеря ми е в кома, Бил.

– Знам. А сега отговори на въпроса ми!

Другите наоколо вече се бяха вторачили в тях. Ребус намали глас.

– Само няколко от моите доносници.

– Искам имена.

– Хайде, Бил...

Прайд впи пръст в бюрото си.

– През последните няколко дни реших, че си загубил интерес към случая. Смятах, че – може би – не желаш да се стигне до отговор. – Замисли се. – Не би отишъл при Телфорд. Кафърти тогава. – Очите му се разшириха. – Прав ли съм?

Ребус обърна глава настрани.

– Господи, Джон... Каква е сделката? Той ти подава на тепсия шофьора, ти му подаваш – какво?

– Не е така.

– Не мога да повярвам, че си се доверил на Кафърти. Ти го вкара в кафеза, за Бога!

– Не е въпрос на доверие.

Но Прайд клатеше глава.

– Има една граница, която не трябва да се пресича.

– Ела на себе си, Бил. Няма такава граница. – Ребус разпери ръце. – Ако я има, покажи ми я.

Прайд почука чело.

– Тя е тук, горе.

– В такъв случай е въображаема.

– Наистина ли го приемаш така?

Ребус потърси отговор, отпусна се на бюрото, прокара ръка през косата си. Спомни се нещо, казано от Линц веднъж: „Когато загубим вяра в Бога, губим вяра във всичко... вярваме на всичко.“

– Джон? – извика някой. – Търсят те на телефона.

Ребус се вторачи в Прайд.

– Ще довършим по-късно. – Отиде до друго бюро и прие обаждането. – Ребус на телефона.

– Обажда се Боби. – Боби Хоган.

– Какво мога да сторя за теб, Боби?

– Като начало можеш да ми помогнеш да изръся от гърба си оня задник от Специалния отдел.

– Абърнети ли?

– Не ме оставя на мира.

– Загрява телефона ти, така ли?

– Господи, Джон, добре ли си с ушите? Той е тук!

– Кога се довлече?

– Никога не си е отивал.

– Останах с впечатление, че...

– И ме усуква на всички посоки! Говори, че те познава от миналото, така че защо не поговориш с него?

– В Лийтс ли си?

– А къде другаде може да съм, по дяволите?

– Там съм след двайсетина минути.

* * *

– Така ме подлуди, че отидох при шефа си, а това е огромно изключение за мен. – Боби Хоган пиеше кафето си с такъв израз на отвращение, като че ли бе лекарство за интравенозно инжектиране. – Горното копче на ризата му бе разкопчано, връзката – разхлабена. – Само че – продължи той, – неговият шеф е говорил с моя шеф и разговорът завърши с „Работете заедно и...“ още нещо.

– Какво нещо?

– Забранено ми беше да казвам на когото и да било, че е още тук.

– Благодаря ти, приятелю. Какво прави той всъщност?

– Питай какво не прави! Настоява да присъства на всички разпити. Иска копия от записите на касета и разпечатки. Иска да следи всички писмени доклади по случая, иска да знае какви са плановете ми, какво съм ял на закуска.

– Не смятам, че е успял да бъде полезен по някакъв начин, прав ли съм?

Погледът на Хоган беше повече от красноречив.

– Нямам нищо против интереса му към случая, но поведението му граничи с целенасочено и резултатно поставяне на прът в колелата. Той постепенно забавя темпото на разследването – като че ли целта му е да го натика в девета глуха!

– Може би точно този е планът му.

Хоган вдигна мрачен поглед от ръба на чашата си.

– Не разбирам.

– Както и аз. Слушай, ако наистина пречи, както каза, защо не му спретнем едно шоу и да видим как ще реагира?

– Какъв тип шоу?

– Кога ще се появи на хоризонта?

Хоган хвърли поглед на часовника си.

– След около половин час. Тогава спирам работата си за деня и му давам подробен отчет.

– Половин час ще стигне. Може да използвам телефона ти, нали?

29.

Абърнети пристигна и напразно се опита да прикрие изненадата си. В определеното за разследване помещение (стаята на Хоган) сега

работеха напрегнато трима души.

Хоган говореше по телефона с някакъв библиотекар: искаше информация и заглавия на книги и статии за Пътя на плъховете. Ребус сортиреше доклади и друга писмена документация: поставяше ги в ред, проверяваше ги по няколко пъти, отделяше всичко ненужно настрани. Тук беше и Сайобан Кларк – тя говореше по телефона с еврейска организация: искаше от тях списък на военнопръстъпници. Ребус кимна на Абърнети, без да спира работата си.

– Какво става? – запита Абърнети, докато събличаше шлифера си.

– Помагаме. Боби има прекалено много работа, за да успее да се справи сам. – Ребус кимна към Сайобан. – И Отделът за криминални разследвания е заинтересуван.

– Откога?

Ребус размаха лист хартия.

– Това тук може да се окаже по-голямо, отколкото сме смятали.

Абърнети се огледа. Искаше да говори с Хоган, но той все още бе лепнат за телефона. Изглежда, само Ребус разполагаше с време за въпроси и отговори.

Точно според плана на Ребус.

Имаше само пет минути да въведе Сайобан в него, но вроденият ѝ артистичен талант довърши останалото: сега говореше на свободната линия по телефона повече от убедително. Междувременно библиотекарят-менте на Хоган задаваше правилните въпроси в такива случаи. И Абърнети беше зашеметен.

– Какво искаш да кажеш?

– Всъщност – Ребус постави на бюрото една от папките, – защо не се включиш и ти?

– Как?

– Ти си от Специалния отдел, а той има достъп до тайните служби.

– Ребус направи многозначителна пауза. – Прав ли съм?

Абърнети облиза нервно устни и сви рамене. – Ето, виждаш ли? – продължи Ребус. – Започнахме да се питаме за нещо. Може да има куп причини за убийството на Джоузеф Линц, а отговорът вероятно е точно в оная, която прескачаме. – По внушение на самия Абърнети според Хоган. – Имам предвид тъй наречения Път на плъховете. А ако убийството на Линц е свързано точно с това?

– Но как?

Сега Ребус сви рамене.

– Точно тук се вписваш ти. Искаме пълна информация за Пътя на

плъховете.

- Но той не е съществувал.
- Интересно. Купища книги твърдят обратното.
- Грешат.

– А как ще обясниш множеството останали живи? Като се изключи фактът, че впоследствие един след друг прилежно и много удобно са напуснали този свят: самоубийства, пътни катастрофи, падане от прозорци на високи етажи. Линц е само една малка брънка от дълга редица трупове.

Сайобан Кларк и Хоган бяха приключили важните телефонни разговори и слушаха напрегнато.

- Катериш се по погрешно дърво – промърмори Абърнети.
- Ами нали знаеш, когато си в гора, изкачваш всяко дърво, което може да ти осигури по-добра гледка.
- Няма Път на плъховете.
- Да не би да си експерт по този въпрос?
- Свържах информация...
- Да, разбира се, всичките тези разследвания. И докъде ви доведоха? Някое от тях ще стигне ли до съдебната зала?

– Твърде рано е да се каже.

– А после ще стане твърде късно. Тези хора не стават по-млади. Виждам същото и в Европа: забавяне на процесите, докато подсъдимите застаряват достатъчно, за да загубят разсъдъка си. Резултатът е същият: няма процес.

- Виж какво, това няма нищо общо с...
- Защо си тук, Абърнети? Защо дойде да разговаряш с Линц този път?

– Ребус, това не е...

– Ако не можеш да ни отговориш, обърни се към шефа си. Накарай го той да го стори. Иначе, както сме се заровили в тая мръсотия, въпрос на време е да измъкнем някой стар кокал на дневна светлина.

Абърнети отстъпи крачка назад.

– Ясно, май се опитвате да ме вбесите. – Захили се, втренчил поглед в Хоган. – Тази е играта ви, нали?

– Съвсем не – отговори Ребус. – Информирам те само, че ще удвоим усилията си. Ще душим във всяко ъгълче... Пътят на плъховете, Ватикана, превръщане на нацистите в шпиони по време на Студената война в полза на съюзниците... Другите имена от списъка ти, другите запозрени... Ще говорим с всеки един от тях, ще проверявам дали случайно

не познават Джоузеф Линц. Може да са се сблъскали по пътя насам.

Абърнети клатеше глава.

– Няма да ви разреша да го направите.

– Да разбирам ли, че смяташ да пречиш преднамерено на разследването?

– Не съм казал такова нещо.

– Не, но точно това ще направиш. – Ребус замълча за миг. – Ако мислиш, че сме на погрешен път, докажи го. Дай ни цялата информация за миналото на Линц. – В очите на Абърнети се четеше ясно едва сдържан свиреп гняв. – В противен случай ще продължим да ровичкаме и да душим. – Ребус отвори следващата папка и измъкна първия лист. Хоган грабна телефона и завъртя шайбата. Сайобан Кларк се вгледа демонстративно в списък на телефонни номера и избра един от тях.

– Ало, с Градската синагога ли говоря? – разпалено натисна педала Хоган. – Да, тук е детектив-инспектор Хоган, отдел за криминални разследвания в Лийт. Нямате ли случайно информация за Джоузеф Линц?

Абърнети сграбчи палтото си, завъртя се на пети и затръшна вратата след себе си.

Хоган върна слушалката на място.

– Май го ядосахме.

– Едно от коледните ми желания се сбъдна! – възкликна Сайобан.

Ребус се обърна към нея.

– Благодаря ти, че отдели време за мен, Сайобан.

– О, я стига! Удоволствието беше мое. Но защо се спря точно на мен?

– Защото той знае, че си от отдела за криминални разследвания. Исках да остане с впечатление, че интересът към случая се увеличава. И защото между вас двамата се създаде напрежение при последната ви среща. Антагонизмът винаги помага.

– И какво точно свършихме? – намеси се Хоган. Той прибираше папките, половината от които съдържаха документация по друг случай.

– Разклатихме го – отговори Ребус. – Той не е тук по здравословни причини. Нито пък се е домъкнал в града от тревога за вашето здраве. Тук е, защото онези от Специалния отдел в Лондон искат да следят отблизо разследването. А според мен това означава, че са стреснати от нещо.

– Да не се хвърли светлина върху Пътя на плъховете ли?

– Вероятно. Абърнети следи всички такива случаи в цялата страна. Някой в Лондон май здравата се поти.

– Страх ги е, че Пътят на плъховете ще ни насочи към убиета на Линц, така ли?

– Не съм сигурен дали ще се стигне чак дотам – отговори Ребус.

– Какво искаш да кажеш?

Ребус погледна Кларк.

– Не съм сигурен дали ще се стигне чак дотам – повтори той.

Хоган се предаде.

– Е, изглежда, го изръсих от гърба си поне за известно време – и на това съм благодарен. Някой от вас да иска кафе?

Кларк погледна часовника си.

– Може.

Ребус изчака Хоган да излезе и пак благодари на Сайобан.

– Не бях сигурен дали ще успееш да отделиш време. Как е Джек?

– Даваме му голяма свобода на действие. Остава ни само да гризем нокти и да чакаме. А ти? Какво смяташ да правиш?

– Да се държа настрана.

Тя се засмя.

– Е, няма що – веднага ти повярвах.

Хоган се върна с три кафета.

– Не сте късметлии – имаха само мляко на прах.

Кларк се смръщи.

– Всъщност време е да се връщам.

Стана и облече палтото си.

– Длъжник съм ти. – Хоган стисна приятелски ръката й.

– Няма да допусна да го забравиш – обеща тя и се обърна към Ребус: – Ще се видим по-късно.

– Всичко най-добро за деня.

Хоган постави чашата си до нейната.

– Успяхме да се отърсим от тая пиявица Абърнети, но постигнахме ли нещо друго?

– Ще почакаме и ще видим, Боби. Нямах достатъчно време за разработване на стратегия.

Телефонът иззвъня точно когато Хоган бе поел щедра глътка горещо кафе. Ребус вдигна слушалката.

– Ало?

– Ти ли си, Джон? – Музикален фон от кьнтри: Клейвърхаус.

– Току-що си тръгна.

– Не търся Кларк, търся теб.

– О?

– Добрах се до нещо интересно за теб – поне така смятам. Току-що се просмука от Националния информационен център. Сакиджи Шода... Надявам се, че го произнасям правилно. Слязъл е вчера на „Хийтроу“, качил се е на летище „Кензай“. Информацията е изпратена на Отдела за криминални разследвания, отговарящ за Югоизточния регион.

– Страхотно.

– Не се е мотал, веднага е хванал връзка за Инвърнес, прекарва нощта там и сега чувам, че е в Единбург.

Ребус погледна през прозореца.

– Май не е време за игра на голф.

– Той не е тук да играе голф. Според оригиналния доклад, господин Шода е с доста висок ранг в... не мога да разчета факса... Соки май и още нещо.

– Сокайя? – Ребус неволно стегна тяло.

– Като че ли е точно това.

– Къде е сега?

– Проверих няколко хотела. Отседнал е в „Кали“. Какво е Сокайя?

– Горният ешелон на Якудза.

– Какво означава всичко това за теб?

– Готов бях да предположа, че са изпратили заместник на Мацумото, но тоя изглежда няколко степени по-горе в йерархията.

– Да не би да е шефът на Мацумото?

– Кое то означава, че вероятно е тук, за да проучи какво се е случило с неговия човек. – Ребус почука замислено по зъбите си с химикалка. Хоган слушаше, но едва ли схващаше същността на разговора. – Защо Инвърнес? Защо не директно в Единбург?

– И аз се питах за това. – Клейвърхаус кихна шумно. – До каква степен ще се вбеси според тебе?

– Някъде между „леко“ и „много“. По-важно е как ще реагират Телфорд и Розовия.

– Предполагаш, че Телфорд ще се откаже от „Маклейн“?

– Напротив, той вероятно ще поиска да демонстрира на господин Шода, че може да върши някои неща както трябва. – Ребус се сети за още нещо от подадената информация. – Отделът за Югоизточния регион, така ли?

– Да.

– А не Скотланд Ярд?

– Може би става въпрос за едно и също?

– Може би. Имаш ли номер за контакт?

Клейвърхаус му го продиктува.

– Ще се свържеш ли с Джек Мортън довечера?

– Да.

– Осведоми го за това. Добре е да го знае.

– Ще се обадя по-късно.

Ребус върна слушалката на място, вдигна я отново, добра се до външна линия и успя да се свърже. Обясни причината за обаждането и помоли за помощ.

Казаха му да почака.

– Това има ли нещо общо с Телфорд? – запита Хоган. Ребус кимна.

– Хей, Боби, говорил ли си някога с Телфорд.

– Опитах няколко пъти и получавах един отговор: „Грешно свързване.“

– Подкрепят го хората му, нали?

Хоган кимна с усмивка.

– Ще ти разкажа нещо смешно. Влязох в офиса на Телфорд и заварих някаква жена на бюрото му с гръб към мен. Извиних се – казах, че ще се върна, когато свърши работата си с дамата. Тя обърна към мен лице на побесняла фурия.

– Хубавеца, нали?

Хоган кимна.

– Най-сетне го видях изкаран от релси – прекрасна гледка, уверявам те! – Хоган се разсмя.

– Свързваме ви – обади се гласът на телефонистката.

– С какво мога да ви помогна? – Уелски акцент.

– Аз съм детектив-инспектор Джон Ребус от Шотландския отдел за криминални разследвания. – Ребус смигна на Хоган: лъжата му даваше по-голяма тежест.

– Да, инспекторе?

– А вие сте?

– Детектив-инспектор Морган.

– Получихме онова съобщение тази сутрин...

– Да?

– За Сакиджи Шода.

– Аз не съм прещал нищо – вероятно е работа на шефа ми.

– Питам се на какво се базира интересът ви.

– Инспекторе, аз съм специалист по „воры в законе“⁹.

9. Според руския блатен жаргон, така се наричат бандитските босове. – Б. пр.

– Това изяснява нещата.

Морган се смееше, доволен от хрумването си.

– „Крадци в границите на закона“. Тоест мафията.

– Имате предвид руската мафия, улучих ли?

– Бинго!

– Ще трябва да ми помогнете малко. Къде е връзката с...

– Защо искате да знаете?

Ребус отпи от глътка кафе.

– Тук имаме известни притеснения с Якудза. Засега жертвата е само една. Предполагам, че Шода е шеф на убития.

– И сега го подлагате на нещо като неофициална проверка или какво?

– В Шотландия не се правят този тип проверки.

– Грешка на езика – извинявайте.

– Работата е там, че тук се подвизава и руски гангстер. Носи се приказка, че не е руснак, а чеченец.

– Имате предвид Джейк Таравич, нали?

– Чували сте за него, така ли?

– Това ми е работата, драги.

– Във всеки случай с Якудза и чеченци в града...

– Ясно: кошмарен сценарий. Добре, м-м-м... Дайте ми номера си, ще се обадя след пет минути, става ли? Трябва първо да събере някои факти.

Ребус му даде номера и изчака търпеливо десет минути.

– Проверяхте ме, нали? – запита той с вдигането на слушалката.

– Налага се да внимаваме. Излъгахте, че сте в Шотландския отдел за криминални разследвания.

– Съвсем дребна лъжа: аз съм плътно зад тях като професионалист.

Имате ли нещо съществено за казване?

Морган пое дълбоко дъх.

– От дълго време преследваме много мръсни пари по целия свят. Бившата Съветска Азия сега е най-големият доставчик в света на суров опиум. А където има наркотици, има и нужда от пране на пари.

– И тези пари си проправят път в Англия, така ли?

– Както и навсякъде другаде. Компании в Лондон, частни банки в Гърнзи, парите проникват по всички посоки и с всяка операция стават все по-чисти и по-чисти. Всички се натискат да въртят бизнес с руснаците.

– Защо?

– Защото от тях се печели. Русия е един огромен базар. Имаш нужда от оръжие, стоки-менте, пари, фалшиви паспорти, дори пластична хирургия? Ще ги намериш в Русия. Границите са отворени, съществуват летища, известни на много малко хора. Идеално за целите ти, нали?

– Ако съм от международната мафия.

– Точно така. Руската мафия се свързва със сицилианските си братовчеди, с Камората, с кого ли не. Мога да продължавам в този дух с часове. Английските негодници ходят на пазар там. Всички са влюбени в руснаците.

– А сега те са тук.

– Да, така е. Нахлули са в охранителния и своднически бизнес, в търговията с наркотици.

Проститутки, дрога: територия на Розовия и на Телфорд.

– Има ли доказателства за връзки с Якудза?

– Аз лично не знам.

– Но ако се преместят в Англия...

– Ще се опитат да овладеят контрола върху търговията с наркотици и проституцията. Ще перат усърдно пари.

Разработени са множество начини за пране на пари: чрез законни дейности, например разни клубове, чрез обмяна на мръсни пари срещу чипове за залагане в заведения като „Морвена“.

Ребус знаеше вече, че Якудза имат слабост към незаконен внос на произведения на изкуството в Япония. Разполагаше с информация, че Розовият е направил първите си удари с контрабандно изнасяне на икони от Русия. Не беше трудно да се съберат двете информации и да се направи нужната връзка.

А после прибави към уравнението и Томи Телфорд.

Имаха ли нужда от операцията с „Маклейн“? Не звучеше логично – за какво им е? Защо тогава Томи Телфорд я движи така енергично? Имаше само две възможни обяснения: едната, заради чистата демонстрация на сила, а втората – защото те са му наредили. Някакъв ритуал за приемане. Ако иска да играе с големите момчета, трябва да им докаже на какво е способен. Трябва да разчисти Кафърти и да превърне във факт най-големия грабеж в шотландската криминална история.

Изведнъж Ребус видя ярка светлинка в тунела.

Не беше предвидено Телфорд да успее. Предвидено беше да се провали.

Якудза и Таравич крояха номер на Телфорд!

Вкарвах го в клопка, защото той притежаваше нещо, което силно

искаха: солидна доставка на наркотици, едно царство, което ги мамеше с блясъка си и трептеше в нетърпеливо очакване да бъде изтръгнато от ръцете му. Мириам Кенуърти беше споменала за слуха, че наркотиците се отправят на юг от Шотландия. Което означаваше, че Телфорд разполага със стабилен източник, и никой нямаше информация за него.

Когато разчистят Кафърти, няма да има сериозна конкуренция. Хората от Якудза ще разполагат със своя база в Англия – стабилна, почтена, надеждна. Заводът за електроника ще е съвършено прикритие – дори ще пере и пари. Откъдето и да се погледне, Телфорд не пасваше на уравнението – той беше като нула, която можеше спокойно да се зачеркне.

Ребус го искаше точно така... само че не на посочената цена.

– Благодаря за помощта. – Забеляза, че Хоган беше престанал да слуша и седеше, вторачен в пространството. Ребус върна слушалката на място. – Съжалявам, че те обезпокоих.

Хоган замига бързо.

– Не, ти не си причината. Просто се сетих за нещо.

– За какво?

– Хубавеца. Взех го за жена.

– Едва ли си първият, успокой се.

– Точно това имах предвид.

– Май не разбирам за какво говориш.

– В ресторанта... Линц и младата жена. – Хоган сви рамене. – Вероятно греша.

Сега Ребус схвана мисълта му.

– Смяташ, че са говорили за бизнес?

Хоган кимна.

– Хубавецът отговаря за проститутките на Телфорд.

– И проявява личен интерес към скъпи модели. Струва си да се опита, Боби.

– Какво да направя – да го привикам ли тук?

– Разбира се. Натисни за ресторанта. Предизвикай го – кажи му, че разполагаш със сигурно разпознаване. Изчакай да видиш как ще реагира.

– Предлагаш номера, който изиграхме с Колхун. Хубавецът ще отрече.

– Кое не означава, че не е така. – Ребус го потупа по рамото.

– Какво изскочи от телефонния ти разговор?

– Какво ли? – Ребус погледна набързо надрасканите бележки.

- Международни гангстери се подготвят да разфасоват Шотландия.
- Чувал съм и по-лоши новини.
- Това ли е всичко?
- Страхувам се, че не, Боби – отговори Ребус, докато обличаше палтото си. – Страхувам се, че не.

30.

До края на играта Ребус все още не беше получил папките за Кърлежа, но пък проведе откровен, изпълнен с ругатни телефонен разговор с Абърнети, който го обвини във всички земни грехове (една доста богата гама от възможности) – като се започне от изкуствено създаване на пречки и се стигне до расизъм – последното му прозвуча приятно иронично.

Пак разполагаше с колата си – върнаха му я. Някакъв шегаджия я бе използвал като средство за съобщения: по мръсотията, натрупана върху багажника, бе написано вероятно с пръст: „Неспасяем случай“ и „Измита от Стиви Уондър“. За негова изненада „Саабът“ стартира веднага и като че ли бе забравил някъде част от обичайното си дрънкане и тракане. По пътя към къщи Ребус шофира с отворени прозорци, за да не вдишва вонята на уискито, просмукано в тапицерията.

Вечерта се оказа приятна въпреки ниските температури: за пръв път от много дни над града бе опънало коприната си безоблачно привечерно небе. Червеният диск на слънцето бе изчезнал зад покривите на високите сгради, отнесъл за „лека нощ“ невъздържаните ругатни на безброй заслепени шофьори. Ребус не закопча сакото си на път към закувалнята. Купи си риба, две маслени кифли, прибави две кутии минерална вода и се върна в апартамента. По телевизията нямаше нищо интересно и той пусна плоча. Ван Морисън: „Астрални седмици“. Плочата имаше повече дракотини от куче с екзема.

Припевът на първата песен беше: „Да се родиш отново“. И пред Ребус се занизаха картина след картина: отец Лиъри и хладилникът, пълен с лекарства; Сами, коронясана с гора от електроди и обградена с апарати – като че ли те бяха фанатични езичници и тя – жертвата, предложена за ритуално жертвоприношение. Лиъри често говореше за вяра, но как да имаш вяра в човешката раса, която отказваше да се учи, която приемаше мъченията, убийствата, унищожението като нещо напълно естествено – като пролетния дъжд и есенната слана. Отвори вестника и оттам

му се захилиха злорадо заглавия, бременни от писъците на невинно измъчените – невинно загиналите: Косово, Заир, Руанда. Наказателни побоища в Северна Ирландия. Открит труп на младо момиче в Англия, изчезването на друго бе определено бездушно като „повод за загриженост“. Кръвожадни хищници кръстосваха нощните улици на градове и села – в това нямаше и капчица съмнение. Зачеркни външния блясък на двайсетото столетие – и ще се окаже, че човечеството се е придвижило едва на няколко стъпки от пещерата.

Да се родиш отново... Но понякога това става само след кръщаване с огън.

Белфаст, 1970 година. Куршум на снайперист разби черепа на обикновен английски войник – деветнайсетгодишно момче от Глазгоу. В казармата почти отминаха станалото – изтриването на един все още незапочнал човешки живот от лицето на земята бе отбелязано само с кратко гневно избухване. Убиецът остана неоткрит, погълнат от сенките на града в момента на кървавото си деяние... после потъна дълбоко в католическия район.

Оставяйки зад себе си само още една вестникарска историйка, добавяйки само още една статистическа цифра в колонката „Безредици“.

И безпомощен гняв.

Подстрекателят бе известен с прякора Роботът-подлец. Той беше редови войник от Еършир с права на ефрейтор. Ниско подстригана руса коса, с вид на играч на ръग्би и със страст към физическото натоварване – дори и то да се състои само от лицеви опори и клякания в казармата. Той започна кампанията за раздаване на правосъдие – тя трябваше да се проведе зад гърба на началството и трябваше да послужи като отдушник на чувството за безпомощност и на напрежението, нарастващо между стените на казармата. Светът навън бе вражески терен, всеки там беше потенциален враг. Роботът-подлец знаеше, че няма начин да накаже снайпериста и реши да стовари възмездиято върху цялата общност: колективна отговорност – колективно раздаване на правосъдие.

Планът беше нахлуване в кръчма, посещавана от привържениците на ИРА, а претекстът – търсене на човек с пистолет, скрил се в бара. Максимално насилие и пребиване на местния представител на ИРА, събиращ средства за организацията.

И Ребус се подчини механично на решението... защото беше колективно. Ти или си част от екипа, или си мъртво парче дърво. А Ребус беше още прекалено млад, за да се реши да приеме статуса на изритан от колектива – още не бяха затвърдени личните му етични норми и

съзнанието за собствена значимост, за да има моралната сила да се изправи сам срещу всички.

Но въпреки това дори тогава той беше наясно, че границата между „добрите момчета“ и „лошите момчета“ бе замазана. А по време на изпълнението тя изчезна напълно.

Роботът-подлец се завихри в кръчмата като смъртоносен смерч – озъбен беснеещ хищник, с пламнали, жадни за кръв очи. Размахваше лудо автомат, чупеше черепи – летяха маси, бирени чаши се пръскаха на хиляди парченца. Отначало другите войници като че ли се шокираха от внезапния изблик на диво насилие. Спогледаха се, търсейки безпомощно някакво упътване. После един от тях вдигна ръка за удар и другите го последваха. Огледалото в бара се разпадна на парчета, светла и тъмна бира обляха дървения под. Хората викаха, молеха се, пълзяха на четири крака по покритото със счупени стъкла минно поле. Роботът-подлец бе притиснал човека на ИРА към стената с коляно, вбито в слабините му. Преви тялото му, хвърли го на пода и го заудря с приклада. В бара се втурнаха още войници: пред него бе спряла бронирана кола. Някой запрати стол към изложената речичка шишета зад бар-плота – вонята на силно уиски почти спираше дъха.

Ребус се опита да надвика врявата, оголил зъби не от гняв, а от болка. После насочи пушка към тавана, стреля и всичко замръзна. Последен ритник в проснатото на пода тяло – и Роботът-подлец се обърна и излезе. Другите пак се поколебаха за миг, после го последваха. Той им беше доказал нещо: превърнал се бе в лидер независимо от ниския си ранг.

Празнуваха цяла вечер в казармите великото си изпълнение, поднасяха Ребус за изстрела, който бе прекъснал без време кървавата вакханалия. Отваряха кутии бира и разменяха истории, вече преувеличени, превръщащи позорното събитие в мит – пришиваха му величие, съществуващо само в разгорещеното им въображение.

Преобразяваха го в една красива лъжа, оправдаваща пуснатия на свобода садистичен нагон.

Няколко седмици по-късно човекът на ИРА бе намерен застрелян в открадната кола на черен път сред полето с чудесен изглед към пасбищата и хълмовете в далечината. Протестантските полувоенни групи поеха убийството върху себе си, но Роботът-подлец не пропускаше да намигне и да се ухили многозначително при всяко споменаване на случая, въпреки че мълчеше. Фукане или самопризнание – Ребус така и не разбра как точно да окачестви поведението му. Искаше само да се махне, да избяга от Робота-подлец и новоизкованата от него етика на поведение.

Имаше само една възможност и той се вкопчи за нея като удавник за сламка: подаде молба за присъединяване към специалните части. Кой би се осмелил да го обяви за страхливец или предател за опита му да се присъедини към елита?

„Да се родиш отново.“

Първата страна свърши. Ребус обърна плочата, загаси осветлението и се отпусна в стария фотьойл. Студена вълна пробяга през него и стегна сърцето му. Знаеше от личен опит, че случки като в онова френско село през Втората световна война бяха напълно възможни. Знаеше със сигурност, че вечните световни ужаси биха могли да разлеят кървавата си тиня и в залеза на двайсетия век. Знаеше, че инстинктът на човечеството бе суров и див, че на всеки акт на храброст и доброта се отвръща с многобройни действия на варварство и зверщина.

И подозираше още, че ако дъщеря му бе жертвата на онзи снайперист в Ирландия, и той би се втурнал в она бар с пръст върху спусъка, готов за стрелба!

Глутницата на Телфорд работеше колективно с пълно доверие в лидера – в сила беше правилото на всяка банда: „Не мисли, не говори, изпълнявай!“ Но сега лидерът искаше да се включи в още по-голяма глутница вълци.

Телефонът извънтя.

– Джон Ребус.

– Джон, обажда се Джак. – Джак Мортън. Ребус постави кутията с бира на пода.

– Здравей, Джак. Къде си?

– В джобната гарсониера, която приятелите ни от Фетс така любезно ми предоставиха.

– Подходяща е за имиджа.

– Вероятно. Има все пак телефон, слава Богу. Монетен апарат, но човек не може да има всичко, нали? – Пауза. – Добре ли си, Джон? Звучиш, като че ли... не си изцяло там.

– Позна. Как се чувстваш като охрана?

– Сладка работа: моткане и висене. Трябваше да вляза в тоя бранш преди години.

– Почакай да осигуриш пенсията си.

– А, да, прав си.

– Как мина при Марти Джоунс?

– Оскари по всички направления. Бяха достатъчно тъпи да ме приемат за чиста монета. Върнах се с препъване в магазина, смутолех, че

трябва да поседна. Двата боклуци проявиха голяма загриженост, после ме засипаха с въпроси. Доста плитки, няма страшно.

– Смяташ, че не са загрели, така ли?

– И аз имах някои съмнения като теб – стана прекалено бързо и прекалено лесно. Мисля обаче, че ухапаха вдицата. Дали и шефът им ще го стори, вече не знам.

– Натискът върху него в момента е доста голям, не вярвам да е напълно адекватен.

– Имаш предвид гангстерската война?

– Смятам, че тя е само част от цялата история. Според мен партньорите му го притискат яко.

– Руснаците и японците ли?

– Изглежда, му поставят клопка и „Маклейн“ е примамката в ямата, предназначена за него.

– Имаш ли доказателства?

– Само много силно усещане.

Джак се замисли.

– Какво се очаква от мен тогава?

– Да отваряш очи и уши.

– Добре, че ми го каза.

Ребус се разсмя.

– Кога ще се свържат с теб?

– Проследиха ме до къщи – погледни само колко са отчаяни, нещастниците. А сега висят под прозорците ми като прани гащи.

– Вероятно смятат, че си самородно злато.

Ребус виждаше ясно какво точно тече в момента. Дек и Кен – двамата боклуци, както ги нарече Джак – бяха на ръба на паниката и се нуждаеха от бърз резултат: чувстваха се несигурни и уязвими толкова далеко от „Флинт Стрийт“ – откъде да знаят дали няма да бъдат следващата жертва на Кафърти? Телфорд не бе в по-добро положение от тях – и той се стремеше към бърз резултат, върху него упражняваше натиск Таравич, а сега и шефът на Якудза беше в града... Да-а, Телфорд искаше бърз резултат, нещо, с което да докаже, че той е главният лидер, водач на всички глутници в района.

– А как вървят нещата при теб, Джон? Мина доста време.

– Да, така е.

– Как се справяш?

– Пия само безалкохолни, ако имаш това предвид. – Като се изключи „Сааба“, обилно залян с уиски – все още усещаше вкуса му в

дробовете си.

– Затвори! Има някой пред вратата. Ще се обадя по-късно.

– Внимавай.

Телефонът замря.

Ребус изчака един час. Джак не се обади и той се свърза с Клейвърхаус.

– Не вдигай пара, всичко е наред. – Клейвърхаус говореше по мобифона си. – Туидълдум и Туидълди¹⁰ го отведоха някъде.

– Следиш апартамента, нали?

– Бояджийски фургон, паркиран на улицата, малко по-долу от сградата с апартамента.

– Къде са го отвели според тебе?

– Вероятно е на „Флинт Стрийт“.

– Как, без защита?

– Нали така решихме?

– Господи, не знам...

– Благодаря за доверието в мен.

– Не става въпрос за тебе. Аз го натиках в тая дупка!

– Той не е дете, Джон, не ставай смешен.

– Сега очакваш или да се върне, или да го видиш проснат на някой плот в моргата, така ли?

– По дяволите, Джон, Калвин е едно голямо нищо в сравнение с теб! – Клейвърхаус бе изгубил търпение. Ребус се напрегна да отговори достойно, не успя и тресна телефона.

Изведнъж усети, че му прилошава от Ван Морисън и го смени с Боуи, „Аладин Сейн“: приятна дисхармония – пианото на Майк Гарсън беше в тон с мислите му.

От пода в него се взираха осъдително празни кутии от плодови сок и смачкан пакет от цигари. Не знаеше адреса на Джак. Клейвърхаус му го бе дал, но той не го записа. Махна Боуи, преди да се бе извъртяла до половината, и я замени с „Куадрофения“: „Шизофреник ли? Аз съм проклет куадрофеник!“ Което си беше точно на място.

Телефонът иззвъня петнайсет минути след полунощ. Джак Мортън.

– Пак въкъщи здрав и читав?

– Като скала.

– Говори ли с Клейвърхаус?

– Той ще почака. Обещал бях да ти позвъня.

10. Герои на Луис Карол от „Алиса в Огледалния свят“. – Б. пр.

- Докъде стигна?
- До трета степен: тип с боядисана ситно накъдрена черна коса, тесни джинси.
- Хубавецът.
- Гримиран.
- Точно той е бил. Е, и?
- Прескочих второто препятствие. Никой не уточни какво ще работя. Тази нощ бе нещо като въведение. Искаха да знаят всичко за мен, обещаха да отстранят паричните ми проблеми. Разбира се, ако се съглася да им помогна с разрешаването на един техен „малък проблем“ – така рече Убавото момче.
- Запита ли какъв?
- Не отговори. Изглежда, първо ще се изръси при Телфорд и ще ме обсъди с него. Ще последва нова среща и едва тогава ще ме въведат в плана.
- Ще бъдеш с подслушватели, нали?
- Да.
- А ако те съблекат?
- Клейвърхаус имал достъп до последната дума на техниката в тази област – почти невидими предаватели: на вид копчета за ръкавели или нещо подобно.
- А новият ти имидж изисква носене на такива копчета, няма що.
- Вярно. Ще измислим нещо друго – може да набута предавател в чертожен молив или нещо от сорта.
- Страхотни мисли те спохождат.
- Ако не мисля днес, утре няма да ме има.
- Шегувам се. Какво беше настроението?
- Осезаема загриженост и напрежение.
- Някаква следа от Таравич или Шода?
- Никаква. Само Хубавеца и Двамата боклущи.
- Клейвърхаус ги нарича „Туидълдум и Туидълди“.
- Е, той очевидно е на „ти“ с класиците за разлика от мен. – Мортън замълча. – Ти си говорил с него, така ли?
- След като не се обади цял час.
- Трогнат съм. Смяташ ли, че ще се справи?
- Ребус се замисли.
- Ще се чувствам по-спокоен, ако аз бях на неговото място. Но това вероятно ме поставя в групата на малцинството.
- Не съм казал нищо.

– Ти си приятел, Джак. От истинските.

– В момента ме проверяват. Смятам, че всичко е на място. Ако съм късметлия, ще премина изпита с развети знамена.

– Как изкоментираха внезапната ти поява при „Маклейн“?

– Прехвърлен съм от друг завод. Ако преровят персоналните досиета, ще ме открият там. – Моргън пак замълча за миг. – Искам да знам едно нещо. Хубавецът ми даде сто лири кеш – какво да ги правя?

– Каквото ти решиш. До скоро виждане.

– Лека нощ, Джон.

За пръв път от много време Ребус успя да се стегне достатъчно, за да стигне до леглото си. Спа дълбоко и без сънища.

31.

Когато пристигна в болницата сутринта, завари екип от лекари в бяло облекло да се въртят около Сами: едни мереха пулса ѝ, други се вглеждаха в зениците ѝ. Пак монтираха скенер, медицинска сестра се опитваше да постави в ред различно оцветените проводници. Рона изглеждаше бледосива от прекараната безсънна нощ. Щом го зърна, скочи веднага и се впусна към него.

– Сами дойде в съзнание!

Трябваше му цяла секунда да схване думите ѝ. Рона стискаше ръцете му, тресеше ги нетърпеливо.

– Джон, тя отвори очи!

Ребус си проби път до леглото.

– Кога?

– Нощес.

– Защо не се обади?

– Опитвах три-четири пъти – линията ти беше заета. Пробвах телефона и на Пейшънс, но там нямаше никой.

– Какво стана? – Сами му изглеждаше непроменена.

– Просто отвори очи... Не, първо като че ли движеше зеници под затворени клепачи. А после отвори очи!

Ребус усещаше, че пречи на медицинския персонал да си гледа работата. Част от него искаше да изреве: „Ние сме родителите ѝ, дявол да ви вземе!“ Друга част искаше от тях да сторят всичко възможно да я върнат в този свят. Сграбчи Рона за рамото и я отведе в коридора.

– Погледна ли те? Каза ли нещо?

– Само се вторачи в осветлението на тавана. Стори ми се, че ще мигне, но тя само затвори очи и така остана. – Рона се разплака. – Беше като... като че ли я изгубих отново.

Двамата се вкопчиха в отчаяна прегръдка.

– Направила го е вече веднъж – прошепна Ребус в ухото ѝ, – ще го направи пак.

– Така каза и един от лекарите: „Изпълнени сме с надежда“ – така рече. О, Джон, много исках да споделя радостта си с тебе! Исках да го разкажа на всички – на всички!

В същото това време бе потънал до уши в работа: Клейвърхаус, Джак Мортън. А той бе първопричината за състоянието на Сами! Сами и Кандис – две камъчета, пуснати в басейн. А сега вълните се бяха отдалечили толкова от началната точка, че той я бе забравил. Както се случи и след женитбата му: работата го бе погълнала, беше се превърнала в самоцел. В главата му заечаха горчивите думи на Рона: „Ти експлоатираш всяка връзка, до която се добереш!“

„Да се родиш отново.“

– Извинявай, Рона – въздъхна той.

– Ще кажеш ли на Нед? – Тя пак се разплака.

– Хайде да закусим някъде – предложи той. – Цяла нощ ли беше тук?

– Нима бих могла да я оставя?

– Разбирам. – Целуна я по бузата.

– Оня от колата...

– Какво?

Тя го погледна.

– Не ме е грижа за него повече. Не ме интересува кои са били, дали ще ги хванете. Искам само едно: Сами да се върне при нас!

Ребус кимна, отговори, че я разбира. предложи да плати закуската ѝ. Разговаряше с нея, но в главата му непрекъснато шепнеха, звънтяха, танцуваха неспирен танц думите ѝ: „Не ме интересува кои са били, дали ще ги хванете.“

Както и да ги повтаря, където и да мести логическото ударение, те пак не звучаха като отстъпление.

* * *

Съобщи новината на Нед Фарлоу в полицейското на Сейнт Ленард и го остави разплакан в килията. Фарлоу искаше да отиде до болницата, но Ребус не разреши. Върна се на бюрото си, където го чакаше досието

на Кърлежа.

Истинско име: Уилям Андрю Колтън. Досието му започваше от юношеския му период, а сега беше четирийсетгодишен (отпразнувал бе кръглата годишнина в Деня на Гай Фокс). Ребус не беше имал много вземане-даване с него по време на единбургския му период. Изглежда, Кърлежът бе живял в града две години в началото на осемдесетте и се беше върнал в началото на деветдесетте. 1982 година: Ребус беше свидетелствал срещу него в съдебен процес за участие в конспирация – обвиненията бяха отхвърлени. 1983 година: сбиване в кръчма, младеж в кома, а приятелката му е имала нужда от шейсет шева на лицето. Шейсет шева: човек може да изплете чифт ръкавици и с по-малко.

Кърлежът беше работил като бияч, охрана, общ работник. През 1986 година хората от данъчната служба напразно се бяха опитали да го притиснат. Към 1988 година се е подвизавал по Западния бряг, където вероятно попада на Томи Телфорд. Той веднага го оценява по достойнство и го поставя пред вратите на клуба си в Пейсли. Още пролята кръв – още безрезултатни обвинения. Кърлежът живееше омагьосан живот, типът живот, който подлудяваше полицаите по целия свят: свидетелите на простъпките му винаги се оказваха прекалено уплашени, за да свидетелстват срещу него, и се оттегляха или в последния момент отказваха да дадат показания. Кърлежът рядко допускаше влизане в съдебната зала.

Като възрастен бе изтърпял три присъди – общо двама и седем месеца – едно нищо при кариера като неговата, която вече навлизаше в четвъртото си десетилетие. Ребус прехвърли отново досието му, после вдигна телефона и набра отдела за криминални разследвания в Пейсли. Оказа се, че колегата, който можеше да му помогне, бил преместен в Мъдървел. Позвъни там, добра се най-сетне до детектив-сержант Рони Хонигън и му обясни защо го търси.

– Когато човек чете досието на Кърлежа, остава с натрапчивото усещане, че в действителност има много повече от написаното на хартия.

– Прав си... – Хонигън се изкашля. – Но така и не успяхме да съберем доказателства за каквото и да било друго. Казваш, че сега е на юг от границата, така ли?

– Телфорд го е изпратил заедно с друг гангстер в Нюкасъл.

– Човек с криминални наклонности, предпочита да е в движение. Да се надяваме все пак, че ще се застои там. Познавам го като садист без задръжки, истински ужас за всеки нормален човек – без преувеличение. Може би заради това Телфорд го е поднесъл на някой друг: Кърлежът

трудно се поддава на контрол. Предполагам, че Телфорд го е пробвал като наемен убиец, Кърлежът не се е оказал подходящ и Телфорд го е изритал от близкото си обкръжение.

– Какво убийство имаш предвид?

– В Еър. Трябва да е било... чакай да помисля... преди четири години, може би. Много наркотици, по-голяма част от тях се разпределят в клуб за танци, не си спомням името му. Не знам какво точно се е случило: може би провал на сделка, може би тъп опит за измама. Каквото и да е било, извън клуба става убийство: някакъв тип остава с половин лице – другата половина е била отнесена вероятно от сатър.

– И полицията реши, че Кърлежът е зад тая история, така ли?

– Разбира се, той имаше алиби, а свидетелите от местопрестъплението, изглежда, бяха масово пострадали от някаква епидемия на временна слепота. Истински заговор.

Нападение с нож пред нощен клуб. Ребус почука замислено с писалка по бюрото си.

– Интересно как се е измъкнал убиецът.

– С мотоциклет. Кърлежът обича мотоциклетите – задължителният шлем е чудесна маскировка.

– Напоследък тук стана нещо подобно. Мотоциклетист нападнат наркотърговец пред един от нощните клубове на Телфорд, но уби един от бячите там.

И Кафърти бе заявил, че няма пръст в тая история.

– След като Кърлежът е в Нюкасъл, както казваш...

Да-а – и не се помръдва оттам, изплашен до смърт дори от мисълта да се появи на север. Предупреден от Таравич. Защото Единбург е прекалено опасен... някои могат да го разпознаят.

– Знаеш ли на какво разстояние е Нюкасъл?

– Май на около два часа.

– Едно голямо нищо за добър мотоциклетист. Нещо друго?

– Телфорд пробва Кърлежа и във фургона, но той се провали и там.

– Какъв фургон?

– За сладолед.

Ребус едва не изтърва слушалката.

– Обясни.

– Лесна работа: момчетата на Телфорд продаваха наркотици от фургон за сладолед. Помежду си ги наричаха „специалните от пет лири“. Подаваш банкнота от пет фунта и получаваш вафлена фунийка за сладолед с пластмасово пликче вътре.

Ребус благодари на Хонигън и прекъсна връзката. „Специалните от пет лири“: господин Сладкия и неговите клиенти със страст към сладоледа през всички сезони на годината и по всяко време. И къде се закотвяше Сладкия обикновено през деня? Близко до някое училище! А през нощта е вечно присъствие пред някой от нощните клубове на Телфорд! Специалитетът от пет лири в менюто, Телфорд прибира печалбата си. Новият „Мерцедес“: съдбоносната грешка на Сладкия. Дори за бавните мозъци на хората на Телфорд не е било трудно да схванат, че техният човек ги мами. И Телфорд решава да превърне господин Сладкия в един добър урок.

Разпръснатите парченца от пъзела постепенно лягаха по местата си. Ребус подхвърли химикалка, хвана я и набра друг номер – този път в Нюкасъл.

– Радвам се, че те чувам отново – звънна гласът на Мириам Кенуърти. – Някаква следа от оная млада жена?

– Появи се тук.

– Страхотно.

– До дясното рамо на господин Розовия.

– А-а-а... Не било чак толкова страхотно. Питам се къде ли е отишъл.

– Той едва ли е тук, за да разглежда забележителностите на града.

– Страхувам се, че си прав.

– Заради това те безпокоя.

– М-м-м?

– Чудя се дали между него и атаките с мачете има нещо общо.

– Мачете ли каза? Чакай да помисля... – Настъпи тишина, часовникът взе да отброява прилежно минута след минута и той реши, че линията е прекъснала, когато тя се обади отново. – Тази дума ми напомни нещо. Искам да направя една компютърна справка. – Понесоха се слаби звуци от леко тракане по компютърна клавиатура. Ребус хапеше нетърпеливо долната си устна, едва не си пусна кръв. – Мили Боже, оказах се права! – възкликна възбудено Мириам. – Преди около година е имало сблъсък между враждуващи банди за някакъв имот, такава е поне официалната версия. Истинската причина обаче бе публична тайна: всеки знаеше, че битката е била за територия и наркотици.

– А където става въпрос за наркотици, там е и Таравич, нали?

– Тогава се понесе слух, че и неговите хора са участвали.

– А те използват мачете, така ли е?

– Само един от тях: Патрик Кенет Мойниан, известен надлъж и

нашир като Пи Кей.

– Можеш ли да ми го опишеш?

– Ще ти изпратя по факса снимката му. Но междувременно ще ти подам някои данни: висок, едър, къдрава черна коса, черна брада.

Нямаше такъв човек в свитата на Таравич. Двама от най-добрите биячи на Розовия бяха оставени в Нюкасл в името на безопасността. Ребус вписа Пи Кей като един от нападателите в Пейсли – Кафърти пак остана на чисто.

– Благодаря ти, Мириам. Слушай, за онзи слух...

– Напомни ми.

– Според него Телфорд снабдява Таравич с дрога, а не обратното. Изскочи ли нещо по въпроса?

– Проследихме Розовия и хората му. Две прескачания до континента, но и двамата се върнаха чисти.

– Погрешна схема, така ли?

– И това ни принуди да преразгледаме постановката си.

– Но кой тогава е снабдителят на Телфорд?

– Много бързаш – не сме стигнали още чак дотам.

– Е, благодаря ти отново...

– Хей, не прекъсвай връзката: за какво става въпрос?

– Утринна зора. Успешен ден, Мириам.

Ребус излезе, взе нова чаша кафе и го подслади механично – забеляза грешката си едва когато го преполови. Таравич нападнаше Телфорд. Телфорд обвиняваше Кафърти. Предизвиканата война ще унищожи Кафърти и ще отслаби Телфорд. После последният ще осъществи нахлуването при „Маклейн“, но ще го предадат.

И Таравич ще запълни получената празнина. Ето какъв им е планът. Блусбрейкърс: „Двойно пресичане“. Страхотно: насъскай двама съперници един срещу друг и изчакай касапницата да приключи.

Ребус още не бе наясно само каква ще е печалбата. Трябва да е нещо голямо, да си заслужава усилията. Шушне се, че Таравич не купува наркотици от Лондон, а от Шотландия. От Томи Телфорд.

Какво знаеше Телфорд? Какво правеше доставката му на наркотици толкова ценна? Имаше ли нещо общо с „Маклейн“? Ребус купи още едно кафе и не усети как го изпи, гарнирано с три таблетки парацетамол. Измъчваше го познатото усещане, че главата му се пръска. Върна се на бюрото и се опита безуспешно да се свърже с Клейвърхаус. Обади се на пейджъра му и Клейвърхаус реагира почти веднага.

– Във фургона съм – обяви той.

– Трябва да ти съобщя нещо.

– Давай.

Ребус искаше да знае първо какво става – искаше да получи информацията в движение.

– Само на четири очи. Къде си паркирал?

– По-долу от магазина. – В гласа на Клейвърхаус се промъкна подозрение.

– Бял фургон на бояджия?

– Много лоша идея.

– Искаш ли да знаеш до какво се добрах?

– Заинтригувай ме.

– Всичко си ляга на мястото.

Клейвърхаус чакаше повече, но Ребус не подаде. Паузата бе последвана от театрална въздишка: Клейвърхаус преживяваше тежки времена.

– След половин час съм при теб – обяви Ребус, постави слушалката на място и огледа офиса. – Някой тук да има работен комбинезон?

* * *

– М-м-м, хубава маскировка – одобри усилията му Клейвърхаус, когато Ребус се настани с мъка на предната седалка.

Зад волана седеше Ормистън, а пред него зееше гостоприемно пластмасова кутия. От отворения термос с горещ чай, поставен пред волана, се кълбеше пара и покриваше предното стъкло с тънка мрежа миниатюрни водни капчици. Отзад бяха нахвърлени кутии боя, четки и други бояджийски пособия. Към покрива бе закрепена стълба, друга бе опряна на стената, до която бяха паркирали фургона. Клейвърхаус и Ормистън бяха в бели работни комбинезони със стари цветни петна от боя. Ребус едва бе успял да намери син работен комбинезон, тесен в кръста и на гърдите: той веднага разкопча първите няколко копчета, докато се наместваше на седалката.

– Нещо ново?

– Тая сутрин Джек влезе два пъти в магазина – осведоми го Клейвърхаус. – Първия път за цигари и хартия, а после за кутия сок и кифла с пълнеж.

– Той не пуши.

– Прави го заради операцията: чудесно извинение да прескача до магазина от време на време.

– Не е ли подал някакъв сигнал?

– Ти чуваш ли се? Да не би да очакваш от него да развява знамена?
– Дъхът на Ормистън вонеше на пастет от риба.

– Не се връзвай, просто попиташ. – Ребус хвърли поглед на часовника си. – Някой от вас не иска ли почивка?

– Добре сме и така – парира предложението Клейвърхаус.

– Какво прави Сайобан?

– Пише доклади – захили се Ормистън. – Къде си виждал бояджийка?

– А ти колко къщи си боядисал, Орми?

Клейвърхаус се засмя.

– Е, Джон – намеси се той, – какво имаш за нас?

Ребус им разказа набързо изводите, до които бе стигнал, отбелязвайки нарастващия интерес на Клейвърхаус.

– Смяташ, че Таравич е скроил шапка на Телфорд, така ли? – сумира нещата накрая Ормистън.

Ребус сви рамене.

– Само лично предположение.

– Защо тогава висим тук като паяци? Да ги оставим да се избият един друг.

– Но така няма да стигнем до Таравич – забележа Клейвърхаус. – Ако е поставил клопка на Телфорд, той лично остава на сухо и в пълна безопасност. Прибираме Телфорд на топло, но всъщност само заменяме един негодяй с друг.

– При това от много по-гаден тип – подаде Ребус.

– Какво?! Да не би Телфорд да е Робин Худ?

– Не, но поне знаем с какво и с кого имаме работа.

– Старците от апартаментите му са направо влюбени в него.

Ребус си спомни за срещата си с госпожа Хедърингтън точно когато тя се подготвяше за Холандия и се оплакваше, че се налага да минава през Инвърнес. На път за Единбург Шода се беше отбил в Инвърнес.

Ребус внезапно избухна в смях.

– Къде е смешното?

Той поклати глава и продължи да се смее, избърсвайки насълзени очи. Всъщност не беше чак толкова смешно, съвсем не.

– Бихме могли да пуснем мухата на Телфорд – защо да не му кажем до какво сме се добрали? – подхвърли Клейвърхаус, вгледан въпросително в Ребус. – Ще го насъскаме срещу Таравич и ще ги оставим да се изядат живи.

Ребус кимна, после пое дълбоко дъх.

- Да, една от възможностите.
- Дай ми друга.
- По-късно – отговори Ребус и отвори вратата.
- Накъде се понесе? – запита Клейвърхаус.
- Налага ми се да летя.

32.

Но не летя, а шофира – дълго и уморително – на север през Пърт и оттам по път, затварян при тежка зима. Не беше лош, но претоварен: надминаваш някой тежък камион, за да те блокира друг. Даваше си сметка, че трябва да бъде благодарен и на малкото – през лятото караваните тук образуваха безкрайна верига.

И сега надмина две холандски каравани извън Питлохри. Госпожа Хедърингтън беше подхвърлила, че сезонът за пътуване отдавна е отминал: по-голяма част от хората на нейната възраст посещаваха Холандия през пролетта, за да се възхитят на многоцветната феерия на полетата с цъфнали лалета. Но не и госпожа Хедърингтън, която трябваше да гледа Телфорд в очите и да изпълнява: „Ще отидеш, когато аз нареда.“ Той вероятно им осигуряваше и джобни пари. Сигурно ѝ е подхвърлял да не се ограничава, да си угажда и наслаждава на престоя си там.

Близко до Инвърнес Ребус отново се вля в магистрала с две платна. Пътуваше повече от два часа. Сами може би пак ще дойде на себе си: Рона знаеше номера на мобифона му, ще се обади. Знак за отклонение към летището. Ребус паркира, излезе и се протегна с наслада. После влезе в сградата, запита за охраната и бе въведен при дребен оплешивяващ човек с проблем в единия крак. Представи му се и човекът любезно му предложи кафе, но Ребус отклони поканата: дългото пътуване вече го бе напругнало предостатъчно. Имаше по-голяма нужда от храна: не беше обядвал и бе гладен като вълк. Обясни проблема и след известни усилия двамата успяха да намерят представител на митницата. По време на обиколката им Ребус бе впечатлен от необичайното за едно летище спокойствие. Представителят на Кралските митници беше симпатична жена с розови бузи и черна къдрава коса на около трийсетина години или малко повече. В средата на челото ѝ имаше пурпурен белег по рождение, който изглеждаше като материализирало се трето око.

Проведоха разговора в празна стая в отделението на митницата.

– Скоро започнаха международни полети – заяви тя и добави –

Ужасно.

– Защо?

– Защото по същото време съкратиха щата на митницата тук.

– Тревожи ви възможността за пренасяне на наркотици, прав ли съм?

– Да, така е. – Тя замълча за миг. – А и всичко друго.

– Има ли полети от Амстердам?

– Ще има.

– А как беше досега?

Тя сви рамене.

– Летеше се до Лондон и оттам – тук.

– Преди няколко дни японски гражданин е летял от Япония до „Хийтроу“, а после до Инвърнес.

– Прекъснал ли е в Лондон?

Ребус поклати глава.

– Хванал е първата връзка за Инвърнес.

– Международна връзка.

– Тоест?

– Багажът му е натоварен в Япония и той няма да го зърне до Инвърнес.

– Което означава, че първата митническа проверка ще е тук, така ли?

Тя кимна.

– И ако самолетът му пристигне в този ужасен час?

Тя пак сви рамене.

– Правим каквото можем, инспекторе.

Да, разбира се. Самотен митничар със замъглени от преумора очи и замаян мозък.

– Излиза, че багажът сменя самолети на Хийтроу, но там никой не го проверява.

– Там е проблемът.

– А ако човек пътува от Холандия до Инвърнес през Лондон?

– Същото.

Ребус схвана сега брилянтния план на Томи Телфорд. Точно той доставяше наркотици за Таравич и само Господ знае за кого още. Смотаните му възрастни дами и господа ги пренасяха безпроблемно рано сутрин или късно вечер край изтощени от дълги дежурства митничари. Не е трудно да се плъзне нещо в багажа на разсеян възрастен човек. После хората на Телфорд кавалерски го откарват до Единбург, носят

багажите до съответните квартири... и незабелязано прибират пакетите.

Взрастни пенсионери в ролята на преносители на дрога, без изоб- що да съзнават това. Забележително!

Шода не бе летял до Инвърнес, за да провери нивото на туристи- ческото обслужване. Той бе летял дотам, за да се увери лично колко е лесно, какъв блестящ начин бе открил Телфорд: бърз, ефективен, с ми- нимален риск. Ребус се изсмя. В Северна Шотландия имаха сериозен проблем с наркобизнеса: юноши без перспектива, нефторработници с много пари. Ребус го беше разбил в началото на лятото, но какво от то- ва? Почти веднага се е пръкнал Томи Телфорд със страхотната си схема!

Кафърти едва ли някога би се сетил за тази великолепно възмож- ност. А и дори да се сети, никога не би имал смелостта да я осъществи. Но, от друга страна, Кафърти би държал нещото в строга тайна. В ника- къв случай нямаше да вкара партньори в схемата.

Телфорд все още беше дете в някои отношения: не напразно раз- карваше онова плюшено мече на мястото на пътника отпред.

Ребус благодари на младата жена и тръгна да търси нещо за ядене. Паркира в центъра на града, поръча си хамбургер в заведението набли- зо, седна на маса до прозореца и премисли всичко отново. Все още ня- кои неща изглеждаха лишени от смисъл, но те не бяха от капитално зна- чение – можеше да се справи и без тях.

После се закотви до телефона и се обади, първо, до болницата (Са- ми още не бе дошла на себе си) и после на Боби Хоган. Хоган го осведо- ми, че ще разпитва Хубавеца в седем часа. Ребус заяви, че ще присъства на разпита.

Обратният път на юг се оказа по-лек и приятен: времето бе меко, а движението – сравнително разрежено. „Саабът“ като че ли проявяваше предпочитания към дългите разстояния и дори им се наслаждаваше – а може би, когато двигателят работеше с над сто километра на час, шумът му уталожваше всички тракания и подскачания.

Отправи се директно към полицията в Лийт, хвърляйки поглед на часовника си: закъснял бе за разпита с петнайсетина минути. Оказа се обаче, че те едва сега навлизаха в същността на проблема. Хубавецът беше с адвокатата си Чарлс Гроул. Хоган седеше от другата страна на ма- сата заедно с колега от отдел „Убийства“ – детектив-сержант Джеймс Престън. Готов за работа магнетофон очакваше търпеливо някой да на- тисне копчето, за да замърка работливо. Зрелищността на мероприятието – най-вече надутото присъствие на адвокатата –

определено играеше по нервите на Хоган. Ребус му смигна успокоително и се извини за закъснението. Хамбургерът му бе причинил киселини, а кафето към него не се бе отразило благоприятно на опънатите му нерви. Наложил си да изгони от глава Инвърнеската история с всичките ѝ възможни подтекстове и да се съсредоточи върху Хубавеца и Джоузеф Линц.

Хубавецът изглеждаше спокоен. Беше с черен костюм, жълта риза и велурени островръхи обувки. От него се носеше силен аромат на скъп лосион за след бръснене, а върху масата отпред лъщяха слънчеви очила с рамка от костенурка и ключове от кола. Ребус знаеше, че „Рейндж Роувърът“ е задължителна марка за хората на Телфорд, но ключовете изтъкваха гордо принадлежността си към „Порше“, а на улицата във Ребус беше паркирал зад кобалтовосин модел 944. Хубавецът демонстрираше индивидуалност...

На пода до стола на Гроул имаше отворено куфарче за документи. Върху масата пред него грижливо бяха подредени листи стандартен размер, а до тях се надуваше дебела черна писалка „Монблан“.

Адвокат и клиент пръскаха щедро вонята на мръсни пари: лесно печелени и лесно харчени. Хубавецът ги бе използвал за купуване на лустро, но Ребус знаеше произхода му: работническа класа в Пейсли, сурово въведение в живота.

Хоган обяви на присъстващите целите на записа, после хвърли поглед на бележките си.

– Господин Симърс. – Истинското име на Хубавеца: Брайън Симърс. – Знаете ли защо сте тук?

Лъснатите устни на Хубавеца се закръглиха в безмълвно „О“ и той демонстративно се вторачи в тавана.

– Господин Симърс – заблеля Чарлс Гроул – ме информира, че ще ви помогне, но би желал да знае какви са обвиненията срещу него и валидността им.

Хоган се втренчи в него, без да мига.

– Кой е казал нещо за обвинения?

– Инспекторе, господин Симърс работи за Томас Телфорд, а преследването на този господин от полицията е всеизвестно.

– В този момент това няма нищо общо с мен. – Хоган замълча за миг и повтори: – Нищо общо със сегашните ми разследвания.

Гроул замига бързо, изпаднал за момент в безтегловност. Обърна се към Хубавеца, но той изучаваше острите върхове на обувките си.

– Искаш да кажа нещо? – запита го Хубавеца след малка пауза.

– Просто... не съм сигурен дали...

Хубавецът му махна с ръка да замълчи и погледна Хоган.

– Давай.

Хоган пак се задълбочи демонстративно в бележките си.

– Знаете ли защо сте тук, господин Симърс?

– Общо оклеветяване на работодателя ми като част от вашата гонитба на вещици. – Той се усмихна на тримата полицаи отсреща. – Обзалагам се, че ви смаях с думата „оклеветяване“. Мислехте, че не я знам, нали? – Вгледа се за миг в Ребус и се обърна към Гроул. – Детектив-инспектор Ребус не е от това полицейско управление.

Гроул веднага включи и заработи на пълни обороти:

– Това е истина, инспекторе. Може ли да запитам на базата на какво присъствате на този разпит?

– Ще ви стане ясно – намеси се Хоган, – ако ни дадете възможност да започнем.

Гроул се изкашля ненужно, но замълча. Хоган изчака преднамерено няколко секунди, преди да започне.

– Господин Симърс, познавате ли човек на име Джоузеф Линц?

– Не.

Последва дълга пауза. Симърс протегна нозе. Погледна Хоган, мигна и мигването неволно премина в моментно потрепване на едното око. Той подсмъркна, потърка ненужно нос: опитваше се да създаде впечатление, че издайническото потрепване не означава нищо.

– Никога ли не сте се срещали?

– Никога.

– Името му не означава нищо за вас, така ли?

– И преди сте ме питали за него. Ще ви отговоря по същия начин: никога не съм познавал този плъх. – Симърс изправи гръбнак и го погледна предизвикателно.

– И никога не сте говорил с него дори по телефона, така ли?

Симърс погледна Гроул.

– Клиентът ми не беше ли достатъчно ясен, инспекторе?

– Бих желал да получа отговор.

– Не го познавам – заяви Симърс и се насили да се отпусне.

– Никога не съм говорил с него. – Пак се вторачи в Хоган и този път издържа без мигване и трепване. Иззад очите му надничаше само чист егоизъм и нищо друго. Ребус се запита как е възможно да го смятат за красавец, когато цялостният му поглед върху живота бе по принцип толкова грозен.

– Той не ви ли е телефонирал в... в офиса?

– Нямам офис.

– Говоря за офиса, който делите с вашия работодател.

Хубавецът се усмихна. Харесваха му купешките думи: „офис“, „вашият работодател“. Всички присъстващи знаеха истината, но продължаваха да играят тази игричка, а той харесваше игрите.

– Вече казах: никога не съм говорил с него.

– Странно, телефонната компания твърди обратното.

– Сигурно са сбъркали.

– Съмнявам се, господин Симърс.

– Слушайте какво, това вече сме го правили и преди. – Симърс се наведе напред. – Може да е навъртял погрешен номер и да е говорил с някой от хората ми и те да са му казали, че е сгрешил.

– Той разтвори ръце. – Така няма да се стигне доникъде.

– Съгласен съм с клиента си, инспекторе – намеси се Чарлс Гроул, записвайки набързо нещо със скъпата си писалка. – Това ще ни отведе ли донякъде?

– Това ще ни отведе, господин Гроул, до разпознаване на господин Симърс.

– Къде и от кого?

– В ресторант с господин Линц. Същият господин Линц, когото той не познавал и с когото никога не бил говорил, както твърди тук.

По лицето на Хубавеца бързо премина сянка на колебание и Ребус я улови. Колебание, не изненада. Той не отрече веднага.

– Разпознаване от член на персонала там – продължи невъзмутимо Хоган, – подкрепено от гост на ресторанта.

Гроул погледна клиента си, който мълчеше, вторачен така напрегнато в масата, че Ребус нямаше да се учуди, ако там се появи вдигаща дим дупка.

– Инспекторе – запълни паузата Гроул, – това е доста против правилата.

Хоган не му обърна внимание. В този момент за него в стаята бяха само той и Хубавеца.

– Какво ще кажете, господин Симърс? Ще коригирате ли версията си? За какво разговаряхте с господин Линц? Той търсеше ли женска компания? Доколкото знам, тази е вашата област на действие.

– Инспекторе, настоявам...

– Настоявайте на воля, господин Гроул: това няма да промени фактите. Питам се само какво ще каже господин Симърс в съда, когато го

запитат за онова телефонно обаждане, за срещата в ресторанта... когато свидетелите го посочат с пръст и заявят истината. Сигурен съм, че разполага с богат запас от измислени историйки, но за този случай трябва да подготви някоя наистина много, много добра.

Симърс плесна масата с длани и почти се изправи на крака. Нямаше и грам тлъстина по мускулестото му тяло. Вените изпъкнаха ясно по ръцете му.

– Казах вече, никога не съм го срещал, никога не съм говорил с него. Точка, край на историята, финито! Вашите свидетели са лъжци! Вероятно точно вие сте ги инструктирали да лъжат! Това е всичко! – Той се отпусна на стола, натика ръце в джобовете си.

Тук в играта се намеси Ребус на вид с идеята да посъживи замиращ разговор между приятели.

– Чух – подхвърли небрежно той, – че работиш с по-елитни момичета, а не с обикновени бакали и сделките ти са най-малко трицифрени.

Симърс изсумтя и поклати отрицателно глава.

– Инспекторе – заблея пак Гроул, – не мога да разреша тези обвинения.

Симърс продължи да клати глава. В един момент като че ли искаше да каже нещо, но се овладя навреме и само се изсмя.

– Настоявам да ви напомня – продължи Гроул въпреки липсата на внимание от страна на когото и да било от присъстващите, – че клиентът ми ви оказва пълно съдействие по време на този скандален разговор.

Ребус хвана погледа на Хубавеца и го задържа. Имаше толкова много, което потискаше... което почти искаше да излее навън.

– Той ги харесваше вързани, нали? – подхвърли спокойно Ребус.

Гроул скочи, издърпа Симърс от стола.

– Брайън? – не спираше Ребус.

– Благодаря ви, господа – обяви самоуверено Гроул. Натика бележника в куфарчето си, щракна месинговите закопчалки. – Ако имате други въпроси, заслужаващи времето на клиента ми, ще ви помогнем с удоволствие. Но в противен случай ви съветвам да...

– Брайън?

Престън беше изключил магнетофона и се канеше да отвори вратата. Симърс вдигна ключовете от колата, плъзна тъмните очила на носа си.

– Господа – заяви той тържествено, – проведохме много полезен и стимулиращ разговор.

Ребус се изправи срещу него:

– Кой ги връзваше? – упорстваше той, вторачил поглед в очите му.

Хубавецът изсумтя презрително и пак поклати глава. Но се застоя за миг, докато адвокатът му се изнизваше от стаята.

– За него беше, не за тях – подхвърли той шепнешком на минаване.

* * *

За него беше.

Ребус се отправи към болницата. Постоя със Сами двайсетина минути. Двайсет минути размисления и проясняване на хаоса от информация в главата. Двайсет освежителни минути, в края на които той стисна признателно отпуснатата ръка на дъщеря си.

– Благодаря ти – промълви той.

Върна се в апартамента и няколко минути се бори с изкушението да прослуша телефонния секретар едва когато излезе от банята – раменете и гърба му го боляха след уморителното пътуване до Инвърнес. Нещо обаче го накара да натисне бутона. Джек Мортън.

„Отивам на среща с ТТ. Предлагам да се срещнем след нея. Десет и половина в «Окс». Внимавай: ще се опитам, но не обещавам. Пожелай ми успех.“

Дойде в единайсет.

В помещението отзад надуваха гайди. Отпред можеше да е сравнително тихо, ако двама от клиентите не разискваха високо служебните си проблеми: изглежда, се бяха отдали на това занимание от момента, когато офисът им бе затворил за деня, тъй като бяха все още с костюми, от джобовите на които надзъртаха сутрешните вестници.

Ребус запита Джек Мортън какво ще пие.

– Голяма чаша портокалов сок и лимонада.

– Как мина? – Ребус поръча напитките. За четиридесет минути чакане бе успял да изпие две коли и беше преминал на кафе.

– Изглежда, ще налапат въдицата.

– Кой бяха там?

– Спонсорите ми от магазина, Телфорд и двама от трепачите му.

– Предавателят създаде ли ти проблеми?

– Никакви.

– Претърсиха ли те?

Мортън поклати глава.

– Като че ли не бяха в час, нещо май доста сериозно ги ядеше отвътре. Искаш ли да чуеш плана? – Ребус кимна. – Посред нощ във фабриката пристига камион и аз го пускам да mine през портала. Моята

историята е, че шефът е потвърдил доставката по телефона. Така оставам чист.

– Шефът обаче няма да се обади, нали?

– Точно. Подвел ме е глас по телефона. В полицията трябва да държи на това.

– Ние ще измъкнем истината от тебе.

– Както вече ти казах, Джон, планът им недоизпипан. Все пак са се стегнали достатъчно, за да ме проверят. Изглеждаха доволни.

– Давай сега за камиона.

– В него ще има десет души, въоръжени до зъби. От мен се иска утре да предам на Телфорд груб план на фабриката, да му съобща колко хора ще бъдат там през нощта, какъв тип е алармената система.

– Какво ще ти дадат?

– Пет хиляди долара. Преценил е правилно: те ще платят дълговете ми и ще остане нещичко.

Пет хиляди долара: сумата, която Джоузеф Линц бе изтеглил от банката си.

– Не намериха пукнатини в разказа ти, така ли?

– Наблюдават апартамента ми.

– Но не са те проследили дотук, нали?

Мортън поклати глава и Ребус сподели с него натрупаната нова информация и подозренията си. Докато Мортън я обмисляше, Ребус го запита:

– Какво смята да прави Клейвърхаус?

– Записаните доказателства са добри: Телфорд говори, аз не пропускам да го назова „Господин Телфорд“ и „Томи“. Ясно е, че на записа е той. Но... Клейвърхаус иска да хвана екипа на местопрестъплението.

– Трябва да бъде много точен.

– Повтаря това непрекъснато.

– Определиха ли дата?

– В събота, ако всичко върви гладко.

– Как смяташ, ще получим ли анонимно обаждане в петък?

– Да, ако си прав.

– Да, ако съм прав – съгласи се Ребус.

33.

Получиха анонимното съобщение едва на обяд в събота и Ребус се

увери, че и този път усетът му не го бе подвел.

Пръв изненадващо го поздрави Клейвърхаус – той беше много зает и бе отбелязал обаждането само като странично допълнение. Офисът на отдела им във Фетс бе като разбунен пчелен кошер: по стените бяха закачени подробни карти на завода за наркотици и разписания на дежурствата. Цветни самозалепващи се лентички посочваха разположението на персонала. През нощта в завода оставаше само охраната – освен ако някоя спешна поръчка не изискваше удължаване на работното време. Тази нощ полицаи от управлението на Лудиан и Брьдърс ще подсилат охраната: двайсет души в завода, снайперисти на покрива и зад някои стратегически прозорци. А отвън ще се спотайва подкрепление от дузина коли и фургони. Това беше най-голямата операция в кариерата на Клейвърхаус: отговорността бе голяма – от него се очакваше много. Той се носеше наоколо, повтаряйки като мантра двете фрази: „Всичко трябва да се изпипа много добре“ и „Няма да оставя нищо на късмета“.

Ребус прослуша внимателно записа на доноса: „Довечера ще има нахлуване във фабриката на Маклейн в Стейтфорд. Десет въоръжени мъже с камион. Ако ви бива, ще ги хванете до крак.“

Шотландски акцент, но звучеше като обаждане от далечно разстояние. Ребус се усмихна, вгледан във въртящите се ролки, и подхвърли на глас:

– Радвам се да те чуя отново, Кърлеж.

Интересно, не се споменаваше Телфорд. Хората му бяха верни кучета: ще приемат участта си, без да промълвят нито дума. А Таравич не искаше името на Телфорд в доноса: нямаше как да знае, че полицията вече притежаваше записано на лента доказателство за движенията му тази нощ. Но този факт означаваше, че Таравич иска Телфорд вън и свободен. Разбира се, помисли внимателно: планът, задушен в самото начало, десет от най-добрите му хора, тикнати на топло. Да-а, той не искаше Телфорд в панделата. Искаше го на открито, сгърчен от тревога, под надвисналата заплашителна сянка на Якудза, с всичките му слабости, изложени като на тротоарна сергия. Той нямаше да е проблем повече – можеше да бъде предаден на полицията по всяко време или принуден да се откаже от всичко и да го прехвърли без съпротива на доказано непоспособния. Нямаше да има нужда от пускане на кръв – ставаше възможна една съвсем обикновена сделка.

– Всичко трябва да се...

– ...изпипа много добре – довърши Ребус. – Клейвърхаус, знаем го вече, нали?

Чувството за хумор на Клейвърхаус явно спеше съсън дълбок.

– Тук си само защото те търпя! – избухна той. – Така че я да изясним нещата още от началото. Щраквам с пръсти – и ти си извън играта, ясно?

Ребус само се втренчи в него, поразен. Струйка пот се стичаше по лявото слепоочие на Клейвърхаус. Ормистън надигна глава от бюрото си, Сайобан Кларк прекрати обясненията си пред една от картите на стената.

– Обещавам да бъда добро момче – заяви спокойно Ребус, – ако ти спреш тая развалена грамофонна плоча.

Клейвърхаус мърда безмълвно челюст няколко секунди, но накрая почти успя да се усмихне извинително.

– Хайде тогава да се залавяме на работа.

Не че имаше кой знае какво за вършене. Джак Мортън работеше двойна смяна и нямаше да застъпи преди три часа следобед. Решението бе да поставят фабриката под наблюдение от този момент: предпазна мярка, в случай че Телфорд промени плана. Това означаваше, че участниците в предстоящото шоу щяха да пропуснат големия мач между „Хибс“ и „Хартс“ в Ийстър Роуд. Ребус заложи 3 към 2 за домакина, а Ормистън изкоментира:

– Най-лесният начин да пропилееш една лира.

Ребус се настани пред един от компютрите и се залови за работа, както настояваше Клейвърхаус. Сайобан Кларк не пропусна да се завърти около него, за да проучи какво върши.

– Подготвяш материалче за някое от жълтите вестничета, а?

– Де такъв късмет...

Опита се да пише просто и ясно и когато крайният резултат го задоволи, отпечата две копия. После излезе, за да купи две хубави, ярко оцветени папки.

* * *

Изпрати една от папките, после се прибра вкъщи, прекалено неспокоен и напрегнат, за да свърши нещо полезно във Фетс. Във входа на блока му го посрещнаха трима души, а зад него се появиха още двама, блокирайки отстъплението назад. Ребус разпозна Таравич и един от трепачите му от склада за скрап. Другите бяха непознати.

– Качвай се – заповяда Таравич и Ребус се превърна в затворник с придружители. Спряха пред вратата на апартамента му. – Отключи.

– Ако знаех, че ще дойдете, щях да осигуря няколко бири – направи

опит за шега Ребус, докато ровеше из джобовете си за ключовете. Питаше се кое би било по-безопасно: да ги пусне вътре, или да ги задържи вън? Таравич взе решение вместо него, подавайки сигнал на горилите наоколо. Те сграбчиха ръцете му, чужди пръсти забъркаха из джобовете на самото и панталоните му. Не беше проблем да открият връзката с ключове. Ребус успя да превърне лицето си в безизразна маска, без да смъква поглед от Таравич.

– Голяма грешка – обяви той спокойно.

– Влизай – заповяда Таравич. Блъснаха Ребус в коридора, завлякоха го до всекидневната. – Сядай.

Блъснаха го на дивана.

– Дайте ми възможност да приготвя чай поне – не се отказваше той. Вътрешно трепереше: знаеше всичко, което не можеше да си разреши да им каже.

– Хубаво местенце – отбеляза Розовия. – Липсва му обаче женска ръчичка. – Обърна се към Ребус. – Къде е тя? – Двама от мутрите се бяха втурнали да претърсват мястото.

– Коя?

– Как коя? Не е дъщеря ти... не и сега, когато е в кома.

Ребус се вторачи в него.

– Какво знаеш за това?

Двете мутри се бяха върнали в стаята и клатеха отрицателно глави.

– Чувам разни неща – заяви неопределено Таравич, придърпа стола и седна. Двама от хората му стояха зад дивана, а други двама – отпред.

– Разположете се удобно, момчета. Къде е Кърлежа, Джейк? – Сети се, че вероятно очакват този въпрос от него.

– На юг. За какво ти е? – Ребус сви рамене. – Жалко за дъщеря ти. Ще се оправи, нали? – Ребус не отговори. Таравич се усмихна. – Националната здравна служба... Аз лично не бих ѝ се доверил. – Замълча за миг. – Къде е тя, Ребус?

– Добре обиграните ми детективски умения ми подсказват, че става дума за Кандис. – Което означаваше, че им се е измъкнала. Добила е достатъчно увереност в себе си. Ребус се гордееше с нея.

Таравич щракна с пръсти и силни ръце сграбчиха грубо неговите отзад. Единият от двете горили отпред се приближи, удари го жестоко в челюстта с юмрук и отстъпи място на втория, който се съсредоточи в корема. Сграбчиха го за косите и обърнаха лицето му към тавана. Когато го удариха със стегната отворена длан в откритото опънато гърло, стори му се, че ще повърне ларинкса си. Пуснаха го и той падна напред

с ръце на гърлото, бореше се за глътка въздух. Два от зъбите му се кла- теха, бузата му се бе спукала отвътре.

– За нещастие – говореше Таравич – аз нямам чувство за хумор. Та- ка че, надявам се, съм достатъчно ясен, когато заявявам, че ще те убия, ако потрябва.

Ребус разтресе глава, прогони от нея всички тайни, цялата власт, която имаше над Таравич, повтаряйки: „Ти не знаеш нищо – нищичко!“

А на себе си заяви строго: „Ти няма – няма! – да умреш!“

– Дори... и да знаех наистина – опитваше се с мъка да урегулира дишането си, – нямаше да ти кажа нищо. Дори и двамата да се намирах- ме сред минно поле, пак нямаше да научиш нищо от мен. Искаш ли... да ти обясня защо?

– Дрънкаш глупости, Ребус.

– Няма значение кой си ти или какво си. Но ти търгуваш с човешки същества. – Ребус докосна с разтреперани пръсти разбитите си устни. – Не си по-добър от нацистите.

Таравич постави драматично ръка на гърдите си.

– Трогнат съм до сълзи.

Ребус се изкашля с мъка.

– Защо я искаш обратно? – Знаеше отговора: защото Таравич се ка- неше да се връща на юг, зарязвайки Телфорд зад гърба си, затънал до шия в лайна. Защото да се върне в Нюкасъл без нея, представляваше дребно, но болезнено поражение. Таравич беше максималист: искаше всичко без остатък. Искаше и най-малката троха в чинията си!

– Това не е твоя работа – отвърна той и пак даде знак. Отново го сграбчиха грубо, но този път Ребус направи опит за съпротива. Покриха устата му с опаковъчна лента.

– Всички ми повтарят колко изтънчен и аристократичен бил Един- бург – обясняваше Таравич. – Няма да допусна да обезпокоя съседите с писъци. Поставете го на стол.

Ребус се съпротивляваше, но удар в бъбреците му го принуди да сгъне колене. Натиснаха го на стола и Таравич хвърли сакото си и се за- лови да откопчава златните копчета за ръкавели, за да може да навие ръ- кавите на скъпата риза на розови и сини райета. Ръцете му бяха муску- лести, без косми, с кожа на петна като тази на лицето му.

– Кожно заболяване – поясни той, смъквайки очилата със синкави стъкла. – Някакъв далечен братовчед бил болен от проказа, така твър- дят. – Разкопча горното копче на ризата си. – Не съм хубавец като Томи Телфорд, но се базирам, че ще ме определиш като майстор във всяко

друго отношение. – Усмивчица към поддържащата армия, от Ребус явно не се очакваше да я разбере. – Можем да започнем, откъдето ти пожелаеш, Ребус. И ти, само ти ще решиш кога да спрем. Само кимваш, казваш ми къде е тя и аз напускам живота ти завинаги.

Приблужи се до Ребус, лице, лъснато от пот, бледосини очи с малки черни зеници: консуматор и садист. Таравич почака няколко секунди, но Ребус не кимна и той се отдръпна. Намери настолна лампа до стола на жертвата си, настъпи с крак основата ѝ и изтръгна кабела.

– Дайте го насам – заповяда той. Две мутри изтеглиха към него стола заедно с Ребус. Таравич проверяваше дали кабелът е включен към контакта и дали последният работи. Друг войник от малката му армия дръпна завесите и лиши децата отсреща от безплатно представление. Таравич люлееше демонстративно кабела в ръка, давайки възможност на Ребус да огледа добре оголените проводници – проводници, по които течеше ток. Двеста и четиридесет волта копнееха да се запознаят с него.

– Повярай ми – не спираше Таравич, – това е едно голямо нищо. В Босна превърнаха мъчението във фино изкуство. В по-голяма част от случаите дори не търсеха признание. Помагал съм на няколко от по-интелигентните, на ония от тях, които знаеха кога точно да си плюят на петите. В началото се правеха доста пари, трябваше само да си достатъчно силен, за да ги вземеш. Сега се намесват политиците, влачат съдии със себе си. – Погледна Ребус.

– Ония, интелигентните, винаги знаеха кога да се оттеглят. Давам ти последен шанс, Ребус. Помни, само едно кимване. – Проводниците бяха само на някакви нищожни сантиметра от бузата му. Но Таравич размисли, насочи ги първо към ноздрите, а после към очите му. – Едно кимване само.

Ребус се гърчеше, но услужливи ръце на лакеи го натискаха на стола, сграбчили краката, ръцете, раменете, главата – дори бяха обхванали гръдния му кош. Стой, почакай! Шокът ще премине и през тях! Таравич блъфираше! Погледите им се срещнаха и Таравич се оттегли.

– Вържете го здраво за стола. – Лента с ширина пет сантиметра го прикова неподвижно към стола. – Сега вече няма шега, Ребус – обяви Таравич, после се обърна към хората си: – Държете го, докато се приближа, дам ли знак – отскачате встрани.

„Ще разполагам с частица от секундата, когато ме пуснат.“ – мислеше трескаво Ребус. Миг, в който да се освободи. Лентата не беше много здрава, но бе на няколко ката. Може би нямаше да се справи. Напрегна мускулите на гръдния си кош, но не усети и следа от

подаване.

– Започваме – заяви Таравич. – Първо лицето... после слабините. Ще проговориш, няма начин да не го сториш. И двамата го знаем. Колко точно издръжливост искаш да покажеш, зависи от тебе. Не смятам обаче, че това има някакво значение.

Ребус се опита да каже нещо иззад лентата.

– Няма смисъл да говориш – напомни му Таравич. – Искам само да кимнеш, ясно ли е?

Ребус кимна.

– Това кимване ли беше?

Ребус поклати отрицателно глава.

Таравич не изглеждаше впечатлен от малкия трик. Вече се беше концентрирал върху работата. Това беше Ребус за него – работа. Насочи проводниците към бузите на жертвата си.

– Пуснете го!

Горилите отскочиха и Ребус се опита безуспешно да разкъса лентата. Електрическият ток премина през нервната му система и той се вцепени. Сърцето му като че ли се увеличи двойно, очите му сякаш поискаха да изскочат от орбитите си, езикът му заблъска неистово срещу лентата, пристягаща устните му. Таравич пак вдигна кабела.

– Дръжте го.

Ръцете на войниците му се вкопчиха отново в жертвата, която този път не направи опит за съпротива.

– Дори не остана белег – информира го Таравич. – А истинската красота на заниманието ни е, че ти плащаш тока.

Хората му се изсмяха. Започнали бяха да се наслаждават на „работата“.

Таравич се наведе, приближи лице до това на Ребус и очите му потърсиха неговите.

– За твоє сведение получи само петсекунден шок. Нещата започват да стават интересни при половин минута. Как е сърцето ти? Надявам се – заради тебе – че е в добро състояние.

Ребус имаше усещането, че току-що са му инжектирали адреналин. Петте секунди му се сториха цяла вечност. Трескаво се опитваше да измисли нови лъжи, които да изкарат Розовия от апартамента му.

– Смъкнете панталоните му – нареждаше междувремежно Таравич. – Ще опитаме какво ще постигне едно добро разтръскване там долу.

Ребус закрещя зад лентата, запушваща устата му. Мъчителят му пак оглеждаше стаята.

– Определено ѝ липсва женска ръка – повтори се той. Чужди ръце разкопчаваха колана на панталоните му. В този момент внезапно изпищя звънец и всички замряха. Пред вратата на блока имаше някой!

– Изчакайте – обади се Таравич. – Ще се изпарят.

Но звънецът не млъкваше. Ребус се гърчеше на стола, опитваше се да се освободи от стягащата го лента. Онези пред вратата не желяеха да се „изпаряват“ и продължаваха да натискат звънеца – този път още по-настоятелно.

Единият от мъжете тръгна към прозореца.

– Не смей! – изрева му Таравич.

Стаята пак се огласи от продължителния писък на звънеца. „Не си отивай, натискай го, проклетия, не спирай!“ – молеше се мислено Ребус. Не се сещаше кой би могъл да е: Рона? Пейшънс? Внезапно го заля нова вълна на ужас: а ако продължаваха да упорстват и Таравич реши да ги пусне? Рона или Пейшънс.

Минутите летяха. Звънецът най-сетне бе затихнал: изглежда, все пак се бяха „изпарили“. Таравич се отпусна и съсредоточи отново в работата в момента.

И тогава някой почука на вратата на апартамента. Настоятелният посетител бе съумял да влезе в жилищната сграда и сега се намираше на площадката пред апартамента. Ново почукване. Изтрака капакът на почтенската кутия.

– Ребус!

Мъжки глас, слава Богу! Таравич погледна хората си и кимна. Завесите бяха мълниеносно дръпнати настрани, остър нож разреза светкавично лентите и освободи Ребус от стола, някой дръпна парчето лента от устата му. Таравич бе смъкнал междувременно ръкави и обличаше самото си. Оставиха обаче кабела върху пода.

– Пак ще поговорим – обеща той на Ребус, преди да подбере хората си към вратата. – Извинете ни.

Ребус седеше безсилно на стола: не смееше да се изправи, целият трепереше.

– Шефе, я почакай за момент! – Гласът на Абърнети. Но, изглежда, Таравич игнорира непроситимо човека на Специалния отдел. – Какво става, по дяволите? – Сега собственикът на гласа се намираше във всекидневната и я оглеждаше подозрително.

– Делова среща – едва изграчи Ребус. Абърнети се приближи.

– Интересен бизнес, щом като го вършиш с отворен цип – забеляза той. Ребус погледна надолу и се залови с разтреперани пръсти да

коригира нещата. – Кой беше той?

– Чеченец от Нюкасъл.

– Май обича да се носи напред-назад, обграден от тъпа мутри. – Абърнети се огледа отново, забеляза кабела с оголените проводници, поклати неодобрително глава и го изключи от контакта. – Странни игри – довърши наблюдението си той.

– Не се безпокой – обади се Ребус. – Всичко е под контрол.

Абърнети се изсмя.

– Какво търсиш тук всъщност?

– Някой иска да се срещне с теб. – Абърнети кимна многозначително към вратата, където стоеше изискан, напълно плешив мъж в дълго черно палто от скъп плат и бял копринен шал. Бузите му бяха зачервени от студа. Току-що бе смръкнал енфие и сега изтриваше нос с кърпичката.

– Не е ли по-добре да отидем някъде? – предложи той, без да погледне към Ребус. – Бихме могли да хапнем нещо, ако сте гладен.

– Не съм – отговори Ребус.

– Да прием нещо тогава – не се предаваше плешивият.

– В кухнята има уиски. – Плешивият май не възприе идеята.

– Виж какво, човече, аз не се мъждам оттук. Или оставаш, или се разкарваш.

– Ясно – обяви плешивият, прибра кърпичката си и пристъпи напред с протегнатата ръка. – Казвам се Харис.

Ребус също подаде ръка, почти очаквайки от пръстите му да изскочат искри.

– Господин Харис, предлагам да седнем на маса. – Ребус се изправи внимателно. Не беше напълно стабилен, но колената му не го предадоха, докато пресичаше всекидневната. Абърнети се появи откъм кухнята с бутилката и три чаши. Пак изчезна и се върна с кана вода.

Винаги на ниво като домакин, Ребус наля уиски в трите чаши, преценявайки до каква степен съумява да контролира треперенето на ръката си. Чувстваше се дезориентиран и нищо чудно: из него се вихреха адреналин и електрически ток.

– Slainte – вдигна той наздравица, вдигайки чашата. Но ръката му замря навреме. Спомни си договора с Големия някъде из небесните селения: никакво пиене и Сами ще остане тук, в това измерение. Преглътна с мъка, но върна твърдо чашата на масата.

Харис давеше уискито с прекалено много вода и дори Абърнети следеше действията му с неодобрение.

– И така, господин Харис – откри сесията Ребус, – кой, по дяволите, сте вие?

Харис го дари с престорена усмивчица, играейки с чашата си.

– Член съм на разузнавателната общност, инспекторе. Знам какво си представяте в момента, но се страхувам, че действителността е много по-прозаична. Събирането на сведения означава точно това: много писмена работа и съхраняването ѝ.

– Тук сте заради Джоузеф Линц, така ли?

– Тук съм, защото детектив-инспектор Абърнети ме информира, че сте решили твърдо да свържете убийството на Джоузеф Линц с различните обвинения, насочени срещу него.

– И?

– И това, разбира се, е ваше право. Но има някои неща, не напълно свързани с тази история, които биха могли да предизвикат известен... ь-ь-ь... смут, ако се извадят на бял свят.

– Например, че Линц фактически е Линцтек и е докаран тук по Пътя на плъховете, вероятно с помощта на Ватикана, нали?

– Дали Линц и Линцтек са едно и също лице... не мога да кажа. След войната бяха унищожени много документи.

– Но Джоузеф Линц е бил докаран тогава тук от съюзниците, така ли?

– Да.

– Защо?

– Линц беше нужен на тази страна, инспекторе.

Ребус наля уиски в изпразнената чаша на Абърнети – Харис почти не бе докоснал своята.

– Колко полезен?

– Беше учен с репутация. Като такъв беше канен да присъства на конференции и да чете лекции по целия свят. Той ни свърши много работа. Преводи, събиране на информация, вербуване.

– Вербувал е хора в чужбина, така ли? – Ребус се втренчи в Харис.
– Да разбирам ли, че е бил шпионин?

– Извърши известна опасна и... и резултатна работа за тази страна.

– И получи наградата си – къщата на „Хериът Роуд“, нали?

– Изработил е всяко пени за нея в миналото.

Тонът на Харис се поизмени и Ребус наостри уши.

– Какво се случи?

– Стана... ненадежден. – Харис вдигна чашата, помириша я и я върна обратно, без да отпие.

– Пий, преди да се изпари – посъветва го Абърнети. Харис го погледна и лондончанинът веднага измърмори някакво извинение.

– Какво значи „ненадежден“ – запита Ребус, отблъсквайки настрани своята чаша.

– Започна да... фантазира.

– Решил е, че колега от университета е бил участник в Пътя на плъховете, прав ли съм?

Харис кимна.

– Пътят на плъховете се превърна във фикс-идея за него. Започна да си въобразява, че всички наоколо са свързани с него, че всички имаме вина. Параноя, инспекторе. Тя се отрази на работата му и го освободихме от задълженията му още преди години. Оттогава не е работил за нас.

– На какво тогава се дължи този интерес към него? Какво значение има, ако нещо от всичко това излезе наяве?

Харис въздъхна.

– Прав сте, разбира се. Проблемът не е в Пътя на плъховете или в идеята за участието на Ватикана в него или в която и да било от другите конспирации, за които се шушука.

– Тогава какъв е... – започна Ребус, но в този миг осъзна истината. – Проблемът е в хората – обяви той. – Другите, довлечени тук по Пътя на плъховете. – Кимна на себе си. – За кого говорим? Кой би могъл да бъде изобличен, ако колелото се завърти?

– Важни фигури – призна Харис, престана да се занимава с чашата си и постави длани върху масата. Не го каза, но красноречиво излъчи съобщението: „Това е сериозно, много сериозно“.

– За миналото ли говорим, или за настоящето?

– За миналото... и за хора, чиито деца са във властта.

– Членове на парламента? Министри? Съдии?

Харис клатеше глава.

– Не мога да отговоря на този въпрос, инспекторе: никой не ми е доверил подобна информация.

– Но знаете достатъчно, за да предположите вярно.

– Не се занимавам с предположения. – Втренчи се студено в него. – Занимавам се с известните факти. Добра максима – съветвам ви да я опитате.

– Но Линц е убит заради миналото си.

– Сигурен ли сте?

– Ако не е така, къде е смисълът?

– Детектив-инспектор Абърнети ме информира, че вероятно убийството е свързано с някои криминални елементи в Единбург, може би е въпрос на проституция. Всичко това е достатъчно гнусно, за да звучи достоверно.

– И щом като звучи достоверно, е достатъчно добро за вас, така ли? Харис се изправи.

– Благодаря, че ме изслушахте. – Изсекна се, погледна Абърнети. – Трябва да тръгваме. Детектив-инспектор Хоган ни чака.

– Харис – обади се Ребус, – сам каза, че Линц е превъртял, превърнал се е в спънка. Кой ще докаже, че ти точно не си наредил да го очистят?

Харис сви рамене.

– Ако бяхме ние, краят му нямаше да е толкова очевиден.

– Автомобилна катастрофа, самоубийство, падане от прозорец.

– Сбогом, инспекторе.

Докато Харис крачеше към вратата, Абърнети се изправи, втренчил красноречив поглед в Ребус. Не промълви нито дума, но мълчаливото предупреждение беше повече от ясно:

„Нагазили сме в дълбоки води, а никой от нас не иска да е в тях. Направи си добро, плувай към брега.“

Ребус кимна и му подаде ръка.

34.

Два часа след полунощ.

Скреж покриваше стъклата на колата. Нямаше как да ги почистят – не трябваше да се отличават от другите коли, паркирани на улицата. Подкреплението се състоеше от още четири коли, намиращи се в двора на открит склад за строителни материали зад ъгъла. Уличните лампи бяха с отвити крушки и всичко тънеше в почти непрогледна тъмнина, на фона на която фабриката за наркотици изглеждаше като коледно дърво: охранителни светлини обливаха двора и сградата в ярка светлина, всички прозорци светеха – точно както през всяка друга нощ.

Никакво отопление в колите без номера: топлината ще стопи скрежа, а отработените газове от ауспуха ще ги издадат веднага.

– Това ми изглежда много познато – обади се Сайобан Кларк. За Ребус наблюдението на „Флинт Стрийт“ изглеждаше отдалечено с век. Кларк беше зад волана, а Ребус се свиваше зад нея: така имаха

възможност да се наведат бързо, ако някой реши да огледа колите отблизо. Не го очакваха – нападението бе подготвено доста небрежно, – но следваха изпитани рутинни правила. Телфорд беше притиснат до стената и ангажиран с други неща. Сакиджи Шода все още беше в града – дискретен разговор с управителя на хотела ги бе осведомил, че се предвижда да напусне в понеделник сутринта. Ребус се обзалагаше, че Таравич и хората му вече са напуснали Единбург.

– Това яке сигурно доста топли – подхвърли Ребус. Кларк измъкна ръка от дебело подплатеното спортно яке и разтвори длан пред него. На нея лежеше нещо, наподобяващо малка запалка. Ребус я взе и веднага по дланта му се разли приятна топлинка.

– Какво е това?

Кларк се усмихна.

– Попаднах на него в един от ония каталози, които циркулират наоколо. Приспособление за затопляне на ръце.

– Как работи?

– Отоплителни пръчки. Всяка с трайност до дванайсет часа.

– И сега си с една топла и една студена ръка, така ли?

Тя измъкна от джоба и другата си ръка. На дланта ѝ лежеше същата пръчица.

– Купих две – поясни тя.

– Трябваше да кажеш по-рано. – Ребус обгърна с пръсти топлата пръчица и напъха ръка в джоба си.

– Не е честно.

– Наречи го „Възползване от привилегиата, осигурявана от по-високия ранг“.

– Светлини – предупреди тя рязко. Двамата се свиха моментално надолу и се появиха обратно, когато колата ги отмина: фалшива тревога.

Ребус погледна часовника си. Осведомили бяха Джак Мортън да очаква камиона някъде между един и половина и два и петнайсет след полунощ. Ребус и Кларк бяха заседнали в тази кола тук малко след полунощ. Снайперисти на покрива – нещастните копелета бяха заели позиция от един часа; Ребус се надяваше, че разполагат с добър запас джаджи за затопляне на ръцете. Той все още не се бе съвзел напълно от следобедните преживявания. Не му харесваше, че дължи на Абърнети такава огромна услуга – може би му дължеше живота си. Знаеше, че може да се заплати, като се съгласи – заедно с Хоган – да замаже разследването по смъртта на Линц. Идеята го отблъскваше, но в края на краищата...

денят му бе поднесъл и нещо хубаво – Кандис бе намерила сили да скъса с Таравич.

Полицейското радио на Кларк мълчеше – съобразяваха се с нареждането на Клейвърхаус: „Аз първи ще проговоря по това радио, ясно ли е? Ако някой се осмели да го използва преди мен, да се смята за обезглавен. А аз няма да произнеса и звук, докато камионът не мине през портала. Разбрано?“ – Всички закимаха прилежно. – „Може да са се включили към нашите честоти и да ни подслушват, така че това е много важно. Ще го направим както трябва.“ Отклонявайки поглед от Ребус, той добави: „Бих пожелал късмет на всички, но колкото по-малко се надяваме на късмета, толкова по-добре. Само след няколко часа ще разбием бандата на Томи Телфорд – ако се придържахме към плана. – Замълча за момент. – Не го забравяйте. Ще се превърнем в герои.“ Преглътна развълнувано, съзнавайки едва сега необозримите размери на наградата.

Ребус не се вълнуваше чак толкова. Цялото мероприятие му бе доказало за сетен път една проста истина: липсата на празно пространство. Не може да има общество без престъпници.

Наясно бе, че личните му изисквания към живота не бяха много високи: апартамента, книгите, музиката – плочи, касети и напоследък компакт-дискове – непретенциозна кола. Ограничил бе максимално живота си като признание на факта, че напълно се е провалил във важните неща: любов, отношения с близките, семеен живот. Обвиняваха го, че е в плен на кариерата си, но това беше изцяло погрешно. Вкопчил се бе в работата си, защото тя предлагаше лесен изход. Всеки Божи ден го сблъскваше с непознати, с хора, неозначаващи нищо за него в по-широк аспект. Влизаше и излизаше от живота им с еднаква лекота. Живееше живота на другите или поне на части от живота им, изживявайки нещата някак отдалечено – а това определено бе лишено от яркото предизвикателство на истинския живот.

Сами го бе накарала да се замисли за някои съществени истини: той се беше провалил не само като баща, но и като човек; полицейската работа го крепеше, даваше му сили да не се разпадне на части, но беше само заместител на живота, който би могъл да има – живота, на който всеки друг се наслаждаваше повече или по-малко. И ако всеки случай за него се превръщаше в нещо като фикс-идея, то това не означаваше, че е по-добър от ония окаяни човешки същества, колекционери на влакови номера, табакери или албуми с рок-музика. Маниите превземаха хората лесно – особено мъжете – защото те представляваха лесен начин за постигане на контрол, но контрол върху нещо, практически лишено от

истинска стойност. Какво значение имаше, ако на човек му се удаваше да се отпусне за няколко блажени мига, изслушвайки всички албуми на „Стоунс“ от шейсетте години? Отговорът беше: никакво. Какво значение имаше разбиването на Томи Телфорд? Таравич ще заеме мястото му, а ако не го направи той, ще го стори Големия Гер Кафърти. А ако не е Кафърти, ще бъде някой друг. Заболяването не се поддаваше на лекуване – поне в обозримо бъдеще.

– За какво мислиш? – запита Кларк, прехвърляйки чудодейната пръчица от ръка в ръка.

– За следващата си цигара – и в ушите му звъннаха думите на Пейшънс: „най-щастлив, когато отрича.“

Чуха камиона, преди да го видят: нощната тишина бе прерязана като с нож от шумно сменяне на скорости. Свлякоха се бързо надолу, после се изправиха, когато той спря пред портала на предприятието и въздушните му спирачки изпищяха пронизително. Излезе охранител с бежжик в ръка и заговори с шофьора.

– Пустия му Джак! Истински красавец в тая униформа! – подхвърли Ребус.

– Дрехите правят хората – отбеляза мъдро Кларк.

– Сигурна ли си, че шефът ти не е пропуснал нещо? – Имаше предвид плана на Клейвърхаус, според който, когато камионът премине портала, ще използват мегафон и ще покажат снайперистите на ония в кабината, като ги подканят да излязат с вдигнати ръце. Останалите ще останат заключени отзад. После ще ги накарат да изхвърлят оръжието си навън и да излязат оттам един по един.

Друг вариант предвиждаше да ги изчакат да излязат до един сами от камиона. Предимства на втория вариант: ще са наясно какво имат насреща си. Предимства на първия: по-голяма част от бандата ще останат напълно безпомощни в камиона отзад и полицаите ще се справят с тях по най-удобен начин в най-удобно за тях време.

Клейвърхаус бе наложил първия вариант.

Коли с номера и без номера следваше да се придвижат напред веднага след изключване на двигателя на камиона в двора на фабриката. Те ще блокират изхода и ще наблюдават шоуто в безопасност, докато Клейвърхаус овладее положението с мегафона си от прозореца на първия етаж, подкрепен от сплашващо присъствие на снайперистите от покрива и от прозорците на приземния етаж. Клейвърхаус наричаше тази част от плана: „Преговори с демонстрация на сила“.

– Джак отваря портите – съобщи Ребус, взирайки се през

страничния прозорец.

Рев на двигател и камионът подскочи напред.

– Шофьорът май нервничи – забеляза Кларк.

– Или не е свикнал с този тип двигател.

– Вътре са.

Ребус се втрени в радиото, внушавайки му да запращи, да се оживи. Кларк вече бе превъртяла ключа – само още едно превъртане – и двигателят ще зареве. Джак Мортън проследи с поглед камиона, после се обърна към редицата паркирани коли отсреща.

– Всяка секунда...

Стоповете на камиона проблеснаха за миг. Звук от активирани въздушни спирачки.

Радиото изстреля само една дума:

– Сега!

Кларк запали двигателя, даде рязко газ. Още пет коли сториха същото. Облаци отработен газ се пръснаха внезапно в нощния въздух, а тишината бе раздрана от звук като при старт на множество състезателни коли. Ребус смъкна бързо стъклото, за да чува по-добре мегафона на Клейвърхаус. Колата на Кларк скочи напред и стигна първа до портала. И двамата изскочиха веднага от нея, използвайки я като щит между тях и камиона.

– Двигателят не е изключен! – изсъска Ребус.

– Какво?

Камионът! Двигателят му!

Понесе се гласът на Клейвърхаус, силно променен отчасти от нерви, отчасти от мегафона:

„Въоръжена полиция. Отворете бавно вратите на кабината и излезте един по един с вдигнати ръце. Повтарям: въоръжена полиция. Хвърлете оръжията, преди да излезете. Повтарям: хвърлете оръжията.“

– Направи го, хайде! – съскаше Ребус. – Заповядай им да изключат проклетия двигател!

Клейвърхаус:

– Порталът е блокиран, няма изход. Не желаем да нараним никого.

– Нареди им да хвърлят ключовете! – Хвърли се обратно в колата с ругатня, грабна радиото: – Клейвърхаус, заповядай им да хвърлят проклетите ключове!

Не виждаше нищо през скрежа на предните стъкла, но чу вика на Кларк:

– Излизай!

Зърна неясни светли петна. Камрионът се носеше на заден към портала. С бясна скорост. Двигателят реवेशе, не се движеше по права линия, но се бе нацелил към портала.

Право към него.

Експлозия и във въздуха се запремятаха парчета тухли от зида. Ребус захвърли радиото, ръката му се заплете в предпазния колан. Кларк крещеше невъздържано, докато Ребус се измъкваше от колата.

Секунда по-късно камрионът се вряза в нея сред писък на разкъсан метал, тя се плъзна назад и удари колата след нея. Улицата заприлича на ледена пързалка: камрионът бе подбрал три коли по пътя си към магистралата.

Клейвърхаус крещеше по мегафона, задавен от прах:

– Не стреляйте! Полицаи наблизо! Полицаи наблизо!

Е, да, оставаше само да ги заковат със снайперистки огън от покриви и прозорци. Мъже и жени се измъкваха от колите, хлъзгаха се, падаха един върху друг. Някои от тях все още стискаха оръжие, но бяха замаяни и неадекватни. Задните врати на камриона, изкривени от първоначалния удар, се отвориха рязко и седем или осем мъже скочиха на улицата и се впуснаха в бяг. Двама от тях имаха автомати и изстреляха по три-четири куршума.

Викове, писъци, мегафон. Стъклената стена на портиерната се разби на хиляди парчета от случайно попаднал куршум. Ребус не виждаше Джек Мортън, нито Кларк. Лежеше по корем върху парче затревена площ, класическа поза за защита и поражение, при това напълно безполезна в първия смисъл. Проектори заляха целия район в ярка светлина и един от гангстерите – Деклан от магазина – в момента се целеше в най-близкия от тях. Другите членове на бандата тичаха с все сила по улицата. Въоръжени бяха с автомати и бухалки. Ребус разпозна няколко лица: Али Корнуел, Дийк Макгрейн. Уличното осветление, естествено, не работеше и им осигуряваше нужното прикритие. Ребус се надяваше, че подкреплението отзад ще се включи навреме.

Да, те вземаха завоя – фаровете запалени, сирените – надути докрай. Завесите по прозорците на жилищните блокове наоколо се оживиха, ръце на невидими тела триеха запотените стъкла, стреснати очи сезираха в уличното шоу. А точно пред Ребус на около два сантиметра от носа му искреше дебело заскрежен стрък трева. Той различаваше всяко сребърно кристалче и сложната, красива плетеница, която бързо се топеше от дъха му. Студът проникваше в тялото му, но не смееше да мръдне: снайперистите тичаха към улицата – към него – от сградата,

осветена като коледно дърво.

И Сайобан Кларк беше в безопасност: лежеше под колата. Добро момиче – бързи реакции.

На земята лежеше и друга полицайка, ранена в коляното. Тя го докосваше предпазливо, а след това вдигаше ръка и се взираше стреснато в собствената си кръв.

Нито следа от Джак Мортън.

Гангстерите стреляха безразборно по полицайте от подкрепление-то, разбиваха предните стъкла на патрулните коли. Извлякоха униформените от първата кола и четирима от бандитите се намъкнаха в нея.

Същото стана и с втората кола от подкреплението: униформите навън, трима от бандата – вътре. Колите бяха без предни стъкла, но в движение. Победоносни викове, размахване на оръжия. Двамата, останали върху платното на улицата, хладнокръвно се оглеждаха: преценяваха обстановката. Нима искаха да посрещнат там снайперистите, които се носеха към тях? Може би – може би искаха да подложат на още едно изпитание късмета си. В края на краищата, до този момент се бяха оказали големи късметлии. Клейвърхаус: „Нищо не трябва да зависи от късмета“.

Ребус коленичи, после стъпи на крака, без да се изправя. И той се бе оказал късметлия тази нощ – защо да изнасилва късмета си?

– Добре ли си, Сайобан? – прошепна той, втренчил поглед в двамата въоръжени бандити. Двете коли с бегълците бяха побрали седем от бандата. Двама са на улицата. Къде е десетият?

– Добре съм – отвърна Сайобан. – А ти?

– И аз. – Ребус ѝ обърна гръб, промъкна се към кабината на камиона. Шофьорът бе припаднал, отпуснал кръвяща глава върху волана. На седалката до него лежеше гранатометът, причинил огромната дупка във фабричния зид. Ребус го провери първо за оръжие, не намери такова, после потърси пулса му: нищо тревожно, ще се оправи. Позната физиономия: един от телохранителите на „Флинт Стрийт“, изглеждаше деветнайсет-двайсетгодишен. Извади белезници и го закопча за волана, после хвърли гранатомета на уличното платно.

Едва тогава закричи към портиерната. Джак Мортън лежеше на пода без униформеното си кепе, покрит със счупени стъкла. Куршумът бе пробил десния горен джоб на униформеното му яке. Пулсът едва се долавяше.

– Господи, Джак...

В портиерната имаше телефон и Ребус се обади на „Бърза помощ“.

– Ранени полицаи пред фабриката на Маклейн на „Слейтфорд Роуд“! – Не отделяше поглед от неподвижното тяло на приятеля си.

– Къде точно на „Слейтфорд Роуд“?

– Повярвайте ми, няма опасност да ни отминете.

Петима снайперисти в черно отвън насочиха пушки към Ребус. Видяха го на телефона, видяха го да поклаща глава, отминаха. Забелязаха целите си на улицата: точно в този момент последните двама от бандата се качваха в патрулна кола. Заповед да спрат с предупреждение за стрелба.

Отговори нестройна пукотевица и Ребус бързо клекна. Ответен залп, оглушителен, но кратък.

Викове от улицата:

– Сгацихме ги!

Жалостив стон: един от тях бе ранен. Ребус погледна: другият лежеше неподвижно върху платното. Снайперистите крещяха на ранения:

– Хвърли оръжието, легни по корем, ръце на тила!

Отговор:

– Ранен съм!

Ребус на себе си:

– Копелето е само ранено – довършете го!

Джак Мортън лежеше в безсъзнание на пода. Ребус знаеше, че не трябва да го мести: можеше само да се опита да спре кървенето, нищо повече. Съблече якето си, сгъна го и го притисна към гърдите на приятеля си. Вероятно му причиняваше болка, но Джак бе извън нея. Измъкна отоплителната пръчица от джоба си: тя все още излъчваше топлинка. Притисна я върху дясната длан на Джак, сви безжизнените му пръсти върху нея.

– Дръж се, приятелю.

Сайобан Кларк на прага, очите й пълни със сълзи.

Ребус мина край нея, закричи към улицата, където хора от Вьоръжения екип за бързо реагиране поставяха белезници на ранения гангстер. Никой не обръщаше внимание на мъртвото му другарче. Малка група зрители наблюдаваха сцената отдалеко. Ребус се наведе над трупа, измъкна автомата от сгърчените му пръсти, върна се пред патрулната кола. Чу нечий вик:

– Той е вьоръжен!

Ребус се наведе, докато цевта на автомата докосна тила на ранения. Деклан от магазина: тежко дишане, коса, сплъстена от пот, притискащ в смъртен ужас лице в уличната настилка.

– Джон...

Клейвърхаус. Нямаше нужда от мегафон: стоеше точно зад него.

– Наистина ли искаш да си като тях?

Като тях. Като Робота-подлец. Като Телфорд, Кафърти и Таравич. Пресичал беше разделителната линия и преди, имаше зад гърба си няколко пътешествия напред и назад. Стоеше с крак върху Деклан, горещата цев на автомата пърлеше тила на бандита.

– Моля, те, не... о, Господи, моля те... недей... не... не!

– Млъкни! – изсъска Ребус. Усети ръката на Клейвърхаус върху своята, щракна предпазителя.

– Джон, отговорността е моя. Прецаках се, не се прецаквай и ти.

– Джак...

– Знам.

Пред очите му се спусна мътна пелена.

– Те се измъкват.

Клейвърхаус поклати глава.

– Пътят е блокиран. Подкрепленията са вече там.

– А Телфорд?

Клейвърхаус погледна часовника си.

– Орми го прибира в момента.

Ребус сграбчи ръката му.

– Закови го!

Приближаващ вой на сирени. Ребус закрещя на полицаите наоколо да изместят колите, за да освободят път. После изтича към портала. Сайобан Кларк бе коленичила до Джак и галеше челото му с мокро от сълзи лице. Погледна Ребус и поклати бавно глава.

– Отиде си... – прошепна тя.

– Не! – Знаеше истината, но повтаряше тая едносрична думичка отново и отново, отново и отново.

35.

Разпределиха заловените в две полицейски управления: Фетс и Торфихен. В Сейнт Ленард отведоха само Телфорд и няколко от приближените му „лейтенанти“. В резултат се получи истински кошмар. Клейвърхаус се наливаше със силно кафе и не предприемаше нищо, за да сложи нещата в ред: искаше да ги организира както трябва, но съзнаваше личната си отговорност за клането във фабриката на Маклейн и

това му връзваше ръцете. Равносметката беше наистина тъжна: двама мъртви – един полицай и един снайперист, шестима ранени полицаи (или засегнати в една или друга степен – единият от тях доста сериозно) и един ранен снайперист – според някои не много тежко.

Измъкналите се в полицейските коли бяха настигнати и арестувани след престрелка – слава Богу, без жертви. Всички арестувани мълчаха като риби.

Ребус седеше в празно помещение за разпити в Сейнт Ленард, проснал ръце върху масата и отпуснал глава върху тях. Седеше така от доста дълго време и мислеше за загубата на близък човек, мислеше за внезапните удари на съдбата. Един живот, едно приятелство – отнесено завинаги.

Завинаги.

Не бе проронил и сълза и сигурно нямаше да го стори и след отшумяването на шока, знаеше го. Но имаше усещането, че е изтръпнал от главата до петите, сякаш сърцето му бе инжектирано с новокаин. Светът около него като че ли бе забавил крачка, сякаш механизмът му се е износил и едва го притикваше. Запита се дали слънцето ще изгрее отново, дали ще събере достатъчно енергия.

„Аз го вкарах в това.“

И преди се бе валял в чувство за вина и провал, но нищо от преживяното не можеше да се сравни с ада, в който се гърчеше сега. Болката бе съкрушителна. Джек Мортън, ченге със спокоен живот във Фолкърк, убит в Единбург, защото приятел го бе помолил за услуга. Джек Мортън, върнал се към живота с волевия си отказ от цигари и алкохол, възстановил физическата си форма, хранец се природосъобразно, полагащ сериозни грижи за себе си, без да ги превръща в самоцел. Сега лежи в моргата и телесната му температура постепенно се стопяваше – завинаги.

„Аз го поставих там.“

Ребус скочи внезапно, запрати необуздано стола в стената. В стаята влезе Джил Темплър.

– Как си, Джон?

Ребус избърса уста с гърба на ръката си.

– Отлично.

– Ако ти се иска да откънеш, офисът ми е свободен.

– Не, ще се оправя. Само... – Огледа се безпомощно. – Имате ли нужда от тая стая?

Тя кимна.

– Хубаво. – Той вдигна стола. – Кого?

– Брайън Симърс. Хубавеца.

Ребус се изправи.

– Мога да го принудя да отвори уста. – Темплър го изгледа скептично. – Повярвай ми, Джил. – Ръцете му трепереха. – Той няма представа какво съм насъбрал срещу него.

Тя скръсти ръце на гърди.

– И какво е то?

– Трябва ми само... – Погледна часовника си – около един час, най-много два. Трябва да намеря Боби Хоган. Искам да присъства и Колхун – докарайте го веднага.

– Кой е пък тоя?

Ребус намери визитката му и ѝ я подаде.

– Веднага – повтори той. Оправяше вратовръзката си с непослушни пръсти, придаваше си приличен външен вид. Мълчаливо приглади назад и косата си.

– Джон, не смятам, че си в състояние да...

Той залюля показалец срещу нея.

– Не си играй с предположения, Джил. Не говоря празни приказки, ще го пречупя.

– Досега нито един не си е отворил устата.

– Симърс ще пропее. – Втренчи се в нея. – Повярвай ми. Погледите им се преплетоха за миг и тя му повярва.

– Ще задържа нещата до появата на Хоган тук.

– Благодаря ти, Джил.

– И Джон...

– Да?

– Много съжалявам за Джек Мортън. Не го познавах лично, но чувам какво говорят за него. – Ребус кимна. – Твърдят, че той никога не би те обвинил.

Ребус се усмихна.

– Така смята и последният на опашката.

– На опашката има само един човек и той е Джон Ребус.

Ребус набра телефонния номер на дежурния в хотел „Каледония“ и запита за Шода. Оказа се, че японецът е напуснал внезапно хотела преди два часа: почти веднага след като получава зелената папка, оставена от Ребус на рецепцията. Купил беше три такива папки по трийсет и пет пенса от книжарницата за канцеларски материали на „Ребърн Плейс“, изръсил се беше лира и шейсет и пет пенса. Останалите две папки бяха

в колата му, само едната от тях бе празна.

Боби Хоган живееше на Портобело Роуд и вече пътуваше към управлението: обади се да го изчакаат половин час. Бил Прайд изрази съболезнования за Джек Мортън, знаел за близката им дружба.

– Само не се приближавай прекалено много до мен, Бил – отвърна Ребус. – Колкото човек е по-близо до мен, толкова по-зле се отразява това на здравето му.

От рецепция се обадиха за посетител. Слезе и застана лице в лице с Пейшънс Ейткън.

– Пейшънс?

Беше напълно облечена, но някак безразборно – човек оставаше с впечатлението, че се е обличала, тичайки към вратата.

– Чух по радиото... Не можах да заспя, пузнах го и чух съобщението за тази полицейска акция, за загинали полицаи. Не беше в апартамента си и дойдох тук.

Обгърна я с ръце и я притегли към себе си.

– Добре съм – зашепна той. – Прости ми, трябваше да ти звънна.

– Аз съм виновна... – Погледна го. – Там си бил, изписано е на лицето ти. – Той кимна. – Какво стана?

– Загубих приятел.

– Господи, Джон. – Прегърна го, притисна го към себе си. Беше все още топла от леглото, усети миризмата на шампоана, лъхаща от косата ѝ, вдъхна аромата на парфюма ѝ от бузите ѝ. „Колкото по-близо са хората до мен.“ Оттегли се внимателно, целувайки я по бузата.

– Върни се да си доспиш – подкани я тихо той.

– Ела на закуска.

– Искам само да се прибера вкъщи... да дойда на себе си.

– Направи го у дома. Неделя е, няма какъде да бързаме. Можем да полежим малко повече.

– Не знам кога ще свърша тук.

Тя успя да улови погледа му.

– Не се самоизяждай, Джон. Не задържай всичко в себе си.

– Добре, докторе. – Целуна я пак леко по бузата. – А сега изчезвай.

Намери сили да ѝ се усмихне и дори да намигне: и едното, и другото го накараха да се почувства като предател. Остана на вратата и я проследи с поглед. Когато беше с Рона, много пъти му се бе налагало да се преборва с изкушението просто да си вземе шапката и да обърне гръб веднъж завинаги на всичко и да запраши в нечия посока, независимо каква. Непосилните отговорности и ужасът на работата му,

напрежението и силната нужда от свободна глътка въздух много често го бяха принуждавали да мечтае за бягство.

И сега се изкушаваше да блъсне вратата и просто да се отпрати някъде – нямаше значение къде, само да не е тук, само да върши нещо друго. Но и това би било предателство. Имаше сметки за разчистване и причини да го направи. Знаеше, че Телфорд е някъде в тая сграда: в момента вероятно се консултираше с онова влечуго Чарлс Гроул и не обелваше нито дума пред когото и да било друг. Чудеше се как ли планират разпита му. Кога ще му кажат за записа? В кой момент ще го информират, че човекът, нает от него за охрана, е бил полицай? Кога ще му съобщят, че същият този човек е вече мъртвец?

Надяваше се, че ще го направят интелигентно. Надяваше се, че ще съумеят да го разклатят както трябва.

Не спираше да се пита – и не за пръв път – дали постигнатото си заслужаваше жертвите, усилията, времето. Някои ченгета гледаха на работата си като на игра, други я възприемаха като кръстоносен поход срещу Злото, а за голяма част от останалите тя беше само начин за изкарване на хляба. Запита се защо се бе обърнал към Джак Мортън. Отговори: защото искаше да включи в плана приятел, който да го държи в течение, защото смяташе, че Джак скучае и ще се зарадва на предложението; защото тактиката изискваше участие на човек извън Единбург. Причините бяха многобройни. Клейвърхаус бе запитал дали Мортън има семейство, близък, който да бъде уведомен за кончината му. И отговорът на Ребус беше: „разведен с четири деца.“

Обвиняваше ли Клейвърхаус? Какво по-лесно от това, когато колата вече се е преобърнала? От друга страна, репутацията на Клейвърхаус като интелигентно ченге беше създадена преди сношното кръвопролитие. А той се провали... сгромоляса се напълно.

Заледени пътища, трябваше да осигурят затварянето на портала. Избутването на блокиращите коли с конските сили само на един камион не беше проблем.

Снайперисти в сградата – превъзходно в затвореното пространство на двора, но не успяха да задържат там камиона и те се оказаха изцяло излишни.

Въоръжени полицаи зад камиона – риск от кръстосан огън.

Клейвърхаус трябваше да ги накара да изгасят двигателя или – още по-добра идея – да изчака, докато те сами го изгасят, и тогава да обяви присъствието си.

Джак Мортън трябваше да застане зад прикритие и да държи

главата си ниско долу.

А Ребус трябваше да го предупреди.

Но викът му щеше да насочи вниманието на въоръжените бандити към него самия. Страх – това ли беше основното му чувство в този критичен момент? Простичък човешки страх. Като преди кървавата баня в оня бар в Белфаст, когато не посмя да се обади, за да не си навлече гнева на Робота-подлец, страх от приклада на автомат, вдигнат срещу него. Може би тази беше причината – никакво „може би“, точно тази е била причината – която обясняваше властта на Линц над него. Защото ако Ребус беше тогава във Вилфранш, пиян от неуспех, обзет от мечта за победа... ако беше войник от ротата на Линц там, обикновен раболепен лакей с автомат, наелектризиран от расизъм и загуба на приятели... кой би могъл да каже какво би направил?

– Господи, Джон, откога висиш тук?

Боби Хоган докосваше лицето му, опитваше се да измъкне папката от вкочанените му пръсти.

– Превърнал си се в къс лед! Хайде да се прибираме.

– Не ми е студено – прошепна Ребус. И сигурно бе така, как иначе да се обясни потта, която се стичаше по гърба и челото му? Как иначе да се обясни защо започна да трепери едва когато Боб Хоган го въведе в отопления коридор?

* * *

Хоган изля две големи чаши силно подсладен чай в гърлото си, без да му мигне окото. Управлението все още бръмчеше възбудено след нощния екшън по американски: шокът се преплиташе с всевъзможни слухове и теории. Ребус обясни действителното положение на Хоган.

– Ако никой не проговори, ще се наложи да пуснат Телфорд.

– А записа?

– Ще го задържат за друго време... ако са хитри.

– Кой го разпитват?

Ребус сви рамене.

– Самият Фермер Уотсън, поне според последната информация. Изглежда е започнал в двойка с Бил Прайд, но после зърнах Прайд в коридора, така че или почиват, или са се разменили.

Хоган поклати глава.

– Дяволска работа!

Ребус се втренчи в чашата чай пред него.

– Мразя захарта.

- Изпи първата чаша, без да ти мигне окото.
- Така ли? – Той отпи глътка и се сгърчи от отвращение.
- Между другото, какви ги вършеше навън, по дяволите?
- Връщах се към живота.
- Май обратното изглежда по-вероятно. – Хоган приглади непослушен кичур. – Посети ме човек на име Харис.
- Какво ще правиш?
- Хоган сви рамене.
- Вероятно ще се направя на разсеян.
- Ребус го изгледа втренчено.
- Възможно е да не се наложи.

36.

Колхун явно не обичаше полицейските управления: лицето му бе като отворена книга.

– Благодаря, че се отзовахте на поканата ни – опита се да го ободри Ребус.

– Нямах голям избор.

До него седеше адвокат, непознат мъж на средна възраст: да не би да е още някой от адвокатите на Телфорд? Не му пукаше.

– Може да се наложи да свикнете с липсата на избор, доктор Колхун. Знаете ли кой още е тук? Томи Телфорд, Брайън Симърс и компания.

– Кой?

Ребус поклати глава.

– Лошо, бъркате репликите. Трябва да ги познавате: говорихме за тях пред Кандис. – Колхун се изчерви. – Спомнете си за Кандис, нали? Истинското ѝ име е Дуня, казвал ли съм ви го? Тя има дете някъде, син, който ѝ е бил отнет. Може би ще го намери някой ден, а може и никога повече да не го види.

– Не разбирам връзката с...

– Телфорд и Симърс ще прекарат известно време на топло. – Ребус се облегна назад. – Ако пожелае, бих могъл спокойно да ви включа към компанията им там. Какво ще кажете за една такава перспектива, доктор Колхун? Помагане на сводници и т.н.

Ребус усещаше как се отпуска, претопява се в работата си, отдавайки ѝ се изцяло – в памет на Джек.

Адвокатът отвори уста да изплюе поредния шаблон, но Колхун го изпревари:

– Беше грешка.

– Грешка ли? – изсмя се Ребус. – Е, може да се каже и така, предполагам. – Наклони тяло напред с лакти върху масата. – Време е да изповядате грешките си, доктор Колхун. Знаете какво се говори за изповедта.

* * *

Брайън Симърс, Хубавецът, изглеждаше чист и невинен като жертвен агнец. До дясното му коляно се кипреше адвокат от по-висока класа, наподобяващ луксозен гробар и очеводно бесен заради принудата да чакат досега. Докато се настаняваха около масата, Хоган зареди магнетофона и видеото с касети под пълноводния поток на адвокатския протест, обмислян и репетиран наум през последните два часа.

– От името на моя клиент се чувствам задължен да заявя, че не съм бил свидетел на по-осъдително поведение от...

– Смятате, че сте видял осъдително поведение? – прекъсна го Ребус. – Още нищо не сте видял, както се пее в песента.

– Разбирам, че...

Ребус го игнорира, плесна шумно папката върху масата и я плъзна към Хубавеца.

– Хвърли един поглед.

Хубавецът беше с черен костюм и яркочервена риза, отворена на врата. Липсваха слънчевите очила и ключовете за кола. Докаран беше от апартамента му в Ню Таун. Коментар на единия от арестуваните го: „Оцъкних се – не бях виждал такава огромна стереоуредба! Педалът не спеше, слушаше Пасти Клайн.“

Ребус заподсвирква „Луд“, привлече вниманието на Хубавеца и бе възнаграден с крива усмивчица, но само толкова: Симърс продължаваше да седи със скръстени ръце.

– На твоето място бих отворил тая папка – подхвърли Ребус.

– Лентите се въртят – обяви Хоган. Започнаха с формалната част: дата, час, място, присъстващи. Ребус погледна адвоката и се усмихна. Последният изглеждаше доста скъп – както винаги, Телфорд бе поръчал най-доброто.

– Слушал ли си някои песни на Елтън Джон, Брайън? – запита Ребус. – Ето ти заглавието на едната: „Някой спаси живота ми тая нощ“. Ще ми я запееш, когато погледнеш в тая папка. – Чукна

многозначително с пръст по нея. – Хайде, престраши се, знаеш, че не говоря през шапката си. Не те вкарвам в клопка, не е нужно да казваш нещо. Но трябва да направиш жест за себе си.

Хубавецът погледна лъскавия адвокат, който изглеждаше несигурен.

– Клиентът ви няма да се дискредитира, няма страшно – обади се пак Ребус. – Ако искате, прочетете я първо вие, нямам нищо против. Едва ли ще схванете за какво става дума, но няма значение.

Адвокатът отвори папката; тя съдържаше около дузина гъсто изписани листи.

– Извинявам се предварително за грешките – продължаваше Ребус. – Много бързах.

Хубавецът дори не погледна материала. Той не сваляше поглед от Ребус, докато адвокатът му прехвърляше листите.

– Тези обвинения нямат никаква стойност, разбирате го, нали? – заяви накрая адвокатът.

– Чудесно, но това е само вашето мнение. Аз не искам от господин Симърс да признае или да отрече каквото и да било. Нямам нищо против да продължава да се прави на глух и ням, стига да използва очите си.

Усмивка за Ребус, поглед към адвоката, който сви рамене и обяви, че папката не съдържа нищо от значение. Още един поглед към Ребус и Хубавецът разгъна ръце, вдигна първия лист и зачете.

– За записа – обяви Ребус. – В момента господин Симърс чете доклада ми, подготвен по-рано днес. – Замълча за миг. – Искам да кажа вчера, събота. Той чете моите обяснения на последните събития във и около Единбург, събития, засягащи работодателя му, Томас Телфорд, японски бизнес-консорциум – който, по мое мнение, е предна линия на Якудза – както и един господин от Нюкасъл на име Джейк Таравич.

Замълча отново и на лентата бе записано обаждането на адвоката. „Съгласен съм дотук.“ Ребус кимна и продължи.

– Моята версия на споменатите събития е както следва. Джейк Таравич става съдружник на Томас Телфорд, защото иска нещо, което Телфорд има, а то е много добра организация за внос на наркотици в Англия. Или това, или – веднъж след като отношенията между двамата се установяват – територията на Телфорд. За да улесни реализацията на крайната си цел, той предизвиква война между Телфорд и Морис Джералд Кафърти. Тук не е имал никакъв проблем, тъй като Телфорд вече настъпва агресивно в територията на Кафърти, вероятно подбутван от

Таравич, който е трябвало само да усилва враждата. За тази цел той нарежда на своите хора да атакуват човек на Телфорд, продавач на дрога, пред един от нощните клубове на Телфорд и Телфорд незабавно хвърля вината върху Кафърти. Таравич организира и нападение на крепостта на Телфорд в Пейсли. Междувременно се занижават нахлувания в територията на Кафърти и нападения срещу неговите хора: отмъщение на Телфорд за понесени щети.

Ребус се изкашля, отпи глътка пресен чай без захар.

– Това дотук звучи ли ви познато, господин Симърс? – Хубавецът четеше мълчаливо. – Моето предположение е, че японците не са влизаели в сметката. С други думи, те не са знаели какво тече в момента. Телфорд ги развежда, улеснява ги в опитите да закупят голф-клуб. Отдых и почивка за техните членове плюс отличен начин за пране на пари: по-слабо подозрителен от казино или другите подобни операции, особено подходящ, като се вземе предвид предстоящото откриване на завод за производство на електроника. Якудза се вмъква тихомълком в страната под прикритието на няколко японски бизнесмени.

Според мен Таравич започва да се тревожи, когато забелязва какво става. Не е планирал разчистване на Томи Телфорд, за да отваря път за намърдване на други конкуренти на освободеното място. Накрая, изглежда, решава да ги включи в плана си. Нареща на хората си да проследят Мацумото и да го убият, изтиквайки хитро на предна линия не някой друг, а точно мен като главен заподозрян. Защо? Поради две причини. Първо, Томи Телфорд ме е обявил вече за човек на Кафърти и Таравич смята, че чрез мен погажда номер на Кафърти. Второ, той бе заинтересован да ме извади от играта, защото бях ходил в Нюкасъл, където се срещнах с един от хората му на име Уилям Колтън – Кърлежа. Кърлежът ми е стар познат и сега се оказва, че Таравич го е използвал за удара срещу търговеца на дрога. Таравич не искаше да се отдам на проста аритметика и да направя неудобни за него изводи.

Пак замълча.

– Как ти звучи разказът ми дотук, Брайън?

Хубавецът бе прочел последния лист и сега не снемаше поглед от Ребус. Пак бе скръстил ръце.

– Още не сме видели никакви доказателства, инспекторе – изцвърча адвокатът.

Ребус сви рамене.

– Нямам нужда от доказателства. Предал съм папка със същото съдържание и на господин Сакиджи Шода в хотел „Каледония“. – Ребус

улови потрепването на клепачите на Хубавеца.

– Струва ми се, че господин Шода ще се поразсърди. Всъщност той май вече е бесен, щом е тук. Отчел е провала на Телфорд и е решил да провери дали той лично ще може да спаси нещо от първоначалния план. Не мисля, че нападението на фабриката за наркотици му е вдъхнало нова увереност. Освен това той е тук и за да разбере кой е посегнал на един от хората му и защо. От този доклад ще разбере, че зад убийството е Таравич, и ако повярва, ще, се впусне след него. Между другото той напусна хотела снощи и то набързо. Питам се дали не е потеглил за Япония през Нюкасъл. Няма значение. Но от значение е фактът, че той все още е бесен на Телфорд, който допусна това развитие на нещата. А междувременно Джейк Таравич ще има сериозни причини да се пита кой го е продал на Шода. Членовете на Якудза не са добри хора, Брайън. Вие сте като деца от детска градина в сравнение с тях.

И още нещо: базата на Таравич е Нюкасъл. Обзалагам се, че има уши и очи в Единбург – знам, че има. Току-що си поприказвахме с доктор Колхун. Спомняш си го, нали? Чул си за него от Линц. И когато Таравич предлага момичета от Източна Европа за проститутки към вашите клубове, решаваш правилно, че Томи ще има нужда от някоя и друга полезна фраза. И Колхун става учител на Томи Телфорд. Ти си се отпуснал пред него: говорил си за Таравич, за Босна. За съжаление той е единственият човек тук с познания в тази област и когато на сцената излезе Кандис, наложи се и ние да се обърнем към него. Колхун веднага е изпял за нея. Не е бил сигурен дали трябва да се страхува от нещо, тя не го познава, а и отговорите ѝ са били доста неясни. Независимо от това той веднага е изприпкал при вас. И решението ви е да измъкнете Кандис от Файф и да изкарате Колхун от играта, докато нещата се уталожат. – Ребус се усмихна. – Той ви е казал за Файф. Но не вие, а Таравич слага ръце на Кандис. Естествено е Томи да започне да си задава неудобни въпроси: как, защо... кой? Ето къде се намираме в момента. Уверявам те, че в секундата, когато затръшнеш вратата на управлението зад гърба си, ти ще се превърнеш в подвижна мишена. Един Господ само знае кой ще натисне спусъка пръв: Якудза или Кафърти? Любимият ти бос или Таравич? Запомни: ти нямаш вече приятели, нито можеш да намериш безопасно кътче, в което да се скатаеш. – Ребус замълча многозначително. – Освен ако ми помогнеш. Говорих с главния старши офицер, Уотсън и той се съгласи да предприеме нужното за защитата ти като свидетел, както и за осигуряване на нова самоличност – каквото ти поискаш. Може би ще се наложи да излежиш кратка присъда, за да не се създават

излишни подозрения, но при облекчени условия, собствена стая, никак-ви други затворници наоколо. А после ще се прибереш здрав и читав. Надявам се, разбираш какъв сериозен жест правим за теб. Всичко, което искаме в замяна, е... – Ребус взе да брой на пръсти. – Вносът на дрога, войната с Кафърти, връзката с Нюкасъл, Якудза, проститутките. – Пак замълча, допи чая си. – Много високо изискване, знам. Босът ти излетя към върха като метеорит и едва не го стигна. Но всичко се свърши. Сега най-доброто, което можеш да сториш за себе си, е да говориш. В противен случай ще прекараш остатъка от живота си, чудейки се дали ще бъде куршум или мачете.

Ребус вдигна рязко ръка и възмутеното цвъркане на адвокатата замря.

– Искаме всичко, Брайън. Включително Линц.

– Линц! – Хубавецът вдигна презрително рамене. – Линц е нищо.

– Защо тогава не го изпееш?

В очите на Хубавеца затанцува смес от гняв, страх и объркване. Ребус се изправи.

– Имам нужда от нещо друго за пиене. А вие, господа?

– Кафе – поръча адвокатът. – Черно, без захар.

Хубавецът се поколеба, но накрая поръча кола. И в този точно миг за пръв път Ребус усети, че сделката е възможна. Спря разпита, Хоган изключи касетите и двамата излязоха от стаята. Хоган го потупа възхитено по гърба.

Фермерът крачеше към тях по коридора. Ребус пристъпи към него и двамата се отдалечиха от вратата.

– Смятам, че ще имаме повод за тържество, сър. Ще се пазари, няма да каже всичко, но има шанс.

Усмивка вдигна облаците от лицето на Уотсън. Ребус се облегна на стената със затворени очи.

– Чувствам се на сто години.

– Е, да, но срещу трупане на опит и разни разнообразни преживявания – подхвърли Хоган. Ребус му изръмжа и двамата се отпавиха към автоматите за напитки.

* * *

Ребус подаде чаша черно кафе на адвокатата и той закаканиза:

– Господин Симърс желяе да ви разкаже за отношенията си с Джоузеф Линц. Но първо искаме да получим някои уверения.

– А другите неща?

– Те подлежат на преговори.

Ребус погледна Хубавеца.

– Нямах ми доверие, така ли?

Хубавецът отпи от кутията пред него, преди да отговори.

– Не.

– Чудесно. – Ребус се оттегли към най-отдалечената стена. – В такъв случай си свободен. Можеш да си тръгнеш. – Погледна часовника си. – Искам те навън, веднага щом изпиеш колата си. Тази нощ има недостиг на стаи за разпит. Детектив-инспектор Хоган, моля, маркирайте касетите.

Хоган извади и двете касети. Ребус седна до него и двамата заговориха по процедурни въпроси, на вид изключили напълно другите в стаята. Хоган запрехвърля демонстративно имената от лист хартия, отбелязвайки кой е наред.

Хубавецът се наклони към адвокатата си и двамата зашепнаха енергично. Ребус се обърна към тях.

– Ако обичате, съветвайте се отвън. Трябва да опразним тази стая.

Хубавецът знаеше отлично, че Ребус блъфира... знаеше, че той има нужда от него. Знаеше обаче, че полицаят наистина е дал папката на Шода – достатъчно интелигентен беше, за да си представи ясно какво го чака. Не се помръдна от стола, задържайки с ръка адвокатата си: последният нямаше друг избор, освен да седи и да го изслуша. Накрая се прокашля и заяви:

– Инспекторе, господин Симърс желае да отговори на вашите въпроси.

– На всички до един ли?

Адвокатът кимна примирено.

– Настоявам обаче да чуя подробности за сделката, която предлагате.

Ребус погледна Хоган.

– Доведи главния.

Ребус излезе след него, постоя в коридора и успя да изпроси цигара от някакъв униформен. Едва успя да я запали, когато Фермерът се понесе по коридора като тежка артилерия с Хоган отзад като кученце на връвчица.

– Джон, непрекъснато ми опъваш нервите. Тук не се пуши, знаеш го.

– Да, сър – съгласи се Ребус и загаси послушно цигарата. – Само я държах готова за инспектор Хоган.

Уотсън кимна към вратата.

– Какво искат?

– Защита. Ще поиска най-малко облекчена присъда с осигурена защита вътре и нова самоличност, когато излезе.

Уотсън се замисли.

– Досега никой дори не е изчуруликал. Това няма кой знае какво значение: хванахме бандата на местопрестъплението, Телфорд е на касета.

– Симърс знае нещата отвътре, познава организацията на Телфорд.

– Защо гори от желание да пее?

– Защото е изплашен и страхът е по-силен от верността му. Не смятам, че ще изтеглим всичко от него, но вероятно ще получим достатъчно, за да има с какво да притиснем другите. Разберат ли, че някой се е разджафкал, всички ще поискат сделка.

– Какво ще кажеш за адвоката му?

– Много скъп.

– Няма смисъл от шикалкавене тогава.

– Едва ли бих могъл да се изразя така точно, сър.

Фермера изправи рамене.

– Хайде тогава да сключваме сделката.

* * *

– Кога срещна Джоузеф Линц за пръв път?

Хубавецът бе забравил любимата си поза със скръстени ръце. Сега ръцете му бяха отпуснати на масата, косата – паднала напред. Най-сетне изглеждаше точно такъв, какъвто беше – едно много младо момче.

– Преди шест месеца. Преди това говорихме по телефона.

– Клиент ли ви беше?

– Да.

– Какъв точно?

Хубавецът погледна въртящата се лента.

– Искаш да го обясня пред всички слушатели, така ли?

– Точно така.

– Джоузеф Линц беше клиент на службата ни за придружителки, а за тях отговарях аз.

– Хайде, Брайън, не се прави на света вода ненапита. Ти ръководеше тези услуги, нали?

– Щом като казваш.

– Винаги можеш да си тръгнеш оттук, Брайън...

В очите му се сблъскаха гневни пламъчета.

- Хубаво, аз я управлявах в интерес на моя работодател.
- И така, господин Линц телефонираше за придружителка, правилно ли съм разбрал?
- Искаше едно от момичетата ни да ходи в къщата му.
- И?
- И това е. Седи срещу нея и я зяпа половин час.
- И двамата напълно облечени?
- Да.
- Нищо друго?
- Нищо друго в началото.
- Аха. – Ребус замълча. – Много любопитно.
- Хубавецът сви рамене.
- Има хора всякакви, нали?
- Предполагам. Как се развиха бизнес-отношенията ви?
- При такива изпълнения винаги има телохранител.
- Ти ли?
- Да.
- Нямахте ли по-сериозни неща за вършене?
- Ново свиване на рамене.
- Любопитен бях.
- За какво?
- Адресът: „Хериът Роуд“.
- Господин Линц имаше... класа, така ли?
- Лееше се дори от ушите му. Искам да кажа, срещал съм много тлъсти риби, хора от горните нива на богати корпорации, които явно не си знаеха парите и се чудеха за какво да ги харчат. Линц обаче беше много-много над тях.
- И само искаше да гледа момичетата.
- Да. Огромната му къща...
- Влизал си в нея? Не си ги чакал в колата?
- Представях се като ченге на компанията. – Усмивчица. – Всъщност исках само да огледам къщата отвътре.
- Говори ли с него?
- По-късно.
- Сприятелихте ли се?
- Не съвсем... всъщност може би. Той знаеше много неща, мозъкът му работеше на пълни обороти.
- Бил си впечатлен.
- Хубавецът кимна. Да, за Ребус не бе трудно да си го представи.

Премишният му кумир винаги е бил Томи Телфорд, но там нещо не достигаше – Хубавецът беше човек със стремежи. Вътре в себе си той винаги бе копнял за по-високо ниво, за класа. Искаше хората да го признават и акламират заради ума му. Ребус знаеше от личен опит какъв добър събеседник беше Линц, как умееше да увлича, да изкушава с разказите си. А колко ли по-омайващ разказвач е бил той за Хубавецата?

– Какво стана тогава?

Хубавецът са размърда неловко.

– Вкусовете му се промениха.

– Или пък истинските му вкусове са изскочили на повърхността.

– И аз се питах дали не е така.

– Какво искаше?

– Искаше момичетата... имаше въже... направи клуп на единия край. – Хубавецът преглътна. Адвокатът му престана да пише, вдигна глава и се заслуша напрегнато. – Искаше от момичетата да го поставят на вратовете си и да лежат като умрели.

– Облечени или голи?

– Голи.

– И?

– А той... той седеше на стола и се изпразваше. Някои от момичетата отказваха да го правят. Той искаше всичко: опулени очи, изплезен език, неестествено извит врат... – Хубавецът прекара нервно пръсти през косата си.

– Говорихте ли за това?

– С него ли? Не, никога.

– За какво говорехте тогава?

– За всякакви неща. – Хубавецът погледна към тавана и се изсмя. – Веднъж ми каза, че вярва в Бог. Каза, че проблемът е дали Господ вярва на него. Тогава това ми се стори много умно... той винаги съумяваше да ме накара да мисля. Същият човек, който се празнеше над тела с примки на шиите.

– Цялото това лично внимание, което си му отделял... претеглял си го колко струва в материално отношение, нали?

Хубавецът се вгледа в скута си, после кимна.

– На глас за запис, моля.

– Томи винаги е искал да разбере дали има какво да изцеди от него.

– И?

Хубавецът сви рамене.

– Спънахме се в нацистката история и разбрахме, че не можем да го

нараним повече от степента, до която вече беше наранен. Смехория: планираме да го заплашим с излагане в пресата като перверзен тип, а в същото време вестниците гърмят, че е масов убиец. – Той пак се изсмя.

– И изоставихте идеята, така ли?

– Да.

– Но не преди да го изръсите с пет хиляди, нали?

Хубавецът облиза устни.

– Направил беше опит да се обеси: вързал въжето за перилата на стълбите и скочил. Само че нищо не се получило: перилата се счупили и той се приземил на килима.

Ребус си спомни счупените перила.

Спомни си и шалчето около врата на Линц, дрезгавия му глас. Възпалено гърло, така бе подхвърлил тогава.

– Той ли ти го каза?

– Телефонира в офиса и поиска да се срещнем, нещо необичайно. По-рано винаги се обаждаше от улични телефони на мобифона ми. „Взема предпазни мерки, стария хитрец“ – така си мислех. А сега се обади от домашния си телефон директно до офиса.

– Къде се срещнахте?

– В някакъв ресторант. Почерпи ме с обяд. – Младата жена, нали се сещаш... – Изповяда ми се, че правил опити за самоубийство, но все не успявал. Повтаряше, че е „морален страхливец“, каквото и да означава това.

– Какво искаше?

Хубавецът се втренчи в Ребус.

– Искаше някой да го убие.

– И ти беше избора му, така ли?

Хубавецът сви рамене.

– Цената добра ли беше?

– Не се пазарихме. Искаше да умре в гробищата Уористън.

– Попита ли го защо?

– Знаех, че прекарва много време там. Срещнахме се у дома му и аз го закарах до гробищата. Изглеждаше както всеки друг ден, само дето непрекъснато ми благодареше за това, че съм бил... употребяваше една дума... да, „склонен“. Не съм съвсем сигурен какво точно имаше предвид. За мен това означава нещо, което човек взема след бурна нощ за махмурлук.¹¹

11. Resolve – скланям, решавам; solvent – мед. резолвент. – Б. пр.

Ребус го възнагради с очакваната усмивка.

– Продължавай – подкани го той.

– Няма кой знае какво за разказване, нали? Той беше този, който постави клупа на шията си. Той ми нареди да дърпам въжето. Направих последен опит да го разубедея, но тоя педал беше твърдо решен да го направи. Не говорим за убийство, нали? Подпомогнато самоубийство: в много страни това е напълно законно.

– Как получи удара по главата?

– Оказа се по-тежък, отколкото го смятах. Първият път изтървах въжето, докато го вдигах, и той падна и се удари в някакъв камък.

Боби Хоган се изкашля леко, за да привлече вниманието към себе си.

– Брайън, каза ли нещо... накрая?

– Прочутите последни думи ли? – Хубавецът поклати глава. – Каза само: „Благодаря ти.“ Бедният нещастник. И още нещо: той описа всичко.

– Какво?

– За мен, че само съм му помагал. Един вид застраховка в случай, че някой ми го натресе като убийство. В писмото обяснява, че ми е платил и ме е молил да го сторя.

– Къде е то?

– В сейф. Ще ви го дам веднага щом го поискате.

Ребус кимна, протегна се и прешлените на гръбначния му стълб жалостиво изпукаха.

– Споменавали ли сте френското село в разговорите си?

– Малко, главно във връзка с начина, по който го преследваха медиите, как това е отчуждило хората от него, колко му е трудно, когато потърси компания.

– Но не и за самото клане там, така ли?

Хубавецът поклати глава.

– А сега искате ли да научите още нещо? Дори и да ми беше споменал нещо за него, нямаше да ви го кажа. Край – точка.

Ребус зачука разсеяно по масата с химикалката си. Наясно беше, че историята на Линц беше толкова близка до тази на Йозеф Линцтек, колкото човек можеше да си представи. И Боби Хоган го знаеше. Те разполагаха най-сетне с тайната на смъртта му. Знаеха, че идва във Великобритания по Пътя на плъховете, но никога нямаше да научат със сигурност дали той е наистина Йозеф Линцтек или не. Косвените улики бяха съкрушителни, но еднакво съкрушителен бе и фактът, че Линц

бе жестоко гонен до смърт. Той започва да поставя момичетата в клупове едва след като пресата се вкопчва в него.

Хоган хвана погледа на Ребус и сви рамене, като че ли искаше да каже: „Какво значение има?“ Ребус му отговори с кимване. Част от него пицеше настоятелно за отдих, но той бе стара кримка и знаеше от какво голямо значение е да поддържа темпото сега, когато Хубавецът бе отворил уста и пееше като два църковни хора, събрани заедно.

– Благодаря, господин Симърс. Ще се върнем към господин Линц, ако се сетим за още нещо. А междувременно нека да преминем към отношенията между Томас Телфорд и Джейк Таравич.

Хубавецът пак се размърда на стола, сякаш се опитваше да се намести по-удобно.

– Това ще отнеме доста време – промърмори той.

– Разполагаме с цялото време на света, няма страшно – успокои го Ребус.

37.

Най-сетне приключиха маратона.

Хубавецът се нуждаеше от почивка, същото се отнасяше и за тях. Други екипи работеха в други стаи, пълнеха се касети, вземаха се бележки, преработваха материала в писмена форма. Взаимно си разменяха подкрепящи въпроси и информация. Телфорд мълчеше. Ребус се присъедини за момент към колегите си, които се потяха с Великия Дон, поседя малко срещу него. Телфорд дори не мигна. Седеше изправен като бастун с ръце върху коленете. А междувременно изповедта на Хубавеца се използваше за изстискване на другите членове на бандата – без да се изтърве информация кой бе пропаял.

Бойните редици се огъваха, отначало бавно, а после се сринаха във водопад от обвинения, самозащита и отрицания. И накрая се добраха до цялата картина.

Телфорд и Таравич: трафик на проститутки от Европа на север, на биячи и дрога – на юг.

Господин Сладкият: прибира повече, отколкото му се полага, и си получава заслуженото.

Японците: използват Телфорд като врата към Шотландия, преценявайки я като добра база за операции.

Само че сега Ребус ги бе залял със студена вода. В папката за Шода

беше предупредил гангстера сам да се откаже от „Пойнтигам“, ако не иска да бъде „намесен в текущи криминални разследвания“. Шода не беше глупав. Ребус се съмняваше дали ще направят опит да се върнат... поне за известно време.

А сега последната задача за тая нощ: слезе до килиите, отключи едната от тях и осведоми Нед Фарлоу, че е свободен. Каза му още, че вече няма от какво да се страхува.

За разлика от господин Розовия. Якудза имаше сметки за уреждане с него. А японците бяха широко известни с точните си и бързи удари. Откриха го в собствената му трошачка на коли със заварен обезопасяващ колан. Хората му се впуснаха в бяг.

Някои от тях все още не са спрели.

* * *

Ребус седеше във всекидневната, вторачен във вратата, изшкурена и боядисана от Джек Мортън. Мислеше за погребението. За приятелите му, които ще се стекат там. Приятелите му от Църквата на отказалите се от алкохола. Питаше се дали ще го обвинят за смъртта му. И децата му ще бъдат там. Ребус никога не ги бе виждал и не искаше да ги вижда.

В сряда сутринта посрещна в Инвърнес полета на госпожа Хедърингтън, забавена известно време от митническите власти в Холандия, когато заложеният малък капан успя. Арестуван беше известен наркотрафикант, докато натиквал килограм хероин в тайното отделение на куфара на госпожа Хедърингтън, подарък от хазяина ѝ. Няколко от другите възрастни квартиранти на Телфорд пък бяха внезапно възнаградени с кратък престой в Белгия, където за съжаление се наложи да отговарят на доста неприятните въпроси на местната полиция.

Ребус позвъни на Давид Леви, веднага щом се прибра вкъщи.

– Линц се е самоубил – съобщи му той.

– Този ли е изводът ви?

– Говорим за факти, не за субективни преценки. Няма конспирация и тайни операции.

– Това няма значение, инспекторе – въздъхна Леви. – Важното е, че още един успя да ни се изплъзне.

– Искате да ми кажете, че избитите тогава във Франция нямат никакво значение за вас, прав ли съм? Интересувате се само от Пътя на плъховете, нали?

– Какво бихме могли да сторим за мъртвите?

Ребус пое дълбоко дъх.

– Някой си Харис се срещна с мен тук. Работи за Британските тайни служби. Прикриват големи имена, хора на високо ниво. Плъхове, вероятно децата им.

Телефонът онемя за миг.

– Благодаря ви, инспекторе.

* * *

Ребус седеше в ягуара на Невестулката, разположен отзад до него. Шофьорът им бе загубил някъде голямо парче от ухото си и изглеждаше доста чудато, но едва ли имаше жив човек, който да се осмели да му го изтърси в лицето.

– Справи се много добре – каканижеше Невестулката. – Господин Кафърти е много доволен от теб.

– Откога го държиш?

Невестулката се усмихна.

– Всичко виждаш, всичко знаеш, а, Ребус?

– Откога го държиш?

– От няколко дни. Трябваше да се уверим, че е той, нали?

– И сега вече сте сигурни, така ли?

– Напълно.

Ребус погледна през прозореца прелитания пъстър парад от магазини, пешеходци, автобуси. Ягуарът се отправяше явно към Нюхейвън и Грантън.

– Надявам се, нямате намерение да ми подхвърлите някой невинен нещастник.

– Няма такова нещо! Той е твоят човек.

– Естествено. През последните дни си го упражнил добре, има си хас да събрка репликите си.

Невестулката се захили.

– Какви точно реплики имаш предвид?

– Че е бил вписан във ведомостта на Телфорд.

– А не в тази на господин Кафърти, така ли? – Ребус го погледна гневно и Невестулката избухна в смях. – Смятам, че ще го приемеш без съмнения. Много е убедителен, сам ще видиш.

Ребус неволно притрепери от тона на гласа му.

– Все още е жив, нали?

– О, да. Но от теб зависи докога ще остане на тоя свят.

– Май смяташ, че го искам мъртъв.

– Знам го. Не отиде при господин Кафърти да търсиш

справедливост. Искаше възмездие.

Ребус се втренчи в него.

– Това твоят речник ли е?

– Искаш да кажеш, че не звучи в хармония с имиджа ми. Все едно говори напълно друг човек, нали?

– Колко са зад имиджа ти? Кой е истинският?

Невестулката се усмихна.

– Реших, че го заслужи.

– Не разбих Телфорд само за да зарадвам шефа ти.

– Това са подробности... – Невестулката се плъзна по седалката към Ребус. – Между другото как е Сами?

– Добре.

– Възстановява се, нали?

– Да.

– Добра новина. Господин Кафърти ще бъде доволен. Разочарован е, че не си отскочил да го навестиш.

Ребус измъкна вестник от джоба си, сгънат на репортаж със заглавие: „ФАТАЛЕН УДАР С НОЖ В ЗАТВОР“.

– Шефът ти, нали? – подхвърли той, подавайки вестника. Невестулката разигра етюда „Я, колко интересно!“ „На двацет и седем години от Гован – четеше той на глас – ...прободен в сърцето в килията си, няма свидетели, не е открито и оръжието въпреки старателното търсене.“ – Зацъка укорително с език. – Малко нещо небрежно ми се вижда.

– Съгласил се е да очисти Кафърти, нали?

– Така ли? – Невестулката ококори театрално очи.

– Я върви по дяволите! – Ребус му обърна гръб и пак заби поглед в прозореца.

– Между другото, Ребус, ако решиш да не предаваш на съд шофьора. – Невестулката измъкна нещо: ръчно изработена отвертка, изпилена до заплашително остър връх, дръжката – обвита в тиксо. Ребус я погледна с отвращение. – Измих кръвта – увери го Невестулката. И пак се изсмя.

Ребус имаше усещането, че го карат право в Ада. Пред предното стъкло на колата се разгъваше бързо Фърт ъв Форт, зад него и Файф. Навлизаха в района на доковете, заводите за газ и складовете. План за разширение на Лийт предвиждаше цялостното му поглъщане. Градът се променяше невъзвратно. Пътни маршрути и приоритети се изменяха за една нощ, кранове работеха усърдно по строителните площадки и общината, която не спираше да хленчи, че върви към фалит, разработваше

с пълна пара всякакви видове схеми за промяна на вида и обхвата на града, който си бе избрал за дом.

– Почти пристигахме – обади се Невестулката.

Кой знае защо Ребус неволно се запита дали ще има връщане.

Спряха пред вратите на някакъв склад. Шофьорът отключи катинара, освободи веригата и вратите бавно се отвориха. Влязоха с колата и Невестулката нареди на шофьора да паркира отзад. Там се бе кротнал само обикновен бял фургон, повече ръжда отколкото метал. Задните му прозорци бяха боядисани и го превръщаха в подходящ заместник на катафалка (ако някога се наложи). Излязоха от колата и соленият вятър веднага ги поде. Невестулката завлачи крака към вратата на фургона, удари по нея веднъж и тя се отвори отвътре. Влязоха.

Срещу тях се озъби огромно пространство, изпълнено само с няколко кашона и машинарии, покрити с брезент. Там имаше още и двама мъже: единият им отвори вратата, а другият стоеше прав в най-отдалечения край пред дървен стол и скриваше наполовина вързаната на него фигура. Невестулката поведе процесията. Ребус крачеше след него, опитвайки се да контролира дишането си, което изведнъж бе станало болезнено плитко. Сърцето му биеше бясно, струваше му се, че всеки нерв в тялото му трепери. Бореше се с надигания се бесен гняв, но не бе сигурен, че ще съумее да го задържи.

Когато бяха на седем-осем стъпки от стола, Невестулката кимна, мъжът се отдръпна и Ребус видя ужасената фигурка на дете.

Момче.

Девет или десетгодишно, не повече.

Едно посинено око, в носа съсирена кръв, и двете бузи подути и наранени, кървяща драскотина на брадичката. Спуканата устна бе започнала да заздравява, панталони, скъсани на колената, едната обувка липсваше.

И миризма на урина и дори на нещо по-лошо.

– Хиляди дяволи! – изкрещя Ребус. – Какво е това?

– Това – започна Невестулката – е копеленцето, което свива колата. Това е копеленцето, което се подплашва и профучава на червено, губейки контрол над педалите, защото проклетите му крачета едва стигат до тях. Това – Невестулката пристъпи напред, поставяйки тържествено ръка върху остро рамо на детето – е виновникът.

Ребус погледна възрастните наоколо.

– Това черен хумор ли е?

– Нищо подобно, Ребус.

Той погледна момчето. Следи от засъхнали сълзи. Очи, зачервени от плач. Раменцата му трепереха. Ръцете му бяха вързани отзад, глезените – за краката на стола.

– М...м-моля, го-господине... – Сух, пречупен глас. – А-аз... помогнете ми... м-моля.

– Свива колата – зарецитира Невестулката отново, – после блъска човек и бяга, напълва гащи от страх и зарязва колата близо до дома си. Но не забравя да паладжоса касетофона и касетите. Колата му трябвала за надбягване. С това се занимават тия копелета. Надбягват се с крадени коли. Тоя дребосък може да запали двигател точно за десет секунди.

– Помогнете ми...

Пред очите на Ребус проблеснаха графитите на града „Няма ли някой да ми помогне?“ Невестулката кимна към единия от хората си и той услужливо предложи на Ребус дръжката на брадвичка.

– Или отверката – не се спираше проклетата Невестулка. – Или нещо друго – каквото поискаш. Ние сме на твое разположение.

Ребус едва можа да промълви.

– Срежете въжетата.

Възцари се тишина.

– Срежете проклетите въжета! – зарева той. Подсмъркване откъм Невестулката.

– Тони, чу човека.

Щракване на автоматичен нож. Въжетата бяха срязани за секунди. Ребус се приближи до момчето.

– Как се казваш?

– Д-д-джо... Джордан...

– Това първото ти име ли е или второто?

Момчето го погледна.

– Първото.

– Добре, Джордан. – Ребус се наклони към него. Момчето се дръпна, но не се съпротивляваше, когато го вдигна на ръце. Беше леко като перце. Закрачи с него към изхода.

– Какво сега, Ребус? – извика след него Невестулката.

Но Ребус не отговори. Отнесе момчето до прага, отвори вратата с ритник и зимното слънце ги обгърна с лъчите си.

– Съ... съжалявам, наистина. – Момчето бе поставило ръка над очи, забравили слънчевата светлина. И заплака.

– Знаеш ли какво направи?

Джордан кимна.

– Да... още тогава. Знаех, че е лошо... – Сълзите оставяха по бузите му мръсни следи.

– Казаха ли ти кой съм?

– Моля те, не ме убивай.

– Няма да те убия, Джордан.

Момчето премига: опитваше се да прогони сълзите от очите си, за да разбере дали не го лъжат.

– Стига ти преживяното дотук, приятелче – въздъхна Ребус. После добави: – Май и двамата преживяхме много.

Какъв финал. Боб Дилън: „Прост обрат на съдбата“. Преход към песента на Ленард Коен „Това ли искаше?“

Ребус не знаеше отговора.

38.

Отиде в болницата чист и трезвен. Открито отделение с определени часове за посетители. Нямаше нужда вече от бдения зад спуснати щори. Кандис повече не се появи, но сестрите споменаваха за редовни обаждания по телефона на някаква чужденка със завален говор на английски. Нямаше как да научи къде е. Може би търсеше синчето си някъде по белия (белия ли?) свят. Нямаше значение, докато е в безопасност. Докато се контролира.

Когато стигна до края на коридора, от столовете край леглото на Сами се изправиха две жени, за да може да ги целуне: Рона и Пейшънс. Носеше найлонов плик със списания и грозде. Сами седеше на леглото, подпряна от три възглавници с мечето Па Брун, сгушено до нея. Косата ѝ беше измита и сресана и тя му се усмихваше.

– Женски списания – поклати осъдително глава той. – Те трябва да събират праха някъде по горните рафтове.

– Имам нужда от някоя и друга фантазия, докато съм тук – парира атаката Сами. Ребус се усмихна, каза „Здравей“, после се наведе и целуна дъщеря си.

Слънцето блестеше ослепително, докато вървяха през „Медоус“ – нещо много рядко и за двамата. Държаша се за ръце и гледаха хората, изложили тела на слънцето или затичали след някоя топка. Усецаше вълнението на Рона и смяташе, че знае причината му. Но нямаше намерение да развали нещата с разсъждения и догадки.

– Ако имаш дъщеря, как ще я кръстиш? – попита тя.

Той сви рамене.

– Не съм мислил за това.

– А ако имаш син?

– Харесва ми Сам.

– Сам ли?

– Когато бях малък, имах мече на име Сам. Майка ми го оплете специално за мен.

– Сам... – Тя като че ли вкусваше името. – Става и за едното, и за другото, нали?

Той спря, обви талията ѝ с ръка.

– Какво искаш да кажеш?

– Ами... може да е Самуел или Саманта. Няма много имена, които да прилягат и на момче, и на момиче.

– Вероятно. Рона, има ли...

Тя постави пръст на устните му, после го целуна. И продължиха да крачат по златистия пясък. Проклетото небе бе бездънно синьо, без нито едно облаче по него...

Послеслов

Измисленото от мен френско село Вилфранш д'Албаред дължи появата си на бял свят на истинското село Орадур сюр Глен, нападнато от трета рота на есесовския полк „Фюрерът“.

В съботния следобед на десети юни 1944 година трета рота, известна като „Райха“, влиза в селото и изкарва от къщите всички хора, намиращи се този ден там. Жените и децата откарват като добитък в църквата, а мъжете разделят на групи и ги разпределят по хамбари и други стопански сгради из селото. И клането започва.

Официално се счита, че жертвите са 642, но вероятно този ден в действителност са загинали повече от хиляда души. Идентифицирани са само петдесет и три трупа. Момче от Лорен, запознато поради лично преживяване със зверствата на есесовските войски, успява да избяга още при влизането на ротата в селото. Петима мъже остават живи след клането в хамбара на Лоди. Ранени, те намират сили да изпъзят от хамбара и да се крият до следващия ден. От църквата се измъква само една жена, която скача през прозорец, след като се прави на мъртва до трупчето на детето си.

Войниците обикалят от къща на къща, застрелват намерените живи възрастни или много болни хора и подпалват домовете им. Някои от телата са били скрити в набързо изкопани масови гробове или са били хвърляни в кладенци или пещи за печене на хляб.

Генерал Ламердинг командва операцията. На девети юни той нарежда разстрела на деветдесет и девет заложници в Туле. Той издава и заповедта за клането в Орадур. По-късно англичаните пленяват Ламердинг, но отказват да го екстрадират във Франция. Вместо това той се озовава в Дюселдорф, където управлява успешна компания до смъртта си през 1971 година.

В разгара на общата еуфория от десанта в Нормандия трагедията в Орадур остава незабелязана. Едва през януари 1953 година в Бордо започва дело срещу шейсет и пет души, разпознати като участници в клането. От тях в съдебната зала присъстват само двацет и един: седем германци и четиринайсет елзасци от френски Елзас. Нито един от тях не е имал офицерско звание.

Всички, признати за виновни, напускат съда като свободни хора. Приет е Специален закон за амнистия в интерес на националното

единство. (Населението на Елзас негодувало срещу ареста и изправянето пред съд на техни съотечественици.) Междувременно се обявява, че немците били излежали присъдата си в затвора.

В резултат Орадур прекъсва цялостно отношенията си с правителството в продължение на седемнайсет години.

През май 1983 година пред съда в Източен Берлин бе изправен човек с обвинението, че е бил лейтенант в ротата „Райха“ по време на Орадурското клане. Той признава всичко и е осъден на доживотен затвор.

През юни 1996 година беше съобщено, че около дванайсет хиляди чуждестранни доброволци в есесовските войски все още получават пенсии от Федералното немско правителство. Един от тези пенсионери, бивш оберщурмбанфюрер, е бил участник в избиването на хората в Орадур.

Орадур все още съществува като светилище в памет на жертвите там. Селото е запазено такова, каквото е било през оня страшен юнски ден на 1944 година.

КРАЙ

© Иън Ранкин
© 1999 Благвеста Дончева, превод от английски

Ian Rankin

Изнасяне на текст от PDF: BНorse, 2008

Публикация

Джак Харви. Врагът на моя враг
Роман. Серия „Ченге“
Издателство „Атика“, София, 1999
Прев. от англ. Благвеста Дончева
350 с.; 20 cm

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8105>]